

Talousarvio 2027

Taloussuunnitelma 2027-2029

Kaupunginjohtajan esitys 29.10.2026

Sisällysluettelo

Kaupunginjohtajan katsaus ... 4
1 Toimintaympäristö ... 6
1.1 Väestö ... 6
1.2 Työpaikat ja työllisyys ... 8
1.3 Hyvinvointi, terveys ja osallisuus ... 11
1.4 Ilmastotavoitteet ja toimenpiteet ... 15
2 Taloudelliset lähtökohdat ... 17
2.1 Talouden kehitysnäkymät ... 17
2.2 Kuntatalous ... 19
2.3 Kaupungin talous ... 20
3 Kaupungin organisaatio ... 21
4 Konsernistrategia ... 22
5 Talousarvion perustelut ... 24
5.1 Kuntalain säännökset talousarvion pohjana ... 24
5.2 Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelman perusta ... 25
5.3 Tuloperusteet ... 27
5.4 Menoperusteet ... 34
5.5 Henkilöstö ... 39
5.6 Riskienhallinta ja varautuminen ... 43
6 Talousarvion sitovuus, toimintavaltuudet ja määräykset ... 45
6.1 Sitovuusmääräykset ... 45
6.2 Talousarviossa annettavat toimintavaltuudet vuodelle 2027 ... 48
6.3 Muut määräykset ... 52
7 Peruskaupunki ... 53
7.1 Käyttötalous ... 53
7.1.1 Kaupunginvaltuusto ... 53
7.1.2 Tarkastuslautakunta ... 54
7.1.3 Kaupunginhallitus ... 55
7.1.4 Pohjois-Karjalan työllisyysalue ... 69
7.1.5 Hyvinvoinnin toimiala ... 72
7.1.6 Kaupunkiympäristön toimiala ... 92
7.2 Investointiosa ... 106
8 Joensuun Vesi ... 113
9 Rahastot ... 115

10 Konserni ja konserniyhtiöt 116
11 Tulos- ja rahoituslaskelmat 124
11.1 Tuloslaskelma 124
11.2 Rahoituslaskelma 127

Liitteet

Liite 1 Vuoden 2027 valtionosuudet

Liite 2 Yhteenvetotaulukot muutoksista tulosalueittain

Liite 3 Yhteenvetotaulukot - tuloslaskelmat toimielimittäin ja investointiosan yhteenveto

Liite 4 Tilakeskuksen tulosbudjetti ja toimitilahankkeiden kuvaukset

Liite 5 Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys

Liite 6 Tulevaisuus- ja elinkeinorahaston tulos- ja rahoituslaskelma

Kaupunginjohtajan katsaus

Toimintaympäristöämme viime vuodet leimannut epävarmuus jatkuu edelleen. Kansainvälisten kriisien, kuten Ukrainan sodan pitkittymisen vaikutukset ja Lähi-idän jännitteet, heijastuvat edelleen Suomen ja laajemmin Euroopan kehitykseen. Julkisen talouden haasteet syvenevät mittavista sopeutustoimenpiteistä huolimatta. Väestörakenteen muutos haastaa laajasti kuntakenttää ja kuntien niin taloudellinen kuin toiminnallinen eriytyminen jatkuu.

Pitkään jatkunut heikko talouden suhdanne on kuitenkin kääntymässä viimein odotetulle kasvuuralle. Talouden kasvuennusteita on korjattu kesästä alkaen ylöspäin ja toimintaympäristön epävarmuustekijöistä huolimatta näkymä on selvästi vahvistunut. Muutos ei ole vielä realisoitunut esimerkiksi työllisyyslukuihin, mutta suhdannemuutoksen odotetaan vahvistavan työllisyystilannetta vähitellen. Myös rakennusalan tulevaisuudennäkymät ovat kohentuneet pitkään jatkuneen vaikean jakson jälkeen. Joensuussa luottamusta tulevaan vahvistaa myös väestönkasvun jatkuminen. Väestömäärän kasvu on hidastunut vuosien 2024–2025 tasoista, mutta kehitys on jatkunut edelleen myönteisellä uralla.

Vuoden 2027 talousarviomme ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelmamme valmistelua on ohjannut tuore kaupunkimme strategia Hyvä kasvaa Joensuussa. Strategiassamme on vision mukaisesti tavoitteenamme nousta väkiluvulla mitattuna Suomen kymmenen suurimman kaupungin joukkoon. Kasvutavoitteemme saavuttamiseksi investoimme elinvoimaan ja asukkaiden hyvinvointiin, kehitämme yliopistokaupunkiamme kansainvälisesti houkuttelevaksi, luomme uutta työtä yhdessä yritysten kanssa ja rakennamme toimillamme ilmaston ja luonnon kannalta kestävää kaupunkia. Strategiaan määritellyt viisi vaikuttavuustavoitetta etenevät ja konkretisoituvat vuoden 2027 talousarviossamme asetetuilla toimenpiteillämme.

Kaupungin talous on viime vuosina vahvistunut mittavien vuonna 2024 hyväksyttyjen talouden sopeutustoimien ansiosta. Merkittävimmät toimenpiteet ajoittuivat vuosiin 2024–2026, mutta sopeutuslinjaukset ohjaavat talouden suunnittelua myös tulevien vuosien osalta. Pitkään jatkunut heikko talouden suhdanne on kuitenkin heikentänyt talouden pohjaa vaisun verokehityksen ja kasvavien työttömyysmenojen myötä ja vuoden 2027 talousarvioesitys onkin vajaat 1,1 milj. euroa alijäämäinen. Talous vahvistuu taloussuunnitelmakaudella, mutta liikkumavara on edelleen niukka.

Strategiamme mukaisesti investoimme kaupunkina tulevina vuosina merkittävästi. Suunnitellun tason toteuttaminen edellyttää, että myös muut talouden elementit, kuten vero- ja valtionosuustulomme sekä toimintamenomme kehittyvät odotetusti. Vuoden 2027 aikana toteutetaan kaupungin strategian Hyvä kasvaa Joensuussa puoliväliarviointi. Keskeisessä asemassa on arvioida, onko kaupungin talouden kehitys ja tulorahoituksen taso riittävällä uralla suunnitellun investointitason noston toteuttamiseksi. Investointitason nousun vaikutus realisoituu täysimääräisesti talouteemme vasta 2030-luvulla lähivuosien isojen investointien, kuten uuden uimahallin ja pääkirjaston peruskorjauksen, valmistumisen myötä. On tärkeää varmistaa, että kaupungin talous kestää investoinneista aiheutuvat menolisäykset, kuten lainanhoitokustannusten sekä kiinteistöjen ylläpitokustannusten kasvun.

Investointitason nousu painottuu taloussuunnitelmakauden loppupuolelle. Keskeisimmät toimitilainvestointimme taloussuunnitelmakaudella ovat Noljakan päiväkodin, Niittylahti–Reijola-alueen kouluja päiväkoti-investoinnit sekä Mehtimäen uusi uimahalli. Musiikki- ja kulttuuritalon toteutuksen valmistelu etenee yhteistyössä Pohjois-Karjalan Osuuskaupan kanssa ja tavoitteena on, että uusi musiikki- ja kulttuuritalo avautuu vuonna 2029. Yhdyskuntatekniikan puolella uudisrakentaminen on edellisvuosien tapaan hyvin rauhallista, joten investointikohteissa keskitytään edelleen enemmän peruskorjauskohteisiin ja pienennetään infraverkostojen korjausvelkaa. Jatkamme Symmetrisen kaupungin vision toteuttamista.

Työllisyyden ja elinvoiman parantamista tukevat toimenpiteet ovat aiempaakin keskeisemmässä asemassa, kun työttömyysluvut ovat kivunneet entistäkin korkeammille tasoille. Työttömyyden kasvu ja vähenevä valtionosuusrahoitus ovat haastaneet vuoden 2025 alusta käynnistyneen Pohjois-Karjalan työllisyysalueen toimintaa, mutta työllisyysalueen toimenpiteet ovat tärkeässä asemassa työttömyyden vähentämisessä. Uudet työpaikat ovat avainasemassa myös myönteisen väestökehityksen jatkumiselle. Joensuu on mitatusti Suomen paras opiskelukaupunki. Itä-Suomen yliopiston, Karelia Ammattikorkeakoulun sekä Riverian kanssa tehtävällä yhteistyöllä varmistetaan Joensuun vetovoimaa ja alueen yritysten tarvitsemaa osaamista myös jatkossa, kun kilpailu pienenevistä ikäluokista kiristyy entisestään. Joensuun saavutettavuuden varmistaminen korostuu edelleen yhtenä edunvalvonnan kärkiteemana.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinta on jatkuvaa tasapainoilua niukkojen taloudellisten resurssien ja kasvavan kaupungin tarpeiden ja kuntalaisten toiveiden välillä. Talouden sopeutustyön kautta vakautuneen talouden eteen tehtävä työ on jatkuvaa, mutta se luo perustan kuntalaisten palveluille myös jatkossa. Vakaa ja kestävä talous tuo myös turvaa epävarmassa ja muuttuvassa ympäristössä toiminnan suunnitteluun ja auttaa kestämään meistä riippumattomia toimintaympäristön muutoksia.

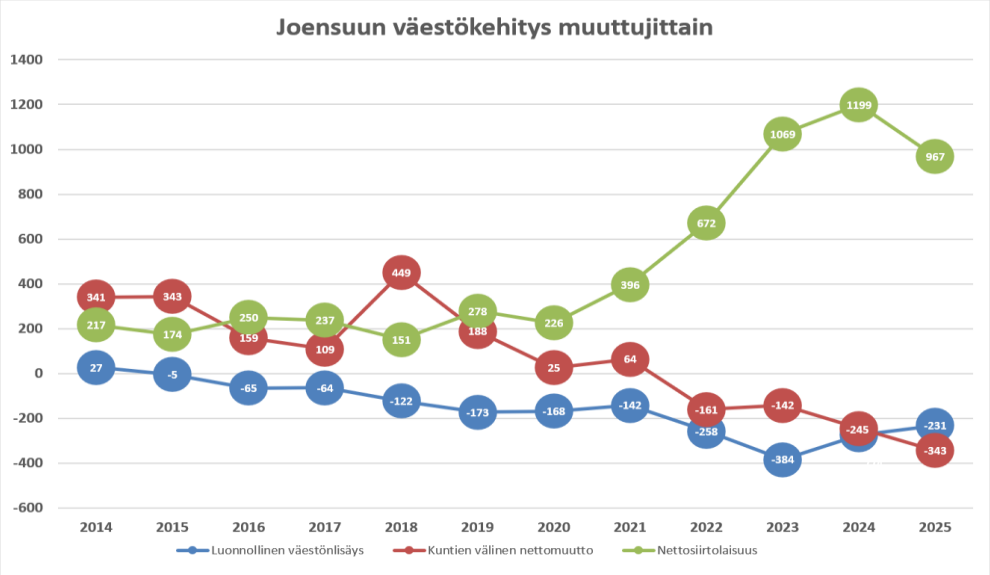
Kaupunginjohtaja Jere Penttilä

1 Toimintaympäristö

1.1 Väestö

Joensuun väkiluku 31.12.2025 oli 79 129. Väestömäärä kasvoi vuoden 2025 aikana 388 henkilöllä (+ 0,5 %). Vuonna 2025 syntyi 545 lasta ja kuolleiden määrä oli 776. Nettomuutto oli maahanmuutto huomioiden 624.

Joensuun väestömäärän kasvu kiihtyi vuosina 2023-2024. Vuonna 2024 kasvuksi kirjattiin 679 henkilöä. Nopeaa kasvua selitti positiivinen maahanmuutto. Kasvu hidastui vuonna 2025 ja on hidastunut edelleen vuoden 2026 aikana. Vastaava tilanne on myös monessa muussa suuressa kaupungissa. Käytännössä kaupungin kasvu on viime vuonna tullut ainoastaan maahanmuutosta, koska maan sisäinen muuttoliike on ollut vuoden 2021 jälkeen negatiivinen. Syntyvyyden laskun myötä myös luonnollinen väestönlisäys (syntyneiden ja kuolleiden erotus) on ollut negatiivinen vuodesta 2015 alkaen. Maahanmuuton kasvu näkyy myös vieraskielisten osuudessa. Vuodesta 2015 vieraskielisten osuus Joensuun väestöstä on kasvanut 4,2 %:sta vuoden 2025 9,4 %:iin. Suurimmat vieraskieliset ryhmät olivat vuonna 2025 venäjää puhuvat (2 639 henkilöä), ukrainaa puhuvat (609 henkilöä) ja englantia puhuvat (342 henkilöä). Ukrainaa puhuvien määrä kasvoi edellisvuoteen nähden 109 henkilöllä ja oli määrällisesti nopeimmin kasvanut vieraskielisten ryhmä.

Lähde: Tilastokeskus

Tilastokeskuksen väestötilaston mukaan kaupungin syyskuun lopun väestömäärä oli 79 349. Väestömäärä kasvoi 242 henkilöllä vuoden 2025 syyskuun tilanteeseen nähden. Muutos vuodenvaihteeseen nähden on 220. Ennakkotietojen mukaan syntyneiden määrä tammi-syyskuussa oli 419, joka oli 13 syntynyttä enemmän kuin edellisvuoden syyskuun lopun tilanteessa. Kuolleiden määrä oli 615, edellisenä vuonna 576. Nettomuutto siirtolaisuus mukaan lukien oli 403. Vuonna 2025 vastaava luku oli 536.

Väestömäärä kasvaa kaupungin oman kaupunkirakenneyksikön päivittämän ennusteen mukaan vuosina 2026-2027 noin 300 asukkaalla vuodessa. Väestömäärän kasvu hidastuu taloussuunnitelmakaudella. 80 000 asukkaan raja saavutetaan ennusteen mukaan vuonna 2029.

	2025	2026	2027	2028	2029
Väkiluku	79 129	79 439	79 712	79 947	80 149
Muutos	388	310	273	235	202

Syntyneiden määrä on laskenut voimakkaasti 2010-luvun alun jälkeen. Vuonna 2012 Joensuussa syntyi 814 lasta, kun viime vuosina syntyneiden määrä on ollut noin 500-550 lapsen tasolla. Väestöennusteissa on arvioitu syntyvien määrän vakiintuvan noin 550-560 lapsen vuositasolle.

Syntyvyyden muutoksilla on merkittävä vaikutus varhaiskasvatusikäisten lasten määrään. Vuonna 2025 varhaiskasvatusikäisten lasten määrä laski 51 lapsella edellisvuoteen nähden. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä pienenee väestöennusteen mukaan taloussuunnitelmakaudella edelleen, mutta muutos on pienentynyt aiempiin vuosiin nähden.

Suurimmat muutokset kohdistuvat tulevina vuosina kouluikäisten (7-15-vuotiaat) määrään. Kouluikäisten määrä kääntyi laskuun vuonna 2025. Kouluikäisiä oli 65 lasta edellisvuotta vähemmän. Suurimmat muutokset kohdistuvat tulevina vuosina alakouluikäisten määrään, mutta myös yläkouluikäisten määrä kääntyy laskuun. Kouluikäisten määrä laskee taloussuunnitelmakaudella vuosittain noin 100-150 lapsella. Varhaiskasvatus- ja kouluikäisten lasten osuus kaupungin väestöstä vuonna 2025 oli 13,4 %.

Työikäisten (16-64-vuotiaat) määrä on viime vuosina kasvanut väestön kasvun myötä. Kasvun ennakoidaan jatkuvan taloussuunnitelmakaudella siten, että vuonna 2029 työikäisiä on noin 600 henkilöä vuoden 2025 lopun tilannetta enemmän.

Yli 65-vuotiaiden määrä on viime vuosina kasvanut voimakkaasti. 65-74-vuotiaiden ikäryhmä pienenee lähivuosina, mutta yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa edelleen. Vuoden 2029 lopussa yli 75-vuotiaita ennustetaan olevan noin 1 500 henkilöä enemmän kuin vuoden 2025 lopussa. 65 vuotta täyttäneiden osuus kaupungin väestöstä nousee nykyisestä noin 23,9 %:sta 25,4 %:iin vuoden 2029 loppuun mennessä.

Väestörakenteen muutokset vaikuttavat palvelujen kysyntään. Ikäihmisten määrän kasvu lisää tulevina vuosina sosiaali- ja terveyspalvelujen kysyntää. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen toteutumisen myötä kustannusten nousu kohdistuu hyvinvointialueille. Uudistuksen jälkeen kuntatalouden jäljelle jäävistä kustannuksista suurin osa syntyy varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestämisestä. Syntyvyyden lasku 2010-luvulla on kääntänyt varhaiskasvatuksen ja koulutuksen laskennallisen palvelutarpeen laskuun. Jotta palvelutarpeen pieneneminen toteutuisi menosäästönä, kunnissa on oltava valmiutta sopeuttaa palvelutuotantoaan palvelutarpeen muuttuessa. Kuntien talouden näkökulmasta palvelutuotannon muutosten tarpeellisuutta korostaa se, että lasten määrän väheneminen vaikuttaa välittömästi kuntien rahoitukseen, koska hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen peruspalvelujen valtionosuudet määräytyvät pääosin lasten ja nuorten ikäluokkien perusteella.

Myös Joensuussa lasten määrän väheneminen merkitsee palvelutarpeen vähenemistä talousarvio- ja -suunnitelmakaudella. Voimakkaimmin muutos kohdistuu suunnitelmakaudella alakouluihin, joissa oppilaiden määrä laskee joka vuosi yli 100 oppilaalla, mutta myös yläkouluikäisten määrän kääntyminen haastaa palveluiden järjestämistä. Muutokset vaikuttavat eri tavoin kaupungin eri alueilla. Väestönkasvu on keskittynyt viime vuosina entistäkin voimakkaammin kantakaupungin alueelle, mutta lasten ja nuorten ikäluokkien koko vähenee tälläkin alueella.

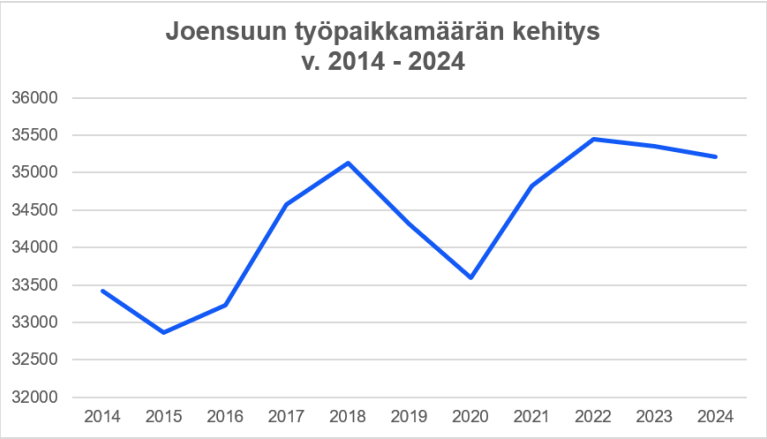
1.2 Työpaikat ja työllisyys

Joensuussa oli vuoden 2024 lopussa 35 213 työpaikkaa. Työpaikkojen määrä väheni edellisvuoteen nähden 135 työpaikalla eli -0,4 %. Toimialojen välillä työpaikkamäärien muutokset vaihtelivat. Eniten työpaikkamäärä kasvoi tukku- ja vähittäiskaupassa (224), koulutuksessa (145) ja maa- ja metsätaloudessa (62). Vastaavasti eniten työpaikkamäärä väheni teollisuuden (-273), informaation ja viestinnän (-189) ja hallinnon ja tukipalvelutoiminnan (-81) toimialoilla.

Joensuun työpaikoista 38,6 % sijoittuu julkisen hallinnon, maanpuolustuksen, terveys- ja sosiaalipalveluiden ja koulutuksen toimialalle. Toimialan osuus on pysynyt vuosien 2015-2024 aikana suurin piirtein samalla tasolla, mutta työpaikkojen määrä on kasvanut. Teollisuuden työpaikkojen osuus on 11,4 % kaikista työpaikoista. Tukku- ja vähittäiskaupan, kuljetuksen ja varastoinnin sekä majoitus- ja ravitsemustoiminnan osuus on 19,6 % kaikista työpaikoista.

Lähde: Tilastokeskus

Lähde: Tilastokeskus

Joensuun seudulla oli vuoden 2024 lopussa 48 990 työpaikkaa, yhteensä 535 työpaikkaa edellisvuotta vähemmän. Joensuun seudullakin suurimmat toimialat ovat terveys- ja sosiaalipalvelut, teollisuus ja tukku- ja vähittäiskaupat, kuten Joensuussakin.

Joensuun työpaikkamäärän kehitys on vuosina 2021–2024 jäänyt muiden suurten kaupunkien kehityksestä jälkeen. Vuosina 2023 ja 2024 12 suurimman kaupungin työpaikkamäärät kasvoivat keskimäärin 0,3 %.

Talouden suhdannetilanne osoitti vuoden 2026 alkupuoliskolla selviä elpymisen merkkejä pitkään jatkuneen heikon kehityksen jälkeen. 21.10.2026 julkaistun Pohjois-Karjalan Trendit 2/2026 talouskatsauksen mukaan Pohjois-Karjalan yrityssektorin liikevaihto kasvoi tammi–kesäkuussa 5,3 % edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Kasvu oli laaja-alaista, vaikka se jäi hieman koko maan 7,0 % kasvua hitaammaksi. Maakunnan kasvua vetivät erityisesti muovituotteiden valmistus, jonka liikevaihto kasvoi 46,9 %, kaivostoiminta ja louhinta 34,7 %, sähköteknisten laitteiden valmistus 18,2 % sekä metallituotteiden valmistus 13,4 %. Myös rakentamisen liikevaihto kasvoi 11,5 %, mikä oli enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Sen sijaan puun sahauksen liikevaihto laski 2,7 %, kiinteistöalan 3,7 % ja kiven jalostuksen 10,4 %.

Seutukunnista vahvinta kasvu oli Joensuun seudulla, jossa yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi alkuvuonna 6,4 %. Keski-Karjalassa liikevaihto kasvoi 3,6 %, kun taas Pielisen Karjalassa se laski 2,0 %. Joensuun seudun kasvua tukivat erityisesti muovituotteiden valmistus, sähköteknisten laitteiden valmistus, metalliteollisuus ja rakentaminen. Joensuun seudun teollisuuden liikevaihto kasvoi 6,9 % ja koko teollisuuden liikevaihto 9,3 %. Kiinteistöalan liikevaihto kuitenkin supistui 5,0 % ja kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihto 1,0 %.

Myös vienti tuki talouskasvua. Pohjois-Karjalan teollisuuden vientiliikevaihto kasvoi alkuvuonna 5,8 %, ja noin puolet teollisuuden liikevaihdon kasvusta tuli vientimarkkinoilta. Joensuun seutukunnan yritysten vienti kasvoi 8,7 %, mikä ylitti koko maan viennin kasvuvauhdin. Maakunnassa puutavaran valmistuksen vientiliikevaihto kasvoi 53,5 %, metallituotteiden valmistuksen 20,1 %, metalliteollisuuden 16,4 % ja muovituotteiden valmistuksen 13,5 prosenttia. Sahatavaran vientiliikevaihto sen sijaan supistui 6,8 prosenttia.

Liikevaihdon kasvu ei ole vielä täysimääräisesti välittynyt työllisyyteen. Yrityssektorin henkilöstömäärä väheni Pohjois-Karjalassa alkuvuonna 0,7 %. Joensuun seudulla henkilöstömäärä väheni saman verran, mutta kehitys oli koko maata parempaa, sillä valtakunnallisesti henkilöstömäärä laski

1,6 %. Maakunnan teollisuudessa henkilöstömäärä kasvoi 1,3 %, ensimmäisen kerran kolmeen vuoteen. Kaupan alan henkilöstömäärä sen sijaan väheni 3,8 %. Talouden käänne on siten aiempaa selvempi, mutta yritysten työllisyys- ja investointiodotukset ovat edelleen varovaisia. Pohjois-Karjalan pk-yritysten yleisiä suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku oli syksyllä 2026 vain +1, kun se koko maassa oli +10.

Joensuun ja Pohjois-Karjalan pidemmän aikavälin talousnäkymiä vahvistavat vireillä olevat teolliset, energia- ja puhtaan siirtymän investoinnit. Valion 30 milj. euron investointi Joensuun tehtaaseen valmistuu vuoden 2027 loppuun mennessä. Investoinnin seurauksena tehtaan juustotuotannon arvioidaan kaksinkertaistuvan 25 miljoonasta 50 miljoonaan kiloon ja henkilöstömäärän kasvavan noin sadalla, runsaaseen 300 työntekijään. Maakunnassa on lisäksi suunnitteilla 27 aurinko-, tuuli-, vety- ja biokaasuhanketta, joiden yhteenlaskettu arvo on lähes kaksi miljardia euroa.

Sähköintensiivisen teollisuuden ja uusien investointien edellytyksiä parantaa suunnitteilla oleva Huutokosken ja Kontiolahden välinen 400 kilovoltin voimajohtoyhteys. Yhteys olisi toteutuessaan Pohjois-Karjalan ensimmäinen 400 kilovoltin kantaverkkoyhteys, ja sen on tarkoitus valmistua viimeistään vuonna 2033 tuoden noin 300 MW lisää siirtotehoa. Hanke on ympäristövaikutusten arviointivaiheessa. Kantaverkon vahvistuminen on lisännyt kiinnostusta erityisesti datakeskusinvestointeihin, joita Joensuun seudulla on vireillä useita. Julkaistun Ylämyllyn datakeskushankkeen arvioitu investointiarvo on noin 800 milj. euroa ja vastaavia alueita suunnitellaan myös Joensuun ja Kontiolahden puolelle. Ne eivät pysty toteutumaan täysin ennen kantaverkon vahvistamista. Lisäksi kaupunki edistää yli 1000 MW sähkönsiirtokapasiteetin vahvistamista ja itäisen Suomen pohjois–eteläsuuntaisen kantaverkkoyhteyden valmistelua osana edunvalvontaansa ja hallitusohjelmatavoitteitaan.

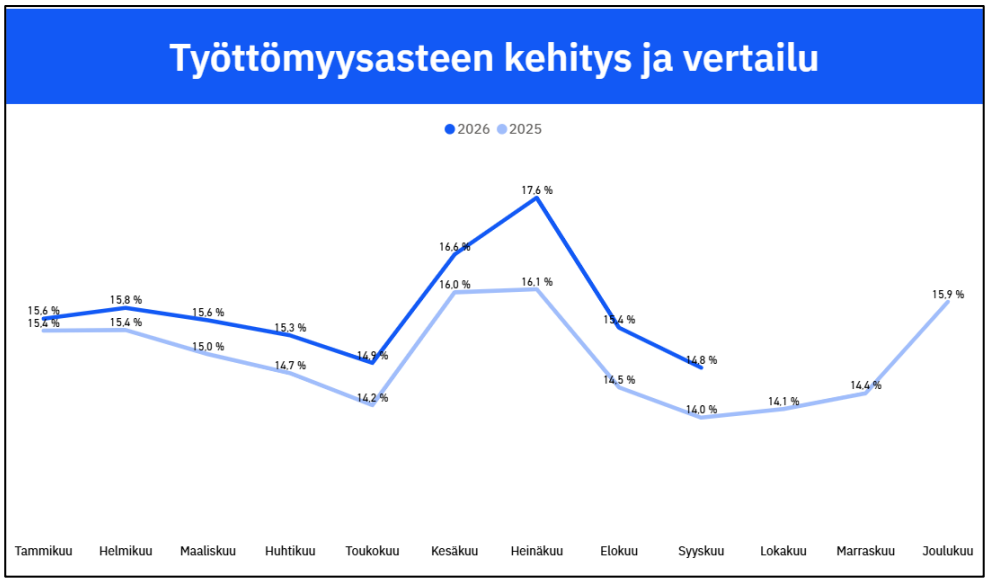
Kaupungin työllisyystilanne on heikentynyt viime vuosina, kuten muuallakin Suomessa. Työllisyystilanne alkoi heikentyä vuonna 2023 ja on edelleen heikentynyt vuosien 2024-2026 aikana. Joensuun työttömien työnhakijoiden määrä on tyypillisesti laskenut syksyllä, mutta noussut lievästi loppuvuonna. Työttömien määrään vaikuttaa mm. oppilaitosten lukuvuosien päättyminen ja alkaminen.

Työttömyysaste oli syyskuussa 14,8 %, mikä oli 0,8 %-yksikköä suurempi kuin vuoden 2025 vastaavana ajankohtana. Työttömiä työnhakijoita oli 5 717 ja avoimia työpaikkoja 121. Työttömien työnhakijoiden määrä oli 407 henkilöä suurempi kuin edellisenä vuonna.

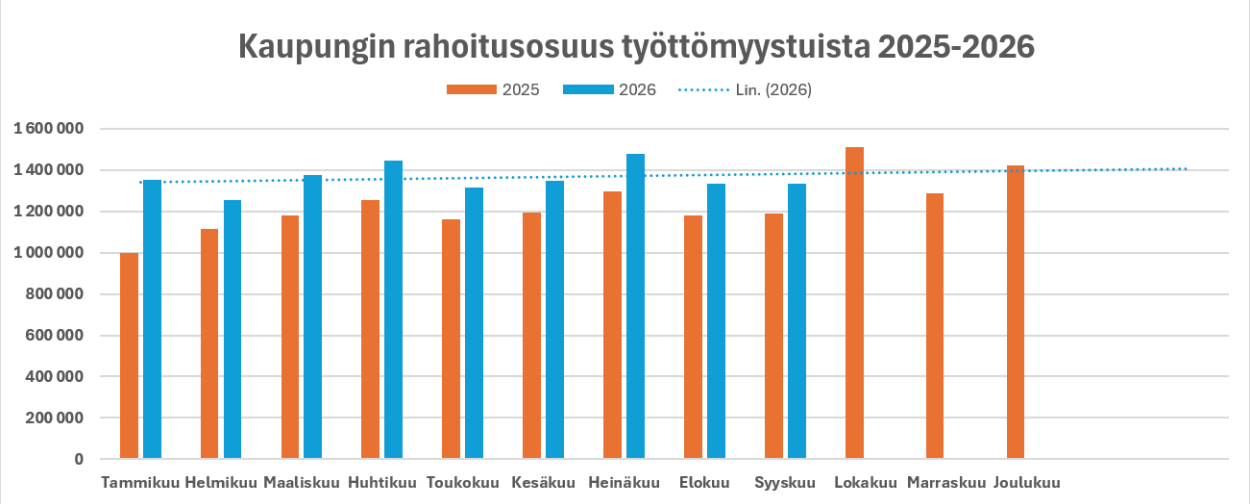
Työttömistä työnhakijoista oli naisia 42,6 % (2 336), alle 25-vuotiaita 15,3 % (836), yli 50-vuotiaita 30,9 % (1 694), yli vuoden työttömänä olleita 46,5 % (2 545) ja vajaakuntoisia 13,7 % (752).

Joensuun tavoin työllisyystilanne on haastava myös muissa isoissa kaupungeissa. Joensuun työttömyysaste on kuitenkin edelleen korkea suurten kaupunkien vertailussa, mutta syyskuun vertailussa Lahden, Tampereen ja Jyväskylän työttömyysaste oli Joensuuta korkeampi. Kotkan työttömyysaste oli Joensuun tavoin 14,8 %.

Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli syyskuussa 11,8 %, kun edellisen vuoden syyskuussa työttömyysaste oli 11,4 %. Joensuun seutukunnan työttömyysaste oli syyskuussa 13,7 % (ed. vuonna 13,3 %) ja koko Pohjois-Karjalan 13,9 % (ed. vuonna 13,6 %).

Työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden 2025 alusta kuntien vastuulle. Samanaikaisesti kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuksista laajeni. Muutosten myötä kuntatalous on aiempaa suhdanneherkempi. Työttömyyden nousu onkin näkynyt jo vuosien 2025-2026 aikana sekä palveluiden kysynnässä, mutta myös työttömyysturvan rahoitusvastuun kasvuna. Lisäksi heikko työttömyystilanne on heijastunut verotulojen kehitykseen palkkasumman ennakoitua vaimeamman kehityksen myötä.

1.3 Hyvinvointi, terveys ja osallisuus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vuosina 2025–2028

Kaupungilla on merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kuntaliitto määrittelee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen laaja-alaisesti yhteistyössä tehtäväksi toiminnaksi, jossa oman työn lisäksi hyödynnetään eri toimijoiden osaamista asukkaiden hyvinvoinnin tukemisessa. Myös asukkailla itsellään on roolinsa hyvinvointinsa edistämisessä.

Kaupungin palveluilla ja ratkaisuilla on monin tavoin yhteys kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Näitä ovat esimerkiksi varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä

asumista, kaavoitusta, elinvoimaa ja liikennejärjestelyjä koskevat ratkaisut. Työllisyyden edistäminen on yksi merkittävimmistä niin yksittäisten ihmisten kuin perheidenkin hyvinvointia edistävistä kokonaisuuksista. Hyvinvointialueella on vastaavasti velvoite edistää hyvinvointia ja terveyttä. Kunnilla ja hyvinvointialueilla on velvoite neuvotella ja yhteensovittaa tätä työtä. Myös järjestöillä ja muilla kolmannen sektorin toimijoilla on rooli osallisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Kuntien ja hyvinvointialueen tehtävänä on osaltaan edistää tätä työtä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.

Kaupungin ja hyvinvointialueen järjestämät palvelut muodostavat julkisten hyvinvointipalvelujen ytimen. Kaupungilla on merkittävä rooli erityisesti ennalta ehkäisevien palvelujen järjestämisessä. Kaupungin järjestämistä hyvinvointipalveluista valtaosa kohdistuu lapsiin ja nuoriin varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja nuorisopalvelujen kautta. Työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointia tukeva palvelukokonaisuus muodostuu erityisesti liikunta- ja kulttuuripalveluista. Laajemmin tarkasteltuna hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tukevat myös muut kaupungin järjestämät palvelut, kuten työllisyyden ja elinvoiman sekä kaupunkiympäristön palvelut. Osallistavan toimintatavan vahvistaminen kaikissa kaupungin palveluissa tukee myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet perustuvat tietoon asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilasta. Joensuun Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2025–2028 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 24.2.2025 § 15. Hyvinvointikertomuksessa kuvataan joensuulaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilaa. Suunnitelmassa asetetaan kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet vuoteen 2028 saakka. Painopisteet ja tavoitteet ovat maakunnallisesti yhdessä sovittuja, ja niihin ovat sitoutuneet kunnat, hyvinvointialue ja maakuntaliitto.

Konkreettisia toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi asetetaan vuosittain talousarvion ja toimintasuunnitelman yhteydessä. Hyvinvointisuunnitelmaan kirjattuja toimenpiteitä ja tavoitteiden saavuttamista arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä keväisin.

Hyte-kerroin eli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa on peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvä erä. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) mukaan lisäosa lasketaan kertomalla asukasta kohden määritelty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta kunnan asukasmäärällä sekä kunnalle määritellyllä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimella. Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin määritellään kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella. Vuoden 2027 ennakollisten valtionosuuslaskelmien mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosan määräksi on arvioitu 1 612 073 euroa.

Joensuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet vuosille 2025–2028 ovat seuraavat:

Painopiste 1: Hyvinvoivat ja toimintakykyiset asukkaat		
Tavoitekirjaus	**Toimenpidekokonaisuus**	**Vastuutaho**
Elintapojen parantaminen arjen valinnoilla	Toteutetaan ehkäisevää päihdetyötä eri palvelualoilla sekä kehitetään siihen liittyvää osaamista ja viestintää.	Hyvinvoinnin toimiala
	Mahdollistetaan kaavaratkaisuissa ja investointikohteissa jalankulun ja pyöräilyn lisääminen arjen liikuntamuotoina.	Kaupunkiympäristön toimiala
Mielen hyvinvoinnin ylläpito ja elämäntaitojen vahvistaminen	Tehdään toimia lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistämiseksi.	Hyvinvoinnin toimiala
	Pyritään tasapainoiseen ja monipuoliseen kaupunkirakenteeseen ja kaupunkikuvaan.	Kaupunkiympäristön toimiala
	Tuetaan joukkoliikenteellä hyvinvointia edistävien palvelujen saavutettavuutta.	Kaupunkiympäristön toimiala
	Varataan kaavatöissä riittävästi ja monipuolisesti tilaa lähivirkistykseen ja ulkoiluun, puistoille ja leikkipaikoille/ulkoilualueille.	Kaupunkiympäristön toimiala
	Edistetään joensuulaisten hyvinvointia kulttuurin keinoin.	Hyvinvoinnin toimiala
Toiminta- ja työkyvyn vahvistaminen	Lisätään joensuulaisten liikkumista	Hyvinvoinnin toimiala
Painopiste 2: Osallisuus ja yhteisöllisyys		
Tavoitekirjaus	**Toimenpidekokonaisuus**	**Vastuutaho**
Kuuluminen itselle merkitykselliseen yhteisöön	Selvitetään, mitä ovat osallisuuden kannalta haavoittuvat lapsiryhmät ja tehdään toimia osallisuuden edistämiseksi.	Hyvinvoinnin toimiala
	Luodaan toimintamalli varmistaaksemme, että lapsilla on keinoja ja luottamusta kohdata muutoksia ja uusia tilanteita, ja lasten turvallisuuden tunne säilyy muutoksissa.	Hyvinvoinnin toimiala
	Mahdollistetaan aito osallistaminen kaavoitus- ja suunnitteluhankkeiden yhteydessä, kuten lähiluonnon kaupunkiestetiikan ja kaupunkiympäristön suunnittelussa.	Kaupunkiympäristön toimiala
Kiinnittyminen yhteiskuntaan	Käynnistetään kansallisen lukutaitostrategian toimeenpano	Hyvinvoinnin toimiala
	Tehdään toimia, jotta luetun ymmärtäminen vähintään ikätasoinen tai sitä parempi 2. ja 5. luokilla	Hyvinvoinnin toimiala
	Luodaan käytäntöjä lasten huolta herättävien koulupoissaolojen havaitsemiseen	Hyvinvoinnin toimiala
	Järjestetään suomen kielen koulutusta statuksesta riippumatta	Konsernipalvelut
	Kehitetään viestinnän asiakaslähtöisyyttä	Konsernipalvelut
Yksinäisyyden väheneminen	Kehitetään sukupolvien välistä kohtaamistoimintaa	Hyvinvoinnin toimiala

Painopiste 3: Turvallinen arki ja ympäristö		
Tavoitekirjaus	**Toimenpidekokonaisuus**	**Vastuutaho**
Turvallinen elämä ja ympäristö	Lasten ja nuorten palveluissa tunnistetaan ja otetaan väkivalta puheeksi ja ohjataan väkivaltaa kokenut avun ja tuen piiriin	Hyvinvoinnin toimiala
	Kiusaamista ennaltaehkäistään yhteisöllisyyden lisäämisellä eri kasvu- ja kehitysympäristöissä	Hyvinvoinnin toimiala
	Edistetään asukkaiden omatoimista varautumista	Konsernipalvelut
	Toteutetaan viisaan liikkumisen suunnitelmassa määriteltyjä toimenpiteitä yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa	Kaupunkiympäristön toimiala
Turvattu toimeentulo	Tuetaan kuntalaisia yksilöllisillä työllisyyspalveluilla kohti avoimia työmarkkinoita tai koulutusta	Konsernipalvelut
	Mahdollistetaan yritysten kasvu toimitilarakentamisella	Kaupunkiympäristön toimiala

Hyvinvointisuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden lisäksi kaupungin toimialoille ja palveluille on asetettu vuodelle 2027 strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita, jotka tukevat kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä hyvinvointisuunnitelman toteutumista. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä.

Osallistuva budjetointi

Osallisuuteen vaikuttavat taustatekijät ovat moninaiset ja osallisuutta edistävässä työssä ovat mukana kaupungin eri toimialat, hyvinvointialue, kolmas ja neljäs sektori, yritykset, oppilaitokset sekä monet muut paikalliset ja valtiolliset toimijat. Asukkaiden todellisiin tarpeisiin vastaavien ja sitä kautta vaikuttavien palvelujen toteutumisen mahdollistamiseksi on olennaista, että asukasdemokratia on mukana kaupungin suunnittelussa. Osa kaupungin toiminnoista suunnitellaan jo nyt erilaisten asukas- ja käyttäjäyhdyspintojen kautta saatua tietoa hyödyntämällä ja tarkoituksena on, että toiminta on poikkileikkaavaa kaupungin kaikilla toimialoilla ja entistä useammissa palveluissa.

Osallistuvaa budjetointia on toteutettu Joensuussa vuodesta 2022 lähtien. Kokemusten perusteella on luotu toimintaperiaatteet osallistuvan budjetoinnin Joensuun mallille:

- Osallistuva budjetointi on toimintamalli, jossa joensuulaiset ovat mukana suunnittelemassa ja päättämässä talousarvioon kirjattujen kohteiden määrärahojen käytöstä. Osa kohteista voi toistua talousarviossa säännöllisesti ja osa olla kertaluonteisia kohteita.
- Osallistuvan budjetoinnin kohteet ovat asukkaiden arjen lähellä olevaa kaupungin toimintaa ja palveluita ja mahdollistavat asukkaille merkityksellisen tavan osallistua.
- Osallistuvan budjetoinnin kohteita on kaupungin eri alueilla ja kaikilla alueen asukkailla on mahdollisuus vaikuttaa kohteiden määrärahojen käyttöön.
- Osallistuvan budjetoinnin kohteista tiedotetaan monikanavaisesti, vuorovaikutteisesti ja osallistumisen helppous huomioidaan.
- Osallistuvassa budjetoinnissa tehdään jatkuvaa arviointia sen toimivuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Arvioinnin pohjalta toimintaperiaatteisiin on mahdollista tehdä muutoksia.

Vuoden 2027 talousarvioon ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelmaan on sisällytetty seuraavassa taulukossa esitetyt osallistuvan budjetoinnin kohteet:

Vuonna 2027 kutsumme asukkaat ja käyttäjät suunnittelemaan kanssamme
• Rantapuistojen ulkoilualuetta Pötkän pysäköintialueen vieressä • Louhelan kentän uudistamista • Linnunlahden uimarannan kunnostamista • Pääkirjaston peruskorjausta • Utran alueen koulua, päiväkotia ja piha-alueita

Vuosina 2027-2029 kuulemme toiveita ja toteutamme niitä talousarvion puitteissa
• Liikenneturvallisuuden parantamisesta • Leikkipuistojen ja leikkipaikkojen leikkivälineistä uuden tai peruskorjattavan leikkipuiston/-paikan suunnitteluvaiheessa • Joukkoliikenteestä säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa toteutettavan kyselyn avulla • Kirjastojen aineistonhankinnoista • Varhaiskasvatuksesta • Kansalaisopiston kursseista • Nuorisopalvelujen toiminnoista • Digitaalisista palveluista

1.4 Ilmastotavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite, toimenpiteet ja seuranta

Joensuun tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2029. Hiilineutraalius tarkoittaa, että Joensuun hiilinielut ovat vähintään yhtä suuret kuin alueelta syntyvät kasvihuonekaasupäästöt. Tavoite on määritelty siten, että kaupunki vähentää kasvihuonekaasupäästöjä kaikki alueen toimijat huomioiden vähintään 70 % vuodesta 1990 vuoteen 2029 mennessä. Jäljelle jäävä 30 % päästöistä sidotaan alueen hiilinieluihin.

Valtuustokaudelle on suunniteltu ilmastotoimenpiteet yhteistyössä kaupungin toimialojen kanssa. Valmistelun pohjana on toiminut edellinen ilmasto-ohjelma (KH 20.12.2021 § 506) ja sopeutumissuunnitelma ilmastonmuutokseen (KH 04.12.2023 § 465). Toimenpiteet on luokiteltu viiteen kategoriaan: maankäyttö, liikenne, rakentaminen, kuluttaminen ja sopeutuminen. Lisäksi ne on vastuutettu toimialoille ja aikataulutettu vuositasolla. Vuodelle 2027 suunnitellut toimenpiteet on kirjattu vastuuyksiköiden toiminnallisiksi tavoitteiksi ja niiden etenemisestä raportoidaan normaalisti osana talouden seurantaa.

Kaupungin ilmastotoimenpiteet vuosina 2026-2029

Sektori	Toimenpide	Vastuutaho	2026	2027	2028	2029
Maankäyttö	Lisätään biohiilen käyttöä kaupungin viherrakennuskohteissa	Yhdyskuntatekniikka	x	x	x	x
	Selvitetään turvepohjaisten maiden sijainti ja niiden ennallistamispotentiaali kaupungin alueella	Ilmastokoordinaattori	x			
	Määritetään kaavoituksen työohjelmassa, missä kaavoissa viherkerrointa käytetään ja mistä kaavoista päästövaikutukset arvioidaan	Yhdyskuntasuunnittelu	x			

Sektori	Toimenpide	Vastuutaho	2026	2027	2028	2029
Liikenne	Kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmien laatiminen	Liikennesuunnittelu		x		
	Sähkö- ja biokaasubussien suosiminen JOJO:n tulevissa joukkoliikenteen kilpailutuksissa	Joukkoliikenne	x			
	Kaupungin ja Traficomin yhteishankinnoissa kiinnitetään huomiota vaihtoehtoisiin käyttövoimiin	Joukkoliikenne				x
	Selvitetään tarve yhteiskäyttöisestä sähköpyöräjärjestelmästä	Ilmastokoordinaattori/Liikennesuunnittelu	x			
Rakentaminen	Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa arvioidaan eri vaihtoehtojen (korjaus- vai uudisrakentaminen) hiilijalanjäljet	Tilakeskus			x	x
	Tavoitellaan uudisrakennuskohteissa ja keskeisissä korjausrakentamisen kohteissa RTS-ympäristöluokituksen mukaista 4 tähteä.	Tilakeskus	x	x	x	x
Rakentaminen	Toimitilarakentamisen työmaiden jätteenkierrätystä täsmennetään	Tilakeskus		x		
	Lisätään vähähiilisten työmaiden kriteerejä urakkakilpailutuksiin	Tilakeskus		x	x	x
	Tarkastellaan tilahankinnoissa modulaaristen rakennusten vuokraamista oman investoinnin ohella hiilijalanjäljen näkökulmasta	Tilakeskus				x
Kuluttaminen	Selvitetään koulu- ja päiväkotiruokailun raaka-aineiden ilmastovaikutukset	Ilmastokoordinaattori	x			
	Luodaan vähähiilistä toimintaperiaatetta ICT-palveluiden, -laitteiden ja -järjestelmien hankintaan	Tietohallinto	x	x		
Kuluttaminen	Pilotoidaan hankerahoituksella ilmastokummeja, jotka auttavat paikallisia yrityksiä ilmastotyön edistämisessä	Ilmastokoordinaattori		x		
	Kaupungin tilaisuuksien tarjoiluissa eläinperäisten raaka-aineiden määrää vähennetään	Ilmastokoordinaattori	x			
	Puuvillapyyhkeiden pilotointia ja soveltuvuuden arviointia erilaisiin koulukohteisiin jatketaan	Hyvinvoinnin hallinto	x	x	x	x
Sopeutuminen	Viestitään kuntalaisille varautumisesta sään ääri-ilmiöihin	Ilmastokoordinaattori		x		
	Integroidaan ilmastonmuutokseen sopeutuminen toimialojen varautumissuunnitelmiin	Ilmastokoordinaattori		x		
	Selvitetään viherkertoimen laskemisessa käytettävä työkalu	Yhdyskuntasuunnittelu		x		
	Huomioidaan lämpösaarekeilmiö kaupungin asunto- ja maapoliittisessa ohjelmassa	Ilmastokoordinaattori/Yhdyskuntasuunnittelu		x		

Yllä mainittujen toimenpiteiden lisäksi vuoden 2027 tavoitteena on päästölaskentojen toteuttaminen kaikille kaupungin tytäryhtiöille.

Ennuste

Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen on mahdollista vuoteen 2029 mennessä. 70 % päästövähennystavoitteen saavuttaminen on tehdyn selvityksen perusteella mahdollista kuluvalle valtuustokaudelle suunniteltujen ilmastotoimenpiteiden toteutuessa. Lisäksi päästökehitykseen vaikuttaa myös alueen muiden merkittävien toimijoiden päästövähennystavoitteiden eteneminen. Hiilinielut ovat Joensuussa hyvällä tasolla, sillä kaupungin maantieteellisellä alueella on paljon metsää.

Ilmastobudjettiin on sisältynyt päästöbudjetti, jossa on esitetty Joensuun hiilineutraaliustavoitteen mukainen vuosittainen päästöjen enimmäismäärä. Vuoden 2027 päästöbudjettia ei voitu laatia, koska hiilineutraaliustavoitteen siirtymisen myötä päästövähennystavoitteen vertailuvuosi vaihtui vuodesta 2007 vuoteen 1990, eikä uuden vertailuvuoden tietoja ollut vielä käytettävissä talousarvion valmistelun aikana.

2 Taloudelliset lähtökohdat

2.1 Talouden kehitysnäkymät

Talouskasvu nopeutuu, mutta julkisen talouden alijäämä pysyy syvänä

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen (21.9.2026) mukaan Suomen talouden kasvu on ollut kuluvana vuonna odotettua nopeampaa, ja kasvu jatkuu koko ennustejakson ajan. Noususuhdanne ei kuitenkaan riitä oikaisemaan julkisen talouden rakenteellista epätasapainoa.

Bruttokansantuotteen (bkt) ennustetaan kasvavan 1,6 % vuonna 2026, 1,8 % vuonna 2027 ja 1,5 % vuonna 2028. Kesäkuussa tilastojen tarkentuminen nosti arviota myös vuosien 2024 ja 2025 talouskasvusta ja työn tuottavuudesta. Kasvun piristyminen näkyy laajasti taloudessa, ja näkymät ovat kirkastuneet sekä yrityksissä että kotitalouksissa.

Kasvun vahvistumisesta huolimatta talouden kuva ei ole yksiselitteisen myönteinen. Työllisten määrä alenee edelleen eikä asuntomarkkinoiden ja asuntorakentamisen toipumisesta ole vielä merkkejä. Julkisessa taloudessa käänne on myös jäämässä vaisuksi, sillä suhdannenousu ei riitä oikaisemaan rakenteellista epätasapainoa, joka julkiseen talouteen on syntynyt.

Vienti kasvaa, ja inflaation kiihtyminen rajautuu energiaan

Maailmantalous on kasvanut ennakoitua nopeammin. Yhdysvaltojen kauppapolitiikan ja Lähi-idän kriisin kielteiset vaikutukset ovat toistaiseksi jääneet pelättyä pienemmiksi. Suomen vienti on kasvussa ja kysynnän piristyminen näkyy vientiyritysten tilauskannoissa. Tuonti kasvaa kuitenkin vientiä nopeammin, sillä hävittäjä- ja datakeskusinvestoinnit edellyttävät runsaasti tuontia.

Inflaatio on kiihtynyt kuluvana vuonna erityisesti energian hinnan nousun myötä. Hintapaineet ovat muuten maltillisia ja kuluttajahinnat nousevat koko ennustejakson noin kaksi prosenttia vuodessa. Kotitalouksien ostovoiman kasvua ovat hillinneet heikko työllisyystilanne sekä hintojen ja korkojen nousu. Ensi vuonna ostovoima vahvistuu, kun työllisyys kääntyy kasvuun ja sopimuskorotukset

nostavat palkkoja. Kotitalouksien varovaisuus jarruttaa yhä kulutusta, ja säästämisaste pysyy aiempaa korkeammalla.

Datakeskukset ja puolustushankinnat vauhdittavat investointeja

Investointien kasvua vetävät erityisesti datakeskukset ja monitoimihävittäjien toimitukset. Vauhtiin päässeet datakeskushankkeet lisäävät sekä rakentamista, kone- ja laiteinvestointeja että aineettomia investointeja. Myös teollisuuden energiasiirtymä tukee investointeja koko jaksolla.

Talonrakentamisen pitkä taantuma alkaa väistyä toimitila- ja teollisuusrakentamisen sekä datakeskus- ja energiahankkeiden vetämänä. Asuntorakentamisessa käännettä ei sen sijaan ole vielä näkynyt, ja asuntomarkkinoilla on otettu ennemminkin takapakkia. Patoutunutta kysyntää on kuitenkin runsaasti, ja asuntorakentamisen toipumisen odotetaan alkavan ensi vuonna.

Työllisyys kääntyy kasvuun vasta vuonna 2027

Työllisten määrän lasku on jatkunut alkuvuonna, ja työttömyys on 2000-luvun suurinta. Työttömyysasteen ennustetaan nousevan 10,3 %:iin vuonna 2026 ja laskevan sen jälkeen alle kymmenen prosentin. Työllisyysaste (20–64-vuotiaat) jää 75,5 %:iin kuluvana vuonna.

Tuotannon kasvun nopeutumisen odotetaan kääntävän työllisyyden kasvuun loppuvuoden aikana, mutta työllisyysennustetta ei ole nostettu yhtä paljon kuin bkt-ennustetta, sillä ennusteen tarkistukset ovat kohdistuneet enemmän työn tuottavuuteen kuin työpanokseen.

Talouskasvu ei riitä kääntämään julkista taloutta kestävälle uralle

Suhdanteen kääntyminen ja kasvun vahvistuminen kohentavat julkisen talouden synkkää näkymää vain hiukan. Julkisyhteisöjen alijäämä syvenee tänä vuonna 4,2 %:iin suhteessa bkt:hen, kun puolustushankinnat lisääntyvät voimakkaasti. Vuonna 2027 alijäämä kasvaa 4,5 %:iin, kun erityisesti paikallishallinnon alijäämä kasvaa. Vuoden 2025 alijäämä tarkentui kesän tilastoissa 3,8 %:iin suhteessa bkt:hen, kun aiempi ennakkotieto oli 3,4 %.

Julkisen talouden alijäämä ei juuri pienene pidemmälläkään aikavälillä, sillä puolustus- ja korkomenojen kasvu pitää sen 4,4 %:ssa suhteessa bkt:hen vielä vuonna 2030. Taloussuhdanteen piristyminen kasvattaa kuluvana vuonna välillisiä verotuloja, mutta toistaiseksi heikko työllisyyskehitys hidastaa ansiotuloverotulojen kasvua. Verotulojen kasvua hidastavat lisäksi vuoden alussa voimaan tulleet ansiotuloverotuksen kevennykset ja ensi vuonna yhteisöveron keventäminen. Julkisen talouden syvä alijäämä on luonteeltaan rakenteellista.

Julkisyhteisöjen velkasuhde nousee tänä vuonna 90 %:iin suhteessa bkt:hen. Velkasuhteen kasvu hidastuu kuluvana ja ensi vuonna talouskasvun sekä valtion eläkerahastosta vuonna 2027 tehtävän kertaluonteisen siirron ansiosta mutta kiihtyy jälleen vuodesta 2028 alkaen. Vuoteen 2030 mennessä velkasuhde kohoaa jo lähes 98 %:iin.

Keskeiset ennusteluvut Valtiovarainministeriön taloudellisesta katsauksesta (21.9.2026):

	2024	2025	2026*	2027*	2028*
Bruttokansantuote, arvo, mrd. euroa	276	282	293	305	317
Bruttokansantuotteen hinta, muutos, %	0,3	1,2	2,4	2,2	2,4
Palvelut, volyymin muutos, %	0,2	0,6	1,3	1,4	1,2
Koko teollisuus, volyymin muutos, %	4,9	-0,3	2,9	2,5	1,9
Työn tuottavuus, muutos, %	1,7	1,3	1,9	0,8	0,8
Työlliset, muutos, %	-1,0	-0,5	-0,5	1,1	0,8
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	76,7	76,0	75,5	76,1	76,5
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	10,3	9,9	9,5
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,6	0,3	2,0	1,9	2,1
Ansiotasoindeksi, muutos, %	3,4	3,1	3,6	3,2	3,4

2.2 Kuntatalous

Kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2025. TE-palvelujen siirtyminen kuntien järjestämisvastuulle kasvatti kuntien toimintakuluja merkittävästi, ja toimintakate heikkeni 7,4 %. Verotulot kehittyivät heikosti ja supistuivat 0,5 % edellisvuodesta. Vuosikate laski 400 milj. eurolla noin 3,2 mrd. euroon. Kuntatalouden vuosikate ei riittänyt kattamaan nettoinvestointeja, ja toiminnan ja investointien rahavirta heikkeni noin 800 milj. euroa alijäämäiseksi. Lainakanta kasvoi noin 900 milj. euroa. Kuntien talous heikkeni kuitenkin aiemmin arvioitua vähemmän. Vuoden 2025 tulosta paransivat lisäksi kertaluonteiset tekijät ja omaisuusjärjestelyt, joiden vaikutus ei ulotu tuleviin vuosiin.

Kuntatalouden tilanne heikkenee edelleen vuonna 2026. Kuntien omista sopeutustoimista huolimatta toimintakulut kasvavat 2,7 %. Menojen kasvua vauhdittavat erityisesti henkilöstövaltaisen kunta-alan palkkaratkaisut, jotka kasvattavat työvoimakustannuksia. Peruspalveluiden hintaindeksi kasvaa ennustejaksolla keskimäärin 3,3 % vuodessa. Kuntien toimintatuottojen kehitys jää maltilliseksi. Toimintatuottoja vähentävät kuntien ja hyvinvointialueiden välisten sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen vuokrasopimusten päättyminen ja uudelleenneuvottelut, jotka pienentävät kuntien vuokratuottoja vuodesta 2026 alkaen. TE-palvelu-uudistuksen myötä kunnat vastaavat aiempaa suuremmasta osasta työttömyysetuuksien rahoitusta. Tämä lisää kuntatalouden suhdanneherkkyyttä, sillä työllisyyskehitys vaikuttaa sekä kuntien tuloihin että menoihin.

Kuntien verotulot kääntyvät vuonna 2026 kasvuun erityisesti kunnallis- ja yhteisöveron vahvan kehityksen myötä. Myös valtionosuudet kasvavat, mutta niiden kasvua hidastavat valtionosuuksiin tehtävät vähennykset. Vuosikate vahvistuu hieman edellisvuodesta, mutta tilikauden tulos heikkenee ja jää niukasti positiiviseksi, kun vuoden 2025 tulosta parantaneet kertaluonteiset erät poistuvat. Toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee noin 300 milj. eurolla ja on noin 1,1 mrd. euroa alijäämäinen.

Kuntatalouden tilanne säilyy haastavana myös vuonna 2027 erityisesti valtionosuuksiin kohdistuvien leikkausten sekä menojen voimistuvan kasvun seurauksena. Toimintakulut kasvavat 2,9 % palkankorotusten ollessa suurimmillaan, ja korotusten ennakoidaan ylittävän yleisen ansiotasokehityksen. Työttömyysetuuksien rahoitusmenot pysyvät ennustejaksolla korkealla tasolla. Toimintatulojen kasvu on hidasta ja toimintakate heikkenee 4,2 %. Verotulojen kasvu tasaantuu 3,8 %:iin edellisvuoden vahvan kehityksen jälkeen. Kuntien tuloja heikentävät erityisesti valtionosuuksiin kohdistuvat

vähennykset sekä kustannustenjaon tarkistus. Valtionosuudet supistuvat edellisvuodesta. Vuosikate heikkenee ja kattaa poistot niukasti, minkä vuoksi kuntatalouden tilikauden tulos jää lähes nollaan. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta on ennustejaksolla heikoimmillaan vuonna 2027, jolloin se painuu 1,4 mrd. euroa alijäämäiseksi.

Kuntien peruspalvelujen painopiste säilyy sivistys- ja kulttuuripalveluissa, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on aleneva. Tarpeen supistuminen välittyy menoihin kuitenkin vain osittain, sillä palveluverkon, henkilöstörakenteen ja lainsäädännöllisten velvoitteiden jäykkyydet hidastavat menojen sopeutumista. Lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste ja erityisen tuen tarve ovat viime vuosina kasvaneet. Näistä syistä palvelutarpeen pienenemisen menoja laskevaa vaikutusta on kuntatalouden kehitysennusteessa hieman loivennettu. Väestökehitys eriyttää kuntia toisistaan. Syntyvyyden lasku ja maan sisäinen muuttoliike heikentävät muuttotappiokuntien tulopohjaa ja vähentävät niiden työikäistä väestöä, kun taas kasvukeskuksissa väestön lisääntyminen ylläpitää voimakkaita investointitarpeita. Kokonaisuutena kuntien investoinnit pysyvät ennustejaksolla korkealla tasolla, vaikka investointinäkymät ovat osassa kuntia laskevia. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin, kuten rakennuksiin ja teihin, ja tasoa ylläpitävät osaltaan myös vihreän siirtymän investoinnit.

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee lähivuosina, mutta tulojen ja menojen epätasapaino vähenee hieman ennustejakson lopulla, kun osa määräaikaisista valtionosuusleikkauksista päättyy ja henkilöstömenojen kasvu hidastuu. Kuntatalouden vuosikate ei kuitenkaan riitä kattamaan nettoinvestointeja ja toiminnan ja investointien rahavirta pysyy keskimäärin 1,1 mrd. euroa negatiivisena vuosina 2028–2030. Lainakanta kasvaa vuoden 2026 noin 22,4 mrd. eurosta noin 26,3 mrd. euroon vuoteen 2030 mennessä.

Kuntatalousohjelmaan sisältyvän painelaskelman mukaan suurimmat talousvaikeudet arvioidaan kohdistuvan erityisesti pieniin, alle 5 000 asukkaan kuntiin, joissa usein väestön väheneminen, heikko veropohja ja korkeat palvelujen yksikkökustannukset heikentävät talouden tasapainoa. Suurilla, 100 000–300 000 asukkaan, kaupungeilla haasteita aiheuttavat merkittävät investointitarpeet. Talouden ongelmat näkyvät myös vuosikatteessa. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrän ennustetaan kasvavan viidestä kunnasta vuonna 2025 jopa 27 kuntaan vuonna 2029, mistä lähes kaikki ovat alle 5 000 asukkaan kuntia. Negatiivinen vuosikate viittaa käyttötalouden rakenteellisiin ongelmiin, joiden korjaaminen edellyttää sopeutustoimia. Kuntatalousohjelman laskelmien mukaan myös kunnallisveron korotuspaine kasvaa, erityisesti vuonna 2027. Veronkorotuspaine on suurin pienissä kunnissa. Näissä kunnissa veroprosentit ovat usein jo valmiiksi korkeita ja verotulotuotto heikkoa.

Ennusteeseen liittyy sekä myönteisiä että kielteisiä riskejä. Suhdannevaihtelut välittyvät kuntatalouteen aiempaa voimakkaammin erityisesti verotulojen ja työttömyyskustannusten kautta. Kuntien omat sopeutustoimet voivat vahvistaa rahoitusasemaa ennakoitua enemmän, jos palveluverkon ja henkilöstömenojen sopeuttamisessa onnistutaan odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen, työllisyystilanteen heikentyminen tai geopoliittisen tilanteen kiristyminen voivat kasvattaa menoja ja heikentää tuloja ennustettua nopeammin.

2.3 Kaupungin talous

Kaupungin talouden tilanne on kuntatalouden yleisen kehityksen tavoin haastava, vaikka taloutta on viime vuosina vakautettu merkittävillä sopeutustoimenpiteillä. Talouden sopeutus perustuu kaupunginvaltuuston kesäkuussa 2024 hyväksymiin linjauksiin, joiden mukaisilla toimenpiteillä tavoiteltiin

13,5 milj. euron pysyvää säästöä vuosina 2024–2030. Linjaukset sisälsivät lisäksi vuosille 2024–2025 yhteensä 6,8 milj. euron kertaluontoiset toimenpiteet sekä veronkorotuksia koskevat linjaukset. Alun perin talouden sopeutustyöllä tavoiteltiin 20 milj. euron pysyvää säästöä.

Sopeutustoimenpiteiden ja talouden hallinnan vahvistumisen myötä vuoden 2025 tilinpäätös muodostui 2,3 milj. euroa ylijäämäiseksi. Ylijäämäiseen tulokseen vaikuttivat kaupungin omien toimenpiteiden lisäksi sijoitustoiminnan hyvät tuotot. Samaan aikaan Suomen heikko talouskehitys näkyi verotulojen vaimeana kehityksenä ja työttömyydestä aiheutuvien menojen kasvuna. Tämä on heikentänyt myös kuluvan vuoden talouden näkymiä ja lähtökohtia tuleville vuosille.

Vuoden 2026 talousarvio on noin 12 milj. euroa ylijäämäinen. Talousarvioon sisältyy kuitenkin vuoden 2026 alussa toteutuneeseen sote-kiinteistöjen myyntiin liittyviä merkittäviä kertaluontoisia eriä. Ilman näiden erien vaikutusta talousarvio on tasapainossa. Talousarvio sisältää noin 8 milj. euroa pysyviä rakenteellisia sopeutustoimenpiteitä. Kuluvan vuoden ennusteen perusteella talous voi kokonaisuutena toteutua talousarvion mukaisesti. Syyskuussa hyväksytyssä talousarviomuutoksessa huomioitiin eräitä muutoksia talousarvioon. Erityisesti verotulot ovat kehittyneet ennakoitua heikommin, ja työttömyysturvan rahoitusvastuun menot ovat heikon suhdannetilanteen vuoksi kasvaneet arvioitua enemmän. Myös joukkoliikenteen menot ovat kasvaneet ennakoitua voimakkaammin. Sijoitusmarkkinoiden kehitys on sen sijaan ollut kuluvana vuonna vahvaa, mikä näkyy tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen tuloksessa.

Vaikka taloutta on saatu vakautettua, sen liikkumavara on edelleen pieni. Joulukuussa 2025 hyväksytty vuosien 2026–2028 taloussuunnitelma oli ylijäämäinen, mutta pitkään jatkuneen heikon suhdannetilanteen vuoksi verotuloarviot ovat sittemmin heikentyneet myös tulevien vuosien osalta. Lisäksi heikko työllisyystilanne ja kasvaneet työttömyysturvan rahoitusvastuun menot heikentävät vuoden 2027 lähtötilannetta. Tulevien vuosien taloudellinen liikkumavara on siten aiemmin arvioitua pienempi, eikä ennakoitu verotulojen ja valtionosuuksien kasvu riitä kattamaan menojen kasvupaineita.

Lähivuosille suunnitellun mittavan investointikokonaisuuden toteuttaminen edellyttää lisäksi talouden vahvistamista. Investoinnit kasvattavat lainakantaa, ja palveluverkon laajeneminen lisää käyttötalouden menoja investointien valmistuttua. Talouskasvun toteutumiseen liittyy epävarmuutta, mutta julkisen talouden sopeutustarve muodostaa niin ikään merkittävän epävarmuustekijän. Valtion tulevat sopeutustoimet voivat kohdistua kuntatalouteen esimerkiksi valtionosuuksia vähentämällä.

3 Kaupungin organisaatio

Joensuun kaupungin organisaatio perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään hallintosääntöön. Kaupunginvaltuusto, joka muodostuu 59 valtuutetusta, vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. 11-jäsenisen kaupunginhallituksen tehtäviin kuuluu mm. ohjata ja seurata kaupungin toimintaa, taloutta ja päätöksentekoa, kehittää kaupungin kilpailukykyä, elinvoimaa ja kaupungin vetovoimaisuuden ja tunnettavuuden edistämistä, valmistella valtuustossa käsiteltävät asiat lautakuntien esitysten pohjalta sekä panna valtuuston päätökset täytäntöön ja valvoa kaupungin oikeutta ja edustaa kaupunkia. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii konsernijaosto.

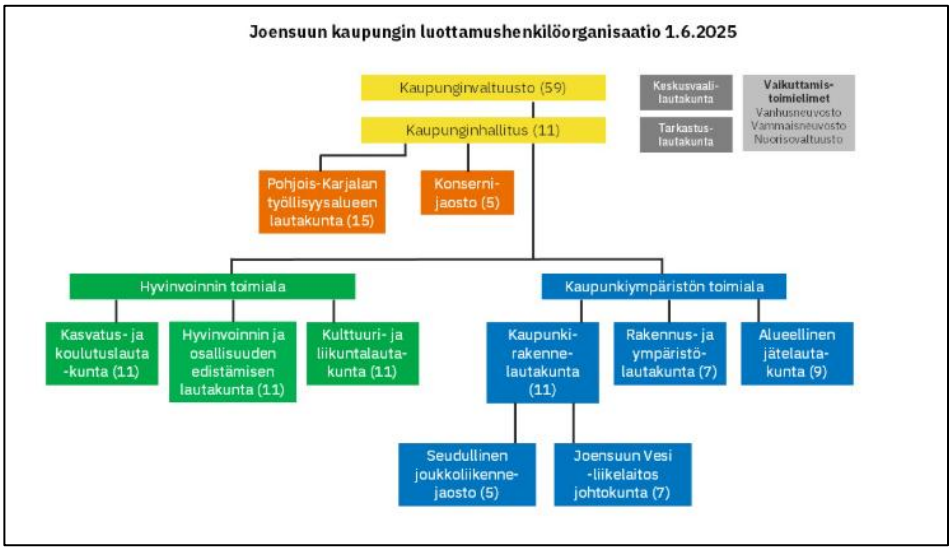
TE-palvelujen järjestämisvastuun siirtymisen myötä kaupungin organisaatioon on kuulunut 1.1.2025 alusta lukien myös työllisyysalueen kuntien yhteisenä luottamushenkilötoimielimenä toimiva työllisyysalueen lautakunta. Lautakunnan tehtävänä on toimia työvoimapalvelujen järjestämisestä

annetun lain (380/2023) mukaisena työvoimaviranomaisena ja huolehtia em. lain mukaan työvoimaviranomaiselle kuuluvista tehtävistä ja ratkaista em. lain mukaan työvoimaviranomaiselle kuuluvat asiat.

Hyvinvoinnin toimialalla toimii kolme lautakuntaa: kasvatus- ja koulutuslautakunta, kulttuuri- ja liikuntalautakunta sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, lasten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä nuorisopalvelut. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimialaan kuuluvat kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä konservatorion ja kansalaisopiston toiminnan järjestäminen. Lautakunnan toimialaan kuuluvat myös museot, kaupunginorkesteri, seutukirjasto ja urheiluakatemian toiminnan koordinointi. Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta vastaa osallisuuden kehittämisestä, kansalaistoiminnan tukemisen kehittämisestä, asukas- ja kyläyhdistysyhteistyön vahvistamisesta sekä asukas- ja asiakastyytyväisyyden kehittämisestä. Lautakunnan tehtäviin kuuluu myös muun muassa ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä toimiminen ja hyvinvointikertomuksen valmistelu ja laatiminen.

Kaupunkiympäristön toimialalla luottamustoimielimet ovat kaupunkirakennelautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta, alueellinen jätelautakunta sekä Joensuu Vesi- liikelaitoksen johtokunta. Kaupunkirakennelautakunnan alaisuudessa toimii seudullinen joukkoliikennejaosto. Kaupunkiympäristön toimialan yksiköitä ovat kaupunkirakennepalvelut, tilakeskus, lupa- ja viranomaistoiminnot ja Joensuun Vesi -liikelaitos. Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä. Kaupunkirakennelautakunta vastaa Tilakeskuksen toiminnasta ja taloudesta, mutta toimitilainvestointien osalta vastaava toimielin on konsernijaosto.

Kaupungin luottamushenkilöorganisaatioon kuuluu myös tarkastuslautakunta sekä keskusvaalilautakunta. Vaikuttamistoimieliminä toimivat vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto.

4 Konsernistrategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Joensuun strategian, Hyvä kasvaa Joensuussa, kokouksessaan 29.9.2025. Strategia on konsernistrategia, joka antaa tulevaisuuden suunnan kaikelle kaupungin toiminnalle. Strategia ja sen valmistelun taustaselvitykset löytyvät kaupungin verkkosivuilta.

Strategia, talousarvio ja tilinpäätös muodostavat yhdessä strategisen ohjauksen ytimen. Strategian avainmittareiden tavoitetasot sekä vaikuttavuustavoitteista johdetut toiminnalliset tavoitteet on esitetty peruskaupungin käyttötalousosan talousarvioiden yhteydessä.

Toimintaympäristö

Strateginen suunnittelu perustuu toimintaympäristöanalyysiin ja lähivuosia koskeviin taustaoletuksiin. Joensuun kaupungin kannalta keskeisten taustaoletusten voimassaoloa seurataan liikennevalomallilla, ja tarvittaessa toimintaympäristönäkemystä täsmennetään. Syyskuun 2026 näkymässä strategian toteuttamiseen liittyy edelleen paljon epävarmuustekijöitä.

Samanaikaisten kansainvälisten kriisien aika jatkuu näkyen eskaloituneena Lähi-Idän tilanteena ja Ukrainan sodan pitkittymisenä. Venäjän viidettä vuotta jatkuva hyökkäyssota Ukrainassa on muuttanut voimallisesti geopolitiikkaa, Euroopan turvallisuutta sekä energia- ja talousjärjestelmää. Rajakaupunkina vaikutukset Joensuun toimintaympäristöön ovat olleet mittavia. Lähi-idän tapahtumat ovat kiihdyttäneet fossiillisten polttoaineiden hinnan nousua ja inflaatiota, mikä yhdessä ilmastonmuutoksen kanssa korostaa vihreässä siirtymässä onnistumisen tärkeyttä.

Suomen yleisessä talousnäkymässä on ennustelaitosten mukaan havaittavissa piristymistä. Tämän odotetaan heijastuvan myönteisesti myös viiveellä työllisyystilanteeseen. Suomen, Pohjois-Karjalan ja Joensuun työttömyys on kuitenkin edelleen korkealla tasolla, mikä on nostanut kuntien työllisyydenhoidon kustannuksia kestämättömän korkeiksi. Nousussa ollut korkotaso nostaa myös kuntien lainanhoidon kustannuksia. Kuntatalouden lähivuodet tulevat olemaan vaikeita ja taloudenpidossa korostuu tasapainoilu kasvuinvestointien ja velkamäärän hallinnan välillä.

Kuntien eriytyminen väestökehityksen ja talouden osalta jatkuu. Muutto ulkomailta Suomeen on vähentynyt, mikä näkyy myös Joensuussa. Kaupunkien välinen kilpailu asukkaista ja investoinneista kiristyy, mutta Joensuu on toistaiseksi onnistunut pitämään kiinni maltillisesta väestönkasvusta. Tulevaisuuden elinvoimakehitykselle ratkaisevan tärkeitä asioita ovat Joensuun saavutettavuudesta, sähköverkkojen vahvistamisesta, yritysinvestoinneista ja opiskelukaupungin vetovoimasta huolehtiminen.

Strategian visio, arvot ja vaikuttavuustavoitteet

Joensuun kaupungin visiona on olla vuonna 2030 väkiluvulla mitattuna Suomen kymmenen suurimman kaupungin joukossa. Tällä hetkellä Joensuu on Suomen 11. suurin kaupunki. Kasvutavoitteen saavuttamiseksi investoimme elinvoimaan ja asukkaiden hyvinvointiin, kehitämme yliopistokaupunkiamme kansainvälisesti houkuttelevaksi, luomme uutta työtä yhdessä yritysten kanssa ja rakennamme toimillamme ilmaston ja luonnon kannalta kestävää kaupunkia.

Arvojen mukaisesti Joensuussa toimitaan yhdenvertaisesti, yhdessä, rohkeasti ja kestävästi. Olemme kulttuurista ja urheilusta tunnettu kasvatuksen ja koulutuksen suurkaupunki, fotoniikan suunnannäyttäjä ja Euroopan metsäpääkaupunki sekä ympäristöstään huolehtiva luontopositiivinen yrityskaupunki. Henkilökuntamme voi hyvin. Meillä on osaavimmat opettajat, muhkeimmat metsät, vuolaimmat vedet ja avuliaimmat asukkaat. Meillä elämä on helppoa. Arki sujuu ja pidämme huolta luonnosta sekä toisistamme. Jokainen on hyväksytty omana itsenään. Kun on helppo hengittää, on hyvä kasvaa.

Tarkemmat kaupungin kehittämisen tahtotilat on ryhmitelty viiden vaikuttavuustavoitteen mukaisesti. Palvelut asukkaille, yrityksille ja sidosryhmille kattavat 1) hyvän arjen, hyvinvoinnin ja osallisuuden, 2) opiskelun, tasa-arvoisen oppimisen ja sivistyksen sekä 3) kasvavan elinkeinoelämän ja työllisyyden Joensuun linjaukset. Sisäisinä voimavaroina käsitellään 4) kestävän talouden sekä 5) osaavan henkilöstön ja hyvän johtamisen Joensuun tavoitteita.

Investointien tasoa nostetaan merkittävästi. Investoimme palveluinfrastruktuuriin ja elinvoimaan valtuustokaudella 2026–2029 noin 200 milj. euroa. Investointitasoa tarkistetaan talouden reunaehdot huomioiden strategian puoliväliarvioinnin yhteydessä, joka toteutetaan vuoden 2027 aikana. Strategian lähivuosien toimeenpanoa hallitsee tasapainon löytäminen kasvun ja investointien mahdollistamisen ja talouden kestävyyden välillä.

5 Talousarvion perustelut

5.1 Kuntalain säännökset talousarvion pohjana

Kaupungin talousarvion valmistelua ohjaa kuntalain talousarvion valmistelua koskevat säännökset. Kuntalain 110 §:n mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Käytännössä säännöksistä seuraa, että kunta, jonka kuluvan vuoden taseen arvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

Kaupungilla oli vuoden 2025 lopussa taseessa kumulatiivista ylijäämää 50,7 milj. euroa.

5.2 Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelman perusta

Vuoden 2027 talousarvio ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelma perustuvat kaupungin strategiaan Hyvä kasvaa Joensuussa. Talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaa ohjaavat myös kaupunginvaltuuston 17.6.2024 hyväksymät talouden sopeutusta koskevat linjaukset.

1. Hyvä kasvaa Joensuussa – strategian Kestävän talouden Joensuu -tavoitteet

Joensuun strategia on luonteeltaan konsernistrategia, joka osoittaa suunnan ja tavoitteet kaikelle kaupungin toiminnalle. Strategian mukaisesti tavoittelemme vuoteen 2030 mennessä sijoitusta Suomen kymmenen suurimman kaupungin joukossa. Tällä hetkellä Joensuu on maan 11. suurin kaupunki. Kaupunki investoi elinvoimaan ja asukkaiden hyvinvointiin, yliopistokaupunkimme on kansainvälisesti houkutteleva, luomme uutta työtä yhdessä yritysten kanssa sekä rakennamme toimillamme ilmaston ja luonnon kannalta kestävää kaupunkia. Kaupungin arvot ovat yhdessä, yhdenvertaisesti, rohkeasti ja kestävästi.

Strategia sisältää viisi vaikuttavuustavoitetta, joiden toimenpiteet tarkentuvat vuosittain talousarviossa.

Palvelut asukkaille, yrityksille ja sidosryhmille

- Hyvän arjen, hyvinvoinnin ja osallisuuden Joensuu
- Opiskelun, tasa-arvoisen oppimisen ja sivistyksen Joensuu
- Kasvavan elinkeinoelämän ja työllisyyden Joensuu

Sisäiset voimavarat

- Kestävän talouden Joensuu
- Osaavan henkilöstön ja hyvän johtamisen Joensuu

Kestävän talouden Joensuu -vaikuttavuustavoitteen tavoitelinjauksista erityisesti seuraavat ohjaavat talousarvion laadintaa:

- Hoidamme taloutta vastuullisesti ja pitkäjänteisesti. Ylijäämäinen talous tukee investointikykyä. Veroprosentit pidetään kilpailukykyisinä suhteessa verrokkikaupunkeihin. Lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden kasvu on hallittua.

- Investointien tasoa nostetaan merkittävästi. Investoimme palveluinfrastruktuuriin ja elinvoimaan valtuustokaudella 2026–2029 noin 200 milj. euroa. Investointitasoa tarkistetaan talouden reunaehdot huomioiden strategian puoliväliarvioinnin yhteydessä.

Vuoden 2027 talousarvio on alijäämäinen heikentyneen tulopohjan ja toimintamenojen kasvun vuoksi. Talous kääntyy määräaikaisten valtionosuusleikkausten poistumisen myötä lievästi ylijäämäiseksi vuosina 2028-2029.

Strategiassa asetetun investointitason noston kestävä toteuttaminen edellyttää riittävän vahvaa tulorahoitusta ja taloudellista kantokykyä. Strategian puoliväliarvioinnin yhteydessä on tarpeen arvioida, onko kaupungin talouden kehitys ja tulorahoituksen taso riittäviä strategiassa tavoitteeksi asetetun investointitason toteuttamiseksi.

2. Talouden sopeutuksen linjaukset

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.6.2024 talouden sopeutuksen linjaukset. Linjausten toimenpiteet ulottuvat vuoteen 2030 asti ja ohjaavat siten myös vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027–2029 taloussuunnitelman valmistelua linjauksiin sisältyvien toimenpiteiden osalta. Vuosia 2027–2030 koskevien toimenpiteiden kokonaisuus on yhteensä noin 3,6 milj. euroa.

Talouden sopeutuksen linjausten perusteena on ollut kaupungin strategian taloustavoitteet. Linjaukset sisältävät seuraavia kokonaisuuksia koskevat tavoitelinjaukset toimenpiteineen:

- palveluverkko
- palvelujen järjestäminen
- taksat, maksut ja avustukset
- palvelujen sisältö, laatu ja laajuus
- omaisuuden hallinta, omistajaohjaus

Lisäksi linjauksissa asetettiin tavoitteeksi pyrkiä pitämään kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit 21 suurimman kaupungin mediaanitasossa tulevien vuosien talouden tasapainon varmistamiseksi. Investointien osalta tavoitteeksi asetettiin mitoittaa tulevien vuosien investointitaso hallitusti siten, että lainakannan ja vuokra- sekä leasingvastuiden taso vakautetaan.

Talouden sopeutustoimien kokonaisuus oli yhteensä 13,5 milj. euroa ja se jakautuu eri kokonaisuuksiin seuraavasti:

Teema	2024	2025	2026	2027	2028-2030	Yhteensä
Palveluverkko, kiinteistöt yhteensä	324 000	1 254 000	1 077 000	1 275 000	1 872 000	**5 802 000**
Palvelujen järjestäminen yhteensä	42 000	338 000	338 000	150 000	0	**868 000**
Tulojen lisääminen, avustusten taso yhteensä	347 000	1 039 000	243 000	0	0	**1 629 000**
Palvelujen sisältö, laatu ja laajuus yhteensä	1 216 000	1 298 000	484 000	220 000	120 000	**3 338 000**
Omaisuuden hallinta, omistajaohjaus yhteensä	40 000	956 000	900 000	0	0	**1 896 000**
Teemat yhteensä	**1 969 000**	**4 885 000**	**3 042 000**	**1 645 000**	**1 992 000**	**13 533 000**

Lisäksi vuosina 2024–2025 tavoiteltiin kertaluontoisia eriä yhteensä 6,8 milj. eurolla. Kaupunginvaltuuston vuodelle 2025 hyväksymä kunnallisveroprosentin muutos lisäsi tuloja vuositasolla noin 3 milj. eurolla.

Talouden sopeutus on edennyt kokonaisuutena hyvin, mutta tavoite ei ole toteutunut täysimääräisesti. Pysyvien tavoitteiden osalta toteutuma on tällä hetkellä noin 2,5 milj. euroa ja kertaluontoisten tavoitteiden toteutuma 3,0 milj. euroa vuosille 2024-2026 asetettua tavoitetta pienempi. Osa tavoitteista toteutuu suunniteltua pidemmällä aikavälillä, mutta tämänhetkisen arvion perusteella sopeutustoimenpiteet eivät kokonaisuutena toteudu asetetun tavoitteen mukaisesti.

Talouden sopeutuksen linjausten mukaan sopeutustavoite on kokonaisuutena toimielintä sitova, mutta toimielin voi kohdentaa asetettua tavoitetta toimielimen sisällä esityksistä poiketen kuitenkin niin, että euromääräinen tavoite toteutuu. Sopeutustoimien riittävyyttä seurataan ja toimenpiteitä joudutaan tarkastelemaan uudelleen, mikäli talouden tasapainotavoite ei toteudu.

5.3 Tuloperusteet

Verotulot

Kunnallisvero

Kunnallisverotulot kasvoivat Joensuussa vuonna 2024 5,9 %. Koko maan kunnallisverotulojen kasvu oli 6,0 %. Vuonna 2025 kasvu koko maassa oli ennakollisten tietojen mukaan 6,9 %, kun Joensuussa kunnallisverotulojen muutos oli 8,9 %. Joensuun koko maata korkeampaa kasvua selittää kunnallisveroprosentin nosto vuodelle 2025.

Kuluvana vuonna kunnallisverotuloja arvioitiin joulukuussa 2025 hyväksytyssä talousarviossa kertyvän 132,5 milj. euroa. Verokertymäennusteet ovat laskeneet vuoden 2025 syksyn arvioista heikon työllisyyskehityksen myötä, eikä parantunut suhdannenäkymä vielä näy kuluvan vuoden kunnallisverokertymissä. Talousarviomuutoksessa kunnallisveroennustetta muutettiin 130 milj. euroon. Lopulliseen vuoden 2026 toteutumaan vaikuttaa paitsi loppuvuoden verokehitys koko maan tasolla, myös verotilityksiin vuoden 2025 valmistuvan verotuksen perusteella tehtävät oikaisut valtion ja kuntaryhmän jako-osuuden osalta sekä kuntaryhmän sisällä yksittäisten kuntien osalta. Lopullinen kertymä voi siten poiketa ennusteesta.

Vuoden 2027 kunnallisveroprosentin tuottoon vaikuttaa paitsi tulo- ja työllisyyskehitys myös veroperustemuutokset, mm. ansiotuloverotuksen indeksitarkistus ja työtulovähennyksen kasvattaminen. Muutokset on huomioitu kunnallisveron kertymäarvioissa. Veroperustemuutosten aiheuttamat vaikutukset kuntien verotuottoon kompensoidaan nettomääräisesti kunnille.

Kuntaliitto on arvioinut (22.9.2026), että kunnallisverotilitykset kasvavat 3,5 % kuluvaan vuoteen nähden. Vuonna 2028 verotulojen arvioidaan kasvavan koko maan tasolla 3,9 % ja vuonna 2029 4,0 %.

Nykyisillä veroperusteilla (8,1 %) kunnallisveroja arvioidaan kertyvän ensi vuonna noin 134,5 milj. euroa. Tässä vaiheessa vuoden 2028 kertymäksi arvioidaan 139,5 milj. euroa ja vuonna 2029 145 milj. euroa.

Kiinteistövero

Vuoden 2026 alkuperäisessä talousarviossa kiinteistöveron tuotoksi arvioitiin 24,3 milj. euroa. Talousarviomuutoksessa arviota on alennettu 23,3 milj. euroon. Kiinteistöverokertymää ovat pienentäneet rakentamisen heikko suhdanne sekä erityisesti kiinteistöverotukseen tehdyt oikaisut. Oikaisut perustuvat etenkin Korkeimman hallinto-oikeuden vuonna 2025 antamaan päätökseen, jonka perusteella verotukseen on haettu oikaisuja koko maassa hyvinvointialueiden rakennusten lisäksi myös muiden julkisten rakennusten osalta.

Kiinteistöveroprosentit ja lain mahdollistamat vaihteluvälit:

	Vaihteluväli	Joensuu 2026	Joensuu 2027
Yleinen kiinteistövero rakennukset	0,93-2,00 %	1,10 %	1,10 %
Yleinen kiinteistövero maapohja	1,30-2,00 %	1,30 %	1,30 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,41-1,00 %	0,45 %	0,45 %
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset	0,93-2,00 %	1,00 %	1,00 %
Voimalaitosrakennukset	0,93-3,10 %	2,85 %	2,85 %
Rakentamaton rakennuspaikka	2,00-6,00 %	3,00 %	3,00 %

Vuoden 2027 talousarviossa kiinteistöveroarvio nykyisillä veroperusteilla on 24,0 milj. euroa. Arvioissa on huomioitu kiinteistöveroon tehtyjen oikaisujen muutosten vaikutus. Kiinteistöverokertymän arvioidaan pysyvän taloussuunnitelmakaudella vuoden 2027 tasolla.

Kiinteistöverotuksen kokonaisuudistus on ollut vireillä. Uudistuksen peruslähtökohtia on se, että tämänhetkiset verotusarvot perustuvat pitkälti vanhentuneisiin verotusarvon määräytymisperusteisiin, eivätkä ne kuvaa riittävän hyvin rakennusten ja maa-alueiden hintaeroja. Lisäksi uudistuksen tavoitteena on aikaisempaa selkeämpi ja läpinäkyvämpi arvostamisjärjestelmä, joka on myös mahdollista pitää aiempaa tehokkaammin ajantasaisena. Tarkoituksena ei ole vaikuttaa kiinteistöverotuksen tasoon. Tämän takia veroprosenttien vaihteluvälejä tarkistettaisiin uudistuksen yhteydessä niin, että kunnat voisivat asettaa kiinteistöveroprosenttinsa siten, että verokertymä pysyy aiempien vuosien tasolla. Hallituksen syksyn budjettiriihen 2026 kirjauksen mukaan hallitus jatkaa kiinteistöverouudistuksen selvittämistä, mutta uudistusta ei viedä eteenpäin tällä vaalikaudella. Aikataulu ei mahdollista kiinteistönomistajille riittävää aikaa perehtyä ja varautua muutosten vaikutuksiin. Selvitystyö jää seuraavan hallituksen hyödynnettäväksi.

Yhteisövero

Kuntaryhmän jako-osuus vuonna 2026 on 22,84 %.

Yhteisöveron kertymäarvioissa on huomioitu vireillä olevat veroperustemuutokset. Merkittävin näistä on yhteisöverokannan alentaminen kahdella prosenttiyksiköllä 20,0 %:stä 18,0 %:iin vuonna 2027. Yhteisöveron veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille yhteisöveron ryhmäosuuksia muuttamalla. Kuntaryhmän jako-osuus nousee 25,61 %:iin vuodelle 2028.

Talouden suhdannetilanne on heijastunut myös yhteisöverokertymään, mutta ennustetta on tarkistettu kesän jälkeen hieman ylöspäin. Kuntaliitto on (22.9.2026) arvioinut, että vuoden 2027 yhteisöverokertymä kasvaa 6,8 % kuluvaan vuoteen nähden. Vuonna 2028 yhteisöverokertymän on arvioitu kasvavan 4,2 % ja vuonna 2029 4,1 %.

Joensuun osuus kunnille tilitettävistä veroista on kuluvana vuonna 1,31 %. Osuus määräytyy kahden viimeksi valmistuneen verotuksen keskiarvona. Verohallinnon 25.9.2026 julkaisemien ennakollisten tietojen mukaan Joensuun jako-osuuden ennakoidaan hieman kasvavan vuodelle 2027. Ennakollisiin tietoihin liittyy kuitenkin vielä epävarmuutta ja lopulliset jako-osuudet vahvistetaan vasta vuoden 2027 puolella.

Vuonna 2026 yhteisöveroja arvioidaan kertyvän muutetun talousarvion mukaisesti 22,6 milj. euroa, mikä on alkuperäisessä talousarviossa arvioitua (20,6 milj. euroa) enemmän. Kertymään vaikuttaa

erityisesti kaupungin jako-osuuden nousu vuodelle 2026. Kaupungin yhteisöverokertymäksi vuodelle 2027 arvioidaan 24,5 milj. euroa, vuonna 2028 25,8 milj. euroa ja vuonna 2029 26,9 milj. euroa.

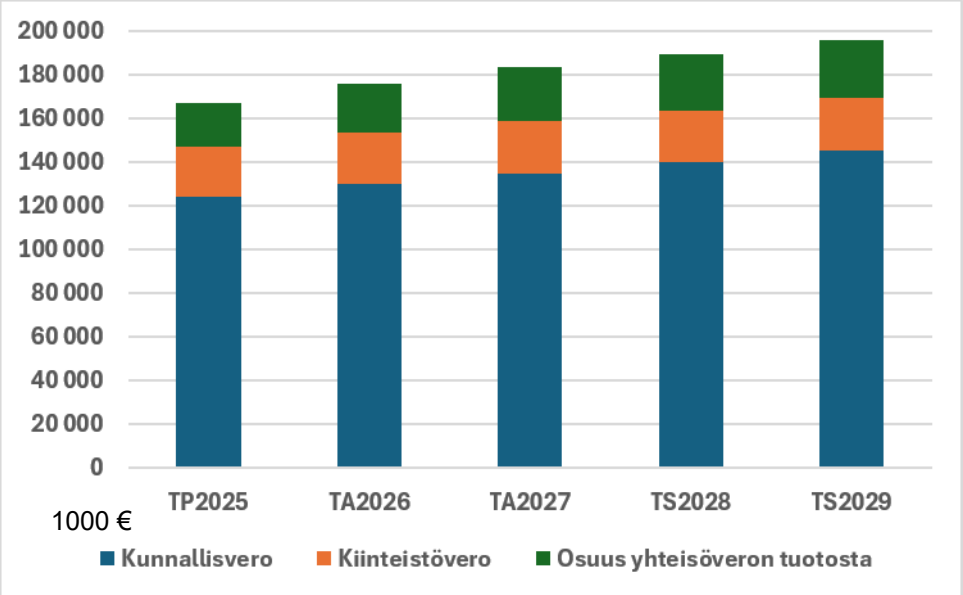
Muut verotulot

Vuoden 2024 alusta otettiin käyttöön uusi, Suomessa louhittuihin kaivosmineraaleihin kohdistuva vero eli kaivosmineraalivero. Veron piirissä ovat kaikki Suomessa louhitut, kaivoslaissa tarkoitetut kaivosmineraalit lukuun ottamatta kullanhuuhdonnassa löydettyä kultaa. Verovelvollisia ovat ne, joilla on kaivosmineraalin hyödyntämiseen oikeuttava lupa. Kaivosmineraaliveron tuotto ohjataan valtiolle sekä kaivoksen sijaintikunnalle. Joensuulle ei kohdistu kaivosveroa.

Hallitus päätti kehysriihessä 2026 jatkaa uuden alueellisen matkailijaveron lainvalmistelua. Veron käyttöönotosta päättäisi kunta itse ja verotulo ohjautuisi kunnalle. Kunnat voisivat ottaa veron käyttöön vuoden 2028 alusta.

Yhteenveto verotulojen kehitysarviosta

	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kunnallisvero	124 045	130 000	134 500	139 500	145 000
Kiinteistövero	22 634	23 300	24 000	24 000	24 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	20 104	22 600	24 500	25 800	26 900
Verotulot yhteensä	166 783	175 900	183 000	189 300	195 900

Valtionosuudet

Vuoden 2027 valtionosuusarviot perustuvat valtion talousarvioesitykseen ja ennakollisiin valtionosuuslaskelmiin.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet.

Peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia on koskenut yksi yhteinen ikäryhmitys (0–5-vuotiaat, 6-vuotiaat, 7–12-vuotiaat, 13–15-vuotiaat ja yli 16-vuotiaat). Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuun muutoksen myötä valtionosuusperusteisiin lisättiin myös työikäisen väestön (18–64-vuotiaat) ikäryhmä. Järjestelmään sovelletaan ikäryhmityksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Peruspalvelujen valtionosuus saadaan vähentämällä kuntakohtaisesta laskennallisten kustannusten yhteismäärästä kunnan omarahoitusosuus, joka on kaikille kunnille asukasta kohden yhtä suuri. Näiden perusteiden lisäksi kunnille myönnetään valtionosuutta lisäosien perusteella. Lisäosia ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus sekä hyte-kerroin ja väestönkasvu.

Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perusteena ovat vuosittain vahvistettavat perushinnat ikäryhmille, kriteereille ja lisäosille. Laskennalliset kustannukset muodostuvat ikäryhmittäin (asukasluku x perusosan hinta) ja kriteereittäin (asukasluku x perusosan hinta x kriteerin kerroin). Sairastavuus lasketaan sairastavuuskertoimen perusteella, jonka pohjana ovat erikseen päätetyt kansansairaudet.

Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus. Tasausraja on 100 %, mutta tasauslisässä on 10 %:n omavastuu. Tasausvähennys on 10 %. Voimalaitosten osalta tasauksessa huomioidaan vain ydinvoimalaitokset, ja niiden veroprosentteina käytetään tasauksen laskennassa yleistä (keskimääräistä) kiinteistöveroprosenttia.

Sote-tehtävien siirtyessä pois kunnilta valtionosuusjärjestelmään lisättiin vuonna 2023 toistaiseksi pysyvä, sote-kustannusten ja -tulojen siirrosta johtuvan muutoksen rajoitin. Rajoittimessa huomioitiin sote-tehtävien siirrosta aiheutuvat taloudelliset muutokset ”poikkileikkaushetkellä” järjestämisvastuun siirtyessä vuodenvaihteessa 2022–2023. Sote-siirron muutosrajoittimen lisäksi suuria kuntakohtaisia muutoksia tasattiin porrastetulla siirtymäkaudella sekä sen jälkeen toistaiseksi pysyvällä siirtymätasauksella. Vuodesta 2027 alkaen siirtymätasaus on enintään +/-60 euroa/asukas ja jää toistaiseksi pysyvänä voimaan.

TE-palveluiden järjestämisvastuun siirtymisen myötä valtionosuuksiin lisättiin uusia kriteereitä vuoden 2025 alusta lukien. Uudistuksen yhteydessä kunnille siirtyi nykyistä laajempi vastuu työttömyysturvan rahoituksesta. Laajeneva rahoitusvastuu korvattiin kunnille pysyvällä valtionosuuden lisäyksellä. Korvaus määritetään vuonna 2023 maksettujen työttömyysetuuksien maksatuksesta työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle vuoden 2023 loppuun mennessä kertyneiden tietojen perusteella. Korvausta tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä. Hallitusohjelman mukaisesti kansaneläkeindeksiin sidottuja etuuksia ei kuitenkaan koroteta vuosina 2024–2027. Korvauksen taso tarkistetaan seuraavan kerran varainhoitovuodelle 2028.

Työttömyysturvaetuuksien rahoitusvastuun laajentumisen lisäksi valtionosuuksien määrässä huomioitiin kuntien vastuulle siirtyvien TE-palveluiden rahoitus. Tehtävän valtionosuusrahoitus kohdennetaan kuntiin kahden kriteerin kautta. Työikäisen väestön määrä (18–64-vuotiaat) muodostaa yhden kriteerin ja toinen rahoitusta kohdentava kriteeri on laajan määritelmän mukainen työttömien määrä, joka käsittää sekä työttömät työnhakijat että palveluissa olevat. Tämän lisäksi malliin sisältyy kotoutumiskoulutusta koskeva poikkeus, jonka rahoitus kohdennetaan vieraskielisyyskriteerin kautta. Rahoitusmalliin sisältyi palveluiden rahoituksen osalta kahden vuoden siirtymäaika (2025-2026), minkä aikana osa rahoituksesta määräytyi kuntakohtaisen kustannustiedon perusteella.

Peruspalvelujen valtionosuuksien määräksi arvioitiin vuodelle 2027 koko maan tasolla noin 3,44 mrd. euroa. Valtionosuus vähenee vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 110 milj. euroa.

Tehtävämuutokset kasvattavat valtionosuuden tasoa koko maan tasolla 41 milj. euroa vuonna 2027. Eniten uusista tai laajenevista tehtävämuutoksista valtionosuuden tasoa nostavat osana laskennallista korvausta maksettavan kotoutumiskoulutuksen rahoituksen siirto (24,8 milj. euroa), sosiaalihuollon työllistymistä edistävien palvelujen uudistaminen (työvoimapoliittisen avustuksen käyttöönotto, 9,6 milj. euroa), sekä kotoutumistuen takuuajan kustannuksien korvaus (7,3 milj. euroa). Lisäksi valtionosuuden tasoa nostavat luku- ja kirjoitustaidon koulutus (3,1 milj. euroa), oppimisen tuen uudistaminen (2,7 milj. euroa) sekä kotoutumispalveluihin kuuluvan kielikoulutuksen saatavuus työpaikoilla (2,0 milj. euroa). Ruotsinkielisen kotoutumisen edistäminen sekä kotihoidontuen Norjan malli nostavat valtionosuutta yhteensä 0,8 milj. euroa.

Valtionosuuden tasoa vähentää tehtävien ja velvoitteiden vähennyksenä kuntien työllistämisvelvoitteen kumoaminen 57 vuotta täyttäneiden työttömien työnhakijoiden osalta (2,2 milj. euroa) sekä monialaista yhteistyötä koskevan tehtävän päättyminen (2,0 milj. euroa). Lisäksi tilapäistä suojelua saavien oikeus yleistukeen johtaa siihen, että työvoimaviranomaisilta siirtyy kulukorvausmenoja Kansaneläkelaitokselle, mikä vähentää valtionosuutta 5,25 milj. eurolla.

Peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan vuonna 2027 huomioon 167 milj. euron määräaikainen vähennys liittyen kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaukseen vuoden 2023 osalta. Lisäksi valtionosuuden tasossa otetaan huomioon vuodelle 2024 tehdyn 192 milj. euron määräaikaisen lisäyksen takaisinperintään liittyvä 64 milj. euron määräaikainen vähennys. Valtionosuuden tasoa vähennetään pysyvästi vuodesta 2026 alkaen 75 milj. eurolla hallituksen päättämien kasvutoimien rahoittamiseksi.

Vuonna 2027 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus on 3,5 % ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys 114,0 milj. euroa. Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään kuitenkin yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys vuosina 2024–2027. Lisäksi hallitus päätti kevään 2026 kehysriihessä korottaa indeksikorotukseen liittyvää vähennystä 2,8 %:iin vuodelle 2027. Vuonna 2027 vähennykset pienentävät valtionosuutta yhteensä 91,2 milj. eurolla.

Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus vähentää valtionosuutta 55 milj. eurolla vuodelle 2027. Tarkistus perustuu kuntien raportoimiin palveluluokkakohtaisiin tietoihin valtionosuustehtävien kustannuksista vuodelta 2025.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 25,72 %:sta 25,05 %:iin vuonna 2027. Valtionosuusprosentissa huomioidaan teknisenä muutoksena kuntien tehtävien ja velvoitteiden purkamiseen 21,1 milj. euron vähennys, joka vuosina 2025 ja 2026 vähennettiin määräaikaisena valtionosuuden vähennyksenä. Tehtävien purkuun liittyvän vähennyksen tasossa on uutena toimenpiteenä huomioitu toisen asteen koulutuksen järjestäjälle annettu mahdollisuus kerätä lukukausimaksuja EU/ETA-alueen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille.

Valtionosuuden tasossa on edellä mainittujen muutosten lisäksi huomioitu vuodelle 2027 teknisinä lakisääteisinä muutoksina mm. asukasluvun ja laskentatekijöiden muutoksia. Valtionosuuksien

tasoon vaikuttaa myös perustoimeentulotukimenojen kasvu, joka pienentää kuntien valtionosuuksia vuoteen 2026 nähden lähes 121 milj. eurolla.

Valtionosuuksiin sisältyvät veroperustemuutosten kompensaatiot esitetään valtion talousarviossa omalla momentillaan. Vuonna 2027 verotulomenetysten korvaukset ovat yhteensä 616,5 milj. euroa. Verrattuna vuoden 2026 varsinaiseen talousarvioon, veroperustemuutokset lisäävät veromenetysten korvauksia nettomääräisesti 89,5 milj. eurolla. Kuntien verotuloja vähentävät ja veromenetysten korvauksia lisäävät useat vuodelle 2027 kohdistuvat veroperustemuutokset, joista euromääräisesti merkittävimmät ovat ansiotuloverotuksen indeksitarkistukset sekä työtulovähennyksen kasvattaminen. Lisäksi määrärahan mitoituksessa huomioidaan vuodelle 2026 lisätalousarviossa esitettävät veroperustemuutokset, yhteensä 12,5 milj. euroa.

Ennakollisten laskelmien mukaan Joensuun kaupungin vuoden 2026 peruspalvelujen valtionosuus on noin 43,6 milj. euroa ja veroperustemuutosten kompensaatiot 9,8 milj. euroa.

Valtionosuuslaskelma voi vielä tarkentua määräytymisperusteiden muutosten ja verotulotasauksen tarkentumisen myötä.

Peruspalvelujen valtionosuuden ohella kaupungin kokonaisvaltionosuuksien määrään vaikuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus (mm. lukio- ja ammatillisen koulutuksen, kansalaisopiston, liikunnan ja nuorisotyön sekä orkestereiden ja museoiden rahoitus). OKM:n valtionosuuksien määrään vaikuttaa suoritemäärien (oppilasmäärät, tuntimäärät, henkilötyövuodet) muutokset sekä mahdolliset yksikköhintojen muutokset. Yksikköhintoihin vaikuttaa indeksikorotukset sekä kustannustason tarkistus, mutta myös muita muutoksia. Esimerkiksi ns. pienten lukioiden lisä muuttuu, minkä seurauksena kaupungin saama lukiorahoituksen yksikköhinnan korotus poistuu asteittain.

Alustavien laskelmien mukaan kaupungin saama OKM:n valtionosuus vuodelle 2027 on kunnan omarahoitusosuuden jälkeen noin 2,0 milj. euroa.

Valtionosuuksien määräksi on arvioitu vuodelle 2027 yhteensä 55,38 milj. euroa. Valtionosuudet vähenevät vajaat 0,8 milj. euroa vuoteen 2026 nähden. Valtionosuuksia kasvattaa erityisesti verotulotasauksen sekä vieraskielisyyskriteerin perusteella saatavan rahoituksen kasvu. Valtionosuuksia puolestaan vähentää erityisesti perustoimeentulotuen osuuden kasvu, TE-rahoituksen pieneneminen siirtymäaikaa koskevien säännösten mukaisesti sekä OKM:n valtionosuuden osalta valmistavan opetuksen määrän muutos.

Vuonna 2028 valtionosuuksien ennakoidaan kasvavan sote-siirtoon liittyvien määräaikaisten leikkausten päättyessä, mikäli valtionosuuksiin ei kohdistu uusia leikkauksia. Vuoden 2028 valtionosuusarvio on tässä vaiheessa 60,0 milj. euroa ja vuoden 2029 61 milj. euroa.

Perustoimeentulotuen kuntien rahoitusosuuden rahoitus on esitetty siirrettäväksi peruspalvelujen valtionosuudesta Kelan suoraan laskuttamaksi eräksi vuoden 2029 alusta lukien. Tämä vaikuttaa vuodesta 2029 alkaen valtionosuuksien tasoa nostavaksi, mutta vastaavasti käyttötalouden menot nousevat. Muutosta ei ole huomioitu tässä vaiheessa vuoden 2029 valtionosuusarvioissa, eikä käyttötalouden menoissa.

Vuoden 2027 valtionosuuslaskelmat Liite 1.

Maksut ja taksat

Taksojen ja maksujen tasoa koskevat linjaukset sisältyvät talouden sopeutusta koskeviin linjauksiin. Kaupungin päätösvallassa olevien taksojen ja maksujen osalta korotusten vaikutuksia käyttäjämääriin tulee seurata jatkuvasti. Tavoitteena on, että palveluiden kävijämäärät kasvavat, mikä tuo lisää tuloja kaupungille.

Maksujen korotuksissa huomioidaan kustannustason muutos. Kunta-alan kustannusmuutosta kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos vuodelle 2027 on 3,5 %.

Kaupungin päätösvallassa olevia maksuja korotetaan siten, että taksojen ja maksujen korotusten kokonaisvaikutus on 3 %. Toimivaltaiset toimielimet päättävät maksujen ja taksojen korotusten kohdentamisesta.

Palveluiden kysynnän muutokset näkyvät lisäksi tuloarvioiden kasvuna. Palveluiden kysynnän kasvu nostaa erityisesti joukkoliikenteen tuloja. Taidemuseon peruskorjaus valmistuu ja lisää museoiden tuloja. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrän väheneminen vaikuttaa sen sijaan tulokertymää pienentävästi.

Muut toimintatulot

Käyttötalouden tuloarvioissa on otettu huomioon vuosittainen tonttien myyntivoittotavoite (2 milj. euroa), maankäyttökorvausten arvio sekä maanvuokrien ennakoitu muutos.

Käyttötalouden tuloksi kirjautuvien kotoutumisen laskennallisten korvausten tason arvioidaan vähenevän kuluvaan vuoteen nähden. Määrään vaikuttavat kotoutujien määrän muutos, laskennallisten korvausten tasoon kohdistuvat leikkaukset ja kotoutumiskoulutuksen rahoituksen siirto peruspalveluiden valtionosuuksiin.

Vuoden 2026 talousarviota paransi kiinteistöjärjestely hyvinvointialueen kanssa (KV 16.6.2025 § 91). Järjestely tuotti vuodelle 2026 kertaluontoisen myyntivoiton, joka on kirjattu talousarviossa satunnaiseksi tuloksi. Myyntivoitosta tonttien osuus on 3,5 milj. euroa ja rakennusten osuus 4,3 milj. euroa. Rakennusten myyntivoiton osuus kohdistuu Tilakeskuksen tulokseen. Koska tulo on kertaluontoinen, tuleville vuosille ei kohdistu vastaavaa tuloerää, minkä vuoksi tulos heikkenee vuoteen 2026 nähden.

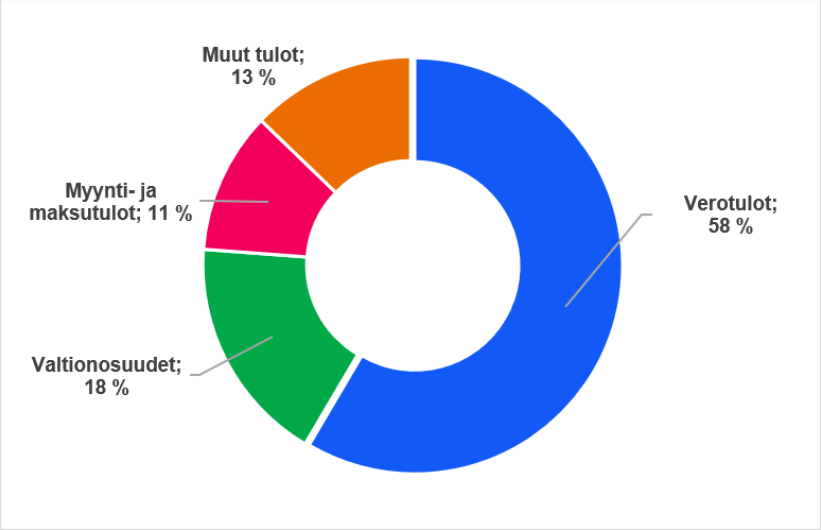
Talouden sopeutusten linjausten mukaiset kertaluontoiset, tuloja lisäävät toimenpiteet eivät ole toteutuneet täysimääräisesti. Talouden sopeutustavoite on lähtökohtaisesti kokonaisuutena sitova, mutta asetettua tavoitetta voidaan kohdentaa linjausten esityksistä poiketen. Linjausten mukaisesti kertaluontoisten erien toteuttamista jatketaan. Toimenpiteet tai niitä korvaavat toimenpiteet huomioidaan niiden toteutuessa talousarviomuutoksen yhteydessä.

Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanovirasto (CINEA) on myöntänyt kaupungille 18 milj. euron tuen vuosien 2026–2031 investointien toteuttamiseen. Kohteet ovat Noljakan päiväkoti, Niittylahti–Reijola-alueen koulu ja päiväkoti, Utran päiväkoti ja koulu, Mehtimäen uimahalli sekä Taidemuseon ja pääkirjaston peruskorjaukset. Kokonaisuus sisältää myös Joensuun Ellin Kodit Oy:n kohteita: Tulliportinkadun uusi opiskelija-asuntokohde sekä viisi peruskorjauskohdetta Noljakankaarella sekä Karjamäentiellä.

Tuesta kaupungin osuus on vajaat 12,8 milj. euroa ja Joensuun Ellin Kodit Oy:n osuus runsas 5,2 milj. euroa. CINEA on maksanut tuesta 70 % ennakkoon vuoden 2026 aikana. Loppuosa maksetaan hankkeen päättymisen jälkeen.

Kaupungin hankkeet huomioidaan talousarvion toimitilojen investointiohjelmassa ja -suunnitelmassa, kun hankesuunnitelmat on hyväksytty. CINEAn tuen osuus huomioidaan hankkeiden rahoitusosuutena. Tuki kohdennetaan hankkeille vuosien 2026–2031 talousarvioissa ja taloussuunnitelmissa. Toimitilojen osuus sisältyy Tilakeskuksen talousarvioon ja kohteiden kalustamiseen kohdistuva osuus tuesta puolestaan hyvinvoinnin toimialan investointiosaan. Kokonaisuuteen kohdistuu myös purkukustannuksia. Purkukustannukset maksetaan käyttötaloudesta, joten myös CINEAn tuki kohdentuu tältä osin käyttötalouteen.

Peruskaupungin tulojen yhteenveto
pl. sisäiset erät

5.4 Menoperusteet

Vuoden 2027 talousarvio on laadittu huomioiden toimintamenoihin ja -tuloihin kohdistuvat muutostekijät.

Suunnitelmakauden menot ja tulot on esitetty kunkin vuoden rahanarvossa.

Henkilöstömenot

Virka- ja työehtosopimuksista saavutetut neuvottelutulokset on tehty sopimuskaudelle 1.5.2025–29.2.2028.

Talousarviossa on huomioitu sopimuksen mukaiset muutokset. Vuosikeskiarvovertailussa palkat nousivat vuonna 2025 vuoteen 2024 nähden 2,78 %. Vuonna 2026 palkkasumma kasvaa korotusten myötä 3,18 % ja vuonna 2027 3,85 %. Palkankorotusten vaikutukset on huomioitu tulosaluekohtaisissa talousarvioissa. Kokonaisuutena palkankorotukset nostavat henkilöstömenoja lähes 5,0 milj. euroa kuluvaan vuoteen nähden.

Palkkojen sivukuluissa on huomioitu Kevan antamat arviot. Palkkaperusteinen eläkemaksu muodostuu kaikille jäsenyhteisöille samansuuruisesta työansiopohjaisesta eläkemaksusta sekä jäsenyhteisökohtaisesti vaihtelevasta työkyvyttömyyseläkemaksusta. Kevan antaman arvion mukaan palkkaperusteisen maksun suuruus vuodelle 2027 on 24,40 %. Palkkaperusteisen maksun sisältämän työkyvyttömyyseläkemaksun suuruudeksi on arvioitu 0,70 %. Palkkaperusteinen maksu sisältää työntekijän eläkemaksun osuuden (7,30 %).

Palkkojen sivukuluprosenttiin vaikuttaa myös sairausvakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja tapaturmavakuutusmaksun muutokset. Kokonaisuutena KuEL:n alaisten työnantajan palkkojen sivukuluiksi on arvioitu 20,44 % ja VaEL:n alaisten peruskoulujen ja lukioiden opettajien sivukuluiksi 20,99 %. Sivukulut alenevat hieman vuoteen 2026 nähden.

Henkilösivukulujen kokonaisuuteen vaikuttaa myös tasausmaksu. Vuoden 2027 tasausmaksun kokonaismäärän arvioidaan olevan koko maan tasolla 309 000 000 euroa. Tasausmaksun kokonaismäärästä arvioidaan kohdistuvan kunnille yhteensä 150 483 000 euroa. Kevan valtuusto vahvistaa vuoden 2027 lopullisen tasausmaksun loppuvuodesta 2026.

Kuntien osuus tasausmaksusta jaetaan kuntien kesken verotulojen ja valtionosuuksien suhteessa. Kevan lokakuun lopussa antaman arvion mukaan kaupungin tasausmaksun suuruus vuonna 2027 on 1,8 milj. euroa, mikä on noin 1,5 milj. euroa aiempaa arviota pienempi. Tasausmaksun taso alenee siten merkittävästi vuoteen 2026 nähden. Koska tasausmaksun tasoa ei ole vielä vahvistettu, on maksutason aleneminen huomioitu keskitetysti yleishallinnon tulosalueella. Tasausmaksun alentuminen kohdennetaan tulosalueille talousarviomuutoksen yhteydessä, kun vuoden 2027 työnantajakohtainen tasausmaksu on vahvistettu.

Henkilöstömenojen kokonaistasoon vaikuttaa myös henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien muutokset. Arvio henkilöstömenoista sekä henkilötyövuosien muutoksesta on esitetty luvussa 5.5.

Toimitilat

Sisäiset vuokrat perustuvat kaupunkirakennelautakunnan päätöksen (16.6.2026 § 81) mukaisesti pääomavuokrien osalta rakennusten tasearvoihin, poistoihin sekä kaupungin toteutuneisiin pääomakuluihin. Tasearvoon perustuvassa laskennassa pääomavuokran tuotto muodostuu vuodelle 2027 seuraavasti; 31.12.2025 kaikkien rakennusten tasearvo on 232,2 milj. euroa ja rakennusten poistot vuodessa 14,0 milj. euroa. Näin rakennusten taseen suhde rakennusten poistoihin on 6 %. Tähän lisätään kaupungin lainoistaan maksama keskimääräinen korko 2,52 % (tilanne 31.12.2025). Rakennuskohtaisen taseen tuotto muodostuu kokonaiskorosta, joka on yhteensä 8,52 %. Rakennuskohtainen pääomavuokra on kuitenkin vähintään 2,0 €/h-m2/kk. Maa-alueen vuokra määräytyy maaomaisuuden omistajan vuosittaisen veloituksen mukaisesti. Hoitovuokra määräytyy rakennuskohtaisesti toteutuneiden kunnossapito- ja muiden ylläpitomenojen viimeisimmän toteuman mukaan. Vuoden 2027 vuokrissa käytetään vuoden 2025 menototeumaa. Hoitovuokra tarkistetaan vuosittain ja se sidotaan elinkustannusindeksiin (1951:10=100) siten, että perusindeksinä käytetään huhtikuun 2026 indeksiä.

Muutokset vaikuttavat sisäisten vuokrien tasoon, mutta muutokset on huomioitu toimialojen talousarvioissa. Tilavuokrien muutoksissa on huomioitu myös palveluverkon muutosten vaikutus.

Toimitilaomaisuuden kehittämisessä noudatetaan kaupunginvaltuuston (15.6.2026 § 55) hyväksymiä omistajapoliittisia linjauksia ja konsernijaoston hyväksymiä toimitilaomaisuuden kehittämisen valmistelu- ja seurantaperiaatteita (5.10.2026 § 71). Kehitettävällä toimitilalla tarkoitetaan rakennusta tai tilaa, joka on kokonaan tai osittain jäänyt pois kaupungin oman palvelutuotannon tai pitkäaikaisen ulkopuolisen vuokralaisen käytöstä taikka jonka tuleva käyttö ja omistaminen edellyttävät erillistä arviointia. Linjausten mukaisesti kaupunki luopuu toimitiloista, joita se ei tarvitse omassa palvelutuotannossaan, ellei omistamiselle ole erityisiä perusteita tai tilaa voida palauttaa kaupungin palvelutuotannon käyttöön. Linjauksella vähennetään korjausvelan määrää ja vapautetaan resursseja palvelutuotannon tilojen turvallisuuden ja terveellisyyden varmistamiseen.

Tyhjien tilojen kustannukset on kohdennettu kaupunkirakennelautakunnan hallinnon tulosalueelle. Talouden sopeutuksen linjausten mukainen tavoite ei ole toteutunut täysimääräisesti, mutta tyhjien tilojen kustannusta pyritään pienentämään vielä tulevina vuosina, jotta asetettu tavoite toteutuisi. Käytöstä poistettujen tilojen purkukustannukset on huomioitu Tilakeskuksen tulostavoitteessa.

Kaupungin elinvoiman kannalta tärkeän musiikki- ja kulttuuritalon toteutuksen valmistelua jatketaan yhteistyössä PKO:n kanssa. Tavoitteena on, että musiikki- ja kulttuuritalo olisi käytössä vuoden 2029 alussa ja rakentaminen alkaisi vuoden 2027 keväällä. Taloussuunnitelmassa on varauduttu sopimuksen mukaisiin vuokrakustannuksiin vuodesta 2029 alkaen kulttuuripalveluiden tulosalueella.

Tehtävien ja palveluiden kysynnän sekä muut toimintamenojen muutokset

Talousarviossa on otettu huomioon myös tehtävien ja palveluiden kysynnän sekä palveluiden tarpeen muutoksista aiheutuvat taloudelliset vaikutukset, kuten oppilasmäärien muutokset perusopetuksessa sekä hoidossa olevien lasten määrän muutokset varhaiskasvatuksessa. Valmistavan opetuksen oppilasmäärä laskee, kun taas aikuisten perusopetuksen opetus laajenee. Lisäksi talousarviossa on huomioitu arvio merkittävimpien ostopalveluiden kustannustason muutoksesta (erityisesti puhtaus- ja ateriapalvelut sekä logistiikkapalvelut). Joukkoliikenteen nettomenojen kasvu pysähtyy vuosien 2025–2026 nopean kasvun jälkeen. Perusopetuksen kotikuntakorvaukset on huomioitu valtiovarainministeriön ennakollisen laskelman mukaan.

Kaupungin maksuosuus työllisyysalueen palveluihin on mitoitettu vastaamaan valtionosuutta, jota kaupunki laskennallisesti saa siirtyneistä TE-palveluista. Maksuosuutta kasvattaa päättyvän TNO-hankkeen palvelujen jatkaminen kuntien rahoituksella. Työttömyysturvan rahoitusvastuussa on huomioitu toteutunut kehitys. Vuoden 2027 talousarvio on mitoitettu kuluvan vuoden ennusteen tasolle. Työttömyyden on ennakoitu kääntyvän laskuun, mutta työllisyyden paraneminen vaikuttanee rahoitusvastuun menoihin viiveellä pitkäaikaistyöttömyyden kasvun vuoksi.

Käyttötaloudessa on huomioitu myös kaupunginvaltuuston 17.6.2024 päätöksen mukaiset talouden sopeutuksen tavoitteet. Vuodelle 2027 kohdistuu vaikutuksia koulu- ja päiväkotiverkkopäätöksistä, konserniyhtiöiden sopimusperusteisista eristä sekä vuokraperusteiden yhtenäistämisestä, tyhjien tilojen kustannuksista, kaupungin nettisivu-uudistuksen toteuttamisesta sekä kansalaisopiston henkilöstömuutoksista.

Vuosien 2028–2029 tulosaluekohtaisissa taloussuunnitelmissa on huomioitu kustannustason muutos sekä merkittävät muutokset palveluverkossa tai palvelujen kysynnässä, kuten lasten määrän muutos.

Investointimenot

Kaupungin strategian Kestävän talouden Joensuu -vaikuttavuustavoitteen linjauksen mukaisesti investointien tasoa nostetaan merkittävästi. Investoimme palveluinfrastruktuuriin ja elinvoimaan valtuustokaudella 2026–2029 noin 200 miljoonaa euroa. Investointitasoa tarkistetaan talouden reunaehdot huomioiden strategian puoliväliarvioinnin yhteydessä. Investointeja ohjaa myös strategiaan kirjattu tavoite lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden hallitusta kasvusta.

Investointitaso nousee asteittain taloussuunnitelmakaudella. Vuosina 2025–2026 investointien määrä on ollut tasolla, jossa tulorahoitus riittää investointien kattamiseen, eikä kaupungin lainakanta kasva. Vuonna 2027 investointimenot ovat kokonaisuutena 41 milj. euroa. Investointien tason noustessa voimakkaasti vuodesta 2028 alkaen lainakannan kasvu nopeutuu. Taloussuunnitelmakauden 2027–2029 investointimenojen määrä on kokonaisuudessaan 168 milj. euroa. Vuosien 2026–2029 investointimenot ylittävät tällä hetkellä strategiassa asetetun noin 200 milj. euron tavoitetason. Tämän vuoksi talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudelle ei ole otettu huomioon sellaisia uusia investointeja, jotka eivät ole olleet suunnitteilla vuosille 2026–2029 strategiakauden tavoitelukua asetettaessa.

Investointitason kasvun vaikutukset näkyvät tuloslaskelmassa viiveellä lainakannan kasvusta aiheutuvien korkomenojen ja valmistuvista investoinneista aiheutuvien käyttötalouden kustannusten kasvuna. Käytännössä strategiakaudelle suunniteltujen investointien taloudelliset vaikutukset näkyvät täysimääräisesti vasta vuoden 2031 jälkeen, kun suuret investoinnit, kuten uusi uimahalli, pääkirjaston peruskorjaus, Niittylahti–Reijola-alueen päiväkoti- ja kouluinvestoinnit sekä Utran päiväkoti- ja kouluinvestoinnit, ovat valmistuneet.

Investointitason toteuttaminen edellyttää talouden vahvistamista ja strategiassa tavoitteeksi asetettua ylijäämäistä taloutta. Korkea investointitaso lisää sopeutustarvetta strategiakauden lopulla investoinneista aiheutuvan menojen kasvun vuoksi, mikäli taloutta ei saada vahvistettua tavoitteen mukaisesti.

Strategiassa asetetun investointitason kestävä nostaminen edellyttää riittävän vahvaa tulorahoitusta ja taloudellista kantokykyä. Strategian puoliväliarvioinnin yhteydessä on tarpeen arvioida, ovatko kaupungin talouden kehitys ja tulorahoituksen taso riittäviä strategiassa asetetun investointitason toteuttamiseksi.

Investointien tasoa ohjaavat paitsi lainakantaa ja vastuita sekä investointien kokonaistasoa koskeva tavoite, myös strategiaan sisältyvät toimitila- ja yhdyskuntatekniikan investointien priorisoinnin linjaukset. Linjaukset on esitetty talousarviokirjan investointiosassa asianomaisten tulosalueiden kohdalla.

Investointipäätösten yhteydessä arvioidaan myös investointien toteutus- ja rahoitusmalli. Osa investoinneista voidaan toteuttaa leasingrahoituksella tai vuokraamalla rahoitus- ja omistusriskien hallitsemiseksi. Näillä toteutusmalleilla voidaan vaikuttaa kaupungin taseen rakenteeseen, tasata investointien vaikutusta kaupungin kassavirtaan sekä pienentää lainasalkun jälleenrahoitukseen ja omaisuuden omistamiseen liittyviä riskejä.

Rahoitusmenot ja tulot

Rahoitusmenoissa on huomioitu lainakannan kehitysarvio sekä korkotason muutoksen vaikutus korkomenoihin. Korkotason muutoksen arvio perustuu rahoitussopimusten hallintajärjestelmä Apollo-ohjelmaan sisältyvään markkina-arvioon korkojen kehityksestä. Lainakanta kasvaa 20,2 milj. eurolla vuoteen 2026 nähden. Lainasalkun korkomenojen tasoksi on vuodelle 2027 arvioitu 6,5 milj. euroa.

Korkotuloissa on huomioitu kaupungin antolainojen korkotulot. Antolainojen määrä kasvaa tulevina vuosina, koska kaupunki nostaa Euroopan Investointipankin lainan myös opiskelija-asuntokohteiden osalta ja kohdentaa sen erillisenä antolainasopimuksena Joensuun Ellin Kodit Oy:lle. Vuonna 2027 Joensuun Ellin Kodit Oy:lle välitettävän lainan suuruus on 10 milj. euroa.

Muissa rahoitustuloissa on Joensuun Veden ja Tilakeskuksen maksamat korvaukset peruspääomasta (Vesi 0,8 milj. euroa, tilakeskus 5,5 milj. euroa).

Valtuuston hyväksymien talouden sopeutuksen linjausten mukaisesti kaupunki ei lähtökohtaisesti enää myönnä kolmassijalainoja vuokrataloyhtiöille.

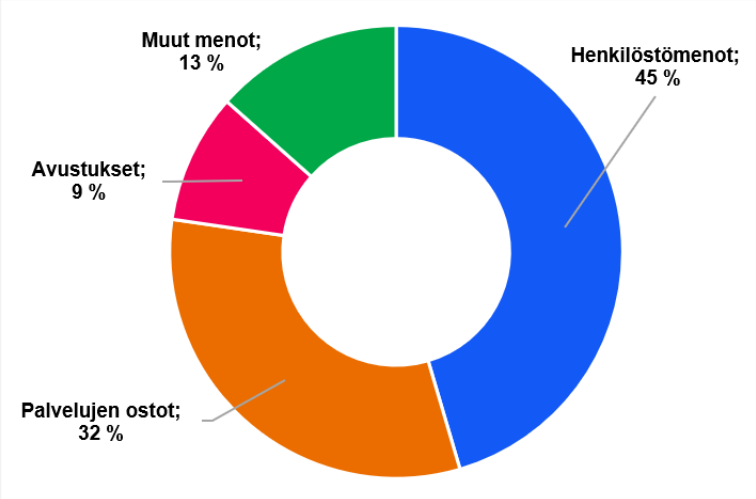
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset

Peruskaupungin suunnitelmapoistot ovat arviolta 28,7 milj. euroa. Poistot kasvavat hieman taloussuunnitelmakaudella. Investointitaso kasvaa taloussuunnitelmakaudella, mutta investointitason nousu vaikuttaa poistojen tasoon merkittävämmin vasta taloussuunnitelmakauden jälkeen investointien valmistumisen myötä.

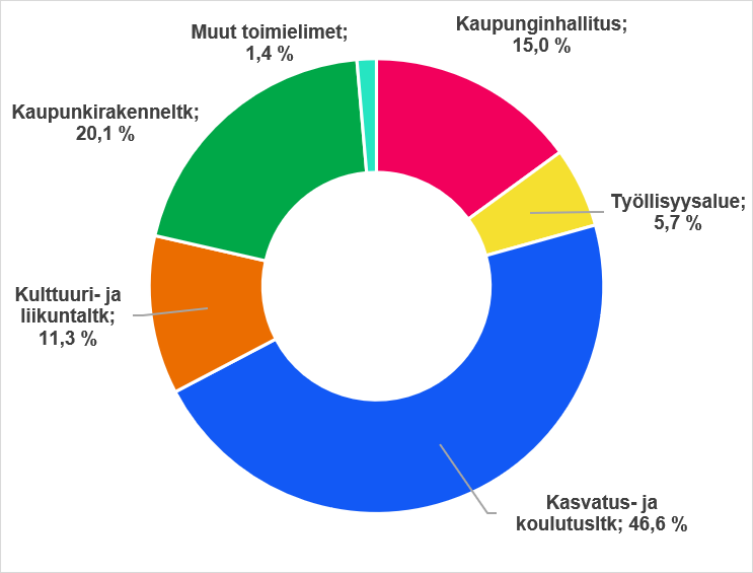
Lisäksi arvonalentumisissa on huomioitu North Karelia Growth Fund I:n kaupungin osuuteen kohdistuvat alaskirjaukset. Arvonalentumisten arvio on 0,03 milj. euroa.

Peruskaupungin menojen yhteenveto

Peruskaupungin käyttömenojen jakautuminen tiliryhmittäin pl. sisäiset erät

Peruskaupungin käyttömenojen jakautuminen toimielimittäin

Käyttötalouden muutokset tulosaluetasolla on esitetty yksilöityinä liitteessä 2 ja tuloslaskelmat toimielimittäin ja investointiosan yhteenveto liitteessä 3.

5.5 Henkilöstö

Tavoitelinjaukset

Osaava henkilöstö ja hyvä johtaminen ovat kaupungin strategian keskeisiä painopisteitä.

1. Kaupunki on haluttu työpaikka ja työnantajakuvamme on hyvällä tasolla. Rekrytoimme osaavia työntekijöitä ja onnistumme sitouttamaan heidät pitkäaikaisesti.
2. Kaupungin henkilöstö on osaavaa ja innostunutta työssään. Edistämme työn ja muun elämän yhteensovittamista, olemme perhemyönteinen työnantaja ja tuemme työyhteisöjen kehittymistä monikulttuurisiksi.
3. Edistämme henkilöstön työssä kehittymistä, osaamista ja työhyvinvointia. Tarjoamme mahdollisuuden kehittyä tehtävässä ja työuralla. Laadukkaisiin työterveyspalveluihin pääsee nopeasti ja panostamme myös mielen hyvinvointiin.
4. Johtamisemme on kannustavaa, luottamusta rakentavaa ja työssä onnistumista tukevaa. Edistämme aktiivista osallistumista, arvostamme vastuunottoa ja viestimme positiivisuuden kautta. Haluamme, että jokainen työntekijä kokee olonsa tärkeäksi ja turvalliseksi.

Kaupungin strategia ohjaa henkilöstöä koskevia tavoitteita ja toimintatapoja. Talousarviossa päätetään vuosittain, mitä tavoitteiden saavuttamiseksi tehdään ja millä mittareilla etenemistä seurataan.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää yhteistyötä johdolta, esihenkilöiltä, henkilöstöpalveluilta, henkilöstön edustajilta ja koko henkilöstöltä. Käytännössä tämä tarkoittaa selkeää johtamista, esihenkilöiden tukemista, avointa tiedonkulkua ja henkilöstön mahdollisuutta osallistua oman työnsä ja työyhteisönsä kehittämiseen. Henkilöstöä koskevia tunnuslukuja seurataan säännöllisesti, ja toimintatapoja muutetaan, jos tulokset tai henkilöstöltä saatu palaute osoittavat siihen tarvetta.

Vuonna 2027 henkilöstöä ja esihenkilöitä tuetaan tekoälyn käyttöönotossa ja uusien toimintatapojen omaksumisessa. Teknisen alan palkkausjärjestelmän uudistusta valmistellaan, sopimusten mukaiset palkkaerät toteutetaan ja palkkausjärjestelmiä kehitetään. Esihenkilöiden ja johdon tukea jatketaan. Työturvallisuushavaintojen ilmoittamista ja käsittelyä selkeytetään, jotta havaintoihin voidaan reagoida nykyistä paremmin. Henkilöstöpalvelujen toimintatapoja ja asiointia sujuvoitetaan, jotta henkilöstö ja esihenkilöt saavat tarvitsemansa palvelun mahdollisimman helposti.

Vuoden 2027 alusta otetaan käyttöön myös yhdenmukainen työhyvinvointirahaohjeistus, jolla varmistetaan tasapuolinen työhyvinvoinnin tukeminen työyksiköissä. Työhyvinvointiraha on tarkoitettu yhteiseen käyttöön koko työyhteisölle. Raha voidaan käyttää esimerkiksi virkistystoimintaan, yhteisiin tapahtumiin, hyvinvointia edistäviin aktiviteetteihin tai muihin yhteisöllisyyttä vahvistaviin tarkoituksiin. Käytöstä tulee sopia yhdessä henkilöstön kanssa – esimerkiksi tiimipalaverissa tai yhteisessä keskustelussa.

Vuoden 2027 henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2027 henkilöstösuunnitelma laaditaan osana talousarviota. Siihen kootaan tiedossa olevat henkilöstömuutokset sekä suunnitellut rekrytoinnit. Suunnitelma auttaa kohdentamaan henkilöstön niihin tehtäviin ja palveluihin, joissa työvoimaa tarvitaan.

Valmistelussa arvioidaan, mihin tarvitaan uusia työntekijöitä ja voidaanko henkilöstöä siirtää tehtävästä toiseen. Lisäksi otetaan huomioon tehtävien muutokset, eläköityminen ja palvelujen järjestämiseen vaikuttavat muutokset. Suunnitelmassa huomioidaan kaupungin taloudellinen tilanne ja talousarvion valmisteluohjeet.

Henkilöstösuunnitelman hyväksyy kaupunginhallitus hallintosäännön 6 §:n 16 kohdan perusteella.

1. Vuoden 2027 rekrytoinnissa huomioitavat linjaukset

Henkilöstösuunnitelmassa on otettu huomioon valmisteluvaiheessa tiedossa olevat vuoden 2027 henkilöstömuutokset. Rekrytointitarpeeseen vaikuttavat erityisesti eläköityminen, muu henkilöstön vaihtuvuus, palvelujen määrän tai järjestämistavan muutokset sekä lakien ja muiden velvoitteiden muutokset.

Henkilöstösuunnitelmaan sisältymätön rekrytointi voidaan käynnistää, jos työntekijän lähtöä tai muuta työvoiman tarvetta ei ole voitu ennakoida suunnitelmaa valmisteltaessa. Ennen rekrytointia arvioidaan, tarvitaanko tehtävää edelleen nykyisessä muodossaan vai voidaanko tehtäviä järjestää toisin.

Ennen viran tai työsuhteisen tehtävän avaamista ulkoiseen hakuun selvitetään, voidaanko tehtävään sijoittaa työntekijä, jolle etsitään uutta tehtävää työkyvyn muutoksen tai toiminnan muutoksen vuoksi. Jos tällaista henkilöä ei ole, arvioidaan mahdollisuus täyttää tehtävä sisäisellä haulla. Julkinen haku käynnistetään vasta näiden selvitysten jälkeen.

Rekrytointi voidaan käynnistää myös silloin, kun tehtävä rahoitetaan ulkopuolisella hankerahoituksella ja hankkeen omarahoitusosuuteen on varattu määräraha talousarviossa.

Rekrytointi voi perustua myös ennakoimattomaan palvelutarpeen muutokseen. Tällöin ennen rekrytoinnin käynnistämistä varmistetaan, että tarvittava määräraha on käytettävissä.

2. Henkilöstösuunnitelman toteuttamisessa huomioitavat asiat

Määräaikaisten palvelussuhteiden määrää ja perusteita seurataan säännöllisesti. Tehtävä vakinaistetaan, jos työvoiman tarve on pysyvä eikä määräaikaisuudelle ole lainmukaista perustetta. Vakinaistaminen vahvistaa henkilöstön pysyvyyttä, helpottaa työyhteisöjen arkea ja vähentää toistuvista rekrytoinneista aiheutuvaa työtä.

Hyvinvointipalvelut voi esittää kaupunginhallitukselle tuntiopettajan viran muuttamista lehtorin, erityisopettajan, erityisluokanopettajan tai luokanopettajan viraksi. Muutos voidaan tehdä, kun tuntiopettaja on toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa, hänen opetustuntimääränsä on jo pitkään ylittänyt kyseisen viran opetusvelvollisuuden eikä opetustuntien määrän arvioida vähenevän.

Työsuhteisten tehtävien täyttämistä ohjataan henkilöstösuunnitelmalla, henkilötyövuosien ja määrärahojen seurannalla sekä rekrytointiluvilla. Rekrytointiluvan yhteydessä varmistetaan myös, että tehtävänimikkeet ovat yhdenmukaisia koko kaupungissa.

Vuonna 2027 jatketaan jo päätettyjen sopeuttamistoimien toteuttamista. Palveluverkkoa koskevat muutokset aiheuttavat tarpeita henkilöstösiirroille. Virkojen ja työsuhteisten tehtävien täyttämistä arvioidaan edelleen tarkasti. Ennen rekrytointia selvitetään, voidaanko tehtävä hoitaa sisäisin järjestelyin tai voidaanko siihen sijoittaa työntekijä, jolle kaupungilla on velvollisuus tarjota muuta työtä.

Henkilöstösuunnitelmaan perustuvat vuoden 2027 talousarvion mukaiset henkilöstömenot ovat 136,2 milj. euroa, mikä on 3,1 milj. euroa vuoden 2026 talousarviota enemmän. Kasvua selittää erityisesti kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen mukaiset korotukset.

Talousarvion mukainen henkilötyövuosiarvio on 2 469. Henkilötyövuosien arvioidaan vähenevän 5 henkilötyövuodella vuoden 2026 talousarvion mukaiseen arvioon nähden. Henkilötyövuosien arvioidaan vähenevän lasten määrän muutoksen myötä varhaiskasvatuksessa sekä koulutus- ja nuorisopalveluissa.

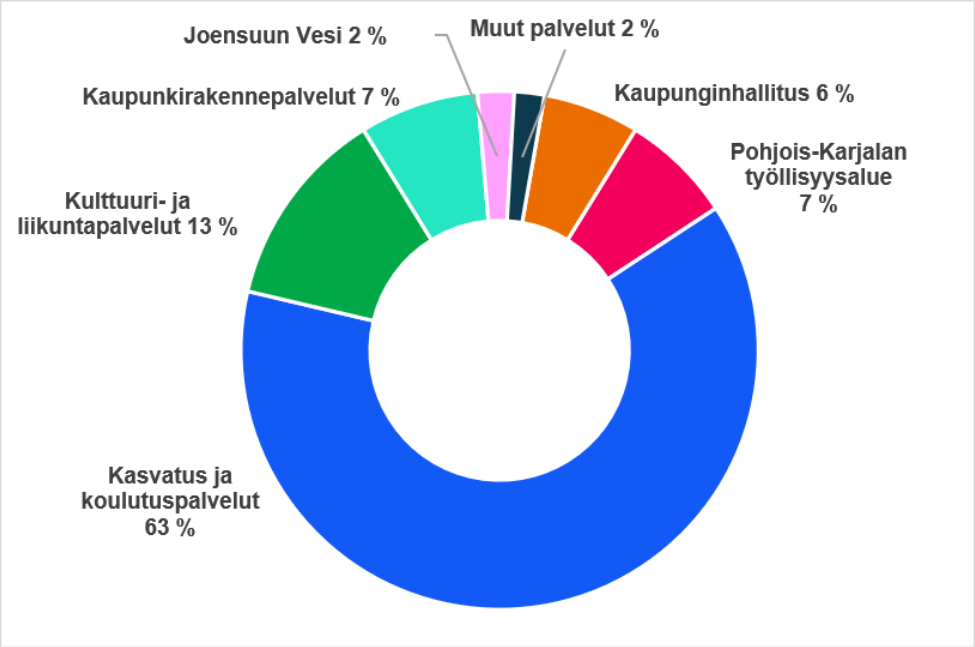
Henkilötyövuosien ja henkilöstömenojen jakautuminen palvelualueittain:

	HTV TA 2026	HTV TA 2027	Henkilöstö-menot 1000e 2027
Kaupunginvaltuusto			
Kaupunginvaltuusto		2	387
Tarkastuslautakunta			
Tarkastuslautakunta			30
Kaupunginhallitus			
Yleishallinto*	19	18	58
Työelämän ja kotoutumisen palvelut	51	53	2 363
Konsernipalvelut	72	73	4 505
Elinvoimapalvelut	1	1	94
Pohjois-Karjalan hankintatoimi	20	20	1 200
Pohjois-Karjalan työllisyysalue			
Pohjois-Karjalan työllisyysalue	161	168	9 465
Kasvatus ja koulutuslautakunta			
Hyvinvointipalv. hallintopalvelut**	19	19	1 101
Koulutus- ja nuorisopalvelut**	954	946	57 060
Varhaiskasvatuspalvelut**	591	582	27 515
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta			
Kulttuuripalvelut	252	251	12 851
Liikuntapalvelut	81	82	4 207
Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta			
Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen palvel	9	9	606
Kaupunkirakennelautakunta			
Kaupunkiymp. toimialan hallinto	3	3	296
Yhdyskuntasuunnittelu	15	16	1 052
Maaomaisuus	29	29	1 622
Yhdyskuntatekniikka**	66	67	3 689
Tilakeskus	62	60	3 476
Joensuun alueellinen jätelautakunta			
Joensuun alueellinen jätelautakunta	4	4	203
Rakennus- ja ympäristölautakunta			
Rakennus- ja ympäristölautakunta	1	1	78
Pysäköinninvalvonta	6	6	264
Rakennusvalvonta	10	10	717
Ympäristönsuojelu	4	4	269
Joensuun Vesi-liikelaitos			
	47	48	3 101
YHTEENSÄ	**2 474**	**2 469**	**136 210**

*Tulosalueelle huomioitu tasausmaksun muutos

**TA2026 HTV-luku tarkistettu

Henkilöstömenojen jakautuminen palveluittain

5.6 Riskienhallinta ja varautuminen

Joensuun strategian mukaisesti kaupunki edistää turvallisuutta, varautumista ja riskienhallintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Sujuva ja turvallinen arki on asukkaille, yrityksille ja yhteisöille tärkeää. Kaupunki haluaa myös työntekijöidensä kokevan olonsa turvalliseksi työssään. Joensuun kaupungin riskienhallintaa tarkastellaan kolmen toisiaan täydentävän kokonaisuuden kautta: arjen turvallisuus, organisaatioturvallisuus ja varautuminen.

Toimintaympäristön ennustettavuus on jatkanut heikkenemistään, ja turvallisuusympäristöä leimaa pitkäkestoinen epävarmuus. Euroopan turvallisuustilanne on jännittynyt ja geopoliittiset konfliktit heijastuvat aiempaa enemmän myös Suomeen, esimerkiksi kallistuneiden polttoaineiden ja inflaation vaikutuksina. Venäjän hybridivaikuttaminen on yhä laaja-alaisempaa ja aggressiivisempaa. Kyberympäristössä tapahtuu jatkuvasti erilaisia häiriöitä ja vaikuttamisyrityksiä, joiden kohteena ovat erityisesti julkiset palvelut, kriittinen infrastruktuuri ja henkilöstö. Tietojenkalastelu, sosiaalinen manipulointi ja tekoälyä hyödyntävät huijausmenetelmät ovat kehittyneet entistä vaikeammin tunnistettaviksi.

Pohjoismaissa on edelleen havaittu järjestäytyneeseen rikollisuuteen, huumausaineisiin ja väkivaltaan liittyviä ilmiöitä. Joensuun rikostilanne on säilynyt valtakunnalliseen vertailuun nähden vakaana. Huomiota kiinnitetään erityisesti nuorten hyvinvointiin, syrjäytymisen ehkäisyyn ja asuinalueiden turvallisuuden kokemukseen. Väestön ikääntyminen ja alueellinen eriytyminen näkyvät erityisesti harvemmin asutuilla alueilla, mikä korostaa palveluiden saavutettavuuden, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden merkitystä.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät yhä selvemmin myös Pohjois-Karjalassa. Äärisääilmiöiden, kuten hellejaksojen, rankkasateiden, kuivuuden, myrskyjen ja sähkökatkosten aiheuttamiin vaikutuksiin varaudutaan osana normaalia turvallisuus- ja valmiussuunnittelua. Kaupunki jatkaa

toimintamallien kehittämistä erityisesti sellaisten tilanteiden hallintaan, joissa poikkeavat sääolosuhteet vaikuttavat kuntalaisten hyvinvointiin, kriittisiin palveluihin tai infrastruktuuriin.

Arjen turvallisuuden ja varautumisen keskeinen kumppani on Pohjois-Karjalan hyvinvointialue. Lisäksi vuonna 2026 toimintansa vakiinnuttaneet Lupa- ja valvontavirasto sekä Elinvoimakeskukset ovat muodostuneet tärkeäksi osaksi turvallisuus- ja valmiusyhteistyön verkostoa. Monimutkaistuvien ilmiöiden hallinta edellyttää aktiivista ja laajaa, luottamukseen perustuvaa yhteistyötä viranomaisten, järjestöjen, yritysten ja oppilaitosten kanssa.

Kaupungin strategisia tavoitteita uhkaavia riskejä ovat väestökehitys, julkisen talouden paineet ja kaupungin oman talouden tasapaino, osaavan työvoiman saatavuus, elinkeinoelämän kilpailukyky erityisesti liikenne- ja sähkönsiirtoyhteyksiä koskien sekä maahanmuuttajien kotoutumisen onnistuminen. Pitkäjänteinen strateginen päätöksenteko ja ennakoiva kehittäminen korostuvat muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kuukausittainen turvallisuus- ja valmiustiedon kerääminen sekä raportointi valmiusjohtoryhmälle jatkuvat vakiintuneena käytäntönä. Kaupungin valmiuden säätelymallia hyödynnetään aktiivisesti toimintaympäristön muutosten ja mahdollisten uhkatilanteiden seurannassa. Syksyllä 2026 toteutetun paikallispuolustusharjoituksen ja valtakunnallisen valmiusharjoituksen kokemukset on analysoitu, ja niiden pohjalta kaupungin valmiussuunnitelmia sekä toimintamalleja kehitetään edelleen. Vuonna 2027 painopisteenä on suunnitelmien käytännön toimeenpano, harjoittelu ja henkilöstön osaamisen kehittäminen.

Joensuun kaupunki jatkaa turvallisuus- ja varautumisosaamisen jakamista oppilaitoksille, viranomaisille sekä muille yhteistyökumppaneille. Samalla hyödynnetään muilta toimijoilta saatavaa tietoa ja kokemuksia kaupungin oman riskienhallinnan kehittämisessä. Valmiuteen liittyviä ennakkovalmisteluja, pienhankintoja, harjoituksia ja koulutustoimintaa toteutetaan suunnitelmallisesti siten, että kaupungin kyky vastata erilaisiin häiriö- ja poikkeustilanteisiin kehittyy jatkuvasti. Aktiivista yhteistyötä Puolustusvoimien kanssa syvennetään.

Organisaatioturvallisuutta vahvistetaan painottamalla toimitilaturvallisuutta, kulunvalvontaa, kyberturvallisuutta sekä poikkeamien havainnointia. Erityistä huomiota kiinnitetään kriittisten palveluiden jatkuvuuden turvaamiseen ja tietoturvallisuuden kehittämiseen. Rekrytointien turvallisuuskäytäntöjä kehitetään osana henkilöstöriskien hallintaa.

Arjen turvallisuuden suunnitelma sekä tilannekuvatoiminnan malli pidetään ajantasaisina. Tavoitteena on varmistaa tarkoituksenmukainen ja tehokas viranomaisyhteistyö sekä ajantasainen tilannekuva päätöksenteon tueksi.

Joensuun kaupunki toimii aktiivisena kumppanina paikallisissa, alueellisissa ja valtakunnallisissa turvallisuuden ja varautumisen yhteistyöverkostoissa. Kaupunki jatkaa osallistumista Kuntaliiton edustajana sisäministeriön siviilivalmiusneuvottelukunnan sekä Pelastusopiston neuvottelukunnan toimintaan. Vuonna 2026 tehdyn arvioinnin perusteella kaupunki selvittää mahdollisuuksia osallistua myös kansainvälisiin turvallisuus- ja varautumisverkostoihin sekä hyödyntää niistä saatavia hyviä käytäntöjä osana riskienhallinnan kehittämistä.

6 Talousarvion sitovuus, toimintavaltuudet ja määräykset

6.1 Sitovuusmääräykset

Talousarvioon merkityt menot ja tulot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset menot ja tulot.

Talousarvioon merkityt menot, tuloarviot ja tavoitteet ovat sitovia seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto

1) Peruskaupunki

- Käyttötalousosan tulosalueen toimintakate lukuun ottamatta seuraavia kokonaisuuksia, joissa sitovuustaso on lueteltujen tulosalueiden toimintakatteiden summa:
  - tulosalueet 210, 240, 270, 280 (kaupunkirakennelautakunta, pl. 295 Tilakeskus)
  - tulosalueet 400, 420, 440 (kasvatus- ja koulutuslautakunta)
  - tulosalueet 660, 690 (kulttuuri- ja liikuntalautakunta)
  - tulosalueet 850, 860, 870, 880 (rakennus- ja ympäristölautakunta)

- Tilakeskus –taseyksikön tilikauden tulos (tulosalue 295)

- Investointiosan tulosalueen menot lukuun ottamatta tulosaluetta 280 Yhdyskuntatekniikka, jossa sitovuustaso on tulosalueen nettoinvestoinnit

- Tuloslaskelmaosan korkomenojen ja muiden rahoitusmenojen yhteissumma

- Rahoituslaskelman antolainojen lisäys

- Rahoituslaskelman pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus (nettolainanoton tarve)

- Strategiasta johdetut avainmittareiden tavoitetasot sekä toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2027

2) Joensuun Vesi –liikelaitos

- Tuloslaskelman tilikauden tulos
- Toiminnalliset tavoitteet
- Liikelaitoksen maksama korvaus peruspääomasta

Mikäli toiminnalliset tavoitteet ja toimintakate tai liikelaitoksen tilikauden tulos ovat ristiriidassa, on ensisijaisesti noudatettava toimintakatetta tai tulostavoitetta.

Sitovuustasoa vastaavat euromäärät on esitetty lihavoituina käyttötalouden ja investointiosan luvussa 7 esitetyissä määrärahojen taulukoissa.

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat

Kaupunginhallitukseen, lautakuntaan tai johtokuntaan nähden sitovaa on sen toimialalla

- käyttötalousosan vastuualueen menot tai toimintakate toimielimen valinnan mukaisesti (pl. Tilakeskus)
- taloudelliset ja määrälliset tavoitteet
- investointiosa toimielimen tarvittaessa määrittämällä kaupunginvaltuuston sitovuustasoa tarkemmalla tasolla
- Joensuun Vesi –liikelaitoksen tulos-, investointi- ja rahoituslaskelmien erät liikelaitoksen johtokunnan päätöksen mukaan

Peruskaupungin toimielimet hyväksyvät käyttösuunnitelmat joulu-tammikuussa kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion pohjalta. Samalla toimielinten tulee asettaa tarpeen mukaan tarkempia tavoitteita, hyväksyä mahdolliset työohjelmat ja päättää talousarvion seurannasta.

Joensuun Vesi –liikelaitoksen osalta liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen seuraavan vuoden talousarviosta joulukuussa kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion asettamien sitovien tavoitteiden mukaisesti. Johtokunnan tulee päättää liikelaitoksen talousarviosta tarvittaessa myös vuoden aikana huomioiden kaupunginvaltuuston hyväksymät muutokset liikelaitoksen sitoviin tavoitteisiin. Liikelaitoksen talousarvio ei voi olla ristiriidassa valtuuston päättämien tavoitteiden kanssa. Samalla johtokunnan tulee asettaa tarpeen mukaan tarkempia tavoitteita, hyväksyä mahdolliset työohjelmat, päättää talousarvion seurannasta ja sitovuudesta suhteessa johtokuntaan.

Yhteenveto kaupunginvaltuuston sitovuustasoista
Taloudelliset tavoitteet, 1000 euroa

Käyttötalous

			TA2027
Kaupunginvaltuusto			
100 Valtuusto	tulosalue	toimintakate	-428
Tarkastuslautakunta			
110 Talouden ja hallinnon tarkastus	tulosalue	toimintakate	-96
Kaupunginhallitus			
120 Yleishallinto	tulosalue	toimintakate	-4 761
140 Työelämän ja kotoutumisen palvelut	tulosalue	toimintakate	-30 363
150 Konsernipalvelut	tulosalue	toimintakate	-5 308
174 Ympäristöterveydenhuolto	tulosalue	toimintakate	-1 482
184 Elinvoimapalvelut	tulosalue	toimintakate	-2 597
190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi	tulosalue	toimintakate	0
Pohjois-Karjalan työllisyysalueen lautakunta			
350 Pohjois-Karjalan työllisyysalue	tulosalue	toimintakate	0
Hyvinvoinnin toimiala			
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta	toimielin	toimintakate	-154 483
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	toimielin	toimintakate	-31 172
480 Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen palvelut	tulosalue	toimintakate	-1 920
Kaupunkiympäristön toimiala			
75 Kaupunkirakennelautakunta pl. 295 Tilakeskus		toimintakate	-6 582
295 Tilakeskus	tulosalue	tilikauden tulos	7 343
810 Alueellinen jätelautakunta	tulosalue	toimintakate	0
85 Rakennus- ja ympäristölautakunta	toimielin	toimintakate	-420
Joensuun vesi	liikelaitos	tilikauden tulos	2 500
Joensuun vesi	liikelaitos	korvaus peruspääomasta	818
Investointiosa			
120 Yleishallinto	tulosalue	investointimenot	-1 632
440 Varhaiskasvatuspalvelut	tulosalue	investointimenot	-200
660 Kulttuuripalvelut	tulosalue	investointimenot	-40
690 Liikuntapalvelut	tulosalue	investointimenot	-220
210 Kaupunkirak.toimialan hallinto ja talous	tulosalue	investointimenot	-480
280 Yhdyskuntatekniikka	tulosalue	nettoinvestoinnit	-13 500
295 Tilakeskus	tulosalue	investointimenot	-15 060
Peruskaupungin tulos- ja rahoituslaskelma			
Korkomenojen ja muiden rahoitusmenojen yhteissumma			-12 000
Rahoituslaskelman antolainojen lisäys			-10 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus			20 200

6.2 Talousarviossa annettavat toimintavaltuudet vuodelle 2027

Kaupunginhallituksen toimintavaltuudet hallintosäännön 6 §:n mukaisissa asioissa:

1. kiinteän omaisuuden ja rakennusten ostaminen, myyminen ja vaihtaminen 3 milj. euroon saakka,
2. asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ja muiden kuin tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakkeiden ostaminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
3. tytär- ja osakkuusyhteisöjen osakkeiden hankkiminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
4. toimitiloina olevien tai niiksi tarkoitettujen rakennusten tai niiden hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostaminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
5. rakennusten ja rakennelmien vuokraaminen kaupungin käyttöön, kun vuokrattavan rakennuksen ja rakennelman vuosivuokra on enintään 750 000 euroa tai mikäli rakennuksen tai rakennelmien vuokraaminen perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään periaatepäätökseen,
6. tavaroiden ja palvelujen hankkiminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
7. lainan antaminen tytäryhteisöille ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset yhtiöihin (mm. osallistuminen osakeanteihin) kaupunginvaltuuston hyväksymien omistajapolitiikan linjausten mukaisesti talousarvion puitteissa silloin, kun kyseessä on EIB:n myöntämän lainan välittäminen tytäryhteisölle ja muutoin 3 milj. euroon saakka,
8. hankkeiden tarveselvitysten sekä hankesuunnitelman ja kustannusarvion hyväksyminen 3 milj. euroon saakka,
9. rakennus- ja laitesuunnitelmien hyväksyminen 3 milj. euroon saakka,
10. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen, kun vaadittu korvaus on enintään 500 000 euroa,
11. maankäyttösopimusten hyväksyminen kaupunginvaltuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti 3 milj. euroon saakka (AKL 91b §), kehittämiskorvauksen määrääminen ja sille suoritettava korko.

Konsernijaoston toimintavaltuudet hallintosäännön 8 §:n mukaisissa asioissa:

1. tehdä esitykset investointihankkeiden vaihtoehtoisista rahoitusmalleista (omistus, vuokraus, muu järjestely) kaupunginhallitukselle,
2. valmistella kaupungin toimitilahankkeiden tarveselvitykset, hankesuunnitelmat ja kustannusarviot yli 500 000 euroa ylittävien hankkeiden osalta sekä kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvat rakennusten ja rakennelmien toteuttamiseen, vuokraamiseen ja myyntiin liittyvät asiat,
3. päättää kaupungin kannasta tytäryhteisöön liittyvässä strategisessa tai muutoin sen toimintaan tai talouteen merkittävästi vaikuttavassa asiassa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 11 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö.
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 13 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö.
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 15 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 17 §:n mukaisissa asioissa:

1. kiinteän omaisuuden myyminen, ostaminen ja vaihtaminen 1,5 milj. euroon saakka, lukuun ottamatta kaupungin omistamia tai kaupungin käyttöön tulevia rakennuksia ja rakennelmia,
2. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö,
3. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen vastuualueellaan 200 000 euroon saakka,
4. maankäyttösopimusten hyväksyminen valtuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti 1,5 milj. euroon saakka (AKL 91 b §),
5. muun yleisen alueen kuin kadun suunnitelman hyväksyminen, kun suunnitelman kustannusarvio on enintään 1,5 milj. euroa (AKL 90 §).

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 20 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka,
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Alueellisen jätelautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 22 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 24 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö,
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka,
3. liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista päättäminen, jos investointimeno mahdolliset rahoitusosuudet huomioiden on hankesuunnitelmassa tai investointiohjelmassa esitetyn kustannusarvion mukainen, alittaa kustannusarvion tai ylittää sen enintään 20 %:lla. Jos ylitys on enemmän kuin 20 %, asia on saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.
4. hanke-, rakennus- ja laitesuunnitelmien hyväksyminen 1,5 milj. euroon saakka.

Työllisyysalueen lautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 27 §:n mukaisissa asioissa:

1. hyväksyä vastuualueelleen kuuluvat yhteistoiminta-, hankinta- ja muut sopimukset 1,5 milj. euroon saakka, ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö,

Kaupunginjohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 31 §:n mukaisissa asioissa:

1. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen, kun vaadittu korvaus on enintään 100 000 euroa.
2. tavaroiden ja palvelujen hankkimista tai myymistä konsernipalveluissa 200 000 euroon saakka, kun asia ei kuulu kenenkään konsernipalvelun yksikön johtajan toimivaltaan.

Konsernipalvelujen yksiköiden johtajien toimintavaltuudet hallintosäännön 33 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden luovuttaminen tai poistaminen käytettäväksi sekä tavaroiden tai palveluiden hankkiminen tai myyminen 200 000 euroon saakka.

Kansliapäällikön toimintavaltuudet hallintosäännön 34 §:n mukaisissa asioissa:
1. asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostaminen ja myyminen 200 000 euroon saakka.
2. muiden kuin asunto-osakeyhtiöiden tai keskinäisten kiinteistöyhtiöiden osakkeiden ostaminen ja myyminen 50 000 euroon saakka.

Hallintojohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 34 §:n mukaisissa asioissa:
1. irtaimen omaisuuden luovuttaminen tai poistaminen käytettäväksi sekä tavaroiden tai palveluiden hankkiminen tai myyminen 200 000 euroon saakka.

Strategiajohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 37 §:n mukaisissa asioissa:
1. irtaimen omaisuuden luovuttaminen tai poistaminen käytettäväksi sekä tavaroiden tai palveluiden hankkiminen tai myyminen 200 000 euroon saakka.

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 38 §:n mukaisissa asioissa:
1. päättää kaupungin edustamisesta omalla toimialallaan tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen toimialan kannalta,
2. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
3. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun sopimuksen tekeminen hyväksytyn hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. lautakunnassa.

Kaupunkiympäristöjohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 39 ja 40 §:n mukaisissa asioissa:
1. päättää kaupungin edustamisesta omalla toimialallaan tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen toimialan kannalta
2. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
3. urakka-, suunnittelu-, hankinta- ja muun kuin edellisessä kohdassa 2 mainitun vastuualuetta koskevan sopimuksen samoin kuin puukauppasopimuksen tekeminen hyväksytyn hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. lautakunnassa.

Rakennustarkastajan toimintavaltuudet hallintosäännön 42 §:n mukaisissa asioissa:
1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Liikelaitoksen johtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 43 §:n mukaisissa asioissa:
1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
2. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun sopimuksen tekeminen hyväksytyn hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. johtokunnassa.

Tilakeskuksen johtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 44 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
2. yksikön vastuualueeseen kuuluvien rakennusten ja rakennelmien vuokraamista, kun vuokrattavan rakennuksen ja rakennelman vuosivuokra on enintään 150 000 euroa,
3. liike-, teollisuus-, toimisto- ja muiden vastaavien muuhun kuin asuinkäyttöön tarkoitettujen tilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden sekä mainittuun käyttöön tarkoitettujen rakennusten (ilman maapohjaa) ostaminen ja myyminen 200 000 euroon saakka.
4. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun Tilakeskusta koskevan sopimuksen tekeminen hyväksytyn hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä konsernijaostossa.

Työllisyysaluejohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 45 §:n mukaisissa asioissa:

1. päättää työllisyysalueen edustamisesta tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen työllisyysalueen kannalta,
2. irtaimen omaisuuden poistamista tai luovuttamista käytettäväksi sekä tavaroiden ja palvelujen hankinta sekä myynti 200 000 euroon saakka.
3. yhteistyö- ja muiden sopimusten tekeminen, mikäli sopimuksen arvo on enintään 200 000 euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. lautakunnassa.

Kaupunginjohtajan ja kaupunginlakimiehen toimintavaltuudet hallintosäännön 150 §:n mukaisissa asioissa

1. Kaupunginjohtajalla ja kaupunginlakimiehellä on edustaessaan kaupunkia tuomioistuimissa oikeus sopia tuomioistuimessa vireillä oleva riita-asia 100 000 euroon saakka.

Hallintosäännön 2 §:n mukaan uusien palvelujen käynnistäminen tai entisten laajentaminen vaatii kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston päätöksen talousarvion toimintavaltuuksissa annettujen toimivaltarajojen mukaisesti. Vuonna 2027 uusien palvelujen käynnistäminen tai entisten laajentaminen edellyttää kaupunginhallituksen lupaa, jos palvelujen käynnistäminen tai palvelujen laajentaminen ei ole mahdollista hyväksytyn talousarvion puitteissa. Kaupunginhallituksen suostumus on kuitenkin aina saatava uuden palvelun käynnistämiseen, jos palvelun arvioitu vuosikustannus ylittää 300 000 euroa, jos palvelun käynnistämistä ei ole hyväksytty talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Edelleen hallintosäännön 2 §:n mukaan strategisesti ja taloudellisesti merkittävät ostopalvelut ja tukipalvelujen hankinnat esitetään talousarviossa. Vuonna 2027 tällaiseksi ostopalveluksi sekä peruskaupungin että liikelaitoksen osalta luetaan käynnistettävä palveluhankinta, jonka arvo ylittää 1,5 milj. euroa. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten arvo lasketaan kertomalla vuosikustannus luvulla 4. Hankinnalle on saatava ennen tarjouspyynnön lähettämistä tai suorassa hankinnassa ennen hankintapäätöksen tekemistä kaupunginhallituksen suostumus. Mikäli hankinnan arvo ylittää 3 milj. euroa ja hankinta ei ole mahdollinen hyväksytyn talousarvio- ja taloussuunnitelman puitteissa, edellyttää hankinnan käynnistäminen kaupunginvaltuuston suostumuksen määrärahamuutoksen osalta.

Tavaroiden ja palvelujen hankintoja koskevat toimintavaltuusrajat tarkoittavat sisäisiä hankintapäätöksiä. Sisäisellä hankintapäätöksellä tarkoitetaan toimialan tai liikelaitoksen päätöstä hankinnan käynnistämisestä. Sisäisten hankintapäätösten tekemisestä on tarkemmin määrätty talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Ulkoiset hankintapäätökset tekee pääsääntöisesti hankintapäällikkö.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tavaroiden ja hankintojen toimivaltuusrajoja sovelletaan myös hankkeita koskevaan päätöksentekoon. Hankkeen käsittelevä ja hyväksyvä toimielin tai viranhaltija määräytyy hankkeen kokonaisrahoituksen määrän sekä hallintosäännön ja talousarvion toimivaltuuksien perusteella. Mikäli toimielin tai viranhaltija on delegoinut toimivaltaansa hallintosäännön perusteella eteenpäin, delegointipäätöksen kohteena olevan viranhaltijan toimivalta määräytyy delegointipäätöksen mukaisesti. Talousarviossa määritelty lupamenettely ei koske hankkeisiin osallistumista koskevia päätöksiä, jos hanke toteutuu talousarvion määrärahojen puitteissa.

Toimintavaltuuksissa mainitut euromäärät ovat ilman arvonlisäveroa.

6.3 Muut määräykset

Kaupunginhallituksella on oikeus antaa tarkempia määräyksiä talousarvion sitovuudesta ja puuttua vuoden kuluessa minkä tahansa määrärahan ja tuloarvion käyttöön.

Kaupunginhallitus antaa yksityiskohtaiset ohjeet talousarvion täytäntöönpanosta ja tilinkäyttäjien määräämisestä.

Toimialojen ja niiden yksiköiden sekä Joensuun Vesi -liikelaitoksen on raportoitava talouden ja talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta lauta- tai johtokunnalle talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa annettavien raportointiohjeiden mukaisesti.

Haastava taloustilanne korostaa edelleen talousarviossa pysymisen tärkeyttä. Mikäli talousarvio uhkaa ylittyä, tulee käynnistää toimenpiteet, joilla varmistetaan talousarviossa pysyminen. Nettomenoja lisääviä talousarviomuutoksia voidaan tehdä vain erityisen perustelluista syistä.

Vastaavasti, mikäli investointimenot uhkaavat ylittyä, on käynnistettävä talousarvion toteutumisen varmistavien toimenpiteiden suunnittelu. Toimenpiteet voivat koskea hankkeiden laajuuden tai sisällön muutoksia tai hankkeiden toteutusajan siirtämistä. Toimenpiteiden käynnistäminen on aloitettava välittömästi myös tilanteessa, jossa useammalle vuodelle ajoittuvan hankkeen kokonaiskustannusarvio uhkaa ylittyä, vaikka muutostarve ei koskisi vuotta 2027.

Kaupunginvaltuuston sitovuustason sisällä on ao. toimielimillä oikeus tehdä muutoksia talousarvioihin tulosalueiden välillä.

7 Peruskaupunki

7.1 Käyttötalous

7.1.1 Kaupunginvaltuusto

100 Valtuusto

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää kaupunginvaltuuston toiminnan ja vaalit.

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille. Määrärahat on varattu valtuuston toimintaan ja sen hoitamiseen.

Kaupunginvaltuuston kokousten lisäksi kaupunginvaltuustolle järjestetään iltakouluja ja seminaareja ajankohtaisista ja päätöksentekoon tulevista asioista. Iltakoulut pyritään järjestämään pääsääntöisesti valtuuston kokousten yhteydessä.

Joensuun kaupungin uusi kuntavaaleissa vuonna 2025 valittu kaupunginvaltuusto aloitti ensimmäisen toimikautensa kesäkuussa 2025.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 29.9.2025 uuden Joensuun kaupungin strategian 2025–2029 Hyvä kasvaa Joensuussa. Vuoden 2027 aikana tullaan tekemään strategian puolivälitarkastelu, jonka valmisteluun kaupunginvaltuusto osallistuu. Talousarvio vuodelle 2027 on valmisteltu kaupungin strategian linjausten mukaisesti. Valtuuston tehtävänä on seurata strategian linjausten täytäntöönpanoa.

Huhtikuussa 2027 järjestetään eduskuntavaalit. Vuonna 2028 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Vaalien kustannukset jakautuvat valtion ja kuntien kesken. Valtio vastaa keskitetysti materiaali- ja tietojärjestelmien kustannuksista ja kunta muista vaalien järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö maksaa kunnille äänioikeutettujen määrään perustuvan korvauksen, jolla katetaan osa vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuvista kustannuksista.

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	95	0	150		0	150
Toimintamenot	-707	-318	-578	81,8 %	-318	-768
Toimintakate	-612	-318	**-428**	34,6 %	-318	-618

7.1.2 Tarkastuslautakunta

110 Talouden ja hallinnon tarkastus

Kuvaus 2027

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Arviointisuunnitelman mukaan valtuustokaudella arvioidaan kaikkien kaupunkikonsernin yhteisöjen toimintaa niiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa.

- Toimialojen tavoitteiden, toiminnan, tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi
- Kaupungin eri toimialojen asiantuntijoiden kuuleminen tuloksellisuuden näkökulmasta
- Tavoitteiden ja mittareiden arviointi vaikuttavuuden näkökulmasta
- Valtuustolle yhden erillisselvityksen laatiminen arviointikertomuksen lisäksi
- Vuoden 2025 arviointityön vaikuttavuuden arviointi (onko johtanut toimenpiteisiin)

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot	-104	-93	-96	3,2 %	-100	-103
Toimintakate	-104	-93	**-96**	3,2 %	-100	-103

7.1.3 Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata kaupungin kilpailukyvyn ja elinvoiman kehittämisestä, edunvalvonnasta sekä kaupungin vetovoiman ja tunnettavuuden edistämisestä alueellisesti ja valtakunnallisesti. Kaupunginhallitus vastaa konsernistrategian ja muiden koko konsernin toimintaa linjaavien suunnitelmien valmistelusta ja seurannasta, talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja seurannan toimeenpanosta.

Kaupunginhallitus vastaa myös konserniohjauksesta sekä konsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä. Se antaa tarvittaessa ohjeita kaupungin edustajille kuntayhtymissä sekä sellaisissa seutuhallinnon toimielimissä, joissa kaupunki ei toimi isäntäkuntana. Lisäksi kaupunginhallitus päättää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin markkinoinnista, tiedottamisesta, viestinnästä ja tapahtumapalveluista. Lisäksi se huolehtii sisäisen valvonnan järjestämisestä ja vastaa asianhallinnasta, sopimushallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, ilmastoasioiden koordinoinnista sekä hankintatoimen järjestämisestä, seurannasta ja kehittämisestä.

Kaupunginhallituksen toimialalla riskienhallinta on kiinteä osa päivittäistä toimintaa. Kaupunginhallituksen toimialan strategiset riskit liittyvät erityisesti talouden ja työllisyystilanteen kehitykseen, tietojärjestelmiin, tietoturvaan ja tietosuojaan sekä henkilöstöresursseihin ja lainsäädännön muutoksiin.

Riskienhallintaa tukevat selkeät tehtävänkuvat sekä määritellyt toimivallat ja vastuut. Riskejä hallitaan osana toiminnan ja talouden seurantaa sekä ylläpitämällä valmiuteen liittyviä suunnitelmia ja ohjeita ja kehittämällä henkilöstön osaamista. Riskienhallintaa tukee myös monialaisessa yhteistyössä saatava systemaattinen turvallisuustieto, jota hyödynnetään toimintaympäristön ilmiöiden ennakoinnissa.

Strategiassa määriteltyjen avainmittareiden tavoitteet vuodelle 2027

Avainmittari	Lähtötilanne (vuosi)	Tavoite 2027	Strategian tavoite 2029
Tonttivaranto	Asemakaava-alueiden tonttivaranto vastaa selvästi yli kolmen seuraavan vuoden tonttikysyntään	Asemakaava-alueiden tonttivaranto vastaa kolmen seuraavan vuoden tonttikysyntään	Asemakaava-alueiden tonttivaranto vastaa kolmen seuraavan vuoden tonttikysyntään
Luovutetut tontit	Omakotitontit 15 kpl (2024), Kerrostalotontit 1 kpl (2024)	Omakotitontit 40 kpl Kerrostalotontit 2 kpl	Omakotitontit 25 kpl Kerrostalotontit 4 kpl
CO2-päästöt ja -nielut	308 kt CO2-e (päästöt 2023), 610 kt CO2-e (nielut 2024)	205 kt CO2-e (päästöt) 205 kt CO2-e (nielut)	133 kt CO2-e (päästöt 2030), 133 kt CO2-e (nielut 2030)
JOJO-matkustajamäärä	2 910 000 (2024)	3 200 000	3 600 000
Kelpoisuusehdot täyttävien opettajien %-osuus	97,4 % (8/26)	98 %	99 %
Väkiluku	78 743 (2024)	79 712	81 000
Työttömyysaste	14,3 % (2024)	14,0 %	11 %
Työpaikat	35 348 (2023)	35 800	36 300
Sijoittuminen yrittäjien kuntabarometrissa	8. (2024)	13. vuonna 2026. Kysely joka toinen vuosi, ei kyselyä v. 2027	4.
Rekisteröidyt ulkomaan yöpymiset	24 627 (2024)	20 500	Kaksinkertaistetaan tasolle 50 000
Viikkolentovuorot Joensuusta	10 (2025)	10	14
Viikkojunavuorot Joensuusta	72 (2025)	76	93
Tilikauden yli-/alijäämä	3 M€ ylijäämäinen (2024)	1,1 M€ alijäämäinen	Tilikausi on ylijäämäinen
Kaupungin laina-, vuokra- ja leasingvastuut euroa/asukas	4 966 €/asukas (2024)	4 233 €/asukas	Asukaskohtainen lainakanta kasvaa enint. 10 % ja kokonaisvastuut ovat enint. vuoden 2024 tasolla. (epävarmuutena sote- kiinteistöjärjestelyjen vaikutukset)
Korjausvelka euroina	65 M€ (toimitilat 2025, uusi laskentamalli) 17,6 M€ (kadut 2025)	Toimitilojen ja katujen korjausvelka ei kasva hallitsemattomasti	Toimitilojen ja katujen korjausvelka ei kasva hallitsemattomasti
Työkyvyttömyyden kustannukset (KEVA)	4,2 % palkkasummasta (3,1 M€ 2024)	4,2 %	3,7 % palkkasummasta
Sairauspoissaolot/htv	8,9 pv/htv	8,9 pv/htv	8,9 pv/htv
Henkilöstön suosittteluhalukkuus (KEVA)	79 % (Keva verrokkien tulos)	80 %	80 %
Työhyvinvoinnin kokonaisarvosana	3,8 (Keva verrokkien tulos)	4,0	3,8

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Hyvän arjen, hyvinvoinnin ja osallisuuden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Tuotetaan kuukausittain turvallisuusraportti valmiusjohtoryhmän käyttöön	Turvallisuusraportit on tuotettu	Strateginen suunnittelu
Tehdään laadukasta ja kattavaa riskienhallintaa	Riskienhallinnan toteutus ja seuranta riskienhallinnan vuosikellon mukaisesti	Strateginen suunnittelu
Joensuu tunnetaan tapahtuma-, urheilu- ja kulttuurikaupunkina. Haemme Joensuuhun uusia tapahtumia.	Kahdeksan (8) tapahtumahakua vuoden aikana	Tapahtumapalvelut
Parannamme Joensuun kansainvälistä mielikuvaa ja edistämme kaupunkiin muuttavien asettautumista.	Käytäntö kääntämisen tukeen luotu. Verkkosivujen sisältösivuista 70 % ja vuonna 2027 julkaistuista uutisista 100 % käännetty englanniksi.	Viestintä
Integroidaan ilmastonmuutokseen sopeutuminen toimialojen varautumissuunnitelmiin	Joensuun keskeisistä ilmastoriskeistä on keskusteltu kaupungin toimialojen kanssa ja riskit on otettu huomioon varautumissuunnitelmissa.	Hallintopalvelut
Tuotetaan viestintämateriaali kuntalaisille varautumisesta sään ääri-ilmiöihin	Viestintämateriaalit on tuotettu	Hallintopalvelut
Pilotoidaan hankerahoituksella ilmastokummeja, jotka auttavat paikallisia yrityksiä ilmastotyön edistämisessä	Hankerahoitusta on haettu	Hallintopalvelut
Huomioidaan ympäristövaikutukset ICT-hankintojen kilpailutuksissa	Ollaan huomioitu vähintään yhdessä ICT-hankinnassa ympäristövaikutukset	Tietohallinto/ Hallintopalvelut
Matalan kynnyksen ryhmävalmennuspalveluiden käynnistäminen korvaamaan poistuvia palveluja (kuntouttava työtoiminta)	Ryhmävalmennukseen osallistuu vähintään 25 henkilöä	Työelämän ja kotoutumisen palvelut
Vakiinnutetaan Uraloikka-työhönvalmennus osaksi Joensuun kotoutumispalvelujen pysyvää palvelutarjontaa ja vahvistetaan maahan muuttaneiden siirtymistä työelämään tai työllistymistä edistäviin palveluihin	Vähintään kaksi Uraloikka ryhmää on toteutettu	Työelämän ja kotoutumisen palvelut

Opiskelun, tasa-arvoisen oppimisen ja sivistyksen Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Toteutetaan kaupungin opiskelija-foorumi.	Opiskelijafoorumi on toteutettu	Strateginen suunnittelu

Kasvavan elinkeinoelämän ja työllisyyden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Toteutetaan Joensuun strategian puolivälitarkistus.	Puolivälitarkistus on toteutettu.	Strateginen suunnittelu
Edunajamisessa tuotetaan kahden kuukauden välein Joensuun edunajamisen pääviestit -materiaali.	Edunajamisen pääviestit -materiaali on tuotettu.	Strateginen suunnittelu
Vaikuttamisessa painotetaan erityisesti saavutettavuutta ja huhtikuun 2027 eduskuntavaalien jälkeiseen hallitusohjelmaan vaikuttamista. Joensuun ja Helsingin välisen säännöllisen reittilentoliikenteen jatkuvuus turvataan hallitusohjelmakirjauksella.	Laadullinen arviointi edunajamisen onnistumisesta.	Strateginen suunnittelu
Edistetään Vuoksen vesistöalueen sisävesikuljetuksia Logistiikan Vuoksi -verkoston yhteistyöllä.	Vaikuttavuuden laadullinen arviointi.	Strateginen suunnittelu
Kasvatamme vahvasti Joensuuhun ja Pohjois-Karjalaan suuntautuvaa kansainvälistä matkailua yhteistyössä yritysten kanssa.	Kolme (3) destination management companya, jotka sitoutuvat Joensuun matkailumyynnin kehittämiseen.	Matkailu
Olemme aktiivisia meille tärkeissä kansainvälisissä verkostoissa ja olemme haluttu kumppani.	Olemme hakeneet 2 kpl rahoituksia ja saaneet 1 kpl. Raportoidaan myös saadut avustukset ja lainat euroina ja ne muodostavat pohjan 2028 alkavalle uudelle EU-ohjelmakaudelle.	Elinvoimapalvelut yhteistyössä muiden toimialojen kanssa
Toteutetaan Business Joensuu Oy:n palvelujen kokonaisarviointi.	Kokonaisarviointi toteutettu.	Konsernipalvelut
Business Joensuu Oy:n palvelut tukevat Joensuun yritysten kestävää kasvua ja kansainvälistymistä.	Business Joensuu Oy:n palveluissa olleiden yritysten liikevaihdon kasvutavoite edelliseen vuoteen +1,7 % (lähtötasona tilinpäätökset 2025 1076 milj. €, kasvu 1%).	Business Joensuu
Joensuuhun syntyy uusia työpaikkoja painopisteinä energiamurros, teknologiateollisuus, kiertotalous, metsäbiotalous ja fotoniikka.	Uusia työpaikkoja syntyy 250 kpl/v, joista 150 kpl Business Joensuu Oy:n palveluiden kautta. Uusia yrityksiä sijoittuu Joensuuhun 10 kpl/v Business Joensuun InvestIn -palveluiden kautta.	Business Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Rakennetaan kansainvälinen yritysten liiketoimintaa tukeva turvallisuuden ja huoltovarmuuden verkosto.	Borderland -verkoston joensuulaisten yritysten liikevaihdon kasvu %/v lähtötaso määritellään 2025 tilinpäätöstiedoista	Business Joensuu
Kehitetään työelämä- ja kotoutumisen palveluiden tiedolla johtamista siten, että palveluiden vaikuttavuus ja resurssien käyttö voidaan osoittaa nykyistä paremmin	Asiakastyötä näkyväksi tekevä ja asiakkaan etenemistä kuvaava menetelmä on otettu käyttöön ja testattavaksi	Työelämän ja kotoutumisen palvelut
Kehitetään työllisyystoimijoiden ja International House Joensuun yhteistyötä siten, että palveluohjaus paranee ja palvelut kohdentuvat oikea-aikaisesti ja tuloksekkaasti työmarkkinoille siirtymisen tueksi	Yksi uusi toimintatapa, jossa hyödynnetään laajasti kunnan työllistymistä ja kotoutumista edistäviä palveluja sekä työllisyysalueen palveluja on kehitetty ja otettu käyttöön työnhakija-asiakkaiden työllistymisen edistämiseksi	Työelämän ja kotoutumisen palvelut

Kestävän talouden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Sähköisen asioinnin kehittäminen	100 % kaupungille tulevista avustushakemuksista kulkee asiointipalvelun kautta	Hallintopalvelut
Kaupunginhallituksen alaisten kehittämishankemäärärahojen ennakointia, strategialähtöisyyttä ja vaikuttavuutta parannetaan.	Raportointi toimenpiteistä kaupunginhallitukselle	Strateginen suunnittelu
Hyödynnetään uusia ulkoisia rahoitusmahdollisuuksia valmistelemalla vähintään yksi hankekokonaisuus.	Hankekokonaisuus on valmisteltu ja jätetty käsittelyyn	Strateginen suunnittelu
Hyödynnämme aktiivisesti tietopyyntöjä ja markkinavuoropuhelua hankinnan suunnitteluvaiheessa	50 %:ssa hankinnoista on käytetty tietopyyntöä ja/tai markkinavuoropuhelua	Pohjois-Karjalan hankintatoimi Toimialojen vastuuhenkilöt
Teemme toimia yritysten osallistumismahdollisuuksien parantamiseksi, jotta alueellisten hankintojen osuus kasvaa	Alueellisten hankintojen osuus kokonaishankinnoista	Pohjois-Karjalan hankintatoimi Toimialojen vastuuhenkilöt
Edistämme teköälyn hallittua käyttöönottoa muutosjohtamisen suunnitelman mukaisesti	Suunnitelman mittareiden mukaisesti	Tietohallinto/ henkilöstöpalvelut
Otamme käyttöön uuden palautteiden käsittelyprosessin sekä palautejärjestelmän	Käyttöönoton tilanne	Tietohallinto/ asianhallintatiimi

Osaavan henkilöstön ja hyvän johtamisen Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Olemme pitovoimainen työnantaja ja oma henkilöstömme suosittelee meitä työnantajana	Henkilöstön suositteluhalukkuus vähintään 80 %	Henkilöstöpalvelut
Henkilöstön työhyvinvointia ylläpidetään tavoitteellisesti	Työhyvinvoinnin kokonaisarvosana vähintään 4,0 (asteikolla 1-5).	Henkilöstöpalvelut
Tuetaan henkilöstön sisäisiä urapolkuja mahdollisuuksien mukaan	Sisäisten rekrytointien ja työkiertojen kpl määrä, tavoitearvo 50.	Henkilöstöpalvelut
Vahvistamme johtamisosaamista kuvaamalla johtamispolkumallin, joka tukee esihenkilöksi siirtymistä, esihenkilöuran alkuvaihetta ja johtajuuden jatkuvaa kehittymistä	Johtamispolkumalli on kuvattu ja käyttöönotettu.	Henkilöstöpalvelut

120 Yleishallinto

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö, strategiajohtaja ja hallintojohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää mm. kaupunginhallituksen toiminnasta aiheutuvat menot, sisäisen tarkastuksen menot, tonttien myyntivoitot, valtiolle maksettavat verotuskustannukset, edunvalvonnasta aiheutuvat menot, jäsenmaksut ja -osuudet, vieraanvaraisuuden määrärahat sekä kehittämistoiminnan. Tulosalueella on määrärahavaraukset myös kaupungin ilmastotyön koordinointiin, viestintään, markkinointiin, matkailuun ja tapahtumapalveluihin. Kaupungin ilmastotyötä käsitellään tarkemmin talousarviokirjan luvussa 1.4.

Tonttien myyntivoittotavoite on 2,0 milj. euroa.

Jäsenmaksuihin ja -osuuksiin sekä avustuksiin on varattu 3,95 milj. euroa. Jäsenmaksuihin ja -osuuksiin sisältyvät Pohjois-Karjalan maakuntaliiton, Suomen Kuntaliiton sekä Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n jäsenmaksuosuudet. Kaupunginhallitus ei myönnä muita avustuksia kuin Pohjois-Karjalan Teatteriyhdistys ry:n toiminta-avustuksen sekä suurtapahtumatuet. Pohjois-Karjalan Teatteriyhdistys ry:n toiminta-avustukseen ja vuokratukeen on varattu yhteensä 1,44 milj. euroa. Suurtapahtumatukiin on varattu 0,30 milj. euroa.

Tulosalue sisältää kehittämishankkeisiin varatut määrärahat. Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden mukaisiin sekä muihin kehittämishankkeisiin on varattu 0,5 milj. euroa. Määrärahaa on korotettu 0,1 milj. eurolla vuoteen 2026 nähden. Korotus kohdennetaan Symmetrisen kaupungin vision toteuttamista edistävien kehittämishankkeiden omarahoitusosuuksiin.

Viestinnän tehtävänä on valmistella viestintästrategia ja kehittää kaupungin viestintää strategian mukaisesti sekä huolehtia viestintästrategian noudattamisesta. Viestintä laatii kaupungin viestimisen yleiset ohjeet, vastaa tarvittavista viestinnän välineistä ja koordinoi viestinnän yleisiä kanavia. Lisäksi viestintä tukee asiantuntijoita viestimisessä. Vuoden 2027 keskeisenä painopisteenä on Joensuun kaupungin englanninkielisen viestinnän kehittäminen.

Joensuun vetovoimaa lisätään markkinointiviestinnän keinoin. Markkinointi tukee kaupungin strategian tavoitteiden toteuttamista. Keskeisinä painopisteinä ovat työhön ja yrittäjyyteen liittyvän markkinointiyhteistyön kehittäminen Business Joensuu Oy:n kanssa, muuttajahoukuttelu, matkailumarkkinointi sekä painopisteenä olevien alojen ja teemojen markkinointiviestintä. Lisäksi kaupungin vetovoimaa ja kiinnostavuutta lisätään konkreettisesti tapahtumia edistämällä.

Valtiolle maksettavat verotuksen kustannusosuudet ovat ennakkotiedon mukaan 0,77 milj. euroa.

Tulosalue sisältää 1,5 milj. euron arvion tasausmaksun alenemisesta. Kevan antaman ennakkotiedon mukaan henkilöstösivukuluihin kirjattava tasausmaksu alenee kuluvaan vuoteen nähden merkittävästi. Lopullinen maksu voi poiketa arviosta. Muutos kohdennetaan yleishallinnon tulosalueelta toimielimille sen jälkeen, kun Keva on vahvistanut työnantajakohtaisen tasausmaksun vuodelle 2027.

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	4 099	3 012	2 681	-11,0 %	2 780	2 863
Toimintamenot	-9 470	-9 083	-7 442	-18,1 %	-9 272	-9 431
Toimintakate	-5 370	-6 071	**-4 761**	-21,6 %	-6 493	-6 567

140 Työelämän ja kotoutumisen palvelut

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Työelämän ja kotoutumisen palvelujen vastuualue palvelee joensuulaisia työnhakijoita ja työnantajia sekä ulkomailta Joensuuhun muuttavia.

Työnhakija-asiakkaita tuetaan työnhaussa, osaamisen kehittämisessä ja työkykyyn liittyvissä kysymyksissä. Keinoina ovat yksilöllinen työhönvalmennus sekä työkykykoordinaatio. Työnantajia autetaan osaavan työvoiman löytämisessä. Vuonna 2027 käytössä ovat työllistämisen kuntalisä (150 000 euroa), työnantajan kansainvälistymispalkkio kansainvälisen opiskelijan palkkaamisen tueksi (60 000 euroa) sekä tuki nuoren palkkaamiseksi kesätyöhön (20 000 euroa). Työelämäpalveluissa kehitetään vuonna 2027 tiedolla johtamista siten, että yksilöllisen valmennuksen vaikuttavuutta ja resurssien käyttöä voidaan arvioida nykyistä paremmin.

International House Joensuu (IHJ) tukee ulkomailta tai muualta Suomesta Joensuuhun muuttavia asettautumisessa ja kotoutumisessa Joensuuhun yksilöllisen neuvonnan keinoin, toteuttamalla omakielisiä yhteiskuntaorientaatioita ja suomen kielen koulutusta sekä tarjoamalla oleskelulupaneuvontaa. IHJ vastaa kiintiöpakolaisten vastaanotosta Joensuussa sekä koordinoi vuoden 2025 alussa käynnistynyttä maakunnallista Elä ja Osallistu Pohjois-Karjalassa –hanketta (ELO). Hankkeen tavoitteena on vahvistaa asettautumis- ja kotoutumispalveluja maakunnallisesti. Vuoden 2027 aikana hankkeessa kehitetyt toimintamallit juurrutetaan osaksi alueen pysyvää palvelujärjestelmää.

IHJ toteutti vuonna 2026 vahvaa uraohjausta hyödyntävän kotoutumispalvelun pilotoinnin henkilöille, joiden suomen kielen taidon kehittyminen on alkuvaiheessa. Vuonna 2027 vakiinnutetaan pilotoitu työhönvalmennus osaksi Joensuun kotoutumispalvelujen pysyvää palvelutarjontaa ja vahvistetaan maahan muuttaneiden siirtymistä työelämään tai työllistymistä edistäviin palveluihin.

Tulosalueen yhteisenä tavoitteena vuodelle 2027 on kehittää International House Joensuun, kunnan työllisyyttä edistävien palvelujen sekä työllisyysalueen yhteistyötä siten, että palveluohjaus paranee ja palvelut kohdentuvat asiakkaalle oikea-aikaisesti ja tuloksekkaasti työmarkkinoille siirtymisen tueksi.

Taitamo tarjoaa joensuulaisille työttömille työnhakijoille työ-, yksilö- ja ryhmävalmennuspalveluja, joiden tavoitteena on vahvistaa työ- ja toimintakykyä, tukea osallisuutta sekä edistää etenemistä kohti koulutusta, työllistymistä tai muita tarkoituksenmukaisia palveluja. Valmennusta toteutetaan pääasiassa työskentelemällä erilaisissa työtehtävissä ja oppimisympäristöissä, joissa valmentautujat voivat kehittää työelämävalmiuksiaan käytännön tekemisen kautta. Työtehtävät muodostuvat pitkälti Joensuun kaupungin eri toimialoille tuotettavista työpalveluista, mikä mahdollistaa monipuoliset valmennusympäristöt ja tukee kaupungin palvelutuotantoa.

Toimintaympäristön muutokset ja työllisyyttä tukevien palvelujen vähentyminen lisäävät tarvetta helposti saavutettaville palveluille. Tämä näkyy Taitamon toiminnassa vuonna 2027 erityisesti uusien matalan kynnyksen palveluiden kehittämisenä ja laajentamisena. Tavoitteena on tarjota kuntalaisille tukea aiempaa varhaisemmassa vaiheessa, ehkäistä tilanteiden pitkittymistä sekä vahvistaa työ- ja toimintakykyä ennen raskaampien palveluiden tarvetta.

Taitamon toimintaa kehitetään myös Euroopan sosiaalirahaston osarahoittaman Toimi-hankkeen avulla. Hankkeessa kehitetään uusia osallistumisen, valmennuksen ja työllistymisen tukemisen toimintamalleja sekä vahvistetaan yhteistyötä alueen kuntien, työnantajien ja muiden palvelutoimijoiden kanssa. Hankkeen tavoitteena on parantaa heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, työllistyä ja löytää omiin tarpeisiinsa sopivia ratkaisuja.

Tulosalue sisältää myös määrärahavarauksen Pohjois-Karjalan työllisyysalueelle. Vuoden 2027 maksuosuus on 10,8 milj. euroa, ja se perustuu työllisyyspalvelujen tehtäviin kohdistuvan laskennallisen valtionosuuden määrään. Lisäksi tulosalueelle kohdentuu kunnan osuus työttömyysturvan rahoitusvastuusta, jonka määräksi on vuonna 2027 arvioitu 17,0 milj. euroa.

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	4 459	2 050	1 585	-22,7 %	1 643	1 693
Toimintamenot	-29 000	-30 036	-31 948	6,4 %	-32 130	-32 094
Toimintakate	-24 541	-27 986	**-30 363**	8,5 %	-30 487	-30 401

160 Konsernipalvelut

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, strategiajohtaja ja hallintojohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Konsernipalvelujen tehtävänä on johtaa, ohjata, yhteensovittaa ja valvoa kaupunkikonsernin toimintaa kaupunginjohtajan johdolla. Konsernipalvelut vastaavat kaupungin talouden johtamisesta, tarve- ja hankesuunnitelmien yhteensovittamisesta, henkilöstövoimavarojen johtamisesta, hallinnon kehittämisestä, edunajamisesta, johdon tuesta sekä riskienhallintaan, valmiuteen ja turvallisuuteen liittyvistä tehtävistä. Konsernipalvelut muodostuvat hallintopalveluista, talouspalveluista sekä henkilöstöpalveluista. Lisäksi kaupunginjohtajan alaisuudessa strategiajohtaja.

Hallintopalvelujen tehtäviin kuuluu konsernin omistajaohjaus sekä kaupungin lakipalveluiden tuottaminen. Hallintopalveluissa asianhallintatiimi vastaa kaupungin asianhallinnan, asiakirjahallinnon sekä arkistotoimen järjestämisestä sekä kehittämisestä. Vuoden 2027 keskeisenä painopisteenä on edelleen asianhallinnan digitalisaation kehittäminen. Vuoden 2027 aikana kehitetään erityisesti avustushakemusten sähköistämistä. Asuntotoimi jatkaa vuonna 2024 aloitettua Varken rahoittamaa asumisneuvonnan pilottia, jonka tarkoituksena on tuottaa asumisneuvontaa kaikille kuntalaisille asumismuodosta riippumatta. Asuntotoimen kustannuspaikalle kohdentuu myös vanhojen hissittömien asunto- ja vuokrataloyhtiöiden hissi- ja esteettömyysavustukset. Asuntotoimi luopuu yksittäisistä osakehuoneistoista omistajapoliittisten linjausten mukaisesti.

Talouspalvelut vastaavat kaupungin talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelusta, taloushallinnosta, laskentatoimesta, rahoituksesta, sijoitustoiminnasta ja konsernirahoituksesta. Talouspalvelut vastaavat myös tietohallinnon järjestämisestä, yhteensovituksesta ja ohjauksesta sekä talouden

raportointijärjestelmistä. Toimialojen talouden tehtävät on keskitetty talouspalveluiden alaisuuteen. Talouspalvelut vastaavat myös TE-palveluiden maksatustehtävistä.

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on johtaa ja ohjata kaupungin henkilöstöasioita henkilöstöhallinnon, osaamisen kehittämisen sekä työhyvinvoinnin ja työsuojelun näkökulmista. Lisäksi henkilöstöpalvelut vastaavat työterveyshuollon toiminnan ohjauksesta. Henkilöstöhallinnon keskeisiin tehtäviin kuuluvat henkilöstöpolitiikan ja henkilöstösuunnittelun kehittäminen, palvelussuhdeasioita koskevat työnantajaneuvottelut, virka- ja työehtosopimusten tulkinta ja toimeenpano, henkilöstöasioiden viestintä sekä yhteistoiminnan kehittäminen. Osaamisen kehittämisen sekä työhyvinvoinnin tavoitteena on vahvistaa henkilöstön uudistumiskykyä, tukea jatkuvaa oppimista ja varmistaa henkilöstön työhyvinvointi. Työsuojelun koordinoinnilla varmistetaan turvallinen ja terveellinen työympäristö koko henkilöstölle.

Vuoden 2027 aikana toteutetaan teknisen sopimuksen tasopalkkauudistus edellyttäen, että valtakunnalliset neuvottelut etenevät suunnitellusti. Lisäksi käyttöön otetaan uudistettu aloitekäytäntö sekä työhyvinvointimäärärahan ohjeistus. Henkilöstöhallinnon keskeiset prosessit kuvataan ja niitä kehitetään entistä käyttäjäystävällisemmiksi, sujuvammiksi ja kustannustehokkaammiksi. Tavoitteena on varmistaa laadukkaat henkilöstöpalvelut sekä tukea kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Konsernipalvelut toteuttavat ja tukevat tekoälyn muutosjohtamisen toimeenpanoa. Erityisesti henkilöstöpalveluilla on merkittävä rooli myös tekoälyn käyttöönottoon liittyvän muutosjohtamisen koordinoinnissa sekä esihenkilötyötä tukevan johtamispolun kuvaamisessa. Tietohallinnon roolissa painottuu puolestaan tekoälyn käyttöönottoon liittyvä teknologia ja kokeilujen koordinointi.

Strategiajohtajan vastuualueelle kuuluvat kaupungin strateginen suunnittelu sekä riskienhallinnan, valmiuden ja turvallisuuden asiat. Strategiajohtaja tukee kaupunginjohtajaa edunajamisessa.

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	2 362	2 193	2 222	1,3 %	2 304	2 373
Toimintamenot	-7 272	-7 417	-7 530	1,5 %	-7 808	-8 043
Toimintakate	-4 910	-5 224	**-5 308**	1,6 %	-5 504	-5 670

174 Ympäristöterveydenhuolto

Vastuuhenkilö: talousjohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää ympäristöterveydenhuollon maksuosuudet Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle.

Pohjois-Karjalan maakunnan kunnat sekä hyvinvointialue ovat sopineet sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain (616/2021) 65 §:n mukaisesti, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue hoitaa sopijakuntien puolesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetun lain (410/2009) 1 §:ssä tarkoitetut ympäristöterveydenhuollon tehtävät.

Sopimuksen piiriin kuuluvat seuraavat tehtävät:

- terveydensuojelulain mukaiset kunnan viranomaistehtävät (kunnan terveydensuojeluviranomainen),
- elintarvikelain mukaiset kunnan viranomaistehtävät (kunnan elintarvikevalvontaviranomainen),
- tupakkalain mukaiset kunnan lupa- ja valvontaviranomaistehtävät,
- lääkelain mukaiset kunnan lupa- ja valvontaviranomaistehtävät,
- eläinlääkintähuoltolain ja eläinsuojelulain mukaiset kunnan tehtävät.

Sopimus on voimassa voimaanpanolain mukaisesti 1.1.2023-31.12.2027 ja tämän jälkeen se on voimassa toistaiseksi. Sopimuksen jatkuminen edellyttää, että hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 65 §:n muuttamisesta hyväksytään. Lain 65 §:ssä pidennettäisiin ympäristöterveydenhuollon järjestämiseen liittyvän poikkeusmenettelyn määräaikaa siten, että lainkohdan edellytykset täyttävä hyvinvointialue voisi jatkaa ympäristöterveydenhuollon järjestämistä enintään vuoden 2032 loppuun saakka.

Sopimuksen mukaan terveysvalvonnan, hallinnon ja talteen otettujen eläinten palvelujen maksuosuudet määräytyvät jäsenkuntien kesken asukasluvun perusteella. Eläinlääkintähuollon maksuosuuksien perusteena käytetään eläinten lukumääriä kunnissa. Eläinlääkintähuollon maksuosuuksista poiketen jäsenkunnat maksavat ne kustannukset, jotka aiheutuvat hyvinvointialueen osallistumisesta aiemman eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 11 ja 13 §:ssä tarkoitetusta eläinlääkäripalvelusta aiheutuviin kustannuksiin.

Hyvinvointialueella ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä maksettavien jäsenkuntien yhteenlasketun maksuosuuksien arvioidaan kasvavan 1,6 % vuoden 2026 talousarvioon verrattuna. Kaupungin maksuosuus kasvaa 2,7 %.

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot	-1 361	-1 443	-1 482	2,7 %	-1 537	-1 583
Toimintakate	-1 361	-1 443	**-1 482**	2,7 %	-1 537	-1 583

184 Elinvoimapalvelut

Vastuuhenkilö: elinkeino- ja kansainvälisten asioiden päällikkö

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Elinvoimapalvelujen tehtävänä on kaupungin kilpailukyvyn ja elinvoiman vahvistaminen sekä edelleen kehittäminen alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.

Elinvoimapalvelut kehittää, koordinoi ja toteuttaa kaupungin elinkeinopolitiikkaa yhdessä kaupungin toimialojen, konserniyhtiöiden sekä aktiivisessa vuorovaikutuksessa elinkeinoelämän ja sidosryhmien kanssa. Se myös edistää ja koordinoi kaupungin kansainvälistä toimintaa ja vaikuttavuutta sekä toimii aktiivisesti verkostoissa.

Elinvoimapalvelut valmistelee, koordinoi sekä toimeenpanee Työ- ja elinkeinoministeriön sekä Joensuun kaupungin välistä ekosysteemisopimustyötä. Tulosalue vastaa sopimuksen mukaisen hanketoiminnan (Innokaupunki -projektisarja 1–5 vuosina 2023–2029) ohjaamisesta ja rahoittamisesta. Joensuun kaupungin ekosysteemisopimuksen painopistealueet ovat bio- ja kiertotalous sekä fotoniikka. Elinvoimapalvelut johtaa näissä toimivia Forest Joensuu ja Photonics Joensuu innovaatioekosysteemejä. Ekosysteemisopimuksen perusteella toteutettaviin kehityshankkeisiin on varattu vuonna 2027 0,51 milj. euroa, jolla mahdollistetaan 1,86 milj. euron hankekokonaisuus. Kuluvalla Innokaupunki 4 -hankekaudella (päättyy 31.12.2028) hanketoimijoita ovat Joensuun kaupunki, Business Joensuu Oy, Karelia AMK, Itä-Suomen yliopisto ja Luonnonvarakeskus.

Joensuun kaupungilla ja Business Joensuu Oy:llä on vuonna 2021 laadittu elinkeino- ja yrityspalvelusopimus (KH 20.09.2021 § 377), jonka mukaisesti yhtiö tuottaa laaja-alaisesti yleisen edun mukaisia elinkeino- ja yrityspalveluita Joensuun kaupungille sekä muille sopimuskunnille. Näitä palveluja ovat toimivien yritysten liiketoiminnan kasvu- ja kehityspalvelut, uusien yritysten perustaminen ja kasvupalvelut, kansainvälistymis- ja vientipalvelut, Invest In- ja sijoittumispalvelut sekä internetin kautta 24/7-käytettävät verkkopalvelut. Yhtiön palvelut auttavat yrityksen perustamisessa ja kehittämisessä, yritysten hakemisessa seudulle, toimitilojen löytämisessä sekä yritysten myynnissä ja ostamisessa. Lisäksi yhtiö tuottaa eri toimialojen kasvu- ja kilpailukykyohjelmia sekä erikseen sovittavia elinkeinotoimintaa ja sen toimintaympäristön kehitystä edistäviä projekteja.

Elinvoimapalvelut tulosalue hankkii em. sopimuksella kaupungin yrityskehityspalvelut Business Joensuu Oy:ltä. Palvelujen vuosikustannus elinkeino- ja yrityspalvelusopimuksen mukaisista palveluista vuonna 2027 on arviolta 27,26 euroa/asukas eli noin 1,96 milj. euroa. Sopimuksen lopullinen kustannus tarkentuu vuoden 2026 lopussa, kun sopimuksen mukainen indeksitarkastelu on tehty. Arvio sisältää kaupunginvaltuuston (9.12.2024 § 93) konsernirakenneselvityksen mukaisen tavoitteen Business Joensuu Oy:n ja Joensuun kaupungin välisen elinkeino- ja yrityspalvelusopimuksen maksuosuuden pienentämisestä. Rahoitusta pienennetään tarkasteluajanjaksolla vaiheittain: vuonna 2025 vähennys oli 40 000 euroa, vuosina 2026–2027 vähennys on 80 000 euroa vuodessa ja vuosina 2028–2029 100 000 euroa vuodessa. Vähennykset ovat kumulatiivisia, jolloin maksuosuus on vuonna 2029 yhteensä 360 000 euroa vuoden 2025 tasoa alempi.

Elinvoimapalvelut ylläpitää ja koordinoi Joensuun Elinkeinoallianssin (Business Joensuu Oy, Karelia AMK, Riveria, Itä-Suomen yliopisto, Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry, Pohjois-Karjalan Kauppakamari, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Joensuun kaupunki) toimintaa sekä verkostoituu aktiivisesti

yritystoimijoiden kanssa. Elinvoimapalvelut edistää osaltaan kaupungin strategian mukaisesti elinvoiman ja kasvun kannalta keskeisimpiä teemoja, kuten esimerkiksi symmetrisen kaupungin vision ja sen toimeenpanosuunnitelman toteutusta.

Elinvoimapalvelut edistää kansainvälisten rahoitusten hankintaa kaupungin strategian mukaisiin kehittämis- ja investointitarpeisiin tiiviissä yhteistyössä muiden toimialojen, tytäryhtiöiden ja sidosryhmien kanssa. Elinvoimapalvelut rakentaa kansainvälisissä rahoituksissa tarvittavia eurooppalaisia kaupunkikumppanuuksia, joista esimerkkinä voi mainita EU / NATO itärajan kaupunkiverkoston, jolla valmistaudutaan seuraavan EU-ohjelmakauden (1.1.2028 alkaen) EU itärajarahaston hyödyntämiseen sekä joensuulaisen Borderland Europe -konseptin laajentamiseen.

Elinvoimapalveluiden kautta yhteistyö Pohjois-Karjalan maakuntaliiton kanssa on tiivistä esimerkiksi edunvalvonnassa, saavutettavuudessa, yritysten toimintaedellytysten parantamisessa, sähköverkoissa, MYR:ssä sekä metsäbiotalous -ja elinkeinojen POKAT-ryhmissä. Yhteistyöllä edistetään maakunnan elinkeinoelämän kasvua ja eri toimialojen toimintamahdollisuuksia.

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	21	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot	-2 675	-2 634	-2 597	-1,4 %	-2 552	-2 503
Toimintakate	-2 654	-2 634	**-2 597**	-1,4 %	-2 552	-2 503

190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi

Vastuuhenkilö: hankintapäällikkö

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Pohjois-Karjalan hankintatoimi vastaa yhteistyötahojen tavaroiden ja palveluiden yhteishankinnoista. Hankintatoimi kilpailuttaa myös yhteistyötahojen erillishankintoja tarpeen vaatiessa ja resurssien niin salliessa. Hankintatoimi mahdollistaa yhteistyötahoilleen avoimen, sähköisen kilpailuttamisen myös pienhankinnoissa tarjoamalla sähköisen pienhankintapalvelun sekä opastusta pienhankintojen kilpailuttamiseen. Ylläpidämme yhteistyötahojemme tilaajille sähköistä sopimustenhallintajärjestelmää, jotta voimassa olevien sopimusten käyttö ja seuranta on mahdollisimman sujuvaa.

Yhteistoimintasopimuksen on hyväksynyt 13 kuntaa, 9 seurakuntaa ja 43 muuta tahoa, joiden tulee noudattaa hankintalakia.

Pohjois-Karjalan hankintatoimen tärkeimpiä tavoitteita on tuottaa yhteistyötahoilleen laadukkaita julkisten hankintojen palveluja. Tuotamme asiakkaillemme lisäarvoa. Tavoitteemme on helpottaa julkisten hankintojen tekemistä hankintalain edellyttämällä tavalla ja edesautamme myös asiakkaidemme hankintoja koskevien strategisten linjausten huomioimista hankintojen suunnitteluvaiheessa. Avustamme myös markkinakartoituksissa tietopyynnöillä ja järjestämällä markkinavuoropuheluja. Näin ollen yhteistyötahojen omatoimisen kilpailuttamisen tarkoituksenmukaisuus vähenee. Tavoitteemme on edistää kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja sekä edistää sosiaalisten kriteerien käyttöä julkisissa hankinnoissa (mm. työllistyminen julkisten hankintojen avulla) sekä huomioida varautumisen näkökulma sopimusaikaa ajatellen.

Hankintatoimen rahoitusmallina on ollut vuodesta 2012 ns. komissiomalli, jonka ansiosta hankinta toimen palvelujen käyttäjät eivät maksa kaupungille palveluista mitään, vaan hankintatoimi kattaa kustannuksensa tavaroiden ja palveluiden toimittajilta perittävillä komissiomaksuilla. Komissiomallin tavoitteena ei ole tuottaa voittoa vaan kattaa hankintatoimen kustannukset. Komissiomaksuportaikkoa tarkistettiin vuoden 2026 alussa siten, että se huomioi erityisesti pienempien hankintojen osalta aiempaa paremmin hankintaan käytetyt resurssit. Komissiomaksujen tarkistuksen vaikutus näkyy vaiheittain komissiomaksukertymässä.

Pohjois-Karjalan hankintatoimen talousarviossa ei tapahdu isoa muutosta edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntien tiukka taloustilanne heijastunee edelleen hankintojen luku- ja euromäärään ja sitä kautta saatavien komissiomaksujen suuruuteen. Toisaalta 18.6.2026 voimaan astunut hankintalain uudistus koskien sidosyksikköhankintoja voi aiheuttaa hetkellisen kilpailutustarpeen lisääntymisen vuoden 2027 aikana.

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	1 272	1 489	1 463	-1,8 %	1 517	1 562
Toimintamenot	-1 407	-1 489	-1 463	-1,8 %	-1 517	-1 562
Toimintakate	-135	0	**0**	0,0 %	0	0

Kaupunginhallitus yhteensä

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	12 213	8 744	7 950	-9,1 %	8 244	8 491
Toimintamenot	-51 185	-52 102	-52 461	0,7 %	-54 816	-55 215
Toimintakate	-38 972	-43 358	-44 511	2,7 %	-46 572	-46 724

7.1.4 Pohjois-Karjalan työllisyysalue

350 Pohjois-Karjalan työllisyysalue

Vastuuhenkilö: työllisyysalueen johtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Pohjois-Karjalan kuntien muodostama työllisyysalue vastaa lakisääteisten työvoimapalvelujen järjestämisestä sekä maakunnallisen työllisyyden ekosysteemin koordinoinnista. Joensuun kaupunki toimii työllisyysalueen vastuukuntana. Työvoimapalvelujen järjestämiseen kunnat saavat yleiskatteellista valtionosuutta. Työvoimapalveluihin kohdistuva osuus on laskennallisesti määritetty kuntien valtionosuuksien kokonaisuudesta.

Työllisyysalueen kuntien vuoden 2027 laskennallinen valtionosuus on 19,69 milj. euroa. Talousarvioon sisällytetään lisäksi kuntien TNO-hankkeeseen vuonna 2026 maksama 0,18 milj. euron omavastuuosuus. Talousarviossa on huomioitu lisäksi tulona arvio Kelan korvaus työterveyshuollon järjestämisestä työllisyysalueen henkilöstön osalta 0,093 milj. euroa. Työllisyysalueen talousarvion kokonaismäärä on siten 19,95 milj. euroa. Valtionosuuden vähenemisen vuoksi talousarvio on 0,77 milj. euroa pienempi kuin vuonna 2026.

Työllisyysalueen kustannukset koostuvat pääasiassa henkilöstömenoista sekä asiakaskohtaisista palveluista ja etuuksista. Henkilöstömenoihin varataan noin 9,5 milj. euroa. Henkilöstömenot kasvavat edellisvuodesta KVTES:n mukaisten palkankorotusten ja palvelusuunnitelmassa esitettyjen resurssilisäysten vuoksi. Palkkatukeen, yli 55-vuotiaiden työllistämistukeen, työllistämislisään ja starttirahaan kohdennetaan yhteensä 4,0 milj. euroa. Ostopalveluista merkittävimpiä ovat kotoutumiskoulutukset ja työvoimakoulutukset, joihin varataan yhteensä 4,0 milj. euroa. Työvoimakoulutuksia rahoitetaan osittain työllisyysalueen talousarviosta erillisellä valtionosuudella.

Vuoden 2027 työllisyysalueen palvelusuunnitelmassa painotetaan työttömyyden pitkittymisen ehkäisemistä, passiivisen työttömyyden vähentämistä sekä nuorten ja maahanmuuttajien työelämäpolkujen nopeuttamista. Lisäksi tavoitteena on parantaa työvoiman ja työpaikkojen kohtaantoa kehittämällä palveluja työnantajien tarpeista lähtien.

Työnhaun alkuvaiheen palveluja vahvistetaan käynnistämällä uusi tehostarttipalvelu. Digitaalisten palvelujen hyödyntämistä lisätään sekä työ- ja toimintakyvyn tukea tarvitsevien asiakkaiden palvelukokonaisuuksia kehitetään yhteistyössä työllisyyden ekosysteemitoimijoiden kanssa. ESR+-rahoitteisessa TOIMI-hankkeessa rakennetaan maakunnallista välityömarkkinaympäristöä sekä edistetään pitkäaikaistyöttömien, täsmätyökykyisen ja nuorten asiakkaiden etenemistä kohti avoimia työmarkkinoita.

Työllisyysalueen toimintaa kehitetään vuoden 2027 aikana asiakasprosessien vahvistamisen ja prosessijohtamisen suuntaan. Tavoitteena on ottaa käyttöön uudistettu toimintamalli, joka selkeyttää asiakkaiden palveluprosesseja, tukee resurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista ja vahvistaa palvelujen yhdenmukaisuutta. Samalla kehitetään tiedolla johtamista sekä toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden seurantaa.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Kasvavan elinkeinoelämän ja työllisyyden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Kuntalaisia ja työnantajia palvellaan monikanavaisesti jokaisessa työllisyysalueen kunnassa hyödyntäen työllisyyden ekosysteemin palveluita	Luotsi palvelupisteet tarjoavat lähipalvelua jokaisessa kunnassa hyödyntäen työllisyyden palvelukarttaa.	Työllisyysalue
	Alkuhaastatteluista 75 % ja työnhakukeskusteluista > 50 % toteutetaan kasvokkain.	Työllisyysalue
	Työllisyyden ekosysteemin kehittämisryhmien tulostavoitteet ovat toteutuneet 90 %:sti.	Työllisyysalue
Nuoret ja maahanmuuttajat siirtyvät nopeasti työelämään, koulutukseen tai muihin työllistymistä edistäviin ratkaisuihin.	Alle 30-vuotiaista työttömistä 54 % siirtyy työelämään, koulutukseen tai työllistymistä edistäviin palveluihin 3 kk:n sisällä työttömyyden alkamisesta.	Työllisyysalue
	Työttömistä maahanmuuttajista 50 % siirtyy työelämään, koulutukseen tai työllistymistä edistäviin palveluihin 3 kk:n sisällä työttömyyden alkamisesta.	Työllisyysalue
	Asiakkaista 20 %:lle löytyy ratkaisu (työpaikka, yrittäjyys, koulutus tms.) kotoutumiskoulutuksen päättyessä tai sen aikana.	Työllisyysalue
Työttömyys katkeaa varhaisessa vaiheessa	Kaikista työttömistä 60 % siirtyy työelämään, koulutukseen tai työllistymistä edistäviin palveluihin 3 kk:n sisällä työttömyyden alkamisesta.	Työllisyysalue
Työttömien osallistuminen ratkaisuihin johtaviin palveluihin kasvaa.	Pitkäaikaistyöttömistä 10 % on työllistymistä edistävissä palveluissa.	Työllisyysalue
	Yrittäjyysvalmennukseen osallistuu 600 asiakasta.	Työllisyysalue
	Yrityksiltä saadaan > 20 työvoimakoulutustarvetta vastattavaksi.	Työllisyysalue
Työnantajien työvoimatarpeisiin vastataan ennakoivasti ja vaikuttavasti.	95 % ehdokasesittelypaikoista löydetään yrityksen tarpeita vastaava työntekijä.	Työllisyysalue
Asiakkaat ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun	Henkilöasiakkaiden asiakastyytyväisyys on vähintään 3,8 asteikolla 1-5	Työllisyysalue
	Työnantaja-asiakkaiden asiakastyytyväisyys on vähintään 3,8 asteikolla 1-5	Työllisyysalue

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	19 081	20 723	19 954	-3,7 %	20 693	21 314
Toimintamenot	-19 081	-20 723	-19 954	-3,7 %	-20 693	-21 314
Toimintakate	0	0	**0**	0,0 %	0	0

7.1.5 Hyvinvoinnin toimiala

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille varhaiskasvatus-, koulutus- ja nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä vastata hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisestä.

Talouden sopeuttaminen jatkuu vuonna 2027 kaupunginvaltuuston kesäkuun 2024 päätösten jalkauttamisen muodossa. Hyvinvoinnin toimialalla toteutetaan vuodelle 2027 sovittuja sopeuttamisen toimenpiteitä kaikilla palvelualueilla, mm. Iiksenvaaran ja Rekivaaran koulut lakkautuvat kevätlukukauden 2027 jälkeen. Investointien osalta vuosi 2027 on toimialalla hiljainen. Suurimmat investoinnit painottuvat suunnitelmakauden loppupuolelle.

Syntyvyys on tasaantunut viimeisten muutaman vuoden aikana noin 500 syntyneen lapsen tasolle ja huippuvuosista selkeästi alentunut taso tulee määrittelemään hyvinvointipalveluiden palvelutuotantoa vahvasti tulevina vuosina palvelutarpeen vähenemisenä varhaiskasvatuspalveluissa ja esi- ja perusopetuksessa.

Varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa keskitytään vuonna 2027 perustaitoihin, mm. lukeminen ja hyvä käytös. Esi- ja perusopetuksessa yhtenä keskeisenä muutoksena on valmistavan opetuksen lisävuosi, jonka toteuttaminen alkaa lukuvuodesta 2026–2027. Keskeisenä painopisteenä ja panostuksena on joensuulaisten lasten uimaopetuksen systemaattisen toteuttamisen mallin vakiinnuttaminen liikunta-, varhaiskasvatus- ja koulutus- ja nuorisopalveluiden yhteistyönä.

Kulttuuripalveluissa Taidemuseo Onni avautuu peruskorjauksen jäljiltä kevään 2027 aikana. Kesällä 2027 kaupungissa on kaksi täydellisesti peruskorjattua museokohdetta Sinisen virran molemmissa päissä ja kohteiden odotetaan vetävän kävijöitä ja elävöittävän kaupunkikeskustaa merkittävästi. Musiikki- ja kulttuuritalon rakennustyöt Sirkkalassa alkavat, kunhan kaava ja rakennuslupa saavat lainvoiman.

Joensuun liikkumis- ja urheiluolosuhteiden kehittämissuunnitelman (2026–35) jalkauttamista jatketaan. Liikuntaolosuhteiden toimivuutta ja turvallisuutta tarkastellaan kulutuspalvelulain palveluntarjoajalle asettamien vaatimusten ja velvollisuuksien näkökulmasta. Liikuntapalveluissa vuonna 2027 jatketaan Liikkuva Joensuu -verkostolla tapahtuvaa yhteistä kuntalaisten liikkumaan aktivoimista ja palvelutoiminnan kehittämistä. Liikkujan polun kautta edistetään kuntalaisten yhdenvertaisuutta saavuttaa liikuntapalveluja. Mehtimäen testausasema on jo saavuttanut tunnettuutta urheilijoiden keskuudessa ja työtä jatketaan aktiivisesti.

Hyvinvoinnin toimialalla riskienhallinta on kiinteä osa päivittäistä toimintaa. Riskienhallinnassa keskiössä on erilaisten valmiuteen liittyvien suunnitelmien, ohjeiden ja vastuutusten pitäminen ajan tasalla. Riskien arviointia toteutetaan Inclus-järjestelmällä. Hyvinvoinnin toimialan strategiset riskit liittyvät pääasiassa talouteen, henkilöstöön ja tiloihin. Toimialan henkilöstö työskentelee pääosin kuntalaispalveluiden rajapinnassa, joten henkilöstön terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät riskit ovat riskienhallinnan toimien keskiössä myös talouden kannalta tarkasteltuna. Riskejä hallitaan muun muassa henkilöstön koulutukseen, työterveyteen, työhyvinvointiin ja johtamiseen liittyvällä suunnitelmallisella toiminnalla. Hyvinvoinnin toimialalla on runsaasti tiloja, joiden osalta riskejä hallitaan käyttäjinä erilaisten suunnitelmien ja toimintaohjeiden kautta kaupungin Tilakeskuksen oman

riskienhallinnan tukena. Riskejä hallitaan myös monialaisen yhteistyön kautta saatavalla systemaattisella turvallisuustiedolla, jonka kautta pyritään ennakointiin toimintaympäristössä esiintyvien ilmiöiden suhteen. Hyvinvoinnin toimialalla on varauduttu myös tietosuojaan kohdistuviin riskeihin, koska toimialalla on runsaasti erilaisia rekistereitä. Ilmastonmuutoksen mahdolliset vaikutukset, kuten lisääntyvä sadanta, myrskyjen voimistuminen, maastopaloherkkyys ja kuivuus pyritään myös ennakoimaan mahdollisimman suunnitelmissa ja varautumissuunnittelussa. Hyvinvoinnin toimialan riskeihin pystytään pääosin varautumaan ennakoivasti.

46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kasvatus- ja koulutuslautakunta käsittää varhaiskasvatuspalvelut, koulutus- ja nuorisopalvelut sekä hyvinvoinnin toimialan hallintopalvelut.

Penttilän päiväkodin laajennus aloittaa toimintansa 1/2027 ja Noljakan päiväkodin ennakoidaan valmistuvaksi vuoden 2027 loppuun mennessä. Äkkiväärän ja Tarpojan päiväkodit lakkautuvat Noljakan päiväkodin valmistuttua. Reijolan päiväkodin ja Niittylahden koulun sekä päiväkodin rakentaminen alkaa kaavojen saatua lainvoiman. Niittylahden oppilaat siirtyvät väistöön uuden koulun rakentamisen ajaksi elokuusta 2027 alkaen.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Hyvän arjen, hyvinvoinnin ja osallisuuden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Puuvillapyyhkeiden käyttöä edistetään.	Pilotointia ja soveltuvuuden arviointia erilaisiin koulukohteisiin jatketaan. Tämä huomioidaan aina uusien koulujen suunnittelussa.	Hallintopalvelut

Opiskelun, tasa-arvoisen oppimisen ja sivistyksen Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste säilyy korkealla tasolla.	Osallistumisaste on yli 90 % 1–6-vuotiaiden kohdalla (kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatus yhteensä).	Varhaiskasvatuspalvelut
Huoltajien tyytyväisyys kaupungin varhaiskasvatuksen laatuun pysyy erittäin hyvällä tasolla.	Huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun on 4,4 (ka) tai yli Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa (asteikko 1–5).	Varhaiskasvatuspalvelut
Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen laatupuutteisiin puututaan viipymättä ja sääntökirjan mukaisessa järjestyksessä ilman poikkeuksia.	Huomautusten, määräysten ja seuraamusten määrä sekä käsittelyaika (päivinä)	Varhaiskasvatuspalvelut

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Lukutaito Edistää oppijoiden lukutaitoa, innostaa oppijoita lukemaan ja luoda kouluille toimintakulttuuri, joka innostaa lukemaan.	Jokaisessa koulussa on aloitettu lukutaidon testaaminen. Peruskoulut valinneet lukudiplomit ja tekevät yhteistyötä kirjaston kanssa. Jokainen koulu on ideoinut, kuinka kehittää lukevaa toimintakulttuuria.	Koulutus- ja nuorisopalvelut
Hyvinvointi Kohtaamisen ja muiden perustarpeiden, kuten uni, liikunta ja ravinto varmistaminen.	Jokainen koulu ideoi keinoja, kuinka varmistetaan, että jokainen oppilas tulee kohdatuksi päivittäin. Kirjataan toimenpiteet liikunnallisen elämäntavan edistämiseen.	Koulutus- ja nuorisopalvelut
Kielitietoisuus Taitojen ja osaamisen kehittyminen: henkilöstön ammattiosaaminen sekä oppilaiden taitojen ja osallisuuden kehittyminen.	Kielitietoisuuden menetelmiä jalkautetaan kouluilla. Jokaisella koululla on yhteistyökoulu ideoiden ja kokemusten jakamiseen.	Koulutus- ja nuorisopalvelut

400 Hyvinvointipalveluiden hallintopalvelut
Vastuuhenkilö: talouspäällikkö

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Hyvinvointipalveluiden hallintopalvelut vastaa toimialan hallinnon prosesseista sekä osallistuu hyvinvoinnin toimialan tilojen suunnittelu- ja rakentamisprosesseihin. Hyvinvointipalveluiden hallintopalveluihin kuuluu hyvo-tiimi (koulusihteerit) ja hyvinvoinnin toimialan palveluita koskevat vahtimestaripalvelut. Vuonna 2027 toimintaan jatkuu ennallaan.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027-2026
Toimintatulot	744 910	755 000	793 000	5,0 %
Toimintamenot	-1 237 615	-1 236 000	-1 285 000	4,0 %
Toimintakate	-492 706	-481 000	-492 000	2,3 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä *	23	19	19	0,0 %

* TA2026 HTV-luku tarkistettu

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	745	755	793	5,0 %	822	847
Toimintamenot	-1 238	-1 236	-1 285	4,0 %	-1 333	-1 373
Toimintakate	-493	-481	-492	2,3 %	-510	-526

420 Koulutus- ja nuorisopalvelut
Vastuuhenkilö: koulutus- ja nuorisojohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus sekä nuorisopalvelut. Tulosalueeseen sisältyy myös oppimisen tuki (mm. erityisopetus, koulunkäynninohjaajat, hyvinvointiohjaajat), oppilas- ja opiskeluhuollon koordinaatio sekä oppilaitosyhteistyö, perhekeskustyö (lasten ja perheiden palveluintegraatio hyvinvointialueen, kaupungin, järjestöjen ja seurakunnan kesken) sekä toimialan hanketoiminnan koordinaatio.

Vuonna 2027 koulutus- ja nuorisopalveluiden toiminnan keskiössä ovat laadukas esi-, perus- ja lukio-opetus sekä nuorisotyö. Toiminnan painopisteinä ovat lukutaito, hyvinvointi ja kielitietoisuus.

Esi- ja peruskoululaisten määrän kaupungin kouluissa ennakoidaan laskevan vuonna 2027. Kalenterivuoden oppilasmäärät ilmoitetaan keskiarvona, jolloin oppilasmäärissä ovat mukana kahden eri lukuvuoden oppilaat. Vuoden 2027 keskimääräiset oppilasmäärät ovat alakouluissa 152 oppilasta pienemmät ja yläkouluissa 17 oppilasta pienemmät kuin vuonna 2026. Luvut sisältävät valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen siirtyvät oppilaat. Lukiokoulutuksessa opiskelijamäärien odotetaan kasvavan Pyhäselän lukion lisäryhmän seurauksena.

Valmistavan opetuksen laajuudeksi arvioidaan varainhoitovuonna 2027 yhteensä 1 065 läsnäolokuukautta. Vuoden 2025 jälkeen oppilasmäärät ovat laskeneet vastaanottokeskusten ja ryhmäkodin asiakasmäärien sekä viiveellä myös venäläisten opiskelijoiden määrän vähentymisen myötä. Myös toisen asteen koulutuksen 1.8.2026 alkanut maksullisuus on vähentänyt saapuvien perheiden määrää. Toisaalta Itä-Suomen yliopistoon on saapunut paljon kansainvälisiä opiskelijoita, joista monilla on ollut mukanaan perusopetusikäisiä lapsia. Oleskelulupien käsittelyn viivästymisen vuoksi tänä syksynä näitä kansainvälisiä perheitä on saapunut ennakkotietoja vähemmän.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksessa on syksyn 2026 aikana ollut 30 oppilasta, ja syksyllä perusopetukseen siirtyvien määrä kasvattaa luvun noin 40 oppilaaseen kevään 2027 aikana. Hallituksen talousarvioesityksessä lisäopetukseen on varattu 20 279 000 euroa. Määräraha jaetaan siirtymäaikana lisäopetusta järjestäville 20.9.2026 tilastointipäivän perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilasmäärätietojen perusteella oppilasmäärien suhteessa. Suomi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen ryhmä- ja oppilasmäärien ennakoidaan kasvavan valmistavasta opetuksesta siirtyneiden ja siirtyvien oppilaiden määrän vuoksi vuonna 2027.

Valmistavan opetuksen oppilasmäärä voi muuttua nopeasti. Valmistavan opetuksen oppilasmäärän muutokset huomioidaan tarvittaessa talousarviomuutosten yhteydessä vuoden aikana.

Aikuisten perusopetuksen oppilas- ja suoritemäärän ennakoidaan kasvavan. Suoritteiden määrää pitävät korkealla tasolla ilman koulutusta olevien nuorten siirtyminen perusopetuksesta aikuisten perusopetukseen sekä uuden ryhmän perustaminen aikuisten perusopetukseen TE-palvelujen tarpeisiin.

Nuorten ja aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijamäärän ennakoidaan kasvavan hieman Pyhäselän lukion lisäryhmän seurauksena. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen nivelvaiheen koulutuksen eli

tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen oppilasmäärän ennakoidaan vakiintuvan noin 85 oppilaaseen, kun Riveria lisää ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoja Joensuussa.

Koulutus- ja nuorisopalveluissa valmistaudutaan toimeenpanemaan kaupunginvaltuuston päättämät koulujen lakkautukset Iiksenvaarassa ja Rekivaarassa. Lisäksi Niittylahden koulu siirtyy väistötiloihin uuden koulun rakentamisen ajaksi ja Utran koulun hankesuunnitelmaa valmistellaan.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen osalta perusopetuslaki muuttui 1.8.2026 (POL 21 i §). Lievästi ja vaikeimmin vammaisten oppilaiden opiskelua joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain koskeva määrittely muuttui. Jokaiselle oppilaalle on tehty tai tehdään päätös uuden lainsäädännön mukaisesti. Muutos vaikuttaa etenkin valtionosuuksiin, koska näkö- ja kuulovammaiset poistuvat korotetun valtionosuuden piiristä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että näiden oppilaiden tuen sekä tulkkaus- ja avustajapalvelujen tarve säilyy, mutta valtionrahoitus loppuu. Muutoksen seurauksena vahvimman tuen piirissä olevien lasten määrä säilyy todellisuudessa lähes ennallaan, mutta lainsäädännön ja rahoituksen näkökulmasta kyseisten lasten määrä vähenee.

Joensuu tuottaa edelleen hyvinvointialueelle kehitysvammalain perusteella kehitysvammahuollon lasten aamu- ja iltapäivätoimintaa lyhytaikaisena hoivana. Toimintaa säätelevä lainsäädäntö muuttui 1.1.2025 alkaen siten, että vammaispalvelulaki ja kehitysvammaisten erityishuoltolaki yhteensovitettiin uudeksi vammaispalvelulaiksi.

Nuorisotyötä tehdään alueellisesti kymmenellä nuorisotilalla sekä erityisnuorisotyönä ja etsivänä nuorisotyönä eri puolilla kaupunkia. Etsivän nuorisotyön asiakaskunta kansainvälistyy, mikä lisää erikielisen ohjauksen tarvetta. Tulkkaukseen on varattu talousarviossa rahaa, joka mahdollistaa sekä palvelujen ostamisen että tulkkauslaitteiden hankinnan. Nuorisopalveluissa vuosi 2027 tuo tarpeen päivittää Whisperissä nuorten käytössä olevat tietokoneet. Etsivä nuorisotyö varautuu muuttamaan uusiin tiloihin.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Koulutuspalvelujen yhteiset palvelut				
Toimintatulot	90 359	300 000	355 000	18,3 %
Toimintamenot	-8 271 998	-7 759 000	-7 839 000	1,0 %
Toimintakate	-8 181 639	-7 459 000	-7 484 000	0,3 %
Aikuislukio				
Aikuisten lukiokoulutus	126	140	140	0,0 %
Aikuisten perusopetus	174	57	100	75,4 %
Tutkintokoulutukseen valmentava	125	75	100	33,3 %
Toimintatulot		400 000	400 000	0,0 %
Toimintamenot		-3 336 100	-3 488 000	4,6 %
Toimintakate		-2 936 100	-3 088 000	5,2 %

	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Monikielisten opetus				
Oppilaat, valmistava opetus läsnäolo kuukaudet	1 530	1 600	1 300	-18,8 %
Toimintatulot	622 412	656 000	656 000	0,0 %
Toimintamenot	-2 540 585	-2 419 800	-2 455 000	1,5 %
Toimintakate	-1 918 173	-1 763 800	-1 799 000	2,0 %
Kasvun ja oppimisen tuki				
Toimintatulot	572 369	563 000	563 000	0,0 %
Toimintamenot	-14 255 248	-15 641 000	-16 194 000	3,5 %
Toimintakate	-13 682 879	-15 078 000	-15 631 000	3,7 %
Kehittämishankkeet				
Toimintatulot	1 443 374	2 000 000	2 000 000	0,0 %
Toimintamenot	-1 443 374	-2 000 000	-2 000 000	0,0 %
Toimintakate	0	0	0	
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Lasten määrä	372	455	400	-12,1 %
€/lapsi	-863	-877	-1 090	24,3 %
Toimintatulot	827 357	704 000	841 000	19,5 %
Toimintamenot	-1 148 424	-1 102 900	-1 277 000	15,8 %
Toimintakate	-321 066	-398 900	-436 000	9,3 %
Perusopetus (sis. esiopetuksen peruskouluissa)				
Esiopetus, omat koulut	44	60	60	0,0 %
Oppilaat, omat koulut yleisopetus 1-9lk	5 300	5 268	5 100	-3,2 %
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	1 238	1 229	1 184	-3,7 %
€/oppilas, sis. Esiopetuksen	-46 491	-9 327	-9 933	6,5 %
Toimintatulot	1 641 350	1 281 000	1 498 000	16,9 %
Toimintamenot	-61 242 846	-61 377 000	-63 914 000	4,1 %
Toimintakate	-59 601 496	-60 096 000	-62 416 000	3,9 %
Lukio				
Nuorten lukiokoulutus	1160	1 253	1 260	0,6 %
€/opiskelija	-6 938	-6 517	-7 049	8,2 %
Toimintatulot	537 051	150 000	150 000	0,0 %
Toimintamenot	-11 533 708	-10 288 800	-10 899 000	5,9 %
Toimintakate	-10 996 657	-10 138 800	-10 749 000	6,0 %
Nuorisopalvelut				
Toimintatulot	184 588	190 000	190 000	0,0 %
Toimintamenot	-2 047 098	-2 133 400	-2 239 000	4,9 %
Toimintakate	-1 862 510	-1 943 400	-2 049 000	5,4 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä *	821	954	946	-0,9 %
Toimintatulot	5 918 860	6 244 000	6 653 000	6,6 %
Toimintamenot	-102 483 280	-106 058 000	-110 305 000	4,0 %
Toimintakate	-96 564 420	-99 814 000	-103 652 000	3,8 %

* TA2026 HTV-luku tarkistettu

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	5 919	6 244	6 653	6,6 %	6 899	7 106
Toimintamenot	-102 483	-106 058	-110 305	4,0 %	-113 110	-115 395
Toimintakate	-96 564	-99 814	-103 652	3,8 %	-106 211	-108 288

440 Varhaiskasvatuspalvelut
Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hänen hyvinvointiaan. Varhaiskasvatus on kasvatus- ja koulutusjärjestelmämme perusta ja se kattaa ikävuodet 0–6 (varhaiskasvatus ja esiopetus) eli lapsen elämän ensi vuodet. Nämä ensi vuodet antavat pohjan sekä lapsen koulupolulle, että eväitä hänen koko elämäänsä. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää sekä mahdollistaa huoltajien osallistumisen työelämään. Se, osallistuuko lapsi varhaiskasvatukseen ja millaiseen toimintamuotoon, on huoltajien päätettävä asia.

Joensuussa varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja yksityisissä päiväkodeissa. Lisäksi perhe voi hakea Kelalta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiasta lasta hoidetaan kotona. Esiopetus järjestetään Joensuun kaupungissa lähes kokonaan varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksessa lapsimäärä vähenee vuosittain noin 80–100 lapsella vuoteen 2029 saakka. Ennusteen mukaan vuonna 2027 perhepäivähoidosta vähenee kuusi lasta, kunnallisista päiväkodeista 58 ja yksityisistä päiväkodeista 24 lasta. Kotihoidontuen kohdalla lapsimäärän ennustetaan pysyvän ennallaan (noin 580 lasta). Tämä lasten määrän väheneminen johtuu syntyvyyden laskusta. Lapsimäärän vähenemisen myötä myös varhaiskasvatuksen tulot laskevat. Tulojen vähenemiseen vaikuttaa lisäksi se, että noin 70 % varhaiskasvatuksen asiakkaista ei maksa enää varhaiskasvatusmaksuja (asiakasmaksut määräytyvät perhekoon, varatun palveluntarpeen ja samassa taloudessa asuvien huoltajien tulojen perusteella).

Lasten määrän väheneminen vaikuttaa siihen, että kaupungin alueella ei riitä lapsia täysimääräisesti enää kaikille siellä sijaitseville päiväkodeille (kaupungin ja yksityisille päiväkodeille). Kaikkien päiväkotien ryhmät eivät siten tule täyteen eli lapsiryhmät jäävät vajaiksi. Tämä tilanne havaittiin jo syksyllä 2026. Kaupungin varhaiskasvatuksessa ja palveluohjauksessa toteutetaan nyt aktiivisemmin tehtyä linjausta, että kaupungin varhaiskasvatuspaikat täytetään ensin. Tämän linjauksen avulla varmistetaan, että kaupungin varhaiskasvatuksen resursseja pystytään käyttämään optimaalisesti.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksessa on esioppilaita noin 400 ja yksityisissä noin 100. Koulutuspalveluissa esioppilaita on noin 50 (pitäjien koulut). Varhaiskasvatuksen hallinnossa tehdyn linjauksen mukaan esiopetus pyritään siirtämään 2–3 vuoden sisällä kokonaan kaupungin varhaiskasvatuksen toiminnaksi. Linjauksen perusteena on kaupungin velvoite järjestää oppilaskohtaiset tukitoimet niitä tarvitseville esioppilaille, yhtenäisen laadun varmistaminen sekä kaupungin päiväkotien esiopettajien työllistyminen esioppilaiden kokonaismäärän vähentyessä. Tällä linjauksella halutaan vahvistaa myös koulujen ja kaupungin päiväkotien välistä esi- ja alkuopetusta.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on edelleen erittäin korkea eli 90 %, kun lasketaan mukaan 1–6-vuotiaat ja jätetään alle 1-vuotiaat lapset pois laskuista. Kun osallistumisaste lasketaan niin, että kaikki lapset ovat mukana (0–6-vuotiaat), on se 78–79 %. Varhaiskasvatuksen ensimmäinen tavoite vuodelle 2027 on, että varhaiskasvatuksen osallistumisaste (kunnallinen ja yksityinen) säilyy

edelleen korkealla tasolla ja on 90 % tai enemmän 1–6-vuotiaiden kohdalla. Vuosittainen Asiakaskysely huoltajille toteutettiin 20.4.-10.5.2026. Kyselyn väittämien vaihteluväli oli 1–5. Huoltajat olivat edelleen hyvin tyytyväisiä Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen laatuun. Kaupungin varhaiskasvatuksen saama tulos oli ka 4,6 (Olen tyytyväinen varhaiskasvatuspaikan varhaiskasvatuksen laatuun). Näin ollen toisena tavoitteena vuodelle 2027 on, että huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun säilyy hyvällä tasolla eli 4,4 (ka) tai yli.

Useissa kaupungin päiväkodeissa monikielisten lasten määrä on varsin suuri. Noljakassa sijaitsevassa Äkkiväärän päiväkodissa oli keväällä 2026 lapsista 53 % monikielisiä. Sinkkolan päiväkodissa monikielisiä lapsia oli 38 % ja Tarpojan päiväkodissa 27 %. Monikielisten lasten määrän lisääntyminen tietyissä päiväkodeissa haastaa päiväkotien työntekijärakennetta ja toimintaa, sillä suomen kielen ja kulttuurin opetukseen sekä ohjaukseen on panostettava entistä voimakkaammin. Lisäksi varhaiskasvatuksen avustajien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää on tarpeen vaatiessa pystyttävä lisäämään. Tämä tulee huomioida sekä taloudessa että palveluiden ja täydennyskoulutusten järjestämisessä.

Vuoden 2027 aikana varhaiskasvatuksessa toteutetaan edelleen taloudellisesti järkeväksi todettuja toimenpiteitä: lomien aikana kaupungin varhaiskasvatuksen toimintaa supistetaan ja keskitetään, perhepäivähoito suljetaan heinäkuun ajaksi (osa ryhmäperhepäiväkodeista on kuitenkin auki), lisämaksu peritään lomien ajaksi peruuttamatta jätetyistä varhaiskasvatuspaikoista (syys-, joulu-, talvi- ja kesälomat) ja määräaikaiset työsopimukset aloitetaan ja päätetään tarpeen mukaisesti. Lisäksi kaupungin päiväkotien resurssihenkilöstöstä, riittävästä varhaiskasvatuksen avustajamäärästä ja neljännestä lisäkasvatusvastuullisesta alle 3-vuotiaiden ryhmässä (alle 3-vuotiaiden ryhmään palkataan lisäkasvatusvastuullinen, kun ryhmän lapsista puolet tai enemmän on alle 2-vuotiaita) pidetään kiinni. Nämä linjaukset vahvistavat henkilöstön työssäjaksamista ja vähentävät sairauspoissaolojen määrää.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoon tulee seuraavia muutoksia vuoden 2027 aikana: Penttilän päiväkodin laajennus otetaan käyttöön 4.1.2027 ja Petäikkölän päiväkodin toiminta päättyy 31.12.2026. Lisäksi Noljakan uuden päiväkodin kalustaminen toteutetaan vuoden lopulla (päiväkoti otetaan käyttöön tämän hetken arvion mukaan vuoden 2028 alussa). Äkkiväärän ja Tarpojan päiväkodit lakkautetaan 31.12.2027 tai kun uusi Noljakan päiväkoti otetaan käyttöön.

Toimintavuoden 2026–2027 painopisteitä kaupungin varhaiskasvatuksessa ovat hyvä käyttäytyminen ja sanavaraston laajentaminen. Tuen pienryhmien kehittäminen jatkuu vielä toisen toimintavuoden eli 2026–2027 (pienryhmien henkilöstölle järjestetään omia täydennyskoulutuksia työnohjauksen lisäksi). Kaupungin varhaiskasvatuksessa järjestettävässä esiopetuksessa painopisteitä ovat kasvaminen liikunnalliseen elämäntapaan ja kielelliset taidot.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027-2026
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	232 959	200 000	200 000	0,0 %
Toimintamenot	-3 759 186	-3 850 200	-3 983 000	3,4 %
Toimintakate	-3 526 227	-3 650 200	-3 783 000	3,6 %
Perhepäivähoito				
Lapsia hoidossa	188	200	194	-3,0 %
€/lapsi	-12 428	-11 791	-12 294	4,3 %
Toimintatulot	119 220	88 000	88 000	0,0 %
Toimintamenot	-2 455 655	-2 446 200	-2 473 000	1,1 %
Toimintakate	-2 336 435	-2 358 200	-2 385 000	1,1 %
Päiväkodit				
Lapsia hoidossa	2 013	2 000	1 942	-2,9 %
€/lapsi	-15 688	-16 030	-17 083	6,6 %
Toimintatulot	1 127 056	1 134 000	1 101 000	-2,9 %
Toimintamenot	-32 707 976	-33 193 600	-34 276 000	3,3 %
Toimintakate	-31 580 920	-32 059 600	-33 175 000	3,5 %
Kotihoidontuki				
Lapsia hoidossa	581	580	580	0,0 %
Toimintatulot	0	0	0	
Toimintamenot	-1 910 261	-1 905 000	-1 905 000	0,0 %
Toimintakate	-1 910 261	-1 905 000	-1 905 000	0,0 %
Yksityinen varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	775	780	756	-3,1 %
€/lapsi	-11 099	-11 663	-12 025	3,1 %
Toimintatulot	48 174	30 000	30 000	0,0 %
Toimintamenot	-8 649 613	-9 127 000	-9 121 000	-0,1 %
Toimintakate	-8 601 439	-9 097 000	-9 091 000	-0,1 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	593	591	582	-1,5 %
Toimintatulot	1 527 409	1 452 000	1 419 000	-2,3 %
Toimintamenot	-49 482 692	-50 522 000	-51 758 000	2,4 %
Toimintakate	-47 955 283	-49 070 000	-50 339 000	2,6 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	1 527	1 452	1 419	-2,3 %	1 472	1 516
Toimintamenot	-49 483	-50 522	-51 758	2,4 %	-53 252	-54 299
Toimintakate	-47 955	-49 070	-50 339	2,6 %	-51 781	-52 783

Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	8 191	8 451	8 865	4,9 %	9 193	9 469
Toimintamenot	-153 204	-157 816	-163 348	3,5 %	-167 695	-171 066
Toimintakate	-145 012	-149 365	**-154 483**	3,4 %	-158 502	-161 597

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat kulttuuripalveluiden ja liikuntapalveluiden tulosalueet. Palveluilla tuetaan ja edistetään eri ikäisten kuntalaisten hyvinvointia.

Vuoden 2027 talouden ja toiminnan suunnittelussa vahvistetaan yhtenäistä ja kuntalaisia monimuotoisesti palvelevaa kulttuuripalveluiden kokonaisuutta. Palveluiden kehittämissuunta on mahdollistanut yhä enemmän saavutettavaa, vaikuttavaa ja osallistavaa kulttuuria osana kuntalaisten arkea. Yhteistyötä on vahvistettu sisäisesti kulttuurin tulosalueella käyttäen työvoimaresurssia ristiin yksiköiden palvelualueita ylittäen sekä myös ulkoisten toimijoiden kanssa, jotka tuovat kustannustehokkuutta toimintaan antaen samalla uusille avauksille mahdollisuuksia. Elinvoiman näkökulmasta tarkasteltuna kulttuuritapahtumat tukevat kaupungin elinvoimaa.

Liikuntapalvelujen 2027 talouden ja toiminnan suunnittelussa keskeistä on Liikkuva Joensuu -verkostolla eli Itä-Suomen Liikuntaopiston, Kansalaisopiston sekä Pohjois-Karjalan Liikunnan kanssa yhteisesti tehtävä palvelujen jatkuva kehittäminen.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Hyvän arjen, hyvinvoinnin ja osallisuuden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Saavutettavaa, osallistavaa sekä houkuttelevaa kulttuuritytötä tapahtumineen eri tulosyksiköiden osilta.	Osallistuja-, kävijä- ja tapahtumamäärä 3 % nousulla edelliseen vuoteen mitaten.	Kulttuuripalvelut
Senioreiden tapahtumakortin kehittäminen yhteistyössä kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä kaupunginteatterin ja urheiluseurojen kanssa.	Laaditaan selvitys tapahtumakortin toteutusmahdollisuuksista Joensuussa.	Kulttuuripalvelut
Liikkumis- ja urheiluolosuhteiden suunnittelun kehittäminen.	Toimivuus ja turvallisuus sekä palvelun tarjoamisen edellytykset toimivat entistä paremmin suunnittelua ohjaavina kriteereinä.	Liikuntapalvelut
Urheiluakatemian yläkouluvaiheen toiminnan kehittäminen.	Urheiluakatemian yläkoulutoimintaan kiinnittyneiden urheilijoiden määrä on lisääntynyt.	Liikuntapalvelut

Opiskelun, tasa-arvoisen oppimisen ja sivistyksen Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Lasten ja nuorten yhdenvertaisten ja matalan kynnyksen liikkumisen mahdollisuuksien kehittäminen.	Seura- ja kouluyhteistyö on lisääntynyt ja on luotu Liikkuva Joensuu -toimijoiden yhteinen vuosikello matalan kynnyksen liikkumisen mahdollisuuksista.	Liikuntapalvelut

660 Kulttuuripalvelut
Vastuuhenkilö: kulttuurijohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Joensuun kaupungin strategian alaohjelmaan kuuluvassa kulttuuriohjelmassa linjataan Joensuun kulttuuripalveluiden olemassaolon tarkoitukseksi tuoda kulttuuri osaksi arkea ja vapaa-aikaa kaikkiin elämän eri vaiheisiin, sekä mahdollistaa kulttuuri tasa-arvoisesti kaikille asuinpaikasta, iästä, varallisuudesta, kulttuurisesta taustasta ja terveydentilasta riippumatta. Kuntien kulttuuritoimintalaki asettaa kulttuurin kunnalliseksi peruspalveluksi.

Kulttuuripalveluiden tulosalueeseen kuuluvat yleinen kulttuuritoiminta, lastenkulttuurikeskus, Joensuun konservatorio, Joensuun seudun kansalaisopisto, Joensuun museot - Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, (Pohjois-Karjalan museo, Joensuun taidemuseo, Joensuun bunkkerimuseo), Joensuun kaupunginorkesteri ja Joensuun seutukirjasto. Kulttuuripalvelut tukevat yhteisöjen, järjestöjen sekä kolmannen sektorin kuin ammattitaiteilijoiden toimintaa kulttuuriavustuksin. Avustukset kohdennettiin hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnan päätettäviksi tämän valtuustokauden alusta lähtien. Kulttuuriavustukset valmistellaan kulttuurisihteerin toimesta kulttuuripalveluissa ja niiden piiriin kuuluvat myös vuonna 2023 lanseeratut kumppanuussopimukset aikakokonaisuudella 2 + 2-vuotissopimuksin. Lastenkulttuurikeskus koordinoi maakunnallista lastenkulttuuriverkostoa sekä kulttuurikasvatuksellista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Valtionosuuteen oikeuttavaa taiteen perusopetusta järjestetään niin konservatoriolla musiikin opetuksessa kuin kansalaisopistossa kuvataiteen puolella. Konservatorio antaa opetusta ammatillisen toisen asteen koulutuksessa sekä myy myös musiikkiopistopalveluitaan Kontiolahdelle. Kansalaisopiston ja kirjastopalveluiden toimialueeseen kuuluvat Joensuun lisäksi Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Joensuun seutukirjasto toimii Pohjois-Karjalan alueellisena kehittämiskirjastona. Valtionosuuden piiriin kuuluu myös Joensuun kaupunginorkesteri.

Kulttuuripalveluiden tulosalueet ovat hitsautuneet yhdessä toimimiseen sekä työhön kulttuurin vahvistamisen puolesta Joensuun kaupungissa. Yli tulosyksikkörajojen tehtävä toiminnallinen yhteistyö on antanut positiivisia vaikutuksia kulttuurielämän kehittämiseen, resurssien jakamiseen sekä kulttuurikokonaisuuden saavutettavuuteen.

Museopalveluiden uusi toiminnallinen ajanjakso alkaa vuonna 2027, kun Taidemuseo pääsee avautumaan uuteen loistoonsa uusin näyttelysisällöin sekä remontoiduin pinnoin. Vanhassa kaupungintalossa sijaitseva Museo Eliel ja Taidemuseo Onni tulevat muodostamaan yhdessä vaikuttavan museokokonaisuuden Joensuun kaupunkikeskustassa. Kansalaisopiston opiskelijamäärät ovat korkealla tasolla samoin kuin kaupunginorkesterin konserttikävijämäärät. Konservatorion opiskelija- ja ammattiopiskelijamäärät ovat myös erinomaiset. Kirjastopalvelut ovat edelleen vahva toimija, joka mahdollistaa erilaisia tapahtumia itsenäisesti sekä yhteistyössä eri kulttuuripalveluiden yksiköiden kanssa. Muu kulttuuritoiminta ja lastenkulttuuri ovat mahdollistaneet kulttuurin saavutettavuutta ja osallisuutta jo vakiintuneella otteella laajalle asiakaskunnalle huomioiden myös Joensuun pitäjät. Kulttuuripalvelut kokonaisuudessaan luo elämyksellisiä toimintoja ja tapahtumia kaupunkilaisille monimuotoisin palveluin.

Joen Yö -festivaali toimi ulkoistettuna tapahtumana ensimmäistä kertaa vuonna 2022. Jatkamme yhteistyötä tapahtuman toimittajan kanssa myös vuonna 2027. Kokonaiseuromäärä tulee säilymään vuoden 2026 tasolla.

Kulttuurin unelmavuosi 2023-suurhankkeen toiminnot jatkavat kulkuaan ja hankevuoden kokemuksia sovelletaan edelleen yhteistyössä eri tahojen kuten yhdistysten ja yritysmaailman kanssa. Unelmavuosi -hankkeen positiivinen vaikuttavuus tulee säilymään pitkälle tulevaisuuteen.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Yhteiset palvelut	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Kulttuuritapahtumat				
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen lkm	91	70	70	0,0 %
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen kävijämäärä	12 711	20 000	15 100	-24,5 %
Lastenkulttuurikeskus		0	0	
Järjestettyjen tapahtumien lukumäärä	331	280	280	0,0 %
Järjestettyihin tapahtumiin osallistujat	11 756	7 600	7 600	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	5	3	3	0,0 %
Toimintatulot	23 932	40 000	40 000	0,0 %
Toimintamenot	-468 834	-509 800	-500 000	-1,9 %
Toimintakate	-444 902	-469 800	-460 000	-2,1 %

Museot	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Pohjois-Karjalan museo				
Kävijöiden lkm	11 074	50 000	50 000	0,0 %
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	1 952	2 500	2 500	0,0 %
Tapahtumat (työpajat, opastukset jne)	12	60	30	-50,0 %
Tapahtumat, osallistujat	426	2 000	2 000	0,0 %
Taidemuseo				
Kävijöiden lkm	0	0	40 000	
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	0	0	2 500	
Tapahtumien määrä	0	0	30	
Tapahtumiin osallistujat	0	0	2 000	
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	18	18	18	0,0 %
Toimintatulot	61 549	191 000	221 000	15,7 %
Toimintamenot	-2 348 204	-2 639 600	-3 411 000	29,2 %
Toimintakate	-2 286 655	-2 448 600	-3 190 000	30,3 %

Kaupunginorkesteri	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Orkesterin tapahtumat				
Maksulliset konsertit	41	30	30	0,0 %
Kulttuurihyvinvointityö			75	
Myytyjen lippujen lkm	14 570	12 000	12 000	0,0 %
Myydyt liput €		250 000	250 000	0,0 %
Kuulijoiden lkm	78 111	46 000	46 000	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	39	42	42	0,0 %
Toimintatulot	316 169	310 000	320 000	3,2 %
Toimintamenot	-2 965 048	-2 988 300	-3 074 000	2,9 %
Toimintakate	-2 648 879	-2 678 300	-2 754 000	2,8 %

Joensuun seutukirjasto	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Seutukirjasto				
Lainat lkm	2 259 860	2 130 000	2 200 000	3,3 %
Aukiolotunnit	22 841	21 000	21 000	0,0 %
Aukiolotunnit: omatoimiaukio	50 981	54 000	58 000	7,4 %
Käynnit lkm	1 127 788	1 080 000	1 080 000	0,0 %
Verkkokäyntien lkm	934 341	850 000	900 000	5,9 %
Tapahtumat	775	660	660	0,0 %
Käyttäjäkoulutus	429	640	640	0,0 %
Aineistohankinnat €/asukas	6	6	6	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	80	80	80	0,0 %
Toimintatulot	1 890 106	1 900 000	2 042 000	7,5 %
Toimintamenot	-6 660 165	-6 839 100	-6 890 000	0,7 %
Toimintakate	-4 770 059	-4 939 100	-4 848 000	-1,8 %

Konservatorio	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Musiikkiopisto				
Opiskelijat yhteensä	969	935	940	0,5 %
- musiikkiopistotaso	578	540	585	8,3 %
- varhaisiän musiikkikasvatus	347	340	315	-7,4 %
- avoin osasto	44	55	40	-27,3 %
Musiikkiopiston opetustunnit	26 253	25 800	26 400	2,3 %
Avoimen osaston opetustunnit	1263	1 050	1 050	0,0 %
Musiikin ammatillinen koulutus				
Opiskelijat	63	65	60	-7,7 %
Konserttien/tapahtumien lkm	185	175	175	0,0 %
Konserttien/tapahtumien kuulijamäärä	14 918	14 000	14 000	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	47	54	54	0,0 %
Toimintatulot	595 620	523 000	535 000	2,3 %
Toimintamenot	-4 352 303	-4 369 800	-4 476 000	2,4 %
Toimintakate	-3 756 683	-3 846 800	-3 941 000	2,4 %

Joensuun seudun kansalaisopisto	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Vapaa sivistystyö				
Vapaa sivistystyö, opiskelija	23 560	23 000	23 000	0,0 %
opetustunnit	41 134	42 000	42 000	0,0 %
Joensuun opetustunnit, joista	29 194	30 000	30 000	0,0 %
Lapset ja nuoret	5 759	5 800	5 800	0,0 %
Kuvataide	2 370	2 900	2 900	0,0 %
Teatteri, sirkus ja ilmaisu	768	600	600	0,0 %
Kirjallisuus ja kirjoittaminen	437	500	500	0,0 %
Musiikki	4 542	4 100	4 100	0,0 %
Tieto- ja viestintätekniikka	464	450	450	0,0 %
Kielet	3 875	4 400	4 400	0,0 %
Kädentaidot ja muotoilu	2 719	3 100	3 100	0,0 %
Hyvinvointi, kauneus ja terveys	472	500	500	0,0 %
Puutarha, luonto ja koti	224	350	350	0,0 %
Ruoka	473	500	500	0,0 %
Liikunta ja tanssi	6 848	6 700	6 700	0,0 %
Muu koulutus	19	100	100	0,0 %
Maksullinen palvelutoiminta	224	50	50	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	20	55	54	-1,5 %
Toimintatulot	2 015 346	1 924 000	1 980 000	2,9 %
Toimintamenot	-4 153 408	-4 008 400	-4 142 000	3,3 %
Toimintakate	-2 138 062	-2 084 400	-2 162 000	3,7 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	4 903	4 888	5 138	5,1 %	5 328	5 488
Toimintamenot	-20 948	-21 355	-22 493	5,3 %	-23 307	-25 066
Toimintakate	-16 045	-16 467	-17 355	5,4 %	-17 979	-19 519

690 Liikuntapalvelut
Vastuuhenkilö: liikuntajohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Liikuntapalvelujen kokonaisuus muodostuu liikuntapalvelujen hallinnosta, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, Joensuun Urheiluakatemiasta, kaupungin ylläpitämistä sisä- ja ulkoliikuntapaikoista, Joensuu Areenasta sekä Motonet Areenasta. Ohjattuja ryhmiä järjestetään yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa. Liikunta-aktiivisuuden ja huippu-urheilun edistämis- ja kehittämistyötä tehdään yhdessä Liikkuva Joensuu-verkoston kanssa.

Joensuun liikkumis- ja urheiluolosuhteiden kehittämissuunnitelman (2026–35) jalkauttamista jatketaan. Lisäksi selvitetään nykyisten liikuntaolosuhteiden toimivuutta ja turvallisuutta Kulutuspalvelulain palveluntarjoajalle asettamien vaatimusten ja velvollisuuksien näkökulmasta. Olosuhteiden tarkastelussa keskitytään erityisesti uimarantojen turvallisuuteen ja kunnostamiseen. Uimarantojen turvallisuuteen liittyy myös uimarantavalvonnan toteuttamisvaihtoehtojen selvittäminen. Tavoitteena on kehittää liikkumis- ja urheiluolosuhteiden suunnittelua siten, että jatkossa toimivuus ja turvallisuus sekä palvelun tarjoamisen edellytykset huomioidaan entistä paremmin suunnittelua ohjaavina kriteereinä.

Tulevana vuonna kehitetään Liikkuva Joensuu -verkostolle asetettujen tavoitteiden suuntaista toimintaa sekä yhteistä viestintää. Liikkuva Joensuu on kaupungin liikuntapalvelujen, Itä-Suomen Liikuntaopiston, Kansalaisopiston, Urheiluakatemian ja Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n toimijoista koostuva strateginen verkosto, jonka nykymuotoinen toiminta on käynnistetty vuonna 2022. Liikuntapalvelujen koordinoimana vuoden 2027 toiminnallisena tavoitteena on edistää lasten ja nuorten yhdenvertaisia ja matalan kynnyksen liikkumisen mahdollisuuksia. Tämä tarkoittaa mm. koulutus- ja nuorisopalveluiden sekä seuratoimijoiden kanssa yhteistyön tiivistämistä sekä Liikkuva Joensuu -toimijoiden kanssa yhteisen vuosikellon luomista. Liikuntapalvelut on myös mukana kehittämässä joensuulaisen esi- ja perusopetusikäisten lasten uimaopetuksen toteutusta yhdessä varhaiskasvatus- ja koulutus- ja nuorisopalvelujen kanssa.

Liikkuva Joensuu -verkoston toimintalupaus sisältää myös huippu-urheilun edistämisen. Joensuun urheiluakatemian tehtävänä on varmistaa, että olosuhteet, valmennus, kaksoisuran tuki, valmennuskeskus sekä Liikkuva Joensuu-verkosto tukevat urheilijan kokonaisvaltaista kehitystä ja valmentautumista ja että huippu-urheilijoilla on käytössään arvokisoissa menestymiseen tarvittavat resurssit, olosuhteet ja asiantuntijatuki. Vuoden 2027 aikana kehitetään erityisesti urheiluakatemian yläkouluvaiheen toimintaa.

Testaamisen ja tutkimuksen liikunnan ja urheilun kenttään jalkauttamista jatketaan Sport & Health IQ Mehtimäki -ryhmähankkeessa. Hanke on jatkoa Mehtimäen hyvinvoinnin ja liikunnan testausasema –hankkeelle. Sport & Health IQ Mehtimäki -hanke käynnistyi huhtikuussa 2026 ja jatkuu vuoden 2027 loppuun saakka.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Yhteiset palvelut	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen				
Ohjattuun toimintaan osallistuneiden lukum.	1 084	1 000	1 000	0,0 %
Seniorikorttikäynnit uimahalleissa	77 446	67 500	85 000	25,9 %
Urheiluakatemia				
Opiskelijoiden lkm	553	600	670	11,7 %
Toimintatulot	485 953	379 600	429 000	13,0 %
Toimintamenot	-1 140 922	-1 170 000	-1 209 000	3,3 %
Toimintakate	-654 969	-790 400	-780 000	-1,3 %

Sisäliikuntapaikat	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Uimahallit				
Käynnit lkm	260 588	280 000	280 000	0,0 %
Toimintatulot	996 490	1 049 900	1 014 000	-3,4 %
Toimintamenot	-4 272 781	-4 100 000	-3 928 000	-4,2 %
Toimintakate	-3 276 291	-3 050 100	-2 914 000	-4,5 %

Mehtimäen urheilukeskus	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Joensuun Areena				
Tapahtumien lkm	30	40	40	0,0 %
Tapahtumakäyttö vrk	27	35	35	0,0 %
Liikuntakäyttö vrk	314	315	312	-1,0 %
Suljettu vrk	20	15	18	20,0 %
Kokonaiskävijämäärä	232 700	250 000	250 000	0,0 %
Jäähallit				
Käyttöaste %	58 %	65 %	65 %	0,0 %
Toimintatulot	1 479 917	1 555 300	1 605 000	3,2 %
Toimintamenot	-8 756 313	-8 755 800	-9 879 000	12,8 %
Toimintakate	-7 276 396	-7 200 500	-8 274 000	14,9 %

Maaseutualueiden ulko- ja sisäliikuntapaikat	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Toimintatulot	120 155	90 200	100 000	10,9 %
Toimintamenot	-1 765 568	-1 879 200	-1 949 000	3,7 %
Toimintakate	-1 645 413	-1 789 000	-1 849 000	3,4 %

Liikuntapalvelut yhteensä	TP2025	TA 2026	TA 2027	Muutos % 2027- 2026
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	76	81	82	1,1 %
Toimintatulot	3 082 515	3 075 000	3 148 000	2,4 %
Toimintamenot	-15 935 584	-15 905 000	-16 965 000	6,7 %
Toimintakate	-12 853 069	-12 830 000	-13 817 000	7,7 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	3 083	3 075	3 148	2,4 %	3 264	3 362
Toimintamenot	-15 936	-15 905	-16 965	6,7 %	-17 593	-18 120
Toimintakate	-12 853	-12 830	-13 817	7,7 %	-14 328	-14 758

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	7 985	7 963	8 286	4,1 %	8 593	8 850
Toimintamenot	-36 884	-37 260	-39 458	5,9 %	-40 900	-43 127
Toimintakate	-28 898	-29 297	**-31 172**	6,4 %	-32 307	-34 277

48 Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnan vastuualueeseen kuuluvat kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä asukaslähtöisyyden edistäminen. Lautakunnan tehtävänä on vastata kaupungin palvelupisteestä ja kohtaamispaikoista, järjestöavustusten linjauksista, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta sekä maaseutuhallinnon viranomaispalvelujen yhteistyön järjestämisestä. Lautakunta toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana toimielimenä.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Kestävän talouden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Carelicumin asiakaspalvelukokonaisuuden arvioiminen	Asiakaspalvelua arvioitu ja resursoitu tarveperusteisesti Mittarit: Asiakasmäärät suhteessa resurssiin	Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen palvelut

Hyvän arjen, hyvinvoinnin ja osallisuuden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Järjestöavustamisen toimintamallin luominen	Järjestöavustamisen toimintamalli valmis käyttöön otettavaksi Mittarit: Toimintamalli luotu (kyllä/ei), Hakijoita osallistettu suunnitteluun, lukumäärä	Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen palvelut
Tilapilotin vakiinnuttaminen	Tilapilotti vakiinnutettu (kyllä/ei) Mittarit: Varausten ja eri toimijoiden lukumäärä	Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen palvelut
Vaikuttamismahdollisuuksien markkinointi	Asukasiltojen ja järjestötapaamisten osallistujamäärät kasvaneet. Mittarit: asukasiltojen ja järjestötapaamisten lukumäärä, osallistujamäärä kasvanut (kyllä/ei)	Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen palvelut

Opiskelun, tasa-arvoisen oppimisen ja sivistyksen Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Lapsiystävällinen kunta -työn toisen kauden toimenpiteiden toteuttaminen	Toimintasuunnitelma toimeenpantu Mittarit: raportoitu Unicefille (kyllä/ei)	Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen palvelut

480 Hyvinvoinnin ja osallisuuden palvelut
Vastuuhenkilö: Hyvinvointi- ja osallisuuspäällikkö

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Vuoden 2027 aikana jatketaan asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevien toimintamallien kehittämistä. Tavoitteena on tukea ja vahvistaa osallistavaa ja hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria kaupungin toiminnassa ja päätöksenteossa. Lautakunnalle hallintosäännössä määritellyistä tehtävistä keskitytään erityisesti järjestöavustusten linjauksiin, kohtaamispaikkatoiminnan ja asiakaspalvelun kehittämiseen. Kansalaistoiminnan tukeminen on kaupungissa ensimmäistä kertaa koottu yhteen lautakuntaan, mikä mahdollistaa järjestöavustuskokonaisuuden selkeyttämisen. Yhteisötalon Sataman toiminnan kehittämistä ja yhteistyötä järjestötoimijoiden kanssa uusissa tiloissa jatketaan edelleen.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Hyvinvoinnin ja osallisuuden palvelut	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos % 2027-2026
Toimintatulot	92 331	49 000	49 000	0,0 %
Toimintamenot	-1 060 654	-1 142 310	-1 163 360	1,8 %
Toimintakate	-968 323	-1 093 310	-1 114 360	1,9 %

Avustukset ja kumppanuussopimukset	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos % 2027-2026
Nuorisoavustukset				
Päätoimisen nuorisotyöntekijän palkkausavustus	57 885	56 250	56 250	0,0 %
Toimintaryhmäavustus ja muu toiminta-avustus	57 881	56 250	56 250	0,0 %
Myönnetyt avustukset kpl	105	150	150	0,0 %
Avustukset yhteensä	-115 766	-112 500	-112 500	0,0 %
Kulttuuriavustukset				
Kiihtelysvaaran kulttuurirahaston avustus	1 500	3 370	3 370	0,0 %
Kumppanuussopimukset	204 252	204 470	204 470	0,0 %
Pientapahtuma- ja projektiavustus	5 200	21 450	21 450	0,0 %
Taiteilija-avustukset	6 263	17 110	17 110	0,0 %
Myönnetyt avustukset kpl	48	40	40	0,0 %
Avustukset yhteensä	-246 812	-246 400	-246 400	0,0 %
Liikunta-avustukset				
Ohjaaja-avustus		165 800	165 800	0,0 %
Koulutusavustus		20 650	20 650	0,0 %
Kartta-avustus		27 300	27 300	0,0 %
Myönnetyt avustukset kpl	43	45	45	0,0 %
Avustukset yhteensä	-213 750	-213 750	-213 750	0,0 %
Asukasosallisuuden avustukset				
Yleisavustus asukasosallisuuden edistämiseen	139 580	140 075	140 075	0,0 %
Pienavustus uuden ja kokeilevan toiminnan kehittämiseen maaseudulla	18 512	20 515	20 515	0,0 %
Myönnetyt avustukset kpl	84	83	83	0,0 %
Avustukset yhteensä	-158 439	-160 590	-160 590	0,0 %

Avustukset ja kumppanuussopimukset	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos % 2027-2026
Pientapahtuma-avustukset				
Myönnetyt avustukset kpl	49	45	45	0,0 %
Avustukset yhteensä	-60 016	-42 400	-42 400	0,0 %
Myönnetyt avustukset yhteensä kpl	329	363	363	0,0 %
Avustukset yhteensä	-794 783	-775 640	-775 640	0,0 %
Kumppanuussopimukset kpl	1	1	1	0,0 %
Kumppanuussopimukset yhteensä	-17 307	-30 000	-30 000	0,0 %
Toimintatulot	329	0	0	
Toimintamenot	-812 419	-805 640	-805 640	0,0 %
Toimintakate	-812 090	-805 640	-805 640	0,0 %

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen palvelut	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos % 2027-2026
Toimintatulot	92 660	49 000	49 000	0,0 %
Toimintamenot	-1 873 073	-1 947 950	-1 969 000	1,1 %
Toimintakate	-1 780 413	-1 898 950	-1 920 000	1,1 %

Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	93	49	49	0,0 %	51	52
Toimintamenot	-1 873	-1 948	-1 969	1,1 %	-2 042	-2 103
Toimintakate	-1 780	-1 899	**-1 920**	1,1 %	-1 991	-2 051

Hyvinvoinnin toimiala yhteensä

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	16 269	16 463	17 200	4,5 %	17 836	18 371
Toimintamenot	-191 690	-197 024	-204 775	3,9 %	-210 637	-216 296
Toimintakate	-175 691	-180 561	-187 575	3,9 %	-192 800	-197 924

7.1.6 Kaupunkiympäristön toimiala

Vastuuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Toimiala huolehtii kaupungin toimitila-, maa- ja infraomaisuudesta, vastaa tilojen ja kaupunkiympäristön käytettävyydestä, turvallisuudesta ja viihtyisyydestä sekä edistää kaupungin kehittämistä. Toimiala tuottaa myös kaupungin sisäisiä kiinteistöpalveluita, katujen-, puistojen- ja metsienhoitopalveluita sekä joukkoliikenne- ja rakentamispalveluita ja vastaa alueidenkäyttölain, rakentamislain ja ympäristönsuojelulain perusteella kunnalle kuuluvista lupa- ja valvontatehtävistä sekä jätelain mukaisista kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä. Joensuun Vesi -liikelaitos kuuluu myös toimialaan, mutta liikelaitoksen talousarvioasiat on esitetty erillisenä.

Kaupunkiympäristön toimiala edistää aiempien vuosien tapaan Joensuun konsernistrategiaa muun muassa toteuttamalla strategisesti merkittäviä investointihankkeita ja huolehtimalla toimitilojen korkeasta käyttöasteesta, omaisuuden kunnosta sekä maa- ja asuntopoliittisten asioiden aktiivisesta kehittämisestä.

Kaupunkirakennepalvelujen ja tilakeskuksen investointiohjelmilla vastataan erityisesti kaupungin elinvoiman kasvun edellytyksiin, varmistetaan osaltaan kaupungin palveluverkon ja kansalaisten arjen toimivuus sekä hallitaan korjausvelan määrää.

Kaupunkiympäristön toimialalla riskienhallinta on kiinteä osa päivittäistä toimintaa. Riskejä hallitaan esimerkiksi ajantasaisten valmius- ja varautumissuunnitelmien, erilaisten toimintaohjeiden, aluesuunnitelmien (esimerkiksi hulevesisuunnitelmat) ja sisäisen valvonnan avulla. Lisäksi osallistutaan aktiivisesti alueellisesti merkittäviin varautumis- ja valmiustilaisuuksiin, mikäli ne koskevat toimialan tehtäväsisältöä. Ilmastonmuutoksen mahdolliset vaikutukset, kuten lisääntyvä sadanta, myrskyjen voimistuminen, maastopaloherkkyys ja kuivuus, pyritään myös ennakoimaan mahdollisimman hyvin eri vaiheiden suunnitelmissa ja varautumissuunnittelussa. Kansalliseen turvallisuuteen liittyvät tekijät ovat aiempaa ajankohtaisempia, ja ne vaativat erityisesti eri omaisuuslajien ja tietoturvan riskienhallinnan ajantasaisuutta. Strategian toimeenpanon riskit kaupunkiympäristön toimialalla ovat pääasiassa talouteen, hankintaprosessien onnistumiseen, henkilöresurssien riittävyyteen ja erilaisten asioiden käsittelyvaiheiden etenemiseen liittyviä. Näitä riskejä hallitaan strategiaa toteuttavien vuosikohtaisten tavoitteiden ja riittävän koulutuksen avulla. Tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti. Riskien arviointi tehdään Inclus-järjestelmällä. Lisäksi esimerkiksi kemikaaleille on oma järjestelmänsä, joka sisältää dokumentaation käytettävistä kemikaaleista, niistä mahdollisesti aiheutuvien riskien kuvaukset ja kuvaukset riskien ehkäisytoimista. Toimialan riskeistä suurin osa on kohtuullisesti ennakoitavia, joten niihin pystytään varautumaan ja vaikuttamaan ajoissa. Riskejä hallitaan kunkin tulosalueen erityistarpeet huomioiden.

Toimialalla ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia vuoden 2026 toimintaan nähden. Tosin kustannustaso eri indekseillä mitattuna on vuoden aikana noussut enemmän kuin muutamana aiempana vuonna. Riski kustannusten kasvamiselle edelleen on kohtuullisen suuri. Tämä kustannustasomuutos voi tuoda haasteen talousarvion toteutumiselle, ellei toimintaa pystytä samalla sopeuttamaan riittävästi.

75 Kaupunkirakennelautakunta

Vastuuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Kaupunkirakennepalveluista ja tilakeskuksesta vastaava toimielin on kaupunkirakennelautakunta. Kaupunkirakennelautakunta järjestää tekniset palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. alueidenkäyttölain, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain, kiinteistönmuodostamislain, kiinteistörekisterilain, lunastuslain, lain maanteistä ja liikennejärjestelmistä sekä joukkoliikennettä koskevien säännösten mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä lukuun ottamatta muille toimielimille ja viranomaisille säädettyjä ja määrättyjä tehtäviä.

Kaupunkirakennepalvelujen keskeisimpiä tehtäviä ovat alueiden käytön suunnitteluun sisältyvien kaavojen valmistelu ja tonttien luovutus sekä vastuu maa- ja vesialueiden, katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden hallinnasta, suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta. Tilakeskuksen keskeisimpänä tehtävänä on vastata toimitilaomaisuuden ja toimitilapalveluiden hallinnasta, suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Lautakunnan alainen seudullinen joukkoliikennejaosto vastaa joukkoliikennelain tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueella.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintaa ohjaavat strategia ja siitä johdetut tavoitteet, maapoliittinen ja asuntopoliittinen ohjelma, omistajapolitiikka ja maankäytön toteutusohjelma. Vuonna 2025 päivitetty Symmetrisen kaupungin visio ja sen toteuttamiseksi laadittu toimeenpanosuunnitelma ohjaavat erityisesti kaupungin elinvoimaa lisäävien toimenpiteiden toteuttamista. Vuoden 2027 aikana uusittavat asunto- ja maapoliittiset linjaukset ja metsänhoidon linjaukset ovat keskeisimmät vuoden aikana toteutettavat, toimintaa mahdollisesti muuttavat tehtävät.

Toiminnalliset tavoitteet 2027

Hyvän arjen, hyvinvoinnin ja osallisuuden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Asunto- ja maapoliittiset linjaukset ovat valmistuneet ja hyväksytty	Linjauksissa määritellyt toimenpiteet ottavat aiempaa monipuolisemmin huomioon elinvoiman, yritysmahdollisuudet, segregaation ehkäisyn ja asunnottomuushaasteet.	Kaupunkiympäristön toimialan hallinto ja maaomaisuus
Metsänhoidon linjaukset on uusittu	Linjaukset on hyväksytty ja linjauksissa määritellyt toimenpiteet ottavat aiempaa monipuolisemmin huomioon virkistys-, talous- ja suojelumetsäasiat ja ennallistamisen näkökulmat.	Maaomaisuus
Kunnan vesihuoltosuunnitelma on laadittu	Vesihuoltosuunnitelma on hyväksytty ja suunnitelma täyttää kaikilta osin lainsäädännön velvoitteet.	Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Biohiilen käyttöä rakentamisessa lisätään ilmastotoimenpiteenä	Kaupungin viherrakennuskohteissa käytetään biohiiltä soveltuvissa kohteissa	Yhdyskuntatekniikka
Laaditaan kävelyn kehittämissuunnitelma ja pyöräilyn kehittämissuunnitelma	Suunnitelmien laatiminen on käynnissä	Yhdyskuntasuunnittelu
Joukkoliikenteen matkamäärät jatkavat kasvua JOJO-liikenteessä	Matkamäärätoteuma on 3,2 miljoonaa matkaa	Yhdyskuntasuunnittelu
Viherkertoimen määrittelyn ja laskemisen työkalut ovat kunnossa	Viherkertoimen laskentaan käytettävä työkalu on valmis ja käytössä	Yhdyskuntasuunnittelu
Ilmastonmuutoksen sopeutumiseen liittyviä tekijöitä on tunnistettu maankäyttöratkaisuissa	Lämpösaarekeilmiö on huomioitu kaupungin asunto- ja maapoliittisessa ohjelmassa	Kaupunkiympäristön toimialan hallinto
Ympäristöluokituksen käyttöönotto ilmastotoimenpiteenä	Toimitilojen uudiskohteissa ja keskeisissä korjausrakennuskohteissa ympäristöluokitus on käytössä	Tilakeskus
Toimitilarakentamisen kiertotaloutta kehitetään ilmastotoimenpiteenä	Työmaiden purkujätteen kierrätystoimenpiteet on täsmennetty	Tilakeskus
Vieraslajien torjuntatyö on suunnitelmallista ja organisoitua	Vieraslajilinjaus päivitetään vuoden 2027 aikana.	Yhdyskuntatekniikka
Ilmastotoimenpiteet ovat mukana työmaiden urakkakilpailutuksissa	Vähähiilisten työmaiden kriteerejä on käytössä urakkakilpailutuksissa	Tilakeskus Yhdyskuntatekniikka

Kasvavan elinkeinoelämän ja työllisyyden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Joensuun seudun yleiskaava 2040 työ etenee määrätietoisesti	Yleiskaavaehdotus on valmis ja nähtävillä	Yhdyskuntasuunnittelu
Symmetrisen kaupungin vision toimeenpanosuunnitelmaa toteutetaan aktiivisesti ja systemaattisesti	Kustakin toimeenpanosuunnitelman toimenpidekokonaisuudesta on edistetty vähintään kahta toimenpidettä.	Kaupunkiympäristön toimialan hallinto
Mehtimäen alueen kehittäminen on aktiivista ja systemaattista	Mehtimäen ekosysteemin toimintaan on luotu viestintä- ja informaatiokanavat sekä määritelty ja käynnistetty eri yhteistyöryhmien toiminta. Uimahalli alueen asemakaava on edennyt ehdotusvaiheeseen	Kaupunkiympäristön toimialan hallinto Yhdyskuntasuunnittelu
Elinvoiman kannalta keskeisten yritysalueiden kaavallinen valmius on hyvä	Biotien, Papinkankaan ja Törmän alueiden asemakaavat on hyväksytty.	Yhdyskuntasuunnittelu

Kestävän talouden Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Haemme ulkopuolisia rahoituslähteitä hankkeiden toteuttamiseen	Hankkeisiin on myönnetty ulkopuolista rahoitusta	Yhdyskuntatekniikka
Energian kulutus pienenee	Kulutetaan sähköä ja kaukolämpöä kWh/m^3 vähemmän kuin vuonna 2026	Tilakeskus
Tyhjien toimitilojen määrä pienenee	Tyhjien tilojen pinta-ala (m^2) vähenee vuodesta 2026	Kaupunkiympäristön toimialan hallinto

Osaavan henkilöstön ja hyvän johtamisen Joensuu

Toiminnallinen tavoite	Mittari ja tavoitetaso 2027	Vastuutaho
Huolehdimme henkilöstön turvallisesta ympäristöstä ja työmenetelmistä	Tehtyjä työturvallisuushavaintoja vähintään 80 kpl ja 0 kpl sairauspoissaoloon johtanutta työtapaturmaa	Yhdyskuntatekniikka
Parannamme asukkaiden ennakkotietoa rakentamis- ja kunnossapitotöistä lisäämällä kohdekohtaista viestintää ja tiedottamalla työn vaikutuksista, aikatauluista ja poikkeusjärjestelyistä.	Viestimme aktiivisesti ja ennakoivasti yleisillä alueilla tehtävistä rakentamisen ja kunnossapidon toimenpiteistä.	Yhdyskuntatekniikka

210 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto
Vastuuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Toimialan hallinto ohjaa kaupunkiympäristön toimialan osakokonaisuuksia ja varmistaa näin osaltaan kaupungin kehittymisen, kokonaistaloudellisen toiminnan ja resurssien toimivuuden eli kaupungin kokonaisedun mukaisen toiminnan.

Kaupungille tarpeettomiksi käyneiden toimitilakiinteistöjen kehittämistä jatketaan edelleen tarkoituksena tarpeettoman omaisuusmassan vähentäminen. Asunto- ja maapoliittiset linjaukset uusitaan. Mehtimäen alueen ekosysteemitoiminta käynnistetään alueen yhteisen kehittämisen toteuttamiseen.

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	1,0	3,1	3,1	0,0 %
Toimintatulot	8 921	11 100	11 200	0,9 %
Toimintamenot	-1 824 017	-1 684 100	-1 652 200	-1,9 %
Toimintakate	-1 815 096	-1 673 000	-1 641 000	-1,9 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	9	11	11	0,9 %	11	12
Toimintamenot	-1 824	-1 684	-1 652	-1,9 %	-1 673	-1 683
Toimintakate	-1 815	-1 673	-1 641	-1,9 %	-1 662	-1 672

240 Yhdyskuntasuunnittelu
Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Yhdyskuntasuunnittelu vastaa kaupunkirakenteen, maankäytön ja liikenteen kehittämisestä ja suunnittelusta sekä joukkoliikenteestä. Yhdyskuntasuunnittelu seuraa ja ennakoi yhdyskuntarakenteen, rakennustoiminnan, ilmastotavoitteiden, väestön ja liikenteen kehitystä Joensuun alueella sekä ryhtyy tilanteen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Joensuun seudun joukkoliikenne (JOJO) vastaa joukkoliikenteen viranomaistehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueilla ja tuottaa Traficomille Joensuun seudulla Waltti lippu- ja maksujärjestelmäpalvelut.

Noutopoika-liikenteen optiota ei käytetä palvelun vähäisen kysynnän ja korkeiden asiakasmatkakustannusten takia. Palvelu on myös suurelta osin päällekkäinen muun joukkoliikenteen kanssa, sillä Noutopojan liikennöintialueella on laajasti saatavilla Joensuun seudun joukkoliikenteen järjestämä esteetön, säännöllinen joukkoliikenne.

Kaavatöissä paino on lisääntyvässä määrin elinkeinokaavoissa edellisten vuosien tapaan. Työllisyyden paranemisen ja ostovoiman lisääntymisen kautta tavoitellaan asuntokaupan, asuntotuotannon ja asukasluvun kasvua. Tavoitteena on edetä kymmenenneksi suurimmaksi kaupungiksi.

Joensuun seudun yleiskaava 2040 työtä viedään suunnitelmallisesti eteenpäin, ja tavoitteena on saada ehdotus nähtäville ja lausunnoille. Yleiskaavan päätavoite on Joensuun seudun elinvoimaisuus ja pääasiassa täydennysrakentamisen keinoin toteutettava väestön kasvu.

Tavoitteena on pyrkiä löytämään keinot keskustan negatiivisen kehityksen pysäyttämiseksi sekä liike-elämän kehittämiseksi ja asukasrakenteen monipuolistamiseksi. Erityisesti lapsiperheitä halutaan lisää keskustaan, mitä tuetaan mm. uudenlaisella maa- ja asuntopolitiikalla.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Yhdyskuntasuunnittelu				
Toimintatulot	88 041	41 600	42 900	3,1 %
Toimintamenot	-1 331 760	-1 301 600	-1 328 900	2,1 %
Toimintakate	-1 243 719	-1 260 000	-1 286 000	2,1 %
Seudullinen joukkoliikenne				
Tehtyjen matkojen lukumäärä, kpl	3 015 976	3 100 000	3 200 000	3,2 %
Toimintatulot	8 885 319	9 337 600	9 845 900	5,4 %
Toimintamenot	-14 626 540	-15 793 600	-16 305 900	3,2 %
Toimintakate	-5 741 221	-6 456 000	-6 460 000	0,1 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	16,0	15,2	15,5	2,0 %
Toimintatulot	8 973 360	9 379 200	9 888 800	5,4 %
Toimintamenot	-15 958 301	-17 095 200	-17 634 800	3,2 %
Toimintakate	-6 984 941	-7 716 000	-7 746 000	0,4 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	8 973	9 379	9 889	5,4 %	10 255	10 563
Toimintamenot	-15 958	-17 095	-17 635	3,2 %	-18 287	-18 836
Toimintakate	-6 985	-7 716	-7 746	0,4 %	-8 033	-8 274

270 Maaomaisuus

Vastuuhenkilö: kaupungingeodeetti

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Maaomaisuus vastaa kaupungin maapolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta, maa- ja vesialueiden hallinnasta, hankinnasta ja luovutuksesta, paikkatietoaineistojen ylläpidosta, kartastotehtävistä ja maastomittaustoiminnasta sekä kiinteistönmuodostuksen tehtävistä ja kiinteistörekisterin pidosta.

Vuoden 2027 aikana on tarkoitus saada päivitetty metsänhoidon linjaus ja uusi maapoliittinen ohjelma ohjaamaan toimintaa sekä linjaamaan tulevien vuosien maapolitiikan strategisia tavoitteita, toimintaperiaatteita ja tarpeen mukaan käytettäviä maapoliittisia keinoja.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Luovutetut tontit lkm	28	32	32	0,0 %
- joista omakotitalotontteja	18	25	25	0,0 %
- joista kerros- ja rivitalotontteja	2	2	2	0,0 %
- joista yritystontteja	8	5	5	0,0 %
Puun myynti m³	50 589	28 000	28 000	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	28,5	28,6	28,6	0,0 %
Toimintatulot	14 893 512	13 392 800	13 449 900	0,4 %
Toimintamenot	-2 717 751	-2 993 800	-2 952 900	-1,4 %
Toimintakate	12 175 761	10 399 000	10 497 000	0,9 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	14 894	13 393	13 450	0,4 %	13 732	14 007
Toimintamenot	-2 718	-2 994	-2 953	-1,3 %	-3 012	-3 103
Toimintakate	12 176	10 399	10 497	0,9 %	10 720	10 904

280 Yhdyskuntatekniikka
Vastuuhenkilö: kaupungininsinööri

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Yhdyskuntatekniikka vastaa kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja yleisten alueiden hallinnasta. Yhdyskuntatekniikka vastaa myös muista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen ylä- ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteensovittamiseksi. Lisäksi yhdyskuntatekniikan palvelutuotanto vastaa ajoneuvopalveluista. Yhdyskuntatekniikan keskeisenä tehtävänä on huolehtia katujen ja yleisten alueiden pitämisestä toimivina, turvallisina ja ympäristöltään viihtyisinä sekä varmistaa yhdyskuntarakenteen kehittyminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Yhdyskuntatekniikka vastaa myös hulevesilaskutuksesta sekä yksityistieavustushakemusten käsittelystä.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Yhdyskuntatekniikan yhteiset				
Toimintatulot	2 461 840	2 418 900	2 469 200	2,1 %
Toimintamenot	-1 659 986	-1 843 200	-1 894 200	2,8 %
Toimintakate	801 854	575 700	575 000	-0,1 %
Liikennealueiden hoito				
Liikennealueiden talvihoito, € vuosi	-2 693 101	-2 773 900	-2 845 800	2,6 %
Liikennealueiden kesähoito, € vuosi	-624 289	-891 000	-895 000	0,4 %
Liikennealueiden puhtaanapito, € vuosi	-195 782	-220 000	-221 000	0,5 %
Viheralueiden hoito	-1 264 796	-1 165 000	-1 213 400	4,2 %
Yleisten alueiden korjaus	-2 518 985	-1 983 000	-2 215 000	11,7 %
Valaistusjärjestelmä	-896 320	-920 000	-920 000	0,0 %
Kunnossapito yhteensä				
Toimintatulot	212 934	29 200	30 200	3,4 %
Toimintamenot	-8 193 273	-7 952 900	-8 310 200	4,5 %
Toimintakate	-7 980 339	-7 923 700	-8 280 000	4,5 %
Yhdyskuntatekniikan palvelutuotanto				
Toimintatulot	2 235 616	2 011 500	2 065 800	2,7 %
Toimintamenot	-2 156 567	-2 086 500	-2 052 800	-1,6 %
Toimintakate	79 049	-75 000	13 000	-117,3 %
Rakentaminen				
Toimintatulot	1 157 221	1 901 400	1 912 000	0,6 %
Toimintamenot	-1 175 768	-1 901 400	-1 912 000	0,6 %
Toimintakate	-18 547	0	0	0,0 %
Investoinnit				
Valmistus omaan käyttöön	2 766 490	2 000 000	2 005 000	0,3 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä *	66,0	65,5	67,0	2,3 %
Toimintatulot	6 067 610	6 361 000	6 477 200	1,8 %
Valmistus omaan käyttöön	*2 766 490*	*2 000 000*	*2 005 000*	0,3 %
Toimintamenot	-15 983 377	-15 784 000	-16 174 200	2,5 %
Toimintakate	-7 149 277	-7 423 000	-7 692 000	3,6 %
Tunnusluvut				
Liikennealueet (km)	820	826	824	-0,2 %
ajoradat	435	439	437	-0,5 %
jalankulku- ja pyörätiet	385	387	387	0,0 %
Liikennealueiden talvihoito (€/m2)	-0,64	-0,66	-0,67	1,9 %
Liikennealueiden kesähoito (€/m2)	-0,11	-0,16	-0,16	-2,3 %
Liikennealueiden hoito yhteensä (€/km)	-4 458	-4 893	-5 002	2,2 %
Hoidettavat viheralueet (ha)	189	190	189	-0,5 %
Viheralueiden hoito (€/ha)	-6 692	-6 132	-6 420	4,7 %
Ulkovalaistuspisteet (kpl)	21 985	21 920	22 000	0,4 %
Energiankulutus (MWh)	3 155	3 500	3 400	-2,9 %

* TA2026 HTV-luku tarkistettu

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	8 834	8 361	8 482	1,4 %	8 796	9 060
Toimintamenot	-15 983	-15 784	-16 174	2,5 %	-16 772	-17 276
Toimintakate	-7 149	-7 423	-7 692	3,6 %	-7 977	-8 216

Tulosalueet 210-280 yhteensä (kaupunginvaltuuston asettama sitovuustaso)

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	32 710	31 144	31 832	2,2 %	32 795	33 641
Toimintamenot	-36 483	-37 557	-38 414	2,3 %	-39 745	-40 898
Toimintakate	-3 774	-6 413	**-6 582**	2,6 %	-6 951	-7 257

295 Tilakeskus
Vastuuhenkilö: tilakeskuksen johtaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä. Tilakeskuksen toimitilainvestointien osalta vastaava luottamustoimielin on kaupunginhallituksen konsernijaosto.

Tilakeskuksen tehtävänä on hankkia kaupunkikonsernille tarkoituksenmukaiset toimitilat ja niiden käyttäjien tarvitsemat kiinteistö- ja tilapalvelut. Tilakeskus vastaa kaupungin omistaman tilaomaisuuden ylläpidosta, arvon säilymisestä, hoidosta ja kunnossapidosta, tuottavuudesta ja tehokkaasta käytöstä.

Tilakeskus jatkaa vuonna 2024 talouden sopeuttamisessa sovittuja toimenpiteitä tyhjien tilojen vuokraamisen, myynnin ja purkamisen osalta. Vuoden 2027 tyhjien tilojen aiheuttamat kulut ovat arviolta 0,88 milj. euroa. Energiatalouden osalta pyritään energiatehokkaampiin ratkaisuihin ja sitä kautta lieventämään energian hinnannousun aiheuttamaa muutosta. Mikäli talouden sopeuttamisen tavoitetasoa ei saavuteta edellä mainituilla toimenpiteillä, vähennetään euromääräisesti vastaava määrä muusta toiminnasta esimerkiksi kunnossapidosta. Tällä voi olla vaikutusta rakennetun omaisuuden käytettävyyteen ja arvon säilymiseen.

Tilakeskuksen on tarkoitus purkaa vuonna 2027 Niittylahden koulun ja päiväkodin, Heinävaaran päiväkodin, Petäikkölän päiväkodin, Rantakylän terveysaseman sekä Tuupovaaran nuorisotalon (sr-1) rakennukset.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Tulostavoite, euroa	8 469 484	8 542 000	7 343 000	-14,0 %
Korvaus peruspääomasta, milj. euroa	5,49	5,49	5,49	0,0 %
Kaupungin omistamien rakennusten ja osakehuoneistojen huoneistoala (htm²)	272 874	230 787	228 470	-1,0 %
Kaupungille vuokrattujen tilojen huoneistoala (htm²)	64 305	65 824	64 675	-1,7 %
Kaupungin hallinnassa ja käytössä olevien tilojen huoneistoala (htm²) *)	313 662	279 917	276 645	-1,2 %
Kaupungin omien rakennusten keskimääräinen sisäinen vuokra (€/hm²/kk)	13,75	13,30	15,41	15,9 %
Keskimääräinen ulkoisten vuokrasopimusten vuokra (€/hm²/kk)	16,51	16,55	16,35	-1,2 %
Tilojen vuokrausaste (%)	95,4 %	95,5 %	95,0 %	-0,5 %
Hoidettavien tilojen laskennallinen pinta-ala /h-m^2	272 577	245 239	250 887	2,3 %
Lämmön ominaiskulutus kWh/rm³/a	27,3	30,0	28,5	-5,0 %
Veden ominaiskulutus l/rm^3/a	59,5	52,0	52,0	0,0 %
Sähkön ominaiskulutus kWh/rm^3/a	13,8	13,0	12,8	-1,5 %
Kiinteistönhoito €/m^2	-11,0	-13,0	-12,8	-1,2 %
Rakennustekninen kunnossapito €/m^2	-6,3	-6,5	-6,1	-5,6 %
Talotekninen kunnossapito €/m^2	-8,3	-8,8	-8,8	0,2 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	61,0	62,2	60,0	-3,5 %
Toimintatulot	60 866 904	53 113 460	55 858 100	5,2 %
Valmistus omaan käyttöön	*614 293*	*400 000*	*400 000*	0,0 %
Toimintamenot	-33 061 808	-32 015 460	-31 842 100	-0,5 %
Toimintakate	28 419 389	21 498 000	24 416 000	13,6 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	61 481	53 513	56 258	5,1 %	56 258	56 258
Toimintamenot	-33 062	-32 015	-31 842	-0,5 %	-31 842	-31 842
Toimintakate	28 419	21 498	24 416	13,6 %	24 416	24 416

Kaupunkirakennelautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	94 191	84 657	88 090	4,1 %	89 053	89 899
Toimintamenot	-69 545	-69 572	-70 256	1,0 %	-71 587	-72 740
Toimintakate	24 646	15 085	17 834	18,2 %	17 465	17 159

80 Joensuun alueellinen jätelautakunta

Vastuuhenkilö: jätehuoltosuunnittelija

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Alueellinen jätelautakunta toimii kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena. Se hoitaa jätelaissa kunnille määritellyt jätehuollon viranomaistehtävät. Lautakunnan vastuukuntana toimii Joensuu ja muut yhteistoiminta-alueen kunnat ovat Ilomantsi, Kontiolahti, Liperi ja Polvijärvi. Jätelain, lautakunnan yhteistoimintasopimuksen ja Joensuun kaupungin hallintosäännön mukaisesti lautakunta päättää mm. kunnallisista jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta, seuraa lainsäädännön ja jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueella sekä pitää rekisteriä jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä kiinteistöllä.

Vuonna 2027 viranomaisen toiminnassa painottuu saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollon seurantatehtävät sekä niihin liittyvät ilmoitus- ja hakemusasiat. Jätehuollon viranomaisrekisterin uudistaminen siirtyy vuodelta 2026 vuodelle 2027. Uudistamisen talousvaikutuksia tarkennetaan tarvittaessa prosessin edetessä. Samaan aikaan jäteyhtiön käyttämän jätehuollon asiakasrekisterin ohjelmisto muuttuu. Jätehuoltoviranomaisen on omalta osaltaan varmistettava työnkulkujen jatkuvuus, sekä kehitettävä viranomaisrekisteriä ja palveluprosesseja. Pyrkimyksenä on parantaa sähköisen asioinnin ja tiedoksiannon käytänteitä, ja kehittää rekisteritietojen ajantasaista päivittymistä muun muassa rajapintojen käyttöönotolla.

Vuoden 2027 aikana valmistellaan jätehuollon palvelutasomäärittely vuodesta 2028 alkavalle jaksolle. Jätelainsäädäntöön on vireillä muutoksia syksylle 2026 sekä seuraavalle hallituskaudelle siirtyvä lainsäädännön kokonaisuudistus. Mahdollisten kuntajätehuoltoa koskevien muutosten selvittyä aloitetaan tarvittaessa jätehuoltomääräysten päivittäminen.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Viranhaltijapäätökset, kpl	168	150	150	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	3,4	3,5	3,5	0,0 %
Toimintatulot	247 965	283 300	283 400	0,0 %
Toimintamenot	-247 965	-283 300	-283 400	0,0 %
Toimintakate	0	0	0	0,0 %

80 Joensuun alueellinen jätelautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	248	283	283	0,0 %	294	303
Toimintamenot	-248	-283	-283	0,0 %	-294	-303
Toimintakate	0	0	**0**	0,0 %	0	0

85 Rakennus- ja ympäristölautakunta

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tulosalueita ovat yhteiset palvelut, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja pysäköinninvalvonta. Yhteisiin palveluihin on budjetoitu lautakunnan ja toimielimen yhteiset kulut. Tulosalueiden tehtävät ovat viranomaistehtäviä, jotka määräytyvät pääasiassa lainsäädännön perusteella.

850 Rakennus- ja ympäristölautakunnan yhteiset palvelut

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii Joensuun kaupungissa lainsäädännön tarkoittamana rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä vastaa muista sille hallintosäännössä määritellyistä tehtävistä.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	0,6	1,0	0,6	-40,0 %
Toimintatulot	0	0	0	0,0 %
Toimintamenot	-99 736	-122 000	-123 000	0,8 %
Toimintakate	-99 736	-122 000	-123 000	0,8 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Toimintamenot	-100	-122	-123	0,8 %	-128	-131
Toimintakate	-100	-122	-123	0,8 %	-128	-131

860 Pysäköinninvalvonta

Vastuuhenkilö: yhdyskuntalakimies

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Pysäköinninvalvonnan tehtävänä on poliisin ohella huolehtia Joensuun kaupungin alueella ajoneuvojen pysäyttämistä, seisottamista ja pysäköimistä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta ja pysäköintivirhemaksujen määräämistä koskevista tehtävistä ja huolehtia tarvittavista ajoneuvojen siirroista.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Pysäköintivirhemaksut kpl	15 229	15 000	15 000	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	4,4	6,0	5,6	-6,7 %
Toimintatulot	814 900	853 300	853 500	0,0 %
Toimintamenot	-372 906	-487 300	-493 500	1,3 %
Toimintakate	441 994	366 000	360 000	-1,6 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	815	853	854	0,0 %	854	854
Toimintamenot	-373	-487	-494	1,3 %	-477	-491
Toimintakate	442	366	360	-1,6 %	377	363

870 Rakennusvalvonta
Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä rakentamislaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta.

Rakentamislain uudistuksen tuomia muutospaketteja rakentamislupien käsittelyyn tuli voimaan vuoden 2026 alussa, mutta niiden käyttöönottoa siirrettiin toistaiseksi. Muutos vaatii ohjelmistoihin päivityksiä. Rakentamislain uudistuksen ohjaus kaupunkilaisille vaatii vielä henkilöresurssia. Vuonna 2027 rakennusvalvonnan toiminnassa joudutaan varautumaan rakennetun ympäristön valvontaan ja ohjaamiseen lupavapaiden rakennusten osalta. Henkilöstö kouluttautuu ohjelmistomuutoksiin vuonna 2027.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Saapuneet lupahakemukset	380	400	400	0,0 %
Myönnetyt rakennusluvat kpl	401	380	380	0,0 %
- joista asumisen luvat	72	50	70	40,0 %
- joista liike- ja teollisuusrakennusten lupia	64	30	40	33,3 %
- joista muita lupia	265	300	270	-10,0 %
Keskim. käsittelyaika vrk	21	20	20	0,0 %
Lupa-asioista käsitelty 80 %	11 vrk	11 vrk	11	
Myönnetyt luvat m^3	402 958	185 000	288 000	55,7 %
- joista asuinrakennuksia m^3	67 722	54 000	65 000	20,4 %
- joista liike- ja teollisuusrakennuksia m^3	297 371	85 000	185 000	117,6 %
- joista muita rakennuksia m^3	37 865	46 000	38 000	-17,4 %

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Valmistuneet rakennukset m^3	246 609	190 000	250 000	31,6 %
- joista asuinrakennuksia m^3	58 695	60 000	60 000	0,0 %
- joista liike- ja teollisuusrakennuksia m^3	145 287	100 000	150 000	50,0 %
- joista muita rakennuksia m^3	42 627	30 000	40 000	33,3 %
€/lupa (brutto)	-2 184	-2 427	-2 456	1,2 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	10,5	10,5	10,2	-2,9 %
Toimintatulot	610 326	577 100	595 400	3,2 %
Toimintamenot	-875 920	-922 100	-933 400	1,2 %
Toimintakate	-265 594	-345 000	-338 000	-2,0 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	610	577	595	3,2 %	617	636
Toimintamenot	-876	-922	-933	1,2 %	-958	-987
Toimintakate	-266	-345	-338	-2,0 %	-341	-351

880 Ympäristönsuojelu

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö

Kuvaus 2027 ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelun tulosalueen tehtävänä on toimia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja tuottaa ympäristönsuojelun lainsäädäntöön kuuluvat palvelut kuntalaisille. Ympäristönsuojelu neuvoo ja opastaa kuntalaisia ympäristöasioissa sekä tuottaa ympäristövalistukseen liittyviä palveluita.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	Muutos %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	3,5	4,0	4,0	0,0 %
Toimintatulot	64 627	27 900	29 000	3,9 %
Toimintamenot	-272 229	-335 900	-348 000	3,6 %
Toimintakate	-207 602	-308 000	-319 000	3,6 %

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	65	28	29	3,9 %	30	31
Toimintamenot	-272	-336	-348	3,6 %	-361	-372
Toimintakate	-208	-308	-319	3,6 %	-331	-341

85 Rakennus- ja ympäristölautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Toimintatulot	1 490	1 458	1 478	1,3 %	1 502	1 521
Toimintamenot	-1 620	-1 867	-1 898	1,6 %	-1 924	-1 980
Toimintakate	-131	-409	**-420**	2,7 %	-422	-460

7.2 Investointiosa

12 Kaupunginhallitus

120 Yleishallinto

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Investointimenot	-490	-1 920	**-1 632**	-15,0 %	-1 632	-1 814
Investointitulot	2 870	6 020	2 400	-60,1 %	2 400	2 400
Nettoinvestoinnit	2 380	4 100	768	-81,3 %	768	586

Tulosalue sisältää tonttien ja maan hankinnan ja myynnin sekä muut yhteiset käyttöomaisuusinvestoinnit tai -sijoitukset.

Pääomasijoitusrahastojen kaupungin rahoitusosuuksiksi on varattu 0,31 milj. euroa.

Maanhankintaan on varattu 0,7 milj. euroa ja Itärata Oy:n rahoitukseen 0,43 milj. euroa. Lisäksi muihin tulosalueelle kohdistuviin hankintoihin on varattu 0,2 milj. euroa.

Investointituloihin on kirjattu tonttien ja maan hankinnan koko myyntitulo.

150 Konsernipalvelut

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Investointimenot	0	**-30**	**0**	-100,0 %	-30	-30
Investointitulot	0	0	0	…	0	0
Nettoinvestoinnit	0	-30	0	-100,0 %	-30	-30

Tulosalue sisältää hallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluiden sekä strategisen suunnittelun vastuualueen kalusto- ym. hankinnat. Vuodelle 2027 ei ole suunniteltu hankintoja. Vuosina 2028–2029 on varauduttu varavoimakoneen hankintaan.

Hyvinvoinnin toimiala

46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

420 Koulutus- ja nuorisopalvelut

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Investointimenot	-711	0	**0**	0,0 %	0	-1 200
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	135
Nettoinvestoinnit	-711	0	0	0,0 %	0	-1 065

Vuoden 2027 talousarviossa ja taloussuunnitelmakaudella vuonna 2028 ei ole investointeja. Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2029 varaudutaan Niittylahden koulun kalustamiseen ja varustamiseen. Investointituloissa näkyy CINEAn tuki kohteelle.

440 Varhaiskasvatuspalvelut

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Investointimenot	-34	-173	**-200**	15,6 %	-200	-124
Investointitulot	0	0	20		22	14
Nettoinvestoinnit	-34	-173	-180	4,0 %	-178	-110

Vuoden 2027 määräraha on tarkoitettu Noljakan päiväkodin kalustamiseen ja varustamiseen. Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2028 varaudutaan Reijolan päiväkodin kalustamiseen ja varustamiseen. Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2029 varaudutaan Niittylahden päiväkodin kalustamiseen ja varustamiseen. Investointituloissa on esitetty CINEAn tuki kohteisiin.

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

660 Kulttuuripalvelut

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Investointimenot	-1 066	-1 906	**-40**	-97,9 %	-110	-965
Investointitulot	0	50	0	-100,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-1 066	-1 856	-40	-97,8 %	-110	-965

Vuonna 2027 on varauduttu orkesterin soittimien uusintaan.

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2028 varaudutaan bunkkerimuseon näyttelyn uudistamiseen ja kunnostamiseen, taidemuseon kokoelmahallintajärjestelmän uusimiseen sekä hyllykalusteiden uusimiseen Lehmon kirjastolle.

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2029 varaudutaan kirjastoauton ja kaupunginorkesterin konserttiflyygelin hankintaan.

690 Liikuntapalvelut

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Investointimenot	-280	-200	**-220**	10,0 %	-150	-150
Investointitulot	17	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-263	-200	-220	10,0 %	-150	-150

Määräraha on tarkoitettu koneiden ja kalustojen uusimiseen sekä Mehtimäen jäähallin joustokaukalon hankintaan.

Mehtimäen yleisurheilukentän korjaustarpeen arvioimiseksi kaupunki teetättää tarkemman selvityksen sen kunnosta. Mikäli selvityksen perusteella paljastuu akuutti kunnostustarve, huomioidaan määräraha vuoden 2027 talousarviomuutoksen yhteydessä.

Taloussuunnitelmakaudella vuosina 2028 ja 2029 varaudutaan koneiden ja kalustojen uusintaan.

Kaupunkiympäristön toimiala

75 Kaupunkirakennelautakunta

210 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Investointimenot	-337	-360	**-480**	33,3 %	-520	-470
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-337	-360	-480	33,3 %	-520	-470

Määräraha on suunniteltu käytettäväksi maaomaisuuden ja yhdyskuntatekniikan tulosalueiden välttämättömiin kalusto- ja laitehankintoihin.

280 Yhdyskuntatekniikka

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Investointimenot	-22 245	-13 200	-13 500	2,3 %	-13 500	-14 000
Investointitulot	659	0	0	0,0 %	0	0
Nettoinvestoinnit	-21 586	-13 200	**-13 500**	2,3 %	-13 500	-14 000

Yhdyskuntatekniikan investointeihin sisältyvät liikennealueiden, viheralueiden ja muiden yleisten alueiden rakentaminen. Toteutusjärjestyksenä noudatetaan seuraavaa kaupungin strategiassa määriteltyä tärkeysjärjestystä:

1. Uudisrakentaminen turvataan ja kaavoitetut alueet tehdään valmiiksi
2. Elinkeinoelämää edistävät kohteet
3. Vastuiden toteuttaminen kumppanuushankkeissa (valtio, yritykset)
4. Omaisuuden arvo säilytetään ja korjausvelkaa pienennetään

Vuodelle 2027 esitettyjen hankkeiden nettokehys on yhteensä 13,5 milj. euroa. Hankkeisiin pyritään etsimään myös ulkopuolista rahoitusta, mutta rahoituspäätökset niistä tulevat myöhemmässä vaiheessa. Uudisrakentaminen on edellisvuosien tapaan hyvin rauhallista, joten investointikohteissa keskitytään edelleen enemmän peruskorjauskohteisiin ja pienennetään infraverkostojen korjausvelkaa. Peruskorjauskohteiden priorisointia on tehty yhdessä mm. Joensuun Veden kanssa. Uudisrakentamisen osuus on 1,21 milj. euroa, peruskorjauksen 11,47 milj. euroa ja satama- ja ulkoliikuntapaikkarakentamisen 0,82 milj. euroa.

Uudisrakentaminen

Vuonna 2027 katuverkon uudisrakentamisen pääpaino on Utran Kirkkotarhantien alueella. Haapajoen ja Multimäen alueilla tehdään aikaisemmin rakennettujen alueiden viimeistelyä.

Törmän uuden teollisuusalueen suunnittelu käynnistetään, mikäli asemakaava saa lainvoiman.

Peruskorjaus

Asuntokatujen peruskorjausta tehdään mm. Mutalassa, Hukanhaudalla ja Karsikossa. Papinkadun peruskorjausta jatketaan välillä Koulukatu – Rantakatu. Myös Enossa ja Uimaharjussa jatkuvat aikaisemmin aloitetut mittavat katu- ja vesihuoltoverkoston peruskorjaustyöt.

Ulkovalaistuksen muuttaminen energiatehokkaammaksi led-valaistukseksi jatkuu edelleen. Valaistuksen uusimisen yhteydessä korvataan myös vanhoja puupylväitä teräspylväiksi.

Rantakylässä Pataluodonkadun ja Utrantien risteysaluetta parannetaan toteuttamalla risteykseen uusi kiertoliittymä. Tämä parantaa erityisesti Pataluodon alueen koulujen ja liikunta-alueen liikenteen sujuvuutta.

Pieniä liikenneturvallisuuskohteita toteutetaan laaditun riskipisteytyksen perusteella ja joukkoliikenteen olosuhteita parannetaan joukkoliikennestrategian mukaisesti.

Mittavin siltoihin kohdistuva hanke on Länsisillan korvaaminen kokonaan uudella sillalla. Vanha silta puretaan vuoden 2027 alussa ja uusi valmistuu vuoden 2028 loppuun mennessä.

Hulevesiverkoston saneeraukseen käytetään noin 1,7 milj. euroa vuonna 2027. Seuraavat kohteet ovat mm. Rantakylässä, eteläisellä ruutukaava-alueella ja Hukanhaudalla.

Viheralueista merkittävimmät kunnostustyöt kohdistuvat Rantapuistoon ja Laulurinteen alueelle.

Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeet

Joensuun rahtisatamassa parannetaan nykyisen satamainfran toimivuutta pienillä kunnostustoimenpiteillä ja maa-aluetäytöillä.

Liikuntapaikkojen osalta toimenpiteet kohdistuvat nykyisten ulkoliikuntapaikkojen, reittien ja uimarantojen kunnostamiseen.

Vuosien 2028–2029 investointisuunnitelma

Nettoinvestointien määrän on suunniteltu olevan vuosina 2028–2029 13,5–14,0 milj. euroa/vuosi.

Uudisrakentaminen

Uudisrakentamisen investointimenot vuosina 2028–2029 ovat noin 2,6–3,5 milj. euroa vuodessa, mikäli mm. tontinluovutukset ja elinkeinoelämän tarpeet säilyvät nykytasolla. Kohteisiin haetaan

ulkopuolista rahoitusta (mm. OKM, P-K:n Maakuntaliitto, Traficom, ELY), mikäli sopivia rahoitushakuja julkaistaan suunnitelmakaudella.

Uusien asuntoalueiden rakentaminen painottuu tulevina vuosina Utran Kirkkotarhantien ja mahdollisesti uuden Kotilahden alueille. Uudisrakentamisen määrä riippuu hyvin paljon tonttikysynnän kehittymisestä. Liike- ja teollisuusaluerakentaminen keskittyy Papinkankaan ja mahdollisesti Törmän uudelle alueelle.

Peruskorjaus

Liikenne- ja viheralueiden peruskorjauskohteisiin on suunniteltu käytettävän vuosina 2028–2029 noin 9 milj. euroa vuosittain, jolloin tavoitteena on korjausvelan pienentäminen tai vähintään säilyttäminen nykytasolla. Kaupunkikeskustassa jatketaan II-kaupunginosan katujen peruskorjausta. Lisäksi katuja ja hulevesiverkostoa peruskorjataan yhteishankkeina Joensuun Veden kanssa mm. Mutalassa, Hukanhaudalla, Enossa ja Uimaharjussa. Näiden lisäksi varaudutaan vuosittain myös muun hulevesiverkoston peruskorjaukseen. Leikkipaikkoja peruskorjataan 1–2 kpl vuosittain. Puistohankkeet kohdistuvat myös peruskorjauksiin mm. Laulurinteen ja Arboretumin alueilla.

Suunnitelmakaudella jatketaan edelleen ulkovalaistuksen muuttamista energiatehokkaammaksi ja toteutetaan liikenneturvallisuuden ja joukkoliikenteen parannuskohteita.

Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeet

Liikuntapaikkakohteita toteutetaan vuosittain liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti.

Satama-alueella varaudutaan nykyisen infran peruskorjaushankkeisiin ja Penttilän venesataman 1. vaiheen toteuttamiseen.

Yhdyskuntatekniikan investointiohjelma 2027 ja -suunnitelma 2028–2029

Yhdyskuntatekniikka	**2027**	**2028**	**2029**
Uudisrakentaminen	1 210 000	2 810 000	3 680 000
Peruskorjaus	11 470 000	9 520 000	8 600 000
Satamat ja ulkoliikuntapaikat	820 000	1 170 000	1 720 000
Menot yhteensä	**13 500 000**	**13 500 000**	**14 000 000**
Rahoitusosuudet	0	0	0
Rahoitusosuudet yhteensä	**0**	**0**	**0**
Netto yhteensä	**13 500 000**	**13 500 000**	**14 000 000**

Merkittävimmät kehittämishankkeet	2027	2028	2029
Kirkkotarhantien alue, Utra	300 000	300 000	300 000
Länsisilta	2 000 000	2 000 000	
Papinkadun liikennejärjestelyt	1 150 000		
Utrantie/Pataluodonkatu -kiertoliittymä	700 000		
Jukolankatu/Nurmeksentie -kiertoliittymä	60 000	800 000	
Papinkankaan teollisuusalue		330 000	310 000
Rantapuisto	10 000	330 000	300 000
Törmän teollisuusalue	50 000	1 000 000	
Penttilänrannan venesatama			900 000

295 Tilakeskus

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA 2027	Muutos%	TS2028	TS2029
Investointimenot	-11 072	-10 400	**-15 060**	44,8 %	-28 950	-40 300
Investointitulot	525	42 690	1 427	-96,7 %	3 307	4 114
Nettoinvestoinnit	-10 547	32 290	-13 633	-142,2 %	-25 643	-36 186

Investointien priorisoinnissa noudatetaan seuraavaa tärkeysjärjestystä:

1. Palveluverkon kannalta välttämättömät kohteet (koulut, päiväkodit)
2. Tilojen terveellisyydestä, kunnosta ja esteettömyydestä huolehtiminen sekä korjausvelan pienentäminen
3. Liikuntaa, vapaa-ajantoimintoja ja kulttuuria tukevan palveluverkon täydentäminen.

Toimitilainvestoinneissa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaan investointiohjelmassa ja investointisuunnitelmassa huomioidaan hankkeet, joissa hankesuunnitelmat on hyväksytty tai ne valmistuvat vuoden 2026 aikana. Investointiohjelmaa tulee noudattaa hankkeiden järjestyksen ja aloittamisvuoden osalta. Suunnitelmassa yksilöidään yli 0,5 milj. euron hankkeet.

Toimitilojen investointiohjelma 2027 ja investointisuunnitelma 2027–2029

Hanke	Kust.arv.		Aik.	2027	2028	2029
Noljakan uusi päiväkoti (**)	6 500	M	2 600	3 900		
		T	292	439		
Tikkarinne 9, keittiön peruskorjaus	2 250	M	60	1 940	250	
		T				
Mehtimäen uusi uimahalli (**)	34 600	M	150	700	8 000	17 000
		T	16	78	901	1 914
Niittylahden koulu ja päiväkoti (**)	22 100	M		2 800	9 000	10 300
		T		610	1 543	662
Reijolan päiväkoti (**)	7 320	M		2 620	4 700	
		T				
Taidemuseon pihan korjaus- ja muutostyö	700	M	100	600		
		T				
Pienet hankkeet		M		2 500	2 000	2 000
		T				
Rakennusten myyntitulot		M				
		T		300	300	300
Toimitilainvestoinnit yhteensä		**M**		**15 060**	**23 950**	**29 300**
		T		1 427	2 744	2 876
		N		**13 633**	**21 206**	**26 424**
Korvausinvestoinnit		N		5 040	2 250	2 000
Uusinvestoinnit		N		10 020	21 700	27 300
Kiinteistöleasing-/vuokrakohteet	**Kust.arv.**		**Aik.**	**2027**	**2028**	**2029**
Kiinteistöleasing-/vuokrakohteet yhteensä (vuokravastuu)		M		0	0	0
		T				

(**) EIP / CINEA-kohde, tuen osuus arvioitu ko. kohteen tuloihin. Reijolan päiväkodin osuus sisältyy Niittylahden koulu ja päiväkoti -hankkeen avustukseen.

Suunnitelmakauden kokonaisohjelmaa on valmisteltu aiemmin määritellyn investointikehyksen ja investointien priorisointijärjestyksen mukaisesti. Talouden sopeuttamistoimet ja palveluverkkolinjaukset (KV 17.6.2024 § 48 ja § 49) huomioidaan myös investoinneissa ja sen jälkeen tehdyt tarkentavat päätökset palveluverkkoon (KV 8.12.2025 §140 ja 15.6.2026 § 58). Mehtimäen jalkapallostadionin hankesuunnitelma valmistuu loppuvuodesta 2026 ja hankkeen sisällyttäminen suunnitelmakauden ohjelmaan ratkaistaan strategian puolivälitarkastelun yhteydessä. Lisäksi suunnitelmakauden loppupuolella käynnistyy Utran uuden koulun ja päiväkodin rakentaminen ja pääkirjaston peruskorjaus.

Hankkeet huomioidaan toimitilojen investointiohjelmassa hankesuunnitelmien valmistuttua, tässä vaiheessa hankkeisiin on tehty kokonaisuutena varaus, jotta taloussuunnitelma antaa investointitason ja lainakannan kehityksestä realistisen arvion.

Mikäli investointiohjelmaan merkityn kohteen kustannusarvio ylittyy tai uhkaa ylittyä merkittävästi, on hanke ylityksen määrän mukaan tuotava joko kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston käsittelyyn. Kaupunginhallitus käsittelee hyväksyttyjen nimettyjen hankkeiden kustannusarvioiden muutokset, mikäli talonrakennuksen investointimenot kokonaisuutena eivät ylity. Kuitenkin euromääräisesti yksittäisen hankkeen kustannusarvion muutoksen on oltava alle 1 milj. euroa. Yli 1 milj. euroa suuremmat muutokset nimetyn hankkeen hyväksytyn kustannusarvion ylittymiseen käsittelee kaupunginvaltuusto.

Suunnitelmakauden aikana on tavoitteena luopua kaupungin toiminnalle tarpeettomista toimitiloista myymällä tai vaihtoehtoisesti purkamalla. Toimitilarakennusten ja -osakkeiden myynnin osalta markkinatilanne on edelleen haastava. Huolimatta markkinatilanteesta vuotuiseksi myyntitulotasoksi rakennusten osalta on arvioitu 0,3 milj. euroa.

Tilakeskuksen tulosbudjetti ja toimitilahankkeiden kuvaukset ovat liitteessä 4.

8 Joensuun Vesi

Joensuun Vesi -liikelaitoksen toiminnan kuvaus

Joensuun Vesi -liikelaitoksen tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesti kaupungin vesihuollosta, joka sisältää vedentuotannon ja johtamisen talousvetenä käytettäväksi sekä jäteveden johtamisen ja puhdistuksen. Hulevesien viemäröinti siirtyi vuoden 2025 alusta lukien Joensuun Vesi -liikelaitokselta peruskaupungin puolelle.

Liikelaitos toimittaa vettä sopimusperusteisesti muille vesihuoltolaitoksille ja vastaanottaa vastaavasti jätevesiä sekä tuottaa jossain määrin myös toimialaansa liittyviä muita palveluja.

Liikelaitos toimii kuntalain 9 luvun mukaisena liikelaitoksena niin, että sen toiminta on itsekannattavaa ja kaupunginvaltuuston asettama tulostavoite saavutetaan. Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokuntana toimii Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta.

Riskienhallinta huomioidaan jokapäiväisessä toiminnassa. Liikelaitoksen merkittävimpien riskien tunnistaminen toteutuu WSP-/SSP-riskienhallintatoimenpideohjelman kautta ja kybermittarin avulla tuotetaan kyberturvallisuuden tilannekuvaa. Fyysisiä ja teknisiä suojauksia parannetaan edelleen. Lisäksi lisätään turvallisuuskoulutusta sekä viranomaisyhteistyötä mm. erilaisten harjoitusten kautta.

Joensuun Veden arvot ovat laadukkaat vedet, luotettavuus ja hyvä palvelu

Joensuun Vesi -liikelaitoksen toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet liittyvät Joensuun kaupungin strategiaan.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet vuonna 2027:

Hyvän arjen, hyvinvoinnin ja osallisuuden Joensuu

1. Digiohjelman mukaisten tavoitteiden toteuttaminen. Etäluentateknologiaa otetaan käyttöön vaiheittain suunnitelman mukaisesti. Kattavuus yli 90 % v. 2027 mennessä eli noin 1 700 etäluettavaa vesimittaria asennettuna/vuosi.
2. Asiakkaidemme mukaan veden laatu kokonaisuutena arvioitaessa on maailman parasta. Palvelun kokonaislaadun osalta asiakastyytyväisyyden säilyttäminen hyvällä tasolla.
3. Vesihuoltolaitoksen kyberturvallisuuden kehittäminen. Tuotetaan kybermittarin avulla kyberturvallisuuden tilannekuvaa.

4. Joensuun Vesi 100 vuotta –teeman huomioiminen erillisen juhlavuoden sisältö strategian ja viestintäsuunnitelman mukaisesti. Toteutetaan suunnitelman mukaiset toimenpiteet.

Kestävän talouden Joensuu

1. Kilpailukykyiset vesihuoltomaksut verrokkikaupunkeihin ja maan keskitasoon verrattuna. Valtakunnallisen vertailuhintalaskelman perusteella hinnat ovat valtakunnan keskitasoa ja verrokkikaupunkeja alhaisemmat.
2. Valtuuston asettama tulostavoite saavutetaan.
3. Laaditaan omaisuudenhallintasuunnitelma.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2025	**TA 2026**	**TA 2027**
Toiminnan laajuus			
Liikevaihto, milj. €	18,45	18,21	19,02
Investoinnit, milj. € (netto)	1,09*	9,18	9,90
Vesijohtoverkosto (km)	967	967	971
Viemäriverkosto (km)	669	671	673
- *jätevesiviemäriverkosto*	*669*	*671*	*673*
- *hulevesiviemäriverkosto**	*0*	*0*	*0*
Suoritteet			
Veden myynti (1000 m³/a)	4024	4000	4010
Veden hinta €/m³ sis. alv 25,5 %	2,36	2,43	2,51
Laskutettu jätevesi (1000 m³/a)	3410	3340	3390
Jäteveden hinta €/m³ sis. alv 25,5 %	2,84	2,92	3,01
Henkilöstö			
Vakituinen henkilöstö **	45	46	47

* Hulevesien viemäröinnin siirtyminen peruskaupungille v. 2025 alusta alkaen

** TA2027 kokonaishtv 48

Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys on liitteessä 5.

9 Rahastot

Itsenäisinä taseyksikköinä toimivia rahastoja ovat tulevaisuusrahasto ja elinkeinorahasto. Rahastojen tulot ja menot yhdistellään muihin kaupungin vastaaviin eriin tilinpäätöksessä sekä talousarviossa kaupungin ulkoisessa tuloslaskelmassa ja ulkoisessa rahoituslaskelmassa.

Rahastojen sijoitustoimintaa ohjaa valtuuston hyväksymät rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet (12.12.2023 § 140), rahaston säännöt sekä rahastojen sijoituspolitiikka. Voimassa olevan rahastojen sijoituspolitiikan (konsernijaosto 27.10.2025 § 46) mukaan rahastojen sijoitusvarallisuus hajautetaan seuraavasti:

Omaisuuslaji	Perusallokaatio	Vaihteluväli
Osakesijoitukset	**33 %**	**0 - 50 %**
Lyhyet ja pitkät korkosijoitukset	**57 %**	**30 % - 100 %**
Muut sijoitukset	**10 %**	**0 – 20 %**

Sijoitusmarkkinoiden näkymät huomioiden rahastojen tuottotavoitteeksi vuodelle 2027 asetetaan 5,0 %. Tilikauden tulostavoitteeksi voidaan asettaa 2,8 milj. euroa.

Tulevaisuusrahaston tuottoa on rahaston sääntöjen mukaan mahdollista käyttää edistämään pääasiassa korkeaan osaamiseen perustuvien työpaikkojen lisäämistä ja niiden säilyttämistä. Rahaston tuotosta voidaan käyttää rakennuskustannusindeksin muutoksen ylittävä osa.

Elinkeinorahaston pääomaa ja sen tuottoa voidaan käyttää rahastojen tarkoituksen mukaisiin strategisesti merkittäviin ja/tai välittömästi työllisyyttä edistäviin hankkeisiin.

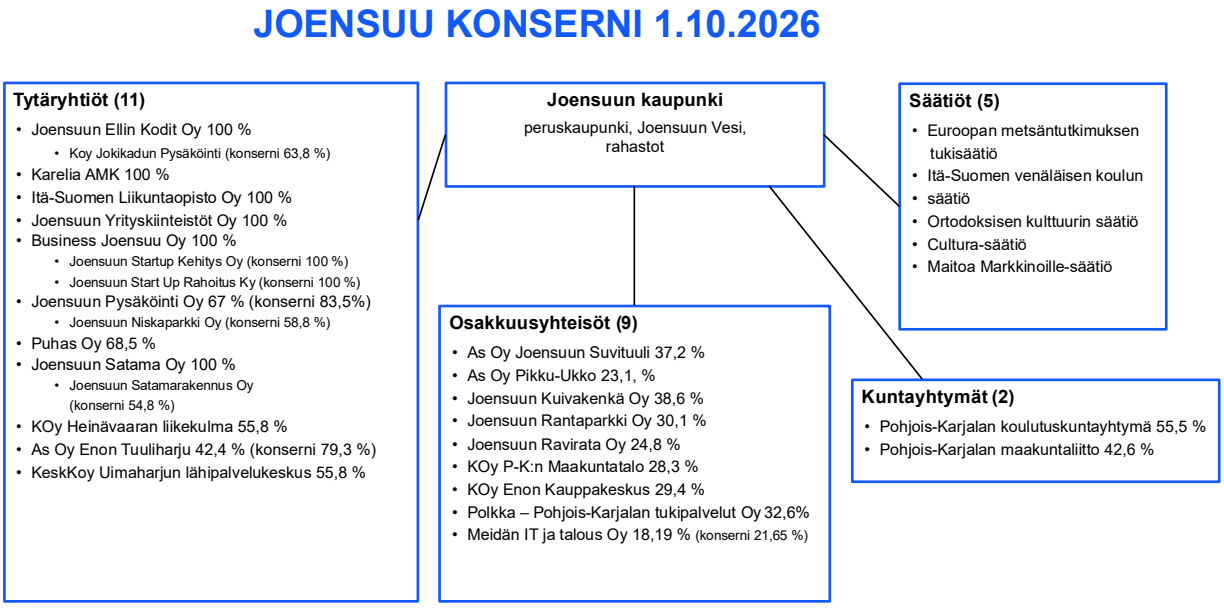
Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelma on liitteessä 6.

10 Konserni ja konserniyhtiöt

Konsernirakenne ja muutokset

Konsernilla tarkoitetaan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kunnan määräysvallassa olevaan säätiöön sovelletaan kuntalain tytäryhteisösäännöksiä.

Joensuu-konserniin kuuluu 11 tytäryhtiötä sekä kolme tytäryhtiön tytärtä sekä yksi kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalainen yhtiömies on tytäryhtiön tytär. Kaupungilla on lisäksi 9 osakkuusyhtiötä, joissa omistusosuus vaihtelee 20-50 %:n välillä. Kaupunki on jäsenenä kahdessa kuntayhtymässä ja lisäksi osallisena 5 säätiössä. Edellisvuoteen verrattuna tytäryhtiöiden osalta on tapahtunut yksi muutos; Kiinteistö Oy Uimaharjunhakan purkaminen on saatettu loppuun.

Pitkään vireillä ollut hankintalain muutos astui voimaan 18.6.2026. Keskeisimpiä sisällöllisiä uudistuksia ovat sidosyksiköiden omistukseen liittyvän vähimmäisomistusvaatimuksen lisäys sekä menettelyllinen panostus hankinnan valmisteluun.

Sidosyksikkömuutos tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnan tulee tarkastella omistusosuutensa yhtiöissä, joilta se tekee sidosyksikköhankintoja kilpailuttamatta. Jos kunta omistaa alle 10 % yhtiöstä, se ei 1.7.2027 alkaen saa tehdä yhtiöltä hankintoja ja hankinnat on järjestettävä muilla tavoin. Lisäksi kunnan tulee varmistaa, että sillä on yksinomainen tai yhteinen määräysvalta sidosyksikköön, jolta se tekee hankintoja.

Hankintalain muutokset koskevat myös eräitä hankintojen menettelysäännöksiä. Hankintojen valmistelussa kunnan on mm. jatkossa suositeltavaa painottaa hankintojen valmistelussa markkinakartoitusten tekemistä ja siinä on hyvä ottaa huomioon pk-yritysten tarjoamismahdollisuudet. Lisäksi uudella lainsäädännöllä vahvistettiin Kilpailu- ja kuluttajaviraston suorahankintavalvontaa kansallisissa urakkahankinnoissa (arvo 0,15–5,4 milj. euroa).

Hankintalain muutosten vaikutuksia Joensuu-konserniin on selvitetty syyskauden 2026 aikana ja mahdolliset toimenpiteet ovat edelleen osin valmisteluvaiheessa. Lakimuutoksen edellyttämät toimenpiteet on kuitenkin tarkoitus käynnistää vuoden 2026 aikana.

Konsernin ohjaus

Konserniohjauksen välineet ovat konsernistrategia, omistajapolitiikka, konserniohjeet, valtuuston yhtiöille asettamat tavoitteet sekä hallitusehdokkaiden nimeäminen kaupunginhallituksen konsernijaoston ohjauksessa olevien tytäryhteisöjen hallituksiin.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 29.9.2025 sekä valtuustokauden strategian (§ 107) että konserniohjeen (§ 111). Omistajapoliittiset linjaukset hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2026 (15.6.2026 § 55). Yhtiökohtaiset tavoitteet valtuusto käsittelee ja hyväksyy osana kunkin vuoden talousarviota. Myös Joensuun konserniyhtiöiden hallitusten jäsenten nimeämisprosessi on ajan tasalla (OMOHJ 12.5.2025 § 50).

Kuntalain (410/2015) 48 §:n mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Joensuun kaupungin hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen konsernijaosto, kaupunginjohtaja ja kansliapäällikkö.

Hallintosäännön § 8 mukaan kaupunginhallituksen konsernijaosto mm. vastaa konsernin omistajapolitiikan ja konserniohjeiden valmistelusta, konserniohjauksesta konserniohjeissa määriteltyjen yritysten osalta ja huolehtii muutoinkin omistaja- ja konserniohjauksen kehittämisestä ja omistajuuteen liittyvästä edunvalvonnasta.

Konserniohjeiden mukaan kaupunginhallituksen konsernijaoston ohjauksessa ovat seuraavat tytäryhteisöt:

- Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
- Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy
- Joensuun Ellin Kodit Oy
- Joensuun Pysäköinti Oy
- Puhas Oy
- Joensuun Yrityskiinteistöt Oy
- Business Joensuu Oy
- Joensuun Satama Oy

Lisäksi konsernijaosto antaa ohjeet kaupungin edustajille seuraavissa yhtiöissä, joissa kaupunki on omistajana:

- Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy
- Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
- Meidän IT ja talous Oy
- Polkka – Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy

Muut yhteisöt ovat hallintopalvelujen ohjauksessa.

Konsernia koskevat toiminnan ja talouden tavoitteet

Kuntalaki korostaa kunnan ja konsernin ohjaamista kokonaisuutena. Kuntalain mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Edelleen kuntalain mukaan kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, kuten konserniyritysten merkittävät investoinnit tai lainakannan muutokset.

Suosituksen mukaan valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Suosituksen mukaan konsernijohdon on suositeltavaa neuvotella tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä tai kuten konserniohjeessa on mahdollisesti sovittu. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista ja tytäryhteisöjen taloussuunnitelmat perustuvat valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Käytännöistä ja suunnittelumalleista päättää kuitenkin yhteisön hallitus.

Joensuun strategia on luonteeltaan konsernistrategia, joka osoittaa suunnan ja tavoitteet kaikelle kaupungin toiminnalle. Konsernistrategiassa linjataan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet, jotka ohjaavat mm. vuosittaista talousarvion laatimista. Konserniohjeiden mukaan kaupunki asettaa kaupunginhallituksen konsernijaoston ohjauksessa oleville tytäryhtiöille valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuosittain talousarvion yhteydessä. Tavoitteiden laadinnassa huomioidaan mm. konsernistrategia, yhteisölle asetettujen tavoitteiden toteutuminen, yhteisön kuluneen ja tulevan vuoden näkymät sekä ennusteet kaupungin talouden kehityksestä. Tavoitteet on valmisteltu kaupunginhallituksen konsernijaostossa.

Yhtiökohtaiset arviot vuoden 2027 investointimenoista ja lainakannan muutoksesta (1 000 euroa)

Yhtiö	**Investointimenot 1 000 €**	**Lainakannan muutos 1 000 €**
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	2 965	0
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	0	0
Joensuun Ellin Kodit Oy	2 660	200
Joensuun Pysäköinti Oy	100	0
Puhas Oy	1 045	0
Joensuun Yrityskiinteistöt Oy	3 550	1 320
Business Joensuu Oy	500	-1 997

+ = lainakanta kasvaa, - = lainakanta pienenee

Yhtiöiden tulevien investointien rahoitus- ja takaustarpeet ratkaistaan tapaus- ja investointikohtaisesti erikseen. Mahdolliset takaukset tuodaan erikseen päätettäväksi kaupunginvaltuustoon.

Konsernistrategiasta johdetut valtuustoon nähden sitovat yhtiökohtaiset tavoitteet ovat seuraavat:

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Karelia-ammattikorkeakoulu on monialainen ammattikorkeakoulu, jonka lakisääteisiä tehtäviä ovat koulutus, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI-toiminta) sekä aluekehitystehtävä.

Tavoitteen laatu	Tavoite TA 2027	Mittari ja tavoitetaso
Strategiset kehittämistavoitteet	Yhtiö vahvistaa Joensuun asemaa kansainvälisenä opiskelijakaupunkina.	Kansainvälisten, lukuvuosimaksullisten (koulutus on maksullinen) opiskelijoiden määrä: kaikkiaan 1250, joista lukuvuosivelvollisia 1000 henkilöä (opiskelija on maksuvelvollinen johtuen esim. kansalaisuudesta)
Strategiset kehittämistavoitteet	Yhtiö toimii merkittävänä alueen asiantuntijatason osaajien kouluttajana. Yhtiö ennakoi muuttuvan yhteiskunnan osaamistarpeet tukien alueen tarpeita ja elinkeinoelämän kasvua.	Valmistuneiden määrä -Amk, tavoitetaso 850 -Yamk, tavoitetaso 150
Strategiset kehittämistavoitteet	Yhtiö toimii merkittävänä työ- ja elinkeinoelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttajana. Karelia toteuttaa TKI-tehtävää ennakkoluulottomasti monipuolisen kumppaniverkoston kanssa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.	TKI-toiminnan volyymi -Alueen kehittämiseen suunnatun TKI-rahoituksen ulkoinen osuus, tavoitetaso 4,5 milj. euroa Karelian strategian mukaiset TKI:n painopisteet -TKI-toiminnan uudet avaukset, tavoitetaso 15 kpl (EU-ohjelmakauden vaihteesta johtuen)
Strategiset kehittämistavoitteet	Fotoniikan, valmistusteknologian ja turvallisuussektorin uuden osaamiskeskittymän rakentaminen yhteistyössä UEF:n kanssa.	Yhteisen opintopolun tai opintokokonaisuuden suunnittelu ja pilotointi, tavoitetaso 1 opintopolkupilotti Korkeakoulujen ja yritysten yhteisten TKI-projektien määrä, tavoitetaso 5 kpl
Talouden tavoitteet	Yhtiön toiminta on kannattavaa siten, että toiminnan edelleen kehittäminen on mahdollista.	Tilikauden yli-/alijäämä, tavoitetaso 0,05 milj. euroa.

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy

Yhtiö järjestää kattavasti liikunta-alan koulutusta sekä tukee ja kehittää alueen liikuntaa, urheilua sekä niihin liittyviä palveluita yhteistyössä urheiluseurojen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Tavoitteen laatu	Tavoite TA 2027	Mittari ja tavoitetaso
Strategiset kehittämistavoitteet	Yhtiö on kansallisesti tunnettu, ja sen koulutus- ja palvelutarjonta on ajankohtaista, tarpeeseen vastaavaa, laadukasta ja vetovoimaista. Koulutuksessa huomioidaan kansainväliset opiskelijat.	Ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosikertymä (sis. tutkinto- ja tutkinnonosatavoitteinen koulutus), tavoitetaso 85 Kumppanuus- ja työelämälähtöisesti käynnistettyjen uusien koulutusten ja koulutuskokonaisuuksien määrä, tavoitetaso 3.
Strategiset kehittämistavoitteet	Yhtiö edistää toiminnallaan Mehtimäen alueen kehittymistä hyvinvoinnin, liikunnan ja koulutuksen osaamiskeskittymäksi mm. alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten kumppanuuksien avulla. Valmennuskeskus mahdollistaa yhteiskehittämisen, uudet innovaatiot sekä uudet asiakkaat. Yhtiö luo yhdessä hankekumppaneiden kanssa Sport & Health IQ-hankkeen avulla pysyvän rakenteen liikunnan TKI-toiminnalle.	Uusien tai merkittävästi syvennettyjen lajiliittokumppanuuksien määrä, tavoitetaso 1 vuodessa. Sport TKI -toimintamalli on kuvattu ja otettu käyttöön. Hankekauden aikana on toteutettu ja dokumentoitu vähintään kolme urheilun arkeen kytkeytyvää TKI-kokeilua tai kehittämisprosessia.
Talouden tavoitteet	Yhtiön talous on tasapainossa siten, että toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen on mahdollista	Tilikauden yli-/alijäämä, tavoitetaso; vähintään 0 €. Valmennuskeskuksen, liikunta- ja hyvinvointipalvelujen sekä testauspalvelujen yhteenlaskettujen myyntituottojen kasvu edellisen tilikauden toteumaan verrattuna, tavoitetaso 15 %.

Joensuun Ellin Kodit Oy

Joensuun Ellin Kodit Oy rakentaa, ylläpitää ja vuokraa asuntoja kuntalaisille sekä joensuulaisille peruskoulun jälkeisille opiskelijoille.

Tavoitteen laatu	Tavoite TA 2027	Mittari ja tavoitetaso
Strategiset kehittämistavoitteet	Kotien vuokra-asunnot noudattavat vuonna 2026 hyväksyttyä kiinteistöstrategiaa, jonka lisäksi yhtiö toimii aktiivisesti asumisen kehittämiseksi sekä edistää viihtyisää, kestävää ja yhteisöllistä elinympäristöä.	Kotien vuokra-asuntojen vuokrataso on edullisempi kuin verrokkikaupungeissa keskimäärin, €/m2. - Lappeenranta - Lahti - Vaasa - Jyväskylä - Kuopio - Oulu - Seinäjoki
Strategiset kehittämistavoitteet	Ellin opiskelija-asunnot vahvistavat toiminnallaan Joensuun asemaa kasvavana ja kansainvälisenä opiskelijakaupunkina.	Ellin opiskelija-asuntojen vuokrataso on edullisempi kuin verrokkikaupungeissa keskimäärin, €/m2. - Lappeenranta - Lahti - Vaasa - Jyväskylä - Kuopio - Oulu - Seinäjoki
Strategiset kehittämistavoitteet	Asumisen aikaisen tyytyväisyyden NPS-luku.	Kotien vuokra-asuntojen NPS, tavoitetaso 20 Ellin opiskelija-asuntojen NPS, tavoitetaso 58
Talouden tavoitteet	Yhtiön tulee kehittää ja tehostaa toimintaansa toiminnan laadukkuus huomioiden. Yhtiön tulee varautua tuleviin investointitarpeisiin.	Käyttöaste, tavoitetaso 92 % Vuokrasaatavat, tavoitetaso alle 2 % liikevaihdosta Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso; 0 euroa

Joensuun Pysäköinti Oy
Yhtiön toimialana on pysäköintipaikkojen ja pysäköintilaitoksien rakentaminen, omistaminen ja ylläpitäminen sekä pysäköintipaikkojen myyminen tai vuokraaminen.

Tavoitteen laatu	Tavoite TA 2027	Mittari ja tavoitetaso
Strategiset kehittämistavoitteet	Kaupungin pysäköintiselvitys valmistuu alkuvuodesta 2027. Yhtiö laatii pysäköintitoiminnan kehittämissuunnitelman edellä mainittuun selvitykseen perustuen.	Kehittämissuunnitelma on tehty. Uusittu maksuvyöhykejärjestelmä on otettu käyttöön.
Talouden tavoitteet	Yhtiön toiminta on kannattavaa ja toiminnan edelleen kehittäminen on mahdollista	Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso; 0,1 milj. euroa

Joensuun Satama Oy
Yhtiö toimii satamapalvelujen ja satamaan liittyvien toimintojen järjestämiseksi sekä rahti- ja matkustajasatama-alueiden sekä pienvenesatamien ylläpitäjänä.

Tavoitteen laatu	Tavoite TA 2027	Mittari ja tavoitetaso
Strategiset kehittämistavoitteet	Yhtiön aloitteesta laaditaan matkailu- ja vierasvenesataman kehittämisohjelma ja sille tiekartta tukemaan keskusta-alueen kehittämistä, rantojen elävöittämistä sekä Saimaan alueen vesimatkailua yleensä.	Kehittämisohjelma tiekarttoineen on laadittu ja toimenpide-ehdotukset esitellään kaupungille viimeistään kesäkuussa 2027.
Strategiset kehittämistavoitteet	Yhtiö kehittää edelleen Joensuun syväsatamaa ja säilyttää valmiuden kansainvälisen rahtiliikenteen palautumiseen (ISPS ja turvallisuusselvitys).	Laivatonnit 200 000 t Raidetonnit 80 000 t

Puhas Oy
Yhtiö on viiden kunnan omistama jätehuollon palveluyhtiö.

Tavoitteen laatu	Tavoite TA 2027	Mittari ja tavoitetaso
Strategiset kehittämistavoitteet	Yhtiön toimintaa tulee aktiivisesti kehittää ja yhtiön tulee olla valmis voimakkaasti sekä nopeasti muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin, kuten esim. pakkaus- ja pakkausjäteasetuksen toimeenpanoon sekä kilpailuneutraliteettia koskevaan jätelain uudistukseen. Jälkimmäinen uudistus on valmistelussa ympäristöministeriössä ja siirtyy eduskunnan käsittelyyn loppuvuodesta 2026. Yhtiö järjestää palvelut laadukkaasti.	Jätteen määrän väheneminen ja kierrätyksen lisääntyminen. Mittari: poltettavan jätteen määrä, tavoitetaso 15 400 tonnia/vuosi Palvelusuunnitelman päivittäminen kilpailuneutraliteettia koskevan jätelain uudistuksen hyväksymisen jälkeen.

Tavoitteen laatu	Tavoite TA 2027	Mittari ja tavoitetaso
Talouden tavoitteet	Yhtiö toimii kustannustehokkaasti siten, että jätemaksujen maksutaso on asiakkaille kohtuuhintainen. Yhtiö toteuttaa vuonna 2024 laatimaansa suunnitelmaa maksutason saamisesta (C21) jätehuollon kustannusten keskiarvoon.	Kiinteistöliiton Indeksitalo-kustannusvertailu (€/m2/kk). Tavoitetaso: sijoittua 21 suurimman kunnan/kaupungin (C21) jätehuollon kustannusten keskiarvoon. Keskiarvo jätehuollossa v. 2025: C21 0,23 €/m2/kk, Puhas Oy 0,24 €/m2/kk. Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso; 0 euroa

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy

Yhtiön toimialana on ylläpitää tuotanto-, liike- ja palvelurakennuksia ja luovuttaa niitä edellä mainittujen palvelujen tuottamiseksi Joensuun alueella.

Tavoitteen laatu	Tavoite TA 2027	Mittari ja tavoitetaso
Strategiset kehittämistavoitteet	Yhtiö mahdollistaa uusien Joensuuhun sijoittuvien tai alueella jo toimivien yritysten kestävän kasvun ja kansainvälistymisen tarjoamalla räätälöityjä tuotanto- ja toimitiloja. Yhteistyö Business Joensuu Oy:n kanssa on tiivistä.	Yritysten tarpeisiin räätälöidyt toimitilat kilpailukykyiseen hintaan; Tavoitetaso vuokralle keskimäärin 7,50 €/m². Uusien asiakasyritysten määrä, tavoitetaso +1-2 uutta asiakasyritystä
Talouden tavoitteet	Yhtiön tulee toimia taloudellisesti sekä tuloksekkaasti. Yhtiön toiminta on kannattavaa ja se varautuu tuleviin investointitarpeisiin.	Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso; 0,1 milj. euroa

Business Joensuu Oy

Yhtiö tuottaa kaupungille palveluita yritysten käynnistämiseen, kasvuun, kansainvälistymiseen, investointeihin ja sijoittumiseen alueelle.

Tavoitteen laatu	Tavoite TA 2027	Mittari ja tavoitetaso
Strategiset kehittämistavoitteet	Yhtiö edistää toiminnallaan alueella jo sijaitsevien yritysten kasvua ja kansainvälistymistä sekä lisää uusien yritysten sijoittumista ja investointeja alueelle.	Yhtiön palveluiden kautta alueelle syntyy uusia työpaikkoja. Tavoitetaso 150 uutta työpaikkaa.
Talouden tavoitteet	Yhtiö valmistautuu toiminnassaan asteittain pienenevään Joensuun kaupungin elinkeino- ja yrityspalvelusopimuksen maksuosuuteen (KV 9.12.2024 § 93).	Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso +0,3 milj. euroa.

11 Tulos- ja rahoituslaskelmat

11.1 Tuloslaskelma

Talousarvion tuloslaskelmaosa on kaupungin kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulorahoituksen riittävyys kaupungin palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos.

Toimintakate on käyttötalouden toimintatulojen ja -menojen erotus, ja se osoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuloilla. Vuosikate on kaupungin kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Vuosikate osoittaa sen osan tulorahoituksesta, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tilikauden tuloksen osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia ja niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Talousarvion yhteydessä esitetään kaksi erilaista tuloslaskelmaa: peruskaupungin tuloslaskelma ja yhdistetty tuloslaskelma. Yhdistetyssä tuloslaskelmassa esitetään erikseen peruskaupungin, Joensuun Vesi -liikelaitoksen sekä tulevaisuus- ja elinkeinorahaston tuloslaskelmat sisältäen niiden väliset sisäiset erät. Tuloslaskelma vuosille 2025–2029 vastaa tilinpäätöksen ulkoista tuloslaskelmaa, jossa on laskettu yhteen peruskaupunki, Joensuun Vesi -liikelaitos sekä tulevaisuus- ja elinkeinorahaston tuloslaskelmat.

Peruskaupungin tuloslaskelma 1 000 euroa	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintakate	**-190 865**	**-209 654**	**-215 196**	**-222 747**	**-228 672**
Kunnallisvero	124 045	130 000	134 500	139 500	145 000
Kiinteistövero	22 634	23 300	24 000	24 000	24 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	20 104	22 600	24 500	25 800	26 900
Valtionosuudet	52 850	56 160	55 380	60 000	61 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotulot	1 137	1 160	990	1 650	2 020
Muut rahoitustulot	8 125	7 930	7 830	7 830	7 830
Korkomenot	-5 669	-5 600	-6 500	-8 280	-10 580
Muut rahoitusmenot	-5 516	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
Vuosikate	**26 845**	**20 396**	**20 004**	**22 253**	**21 998**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-29 484	-28 000	-28 700	-28 800	-29 000
Arvonalentumiset	-2 239	-800	-30	-30	-30
Satunnaiset tuotot		7 800			
Tilikauden tulos	**-4 878**	**-604**	**-8 726**	**-6 577**	**-7 032**
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	1 103	6 700	1 600	1 500	1 400
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)	1 118				
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)	1				
Peruskaupungin tilikauden yli-/alijäämä	**-2 656**	**6 096**	**-7 126**	**-5 077**	**-5 632**

Tuloslaskelma 2027 1 000 euroa	Perus- kaupunki	Joensuun Vesi	Rahastot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Toimintakate	**-215 196**	**9 398**	**-30**		**-205 828**
Kunnallisvero	134 500				134 500
Kiinteistövero	24 000				24 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	24 500				24 500
Valtionosuudet	55 380				55 380
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	990	150	200		1 340
Muut rahoitustulot	7 830	10	2 930	-6 304	4 466
Korkomenot	-6 500				-6 500
Muut rahoitusmenot	-5 500	-818	-300	6 304	-314
Vuosikate	**20 004**	**8 740**	**2 800**	**0**	**31 544**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-28 700	-6 240			-34 940
Arvonalentumiset	-30				-30
Tilikauden tulos	**-8 726**	**2 500**	**2 800**	**0**	**-3 426**
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	1 600	750			2 350
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)					0
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)					0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-7 126**	**3 250**	**2 800**	**0**	**-1 076**

Tuloslaskelma 2025-2028 1 000 euroa Peruskaupunki, rahastot, Joensuun Vesi	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Toimintakate	**-182 410**	**-201 292**	**-205 828**	**-213 069**	**-218 574**
Kunnallisvero	124 045	130 000	134 500	139 500	145 000
Kiinteistövero	22 634	23 300	24 000	24 000	24 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	20 104	22 600	24 500	25 800	26 900
Valtionosuudet	52 850	56 160	55 380	60 000	61 000
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	1 448	1 610	1 340	2 020	2 390
Muut rahoitustulot	7 632	5 767	4 466	4 466	4 466
Korkomenot	-5 479	-5 600	-6 500	-8 280	-10 580
Muut rahoitusmenot	-1 296	-314	-314	-314	-314
Vuosikate	**39 529**	**32 231**	**31 544**	**34 123**	**34 288**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-34 704	-33 335	-34 940	-35 370	-35 990
Arvonalentumiset	-2 239	-800	-30	-30	-30
Satunnaiset tuotot		7 800			
Tilikauden tulos	**2 586**	**5 896**	**-3 426**	**-1 277**	**-1 732**
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	-5 157	7 200	2 350	2 150	2 000
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)	5 879		0	0	0
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)	-1 001	-1 400	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**2 307**	**11 696**	**-1 076**	**873**	**268**

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Toimintatuotot toimintamenoista %	34 %	30 %	30 %	30 %	30 %
Vuosikate / poistot %	107 %	94 %	90 %	96 %	95 %
Vuosikate €/asukas	499	406	396	427	428
Kertynyt yli-/alijäämä 1 000 euroa	50 709	62 405	61 329	62 201	62 470
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	640	786	769	778	779

Kaupungin talouden tilannetta on saatu vakautettua vuonna 2024 hyväksytyllä mittavalla talouden sopeutusohjelmalla. Talouden sopeutustoimien myötä vuosien 2024–2025 tilinpäätökset ovat muodostuneet ylijäämäiseksi. Sopeutustoimien lisäksi taloutta on tukenut sijoitusmarkkinoiden hyvä kehitys. Vuoden 2026 talousarvio on noin 12 milj. euroa ylijäämäinen. Hyvää tulosta selittävät hyvinvointialueen kanssa tehdyt kiinteistöjärjestelyt, joista kirjautuu vuodelle 2026 merkittäviä kertaluontoisia tulosta parantavia eriä. Ilman näiden erien vaikutusta talousarvio olisi lähtökohtaisesti tasapainossa. Ilman sopeutustoimenpiteitä talous olisi merkittävästi alijäämäinen.

Vuoden talousarvio 2027 on 1,1 milj. euroa alijäämäinen. Vaikka talouden suhdannetilanne on kääntymässä parempaan, pitkään jatkunut vaikea taloustilanne on heikentänyt taloussuunnitelmakauden lähtökohtia. Verotuloarvio on tuleville vuosille vielä vuoden 2025 syksyllä arvioitua tasoa alempana, ja lisäksi työttömyydestä aiheutuvat menot ovat kasvaneet ennakoitua voimakkaammin. Vaikka talouden sopeutustoimenpiteiden kasvava vaikutus tukee edelleen taloutta, aiemmin linjattujen sopeutustoimenpiteiden vaikutus kasvaa tulevina vuosina huomattavasti vähemmän kuin vuosina 2025–2026. Peruskaupungin toimintakate kasvaa vuoteen 2026 nähden 2,6 % ja ulkoisen toimintakatteen kasvu on 2,3 %.

Kaupungin strategiassa on linjattu tavoitteeksi investointitason nosto. Linjauksen mukaan valtuustokauden 2026–2029 investoinnit ovat noin 200 milj. euroa. Strategiassa on investointitason noston lisäksi asetettu tavoitteeksi ylijäämäinen talous. Ylijäämäinen talous on korkean investointitason edellytys, sillä investointien kasvu lisää myös kaupungin kustannuksia. Lainakannan kasvu lisää korkomenoja, ja palveluverkon laajentuminen kasvattaa ylläpitokuluja. Uudet kiinteistöt ovat myös aiempia kalliimpia.

Lainakannan kasvun myötä korkomenot kasvavat voimakkaasti jo taloussuunnitelmakaudella. Investointien muut vaikutukset näkyvät kaupungin taloudessa kuitenkin viiveellä ja täysimääräisesti vasta taloussuunnitelmakauden jälkeen vuodesta 2031 alkaen, kun suuret investoinnit, kuten uusi uimahalli, pääkirjaston peruskorjaus, Niittylahti–Reijola-alueen päiväkoti- ja kouluinvestoinnit sekä Utran päiväkoti- ja kouluinvestoinnit, ovat valmistuneet. Talous on taloussuunnitelmakaudella lievästi ylijäämäinen, mutta strategian väliarvioinnin yhteydessä on tarpeen arvioida, ovatko kaupungin talouden kehitys ja tulorahoituksen taso riittäviä strategiassa asetetun investointitason nostamiseksi.

Talousarvio ja taloussuunnitelma täyttävät kuntalain 110 §:n 3 momentin edellytykset, joiden mukaan *Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.*

Kaupungin taseen kertynyt ylijäämä on vuoden 2025 lopussa noin 51 milj. euroa. Vuoden 2026 talousarvion jälkeen ylijäämäksi arvioidaan noin 62,4 milj. euroa, ja taloussuunnitelmakauden lopussa sen arvioidaan olevan noin 62,5 milj. euroa

Yleisen taloustilanteen kehitykseen liittyy edelleen epävarmuustekijöitä, jotka voivat heijastua myös kaupungin talouteen. Suomen talouden ennakoidaan viimein päässeen kasvu-uralle, mutta mikäli kehitys ei etene arvioidulla tavalla, taloussuunnitelmakaudella voivat verotulot jäädä odotettua pienemmiksi. TE-uudistuksen myötä suhdannevaihteluiden vaikutus kuntatalouteen on aiempaa voimakkaampi. Tämän seurauksena talouden kehitys voi vaikuttaa työllisyysmenoihin sekä myönteisesti että kielteisesti, erityisesti jos talouskasvu jää ennakoitua heikommaksi. Korkotason nousu sekä polttoaineiden ja energian kustannusten nousu lisäävät talouteen kohdistuvia paineita. Julkisen talouden sopeutustarpeet aiheuttanevat kunnille uusia vaikutuksia, joita ei ole vielä mahdollista ennakoida. Valtionosuusleikkaukset tai kuntien vastuiden muu kasvattaminen muutoin voivat heikentää tulevien vuosien talousnäkymiä merkittävästikin. Tämä on tarpeen ottaa huomioon strategian puoliväliarvioinnin yhteydessä kaupungin kestävää investointitasoa arvioitaessa.

11.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Rahoituslaskelma kertoo, kuinka paljon toiminnan ja investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan ja investointien rahavirta on katettu tai miten ylijäämäinen rahavirta on muuttanut rahoitusasemaa.

Rahoituslaskelma on rahavirtaluonteinen, ja sen lopussa esitetään toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutus kunnan maksuvalmiuteen. Vaikutus maksuvalmiuteen kuvaa kunnan rahoitusarvopapereiden sekä rahojen ja pankkisaamisten muutosta vuoden aikana.

Peruskaupungin toiminnan ja investointien rahavirta on 9,5 milj. euroa negatiivinen vuonna 2027. Kun Joensuun Vesi -liikelaitos ja rahastot otetaan huomioon, rahavirta on 7,9 milj. euroa negatiivinen. Hyvinvointialueen kanssa vireillä oleva kiinteistöjärjestely nosti vuodelle 2026 arvioitua pysyvien vastaavien luovutustuloja. Kertaluontoisten vaikutusten poistuessa toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy negatiiviseksi ja heikkenee merkittävästi taloussuunnitelmakaudella investointitason nousun myötä.

Rahoituslaskelman tulorahoituksen korjauserissä on huomioitu käyttötalouteen kohdistuvat myyntivoitot. Peruskaupungin myyntivoitoista Joensuun Tilakeskus –taseyksikölle kohdistuu 0,25 milj. euroa, ja 2,0 milj. euroa ovat muun peruskaupungin tonttien myyntivoittoja. Vuosina 2028–2029 myyntivoiton arvioidaan säilyvän vuoden 2027 tasolla.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot on esitetty myyntitulojen mukaisina ja sisältävät siten myös myyntivoitot. Luovutustuloarvio on vuonna 2026 poikkeuksellisen korkea sote-kiinteistöjen kaupan myötä. CINEAn tuen osuus on huomioitu vuosien 2026–2029 hankkeeseen sisältyvien kohteiden ja niiden kalustamisen talousarviomäärärahojen mukaisessa suhteessa. Vastaavasti ennakkoon maksetun osan kohdentaminen rahoitusosuudeksi on huomioitu rahoituslaskelman kohdassa ”muut maksuvalmiuden muutokset”.

Talouden sopeutuslinjausten mukaisesti kaupunki ei lähtökohtaisesti enää myönnä kolmassijalainoja vuokrataloyhtiöille. Antolainojen lisäyksessä on huomioitu Euroopan investointipankin puitesopimuksen mukainen lainaosuus Joensuun Ellin Kodit Oy:lle. Puitesopimus on kaupungin ja Euroopan investointipankin välinen. Kaupunki kohdentaa Joensuun Ellin Kodit Oy:n osuuden erillisenä antolainana yhtiölle. Joensuun Ellin Kodit Oy on arvioinut nostavansa puitesopimuksen mukaisen lainaosuutensa vuosina 2027–2028.

Peruskaupungin uuden pitkäaikaisen lainan tarve vuodelle 2027 on 54 milj. euroa. Lainatarve sisältää myös Joensuun Ellin Kodit Oy:lle kohdennettavan 10 milj. euron osuuden Euroopan investointipankin lainasta. Pitkäaikaista lainaa lyhennetään 33,8 milj. euroa. Lainatarve kasvaa vuosina 2028–2029 investointitason nousun myötä. Vuoden 2028 arvio sisältää Joensuun Ellin Kodit Oy:lle kohdennettavan noin 25 milj. euron lainan osuuden.

Peruskaupungin rahoituslaskelma 1 000 euroa	**TP2025**	**TA2026**	**TA2027**	**TS2028**	**TS2029**
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	26 845	20 396	20 004	22 253	21 998
Satunnaiset erät		7 800			
Tulorahoituksen korjauserät	-2 642	-10 050	-2 250	-2 250	-2 250
	24 203	**18 146**	**17 754**	**20 003**	**19 748**
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-36 236	-28 189	-31 132	-45 092	-59 053
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	1 118	1 370	1 147	3 029	3 963
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	3 033	47 390	2 700	2 700	2 700
	-32 085	**20 571**	**-27 285**	**-39 363**	**-52 390**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-7 882**	**38 717**	**-9 531**	**-19 360**	**-32 642**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-7	0	-10 000	-24 891	0
Antolainasaamisten vähennys	8 356	1 400	1 300	1 650	3 400
	8 348	**1 400**	**-8 700**	**-23 241**	**3 400**
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	0	54 000	77 000	65 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 779	-33 800	-33 800	-31 400	-31 600
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	23 330	-14 000			
	550	**-47 800**	**20 200**	**45 600**	**33 400**
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 264	7 830	-1 147	-3 029	-3 963
Vaikutus maksuvalmiuteen	**4 280**	**147**	**822**	**-30**	**195**

Rahoituslaskelma 2027 1 000 euroa	Perus- kaupunki	Joensuun Vesi	Rahas- tot	Yhteensä
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	20 004	8 740	2 800	31 544
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-2 250			-2 250
	17 754	**8 740**	**2 800**	**29 294**
Investointien rahavirta				
Investointimenot (-)	-31 132	-10 120		-41 252
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	1 147	220		1 367
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	2 700			2 700
	-27 285	**-9 900**	**0**	**-37 185**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**-9 531**	**-1 160**	**2 800**	**-7 891**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-10 000			-10 000
Antolainasaamisten vähennys	1 300			1 300
	-8 700	**0**	**0**	**-8 700**
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	54 000			54 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-33 800			-33 800
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	0			0
	20 200	**0**	**0**	**20 200**
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 147			**-1 147**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**822**	**-1 160**	**2 800**	**2 462**

Lainakanta alenee vuonna 2026 kertaluontoisten sote-rakennusten myyntiin liittyvien tuloerien seurauksena. Lainakannan aleneminen ei kuitenkaan tuo liikkumavaraa talouteen, koska vastaavasti myös kiinteistöihin liittyvät vuokratulot, joilla lainamenoja on voitu kattaa, poistuivat kaupungin taloudesta. Vuodesta 2027 eteenpäin lainakanta kasvaa voimakkaasti investointitason noustessa. Vuonna 2027 lainaa arvioidaan olevan yhteensä 2 746 euroa/asukas. Vuonna 2029 lainakanta on 3 716 euroa/asukas. Lainakanta kasvaa siten vuosina 2027–2029 lähes 100 milj. euroa. Euroopan investointipankin Joensuun Ellin Kodit Oy:lle kohdennettava osuus nostaa kaupungin lainakantaa suunnitelmakaudella lähes 35 milj. euroa. Vastaavasti kuitenkin kaupungin antolainasaamiset kasvavat.

Rahoituslaskelma peruskaupunki, rahastot, Joensuun Vesi 1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	39 529	32 231	31 544	34 123	34 288
Satunnaiset erät		7 800			
Tulorahoituksen korjauserät	-2 576	-10 050	-2 250	-2 250	-2 250
	36 953	**29 981**	**29 294**	**31 873**	**32 038**
Investointien rahavirta					
Investointimenot (-)	-35 467	-39 039	-41 252	-56 512	-70 673
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	1 375	3 040	1 367	3 249	4 183
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	3 033	47 390	2 700	2 700	2 700
	-31 059	**11 391**	**-37 185**	**-50 563**	**-63 790**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**5 894**	**41 372**	**-7 891**	**-18 690**	**-31 752**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-7	0	-10 000	-24 891	0
Antolainasaamisten vähennys	1 356	1 400	1 300	1 650	3 400
	1 348	**1 400**	**-8 700**	**-23 241**	**3 400**
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	0	54 000	77 000	65 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 779	-33 800	-33 800	-31 400	-31 600
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	16 748	-14 000			
	-6 031	**-47 800**	**20 200**	**45 600**	**33 400**
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 820	7 830	-1 147	-3 029	-3 963
Vaikutus maksuvalmiuteen	**4 031**	**2 802**	**2 462**	**640**	**1 085**

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Lainakanta milj. euroa	246 453	198 653	218 853	264 453	297 853
Lainat €/asukas	3 112	2 501	2 746	3 308	3 716

Investointeja on toteutettu myös leasingrahoituksella sekä vuokraamalla toimitiloja. Vuokravastuiden määrässä huomioidaan leasingsopimukset jäännösarvoineen sekä määräaikaiset vuokrasopimukset että toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset irtisanomisehdon mukaisesti. Kaupungin vuokravastuut olivat vuoden 2025 lopussa 129 milj. euroa, ja valtaosa niistä muodostui toimitiloja koskevista vuokra- ja kiinteistöleasingvastuita.

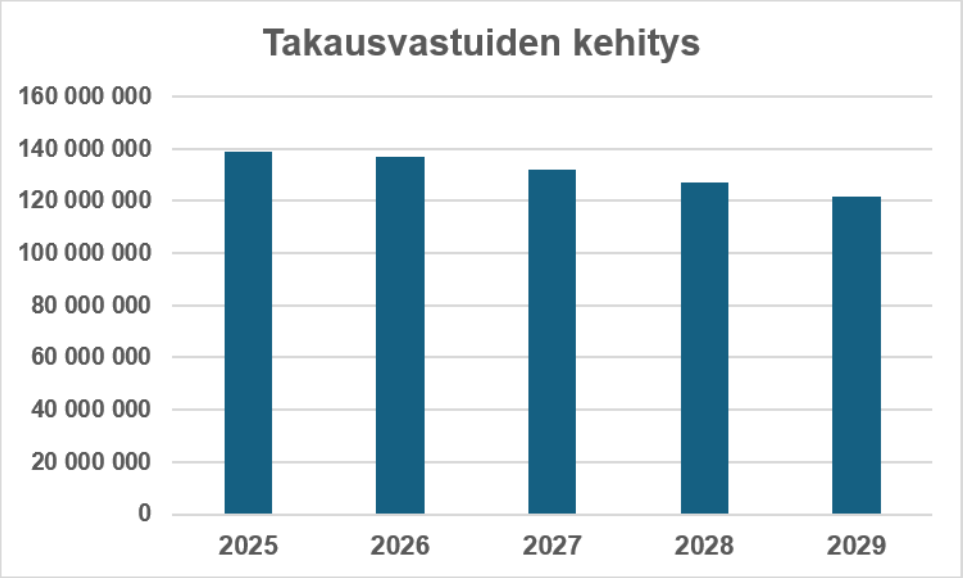
Strategian vaikuttavuustavoitteen Kestävän talouden Joensuu keskeisenä tavoitteena on lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden hallittu kasvu. Investointitason merkittävä nousu valtuustokauden loppua kohden strategiassa asetetun tavoitteen mukaisesti edellyttää ylijäämäistä taloutta.

Talous kääntyy taloussuunnitelmakaudella lievästi ylijäämäiseksi, mutta tulorahoitus ei vahvistu merkittävästi ja korkean investointitason myötä lainakanta sekä kokonaisvastuiden määrä kasvavat voimakkaasti. Vuonna 2025 lainakannan ja vuokra- ja leasingvastuiden yhteismäärä oli 4 740 euroa/asukas. Vastuiden määrä kasvaa taloussuunnitelmakaudella runsaaseen 5 300 euroon/asukas. Vastuiden kokonaismäärän arvioidaan olevan taloussuunnitelmakauden lopussa lähes 430 milj. euroa.

Investointitason nousun myötä lainakanta ja vastuut kasvavat nopeasti, koska tulorahoitus ei vahvistu taloussuunnitelmakaudella merkittävästi. Velkaantumiseen liittyvät riskit kasvavat, ja korkomenojen kasvu vähentää tulevien vuosien liikkumavaraa. Strategian puoliväliarvioinnin yhteydessä on arvioitava tulorahoituksen riittävyyttä suunnitellun investointitason toteuttamiseen sekä velkaantumiseen liittyvien riskien kasvua.

Kaupungin takausvastuut 31.12.2025 olivat yhteensä 138,7 milj. euroa. Tästä konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset olivat 137,0 milj. euroa. Takausvastuut kasvoivat voimakkaasti vuosina 2017–2019 erityisesti opiskelija-asuntotuotantoa koskevien takausten seurauksena, mutta ovat alentuneet sen jälkeen.

Vuoden 2026 aikana on tehty yksi uusi takauspäätös Joensuun Yrityskiinteistöt Oy:n lainan vakuudeksi. Uusien konserniyhtiöille annettavien takausten myöntäminen arvioidaan aina tapauskohtaisesti kuntalain 129 §:n edellytykset huomioon ottaen. Alla olevassa taulukossa takausten määrä on arvioitu voimassa olevien takausten mukaisesti.

Liite 1

Peruspalvelujen valtionosuuden erittely	
	2027
Laskennalliset kustannukset yhteensä	
Ikärakenne	114 666 211
Muut	
Työttömyyden perusteella	7 661 663
Vieraskielisyyden perusteella	15 415 037
Asukastiheyden perusteella	2 045 995
Koulutustaustan perusteella	2 058 691
Laaja työttömyys	5 376 169
Kunnan omarahoitusosuus	**-125 394 935**
Lisäosat	
Työpaikkaomavaraisuuden perusteella	1 298 248
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteella	1 612 073
Asukasmäärän kasvun perusteella	619 405
Valtionosuuteen tehtävät lisäykset ja vähennykset	
Perustoimeentulotuen vähennys	-7 507 572
Kum. verotuloihin perustuvan tasauksen muutoksen neutralisointi	-1 702 065
Käyttämättä jääneiden yhdistymisavustusten palautus	
Määräaikainen vähennys tehtävien vähentämiseen liittyen	
Sote-uudistuksen järjestelmäuudistuksen tasaus	1 010 349
Sote-uudistuksen muutosrajoitin	-436 607
Jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden lisäsiirtotarve	-2 351 714
Määräaikaisen lisäyksen takaisinperintä	-900 488
Työttömyysetuuksien rahoitusvastuun korvaus	3 139 853
TE-rahoituksen siirtymäajan korvaus	
Valtionosuusjärjestelmän säästö -2 %	-957 175
Muut lisäykset ja vähennykset	-141 641
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	28 071 821
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	43 583 319
Veromenetysten korvaukset	9 768 451
Valtionosuudet ja veromenetysten korvaukset yhteensä	**53 351 771**

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet 1 000 euroa	Yksikkö- hinta	Suorite- määrä	Vos-%	TA yhteensä 1 000 euroa
Valtionosuudet, jotka eivät kuulu kunnan omarahoitusosuuden laskennan piiriin				
Aamu- ja iltapäivätoiminta	22 €/h	13 728	57 %	175
Kansalaisopisto	111,07 €/h	28 414	57 %	1 799
Taiteen perusopetus/konservatorio	99,15 €/h	26 386	57 %	1 491
Liikunta	12 €/as	79 129	30 %	282
Nuorisotyö	15 €/alle 29-v as	26 829	30 %	120
Museo				
- perusrahoitus 37 %	97 158 €/htv	11	37 %	381
- vastuumuseotehtävä 85 %	97 158 €/htv	5,7	85 %	471
Orkesteri				
perusrahoitus 37 %	65 972 €/htv	39	37 %	952
alueellinen tehtävä 60 %	65 972 €/htv	1	60 %	40
Perusopetuksen lisärahoitus				
Muut kuin oppivelvolliset				
- perusopetuksen aineopetus	206 €/kurssi	27	100 %	6
- aikuisten perusopetus	410 €/kurssi	1 673	100 %	685
- aikuisten perusopetus/tarkistus	410 €/kurssi	205	100 %	84
Varhennettu oppivelv. ja perusop. järjestäminen vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella				
- varhennettu oppivelvollisuus	23 152 €/oppilas	12	100 %	278
- perusopetus toiminta-alueittain opiskelevat	42 387 €/oppilas	38	100 %	1 611
- vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite	24 488 €/oppilas	114	100 %	2 792
Perusopetuksen valmistava opetus				
- perusopetuksen valmistava opetus	1 656 €/kuukausi	1 065	100 %	1 764
- perusopetuksen valmistava opetus/tarkistus	1 656 €/kuukausi	-194	100 %	-321
- perusopetuksen valmistava opetus, lisäopetus	3 396 €/kuukausi	102	100 %	346
Ylläpitäjämallin mukaiset valtionosuudet				
Lukiot				
- lukiokoulutus, nuorten oppim.	8 927 €/oppilas	1 266	100 %	11 301
- lukiokoulutus, aikuisten oppim.	5 694 €/oppilas	137	100 %	780
- erityisen tehtävän rahoitus				267
- tutkintokoulutukseen valmentava, TUVA	10 524 €/oppilas	108	100 %	1 137
Ammatillinen koulutus (konservatorio)				
- perusrahoitus	761 939 €	1	100 %	762
- suoritusrahoitus	€	1	100 %	0
- vaikuttavuusrahoitus	€	1	100 %	0
Kunnan rahoitusosuus				
- lukiokoulutus	-114 €/asukas	79 129	100 %	-9 030
- ammatillinen koulutus	-204 €/asukas	79 129	100 %	-16 142
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet yhteensä				**2 029**

Liite 2

Tulosaluekohtaiset muutokset

Tulosalue/muutos 1 000 euroa	€	Selite
10 Kaupunginvaltuusto		
100 Valtuusto		
Talousarvio 2026	**-318**	
- Vaalien muutokset	-85	V. 2026 ei vaaleja, v. 2027 eduskuntavaalit
- Valtuuston toimintamenot	-25	Varautuminen strategian väliarviointiin
Talousarvio 2027	**-428**	
11 Tarkastuslautakunta		
110 Tarkastuslautakunta		
Talousarvio 2026	**-93**	
- Tilintarkastussopimusten kustannusmuutos	-3	Varaus sopimuksen mukaisiin kust.nousuun
Talousarvio 2027	**-96**	
12 Kaupunginhallitus		
120 Yleishallinto		
Talousarvio 2026 (muutettu)	**-6 071**	
- Henkilöstökulujen muutos	-51	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henk.muutokset
- Englanninkielisen viestinnän kehittäminen	-25	Lisäesitys
- Tilavuokrien muutos	110	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Jäsenmaksut, avustukset ja osuudet	-114	Maakuntaliiton jäsenmaksun taso, teatterin vuokra-avustus
- Suurtapahtumatuet	170	Suurtapahtumatukien taso (470t€>300t€)
- Kehittämishankkeiden rahoitus	-100	Keh.hankkeiden taso (400te€ > 500 te€)
- Osuus verotuskustannuksista	37	Verotuskustannukset ennakkotiedon mukaan 773t€
- Tasausmaksun muutos	1 500	Tasausmaksun taso alenee ennakkotiedon mukaan 1,5M€
- Muut muutokset	-217	Mm. Kuurnan voiman osuudet
Talousarvio 2027	**-4 761**	
140 Työelämän ja kotoutumisen palvelut		
Talousarvio 2026	**-27 986**	
- Työelämän palvelut	359	Työelämän palvelut, sis. Taitamo
- IHJ:n toiminta	-726	IHJ:n menot, laskennalliset korvaukset alenevat
- Työllisyysalueen Joensuun maksuosuus	-10	Maksuosuus kasvaa (valtionosuuden muutos, TNO jatko)
- Työttömyysturvan rahoitusvastuun kasvu	-2 000	Rahoitusvastuun kasvu verrattuna v.26 talousarvioon
Talousarvio 2027	**-30 363**	

Tulosalue/muutos 1 000 euroa	€	Selite
150 Konsernipalvelut		
Talousarvio 2026	**-5 224**	
- Henkilöstökulujen muutos	-163	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Henkilöstökulujen muutos	-139	Tekoäly, HR pros., TE-maks., hankeos., IT-tuki/avainhall.
- Tilavuokrien muutos	7	Vuokraper. muutokset
- Sisäinen laskutus	137	Sis. laskutuksen muutos, Meitan ostojen pieneneminen
- Verkkosivujen uudistus	40	Verkkosivujen ylläpitokulut pienenevät
- Muut muutokset	34	Muut muutokset
Talousarvio 2027	**-5 308**	
174 Ympäristöterveydenhuolto		
Talousarvio 2026	**-1 443**	
- Maksuosuuksien muutos	-39	Varaus maksuosuuden kasvuun
Talousarvio 2027	**-1 482**	
184 Elinvoimapalvelut		
Talousarvio 2026	**-2 634**	
- Elinvoimapalvelujen yhteiset menot	-5	Henkilöstö- ja toiminnan kulut
- Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimus	-34	Varauksen muutos vuoteen 2026 nähden
- Elinkeino- ja yrityspalvelusopimus	76	Varauksen muutos vuoteen 2026 nähden
Talousarvio 2027	**-2 597**	
190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi		
Talousarvio 2026	**0**	
- Henkilöstökulujen muutos	15	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henk.muutokset
- Tilavuokrien muutos	8	Vuokraper. muutokset
- Muut menojen muutokset	3	Muiden toimintamenojen muutos
- Toimintatuottojen muutos	-26	Komissiotulojen muutos
Talousarvio 2027	**0**	
35 Pohjois-Karjalan työllisyysalue		
350 Pohjois-Karjalan työllisyysalue		
Talousarvio 2026	**0**	
- Työllisyysalueen toimintamenojen muutos	769	Työllisyysalueen menojen muutos
- Työllisyysalueen tulojen muutos	-769	Työllisyysalueen tulojen muutos
Talousarvio 2027	**0**	

Tulosalue/muutos 1 000 euroa	€	Selite
Hyvinvoinnin toimiala		
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta		
400 Hyvinvoinnin hallintopalvelut		
Talousarvio 2026	**-481**	
- Henkilöstökulujen muutos	-37	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	1	Vuokraper. muutokset
- Lautakunnan menot	-10	Lautakunnan määrärahojen tarkistus toteutuman mukaiseksi
- Sisäisten erien muutos	-3	Asiahallintatiimin ja yhteistoimintamenojen sis. Laskutus
- Sisäisen laskutuksen muutos	38	Koulusihteereiden ja vahtimestareiden työpanoksen veloitus
Talousarvio 2027	**-492**	
420 Koulutus- ja nuorisopalvelut		
Talousarvio 2026	**-99 814**	
- Henkilöstökulujen muutos	-2 009	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-1 169	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Perusopetuksen laajuus, oppilasmäärät	689	Opp.määrän muutos (henk.menot, aineet ja tarvikkeet)
- Aikuisten perusopetuksen laajuus	-90	Lisäryhmä, työllisyyspalveluiden tarve
- Lukio-opetuksen laajuus	-75	Lisäryhmä Pyhäselän lukioon
- Englanninkielipainotteinen opetus	300	Erillinen korvaus Normaalikoululle päättyy
- Valmistavan opetuksen laajuus	70	Valmistavan opetuksen laajuus
- Kotikuntakorvausten muutos	-1156	Kotikuntakorvausten muutos, ennakkotieto
- Koulukuljetusten muutos	-245	Koulukuljetusten muutokset, Polkka
- Puhtaus- ja ateriapalveluiden muutos	-117	Puhtaus- ja ateriapalveluiden muutokset, Polkka
- ICT-laitteet	-40	Laitteiden hinnankorotukset
- Sisäisen laskutuksen muutos	-38	Koulusihteereiden ja vahtimestareiden työpanoksen veloitus
- Uinnin opetus	-23	Uinninopetuksen lisäys
- Nuorisotyön laitteet ja tilat	-20	Talouden sopeutuslinjausten mukainen toimenpide
- Tulkkauspalvelut	-5	Nuorisopalvelut, tulkkauspalvelujen muutos
- Nuorisovaltuuston toiminta	45	Nuorisovaltuustovaaleja ja nuorisotapahtumaa ei v. 2027
- Tyhy-rahojen kohdentaminen	-31	Yhtenäinen tyhy-rahalinjaus
- Muut muutokset	76	Muut kulut, mm. työterveyden Kela-korvaus, sis.siirto
Talousarvio 2027	**-103 652**	
440 Varhaiskasvatuspalvelut		
Talousarvio 2026	**-49 070**	
- Henkilöstökulujen muutos	-995	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Henkilöstökulujen muutos	-55	Jelpparit
- Tilavuokrien muutos	-636	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Varhaiskasvatuksen tulot	-33	Lasten määrän muutos
- Varhaiskasvatuksen laajuus, lasten määrä	449	Lasten määrän muutos (henkilöstömenot, aineet ja tarvikkeet
- Yksityisen hoidon tuki	6	Lasten määrän muutos , palvelusetelin indeksi
- Puhtaus- ja ateriapalveluiden muutos	-77	Puhtaus- ja ateriapalveluiden muutos, Polkka
- Muut palveluiden ostot	63	Muiden palv.ostojen muutos
- Sisäiset veloitukset	26	Yhteistoimintamenot alenevat
- Tyhy-rahojen kohdentaminen	-35	Yhtenäinen tyhy-rahalinjaus
- Kertaluontoiset hankinnat	18	Vuoden 2026 kertaluontoiset hankinnat jää pois
Talousarvio 2027	**-50 339**	

Tulosalue/muutos 1 000 euroa	€	Selite
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta		
660 Kulttuuripalvelut		
Talousarvio 2026	**-16 467**	
- Henkilöstökulujen muutos	-472	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Henkilöstökulujen muutos	29	Kansalaisopisto, kirjaston tehtävänkuvat
- Tilavuokrien muutos	-595	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Museoiden tulot	30	Taidemuseon peruskorjaus valmistuu
- Orkesterin tulot	10	Orkesterin tulotavoite
- Kirjaston tulot	142	Muiden kuntien maksuosuudet, kirjaston muut tulot
- Kirjaston toimintamenot	-3	Kirjastoautojen vakuutusmaksut
- Konservatorion tulot	12	Konservatorion tulot
- Kansalaisopiston tulot	56	Muiden kuntien maksuosuudet, kurssimaksut
- Sisäisten veloitusten muutos	-56	Tukipalvelut kuntayhteistyötehtäviin, muut sis.erät
- Tyhy-rahojen kohdentaminen	5	Yhtenäinen tyhy-rahalinjaus
- Puhtauspalveluiden muutos	-46	Puhtauspalveluiden muutos, Polkka
Talousarvio 2027	**-17 355**	
690 Liikuntapalvelut		
Talousarvio 2026 (muutettu)	**-12 830**	
- Henkilöstökulujen muutos	-146	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Henkilöstökulujen muutos	-25	Uimaopetus
- Tilavuokrien muutos	-842	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Muiden vuokrien muutos	-6	Yleisurheilukentän ja pesäpallokentän katsomo
- Koneet ja laitteet	-25	Ajoneuvokalusto, muut vuokrat
- Liikunnan tulot	74	Taksakorotukset
- Rantavalvonta	-35	Rantavalvonnan järjestäminen
- Liikunta-aktiivisuus toiminta	-10	Toimintaraha
- Sisäisten veloitusten muutos	2	Tapahtuman järjestämiseen liittyvät kulut
- Puhtauspalveluiden muutos	-23	Puhtauspalveluiden muutos, Polkka
- Tyhy-rahojen kohdentaminen	-1	Yhtenäinen tyhy-rahalinjaus
- Kertaluontoisen erän poisto	50	Gymnastradan meno jää pois
Talousarvio 2027	**-13 817**	
48 Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunta		
480 Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen palvelut		
Talousarvio 2026	**-1 899**	
- Henkilöstökulujen muutos	-19	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	6	Vuokraper. muutokset sekä toimitilamuutokset
- Sopimusmuutokset	-8	Maaseutuhallinto, Polkka, sis. Erät
Talousarvio 2027	**-1 920**	

Tulosalue/muutos 1 000 euroa	€	Selite
Kaupunkiympäristön toimiala		
75 Kaupunkirakennelautakunta		
210 Kaupunkirakennelautakunnan toimialan hallinto		
Talousarvio 2026	**-1 673**	
- Henkilöstökulujen muutos	-5	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Henkilöstömuutokset	-17	Aluekehittäjä koko vuosi
- Tyhy-menojen kohdennus	12	
- Tyhjien tilojen määrä	44	Tyhjien tilojen määrä ja ylläpitokustannukset alenevat
- Muut muutokset	-2	
Talousarvio 2027	**-1 641**	
240 Yhdyskuntasuunnittelu		
Talousarvio 2026 (muutettu)	**-7 716**	
- Henkilöstökulujen muutos	-61	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, hlöstömuutokset
- Joukkoliikenteen tulot	510	Liikennöinnin tulojen kasvu, noutopojan tulot pienenevät
- Palvelujen ostot	-503	Joukkoliikenteen liikennöinnin kulut, muut palvelut
- Muut muutokset	24	Aineet ja tarvikkeet, muut muutokset
Talousarvio 2027	**-7 746**	
270 Maaomaisuus		
Talousarvio 2026 (muutettu)	**10 399**	
- Henkilöstökulujen muutos	-48	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Palvelujen ostot	78	Palvelujen ostojen muutos (metsät, kiinteistönmuod.)
- Puunmyyntitulot	-150	Myyntitulot alenevat muutettuun talousarvioon nähden
- Maanvuokramuutokset	200	Indeksimuutokset, uudet sopimukset
- Muut muutokset	18	Muiden toimintatuloja ja -kulujen muutos
Talousarvio 2027	**10 497**	
280 Yhdyskuntatekniikka		
Talousarvio 2026 (muutettu)	**-7 423**	
- Henkilöstökulujen muutos	-274	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henk.muutokset
- Toimintatulot	116	Leasing-autojen vuokrat, hanketulot
- Palvelujen ostot	-104	Hulevesiverkoston kunnossapito, muut muutokset
- Keskuspuiston WC	-54	Uuden wc:n vuokra
- Muut muutokset	47	Muut muutokset
Talousarvio 2027	**-7 692**	
295 Tilakeskus		
Talousarvio 2026 (muutettu)	**21 498**	
- Henkilöstökulujen muutos	-139	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, hlöstömuutokset
- Tilavuokratulojen muutos	2 745	Vuokratulojen muutos
- Palvelujen ostot	474	Kiinteistöjen määrän väheneminen, purkukulujen muutos
- Ulkoiset vuokramenot + vastikkeet	-492	Ulkoiset vuokramenot kasvavat
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	330	Energia- ja vesikustannukset pienenevät
Toimintakate 2027	**24 416**	
Rahoituskulut	-5 486	Korvaus peruspääomasta
Poistot	-11 587	Suunnitelman mukaiset poistot
Tilikauden tulos 2027	**7 343**	

Tulosalue/muutos 1 000 euroa	€	Selite
80 Joensuun alueellinen jätelautakunta		
810 Joensuun alueellinen jätelautakunta		
Talousarvio 2026	**0**	
- Henkilöstökulujen muutos	-6	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henk.menojen muutos
- Muut menomuutokset	6	Vuokrakulut, muut muutokset
Talousarvio 2027	**0**	
85 Rakennus- ja ympäristölautakunta		
850 Rakennus- ja ympäristölautakunta		
Talousarvio 2026	**-122**	
- Henkilöstökulujen muutos	-1	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, tasausmaksu
Talousarvio 2027	**-123**	
860 Pysäköinninvalvonta		
Talousarvio 2026	**366**	
- Henkilöstökulujen muutos	-7	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-1	Vuokraperusteiden muutokset
- Muut menomuutokset	2	Palvelujen ostot
Talousarvio 2027	**360**	
870 Rakennusvalvonta		
Talousarvio 2026	**-345**	
- Henkilöstökulujen muutos	-24	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	5	Vuokraperusteiden muutokset
- Palvelujen ostot	7	Palvelujen ostojen muutos
- Lupamaksujen korotus	18	Taksojen ja maksujen korotus
Talousarvio 2027	**-338**	
880 Ympäristönsuojelu		
Talousarvio 2026	**-308**	
- Henkilöstökulujen muutos	-15	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	2	Vuokraperusteiden muutokset
- Muut menomuutokset	1	Palvelujen ostojen ja aineiden ja tarvikkeiden muutos
- Lupamaksujen korotus	1	Taksojen ja maksujen korotus
Talousarvio 2027	**-319**	

Peruskaupungin toimielimien yhteenveto **Liite 3**

Tiliryhmä/toimielin 1 000 euroa	Kaupungin-valtuusto	Tarkastus-lautakunta	Kaupungin-hallitus	P-K:n työllisyysalue	Kasvatus- ja koulutusltk	Kulttuuri- ja liikuntaltk	Hyvinvoin. ja osall. ed. ltk	Kaupunki-rakenneltk	Joensuun alueellinen jätelautak	Rakennus- ja ympäristö-lautakunta	Perus-kaupunki yhteensä
Toimintatuotot	**150**	**0**	**7 950**	**19 954**	**8 865**	**8 286**	**49**	**85 685**	**283**	**1 478**	**132 701**
Myyntituotot	150	0	2 915	19 861	3 792	2 538	10	12 316	283	21	41 886
Maksutuotot	0	0	0	0	1 386	3 130	20	2 445	0	624	7 604
Tuet ja avustukset	0	0	105	93	3 491	516	3	2 121	1	5	6 336
Muut toimintatuotot	0	0	4 930	0	196	2 102	15	68 803	0	828	76 874
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0	0	2 405	0	0	2 405
Toimintakulut	**-578**	**-96**	**-52 461**	**-19 954**	**-163 348**	**-39 458**	**-1 969**	**-70 256**	**-283**	**-1 898**	**-350 302**
Henkilöstökulut	-387	-30	-8 220	-9 465	-85 676	-17 058	-606	-10 136	-203	-1 328	-133 109
Palkat ja palkkiot	-356	-29	-7 874	-7 861	-69 238	-13 786	-497	-8 204	-165	-1 076	-109 086
Henkilösivukulut	-31	-1	-346	-1 604	-16 438	-3 272	-108	-1 932	-38	-252	-24 023
Eläkekulut	-26	-1	-88	-1 344	-14 140	-2 814	-93	-1 661	-32	-217	-20 417
Muut henkilösivukulut	-5	0	-257	-261	-2 298	-458	-15	-271	-5	-35	-3 606
Palvelujen ostot	-136	-66	-20 566	-5 676	-45 490	-4 416	-237	-31 336	-64	-363	-108 348
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11	0	-107	-19	-2 729	-1 580	-3	-9 292	-1	-23	-13 765
Avustukset	-28	0	-19 331	-4 509	-2 136	-3	-876	-230	0	0	-27 113
Muut toimintakulut	-16	0	-4 236	-285	-27 318	-16 401	-248	-19 262	-16	-184	-67 967
Toimintakate	**-428**	**-96**	**-44 511**	**0**	**-154 483**	**-31 172**	**-1 920**	**17 834**	**0**	**-420**	**-215 196**
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	-64	0	-905	-1 627	0	-26 103	0	-1	-28 700
Arvonalentumiset	0	0	-30	0	0	0	0	0	0	0	-30

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2029
Investointiosa

Toimielin/tulosalue	TP2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
12 Kaupunginhallitus					
120 Yleishallinto					
Investointitulot	2 869 928	6 020 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000
Investointimenot	-490 312	-1 920 000	-1 632 000	-1 632 000	-1 814 000
Nettoinvestoinnit	2 379 616	4 100 000	768 000	768 000	586 000
150 Konsernipalvelut					
Investointitulot		0	0	0	0
Investointimenot		-30 000	0	-30 000	-30 000
Nettoinvestoinnit	0	-30 000	0	-30 000	-30 000
12 Kaupunginhallitus yhteensä					
Investointitulot	2 869 928	6 020 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000
Investointimenot	-490 312	-1 950 000	-1 632 000	-1 662 000	-1 844 000
Nettoinvestoinnit	2 379 616	4 070 000	768 000	738 000	556 000
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta					
420 Koulutus- ja nuorisopalvelut					
Investointitulot	0	0	0	0	135 000
Investointimenot	-711 148	0	0	0	-1 200 000
Nettoinvestoinnit	-711 148	0	0	0	-1 065 000
440 Varhaiskasvatuspalvelut					
Investointitulot	0	0	20 000	22 000	14 000
Investointimenot	-34 000	-173 000	-200 000	-200 000	-124 000
Nettoinvestoinnit	-34 000	-173 000	-180 000	-178 000	-110 000
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta					
Investointitulot	0	0	20 000	22 000	149 000
Investointimenot	-745 148	-173 000	-200 000	-200 000	-1 324 000
Nettoinvestoinnit	-745 148	-173 000	-180 000	-178 000	-1 175 000
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta					
660 Kulttuuripalvelut					
Investointitulot	0	50 000	0	0	0
Investointimenot	-1 065 688	-1 906 000	-40 000	-110 000	-965 000
Nettoinvestoinnit	-1 065 688	-1 856 000	-40 000	-110 000	-965 000
690 Liikuntapalvelut					
Investointitulot	80 356	0	0	0	0
Investointimenot	-280 110	-200 000	-220 000	-150 000	-150 000
Nettoinvestoinnit	-199 754	-200 000	-220 000	-150 000	-150 000
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta					
Investointitulot	80 356	50 000	0	0	0
Investointimenot	-1 345 798	-2 106 000	-260 000	-260 000	-1 115 000
Nettoinvestoinnit	-1 265 443	-2 056 000	-260 000	-260 000	-1 115 000

Toimielin/tulosalue	TP2025	TA2026	TS2027	TS2028	TS2029
75 Kaupunkirakennelautakunta					
210 Kaupunkir.toimialan talous- ja hallinto					
Investointitulot	0	0	0	0	0
Investointimenot	-337 081	-360 000	-480 000	-520 000	-470 000
Nettoinvestoinnit	-337 081	-360 000	-480 000	-520 000	-470 000
280 Yhdyskuntatekniikka					
Investointitulot	659 488	0	0	0	0
Investointimenot	-22 245 087	-13 200 000	-13 500 000	-13 500 000	-14 000 000
Nettoinvestoinnit	-21 585 599	-13 200 000	-13 500 000	-13 500 000	-14 000 000
295 Tilakeskus					
Investointitulot	525 193	42 690 000	1 427 000	3 307 000	4 114 000
Investointimenot	-11 072 331	-10 400 000	-15 060 000	-28 950 000	-40 300 000
Nettoinvestoinnit	-10 547 138	32 290 000	-13 633 000	-25 643 000	-36 186 000
75 Kaupunkirakennelautakunta yhteensä					
Investointitulot	1 184 681	42 690 000	1 427 000	3 307 000	4 114 000
Investointimenot	-33 654 499	-23 960 000	-29 040 000	-42 970 000	-54 770 000
Nettoinvestoinnit	-32 469 818	18 730 000	-27 613 000	-39 663 000	-50 656 000
Peruskaupunki yhteensä					
Investointitulot	4 150 964	48 760 000	3 847 000	5 729 000	6 663 000
Investointimenot	-36 235 757	-28 189 000	-31 132 000	-45 092 000	-59 053 000
Nettoinvestoinnit	-32 084 792	20 571 000	-27 285 000	-39 363 000	-52 390 000
Joensuun Vesi					
Investointitulot	10 819 681	1 670 000	220 000	220 000	220 000
Investointimenot	-9 793 963	-10 850 000	-10 120 000	-11 420 000	-11 620 000
Nettoinvestoinnit	1 025 719	-9 180 000	-9 900 000	-11 200 000	-11 400 000
Kaupunki yhteensä					
Investointitulot	14 970 646	50 430 000	4 067 000	5 949 000	6 883 000
Investointimenot	-46 029 719	-39 039 000	-41 252 000	-56 512 000	-70 673 000
Nettoinvestoinnit	-31 059 074	11 391 000	-37 185 000	-50 563 000	-63 790 000

Liite 4

TILAKESKUKSEN TULOSBUDJETTI

1 000 euroa	TP2025	TA2026	TA2027
Toimintatulot	**61 481**	**53 513**	**56 258**
Toimintamenot	**-33 062**	**-32 015**	**-31 842**
Toimintakate	**28 419**	**21 498**	**24 416**
Rahoitustulot ja -menot			
Korvaus peruspääomasta	-5 486	-5 486	-5 486
Vuosikate	**22 933**	**16 012**	**18 930**
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 032	-11 000	-11 587
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset	-1 432	-770	0
Satunnaiset tuotot	0	4 300	0
Tilikauden tulos	**8 469**	**8 542**	**7 343**

Toimitilainvestointeihin otettujen lainojen korkokulut eivät kohdennu Tilakeskuksen tulosalueelle.

Vuosien 2027–2029 talousarvion ja -suunnitelman toimitilahankkeiden hankekuvaukset

Nimetyt hankkeet

Mehtimäen uusi uimahalli (TL2) korvaa vuonna 1970 rakennetun ja 1990-luvulla laajennetun virkistysuimala Vesikon. Uudessa hallissa lisäksi huomioidaan vuosikymmenien saatossa kasvaneet käyttäjämäärät rakentamalla 50 metrin kuntouinti- ja harjoitteluallas puku- ja pesutiloineen. Hallin yhteyteen sijoittuu oheisharjoittelutiloja, kuten kuntosalit ja ryhmäliikuntatilat. Hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio on 34,6 milj. euroa. Hanke toteutetaan yhteistoiminnallisena KVR-urakkana. Hanke ajoittuu vuosille 2027–2031 rakentamisen painottuessa vuosille 2028–2030. Hankesuunnitelma ja kustannusarvio on hyväksytty kaupunginvaltuustossa KV 29.9.2025 § 110. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Noljakan uusi päiväkoti (TL1) korvaa Tarpojan ja Äkkiväärän päiväkodit. Erkinpellontien varteen kaavoittuvalle tontille rakennetaan 6-osastoinen uusi päiväkoti. Päiväkoti toteutetaan KVR-urakkana, jossa päätoteuttaja vastaa kohteen toteutussuunnittelusta ja toteutuksesta. Rakentaminen ajoittuu elokuusta 2026 vuoden 2027 loppuun saakka. Kohteen käyttö alkaa vuoden 2028 alussa. Hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio oli 7,1 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto päätti hankkeen toteuttamisesta 10.11.2025 §120. Hankkeen kustannusennuste on päivittynyt urakkatarjousten saamisten jälkeen 6,5 milj. euroon. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Tikkarinne 9 keittiön perusparannus (TL2) käsittää Karelian ammattikorkeakoulun Tikkarinnekampuksen keittiö ja ruokalatilat. Opiskelijaravintolan keittiössä on todettu rakenteellisia ja taloteknisiä korjaustarpeita. Perusparannuksen yhteydessä parannetaan lisäksi keittiön toiminnallisuutta. Hanke toteutetaan jaettuna urakkana, jossa rakennusurakoitsija toimii päätoteuttajana. Hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio on 2,25 milj. euroa. Kaupunginhallitus päätti hankkeen toteuttamisesta 12.1.2026 §6. Hanke ajoittuu vuosille 2026–2028 rakentamisen painottuen vuoteen 2027.

Taidemuseon pihan parannus- ja muutostyö (TL2) käsittää taidemuseon piha-alueen viher- ja liikennealueiden sekä istutuksien kunnostus- ja muutostyöt, sadevesiviemäröinnin ja pihan valaistuksen uusimisen. Hankkeen hyväksytty kustannusarvio on 0,7 milj. euroa. Kaupunginhallitus on hyväksynyt hankkeen ja sen kustannusarvion 31.8.2026 §37. Rakennus- ja korjaustyö ajoittuvat syksystä 2026 loppukesään 2027.

Reijolan uusi päiväkoti (TL1) -hankkeessa toteutetaan 6-ryhmäinen päiväkoti Reijolan yhteisötalon välittömään läheisyyteen. Sijainti ja koko linjattiin kaupunginvaltuuston päätöksessä 8.12.2025 §140. Hankkeen kustannusarvio on 7,32 milj. euroa. Päiväkoti toteutetaan KVR-urakkana, jossa päätoteuttaja vastaa kohteen toteutussuunnittelusta ja toteutuksesta. Rakentaminen ajoittuu vuosille 2027–2028. Kaupunginvaltuusto päätti päiväkodin toteuttamisesta 28.9.2026 § 84. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Niittylahden koulu ja päiväkoti (TL1) -hankkeessa toteutetaan 2-sarjainen alakoulu (luokat E-6) sekä 3-ryhmäinen päiväkoti Niittylahden nykyisen koulun tontille. Sijainti ja koko linjattiin kaupunginvaltuuston päätöksessä 8.12.2025 §140. Hankkeen kustannusarvio on 22,1 milj. euroa. Hanke toteutetaan KVR-urakkana, jossa päätoteuttaja vastaa kohteen toteutussuunnittelusta ja toteutuksesta. Rakentaminen ajoittuu vuosille 2027–2029. Kaupunginvaltuusto päätti päiväkodin toteuttamisesta 28.9.2026 § 85. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Pienet hankkeet

Pienet hankkeet nimetään loppuvuoden kuluessa. Pieniin hankkeisiin jätetään myös ns. sitomatonta määrärahavarausta yllättäviin ja kyseisen vuoden aikana nimettäviin investointirahalla toteutettaviin korjaus- ja perusparannushankkeisiin. Pienten hankkeiden kokonaisarvio on 2,5 milj. euroa.

Hankesuunnittelu

Mehtimäen jalkapallostadion (TL**)

Kaupunginhallitus päätti (25.5.2026 §190) Mehtimäen jalkapallostadionin hankesuunnitelman teettämisestä Mehtimäen jalkapallo-olosuhteiden kehittäminen). Hankesuunnitelmassa määritellään tavoitteiden mukaiset katsomo-, selostus- ja kuvausrakenteet, tarvittava aluerakentaminen ja tiedossa olevat muut rakentamistarpeet. Käytännössä tämä tarkoittaa alueen kehittämistä niin, että se täyttää vähintään kaikki ne vaatimukset, jotka Suomessa pelattavissa jalkapallosarjoissa vaaditaan kaikki sarjatasot huomioon ottaen. Lisäksi tulee ottaa huomioon UEFA stadionkategoriavaatimukset, joista kyseeseen tulisivat lähinnä UEFA kategoria 2–3 tason vaatimukset. Hankesuunnitelmaa on toteutettu liikuntapalvelujen lisäksi yhteistyössä Joensuun Edustusjalkapallo Oy:n sekä Suomen Palloliiton kanssa. Mehtimäen jalkapallostadionin hankesuunnitelma valmistuu loppuvuodesta 2026 ja hankkeen sisällyttäminen suunnitelmakauden ohjelmaan ratkaistaan strategian puolivälitarkastelun yhteydessä.

Utran koulu ja päiväkoti (TL1)

Kaupunginvaltuusto päätti 15.6.2026 §58 Mutalan, Rantakylän ja Utran alueen palveluverkkoselvityksessä, että Utran alueelle rakennetaan uusi 3-sarjainen koulu ja 3-ryhmäinen päiväkoti. Hankesuunnittelu käynnistetään em. päätöksen pohjalta ja hankesuunnitelma tuodaan käsiteltäväksi vuoden 2027 aikana. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

Pääkirjaston peruskorjaus (TL2)

Pääkirjasto on valmistunut vuonna 1992. Valmistumisen jälkeen rakennukseen ei ole kohdistunut merkittäviä korjaustoimenpiteitä, pl. lasten ja nuorten osaston uudistaminen. Rakennuksessa ja sen talotekniikassa on todettu tehdyissä selvityksissä ikääntymisen seurauksena korjaus- ja kunnostustarpeita, lisäksi toiminnallisuudessa ja esteettömyydessä on parannettavaa. Hankesuunnittelu käynnistyy tammikuussa. Tämänhetkisen arvion mukaan hankesuunnitelma tuodaan käsiteltäväksi vuonna 2028. Hanke on Euroopan unionin osarahoittama.

* = Tärkeysluokka (TL 1 = palvelutuotannon kannalta välttämättömät tilat ja rakennukset, kuten esim. päiväkodit ja koulut, TL 2 = Tilojen terveellisyydestä, kunnosta ja esteettömyydestä huolehtiminen sekä korjausvelan pienentäminen, TL 3 = Liikuntaa, vapaa-ajantoimintoja ja kulttuuria tukevan palveluverkon täydentäminen, TL** = Ei ole kaupungin palvelutuotannon kannalta olennainen rakennushanke.

Vuokrakohteet

Musiikki- ja kulttuuritalopalvelut (TL3)

Musiikki- ja kulttuuritalohankinta sisältää tilojen vuokraamisen palveluiden tuottamisen tiloissa. Tilojen hankinta käynnistyi helmikuussa 2025 tietopyynnöllä ja markkinavuoropuhelulla. Hankintaa jatkettiin 2.4.2025 osallistumispyynnöllä, johon määräaikaan mennessä hakemuksen jätti ainoana Pohjois-Karjalan Osuuskauppa. Kesästä 2025 aina vuoden 2025 loppuun asti käytiin neuvotteluvaihe. Kaupunginvaltuusto päätti musiikki ja kulttuuritalon toteutuksesta 23.2.2026 §9. Hankintapäätös musiikki- ja kulttuuritalopalveluista tehtiin 9.9.2026. Palvelusopimus allekirjoitetaan lokakuussa 2026. Rakentamisvaiheen on arvioitu ajoittuvan vuosille 2027–2028, siten että tilat ovat käytettävissä vuoden 2029 alussa.

Kaupunki tuottaa hankkeen suunnitteluvaiheessa päätoteuttajalle tiedot kaupungin omasta tilojen käyttö- ja palvelutarpeesta ensisijaisesti kaupungin orkesterin tarpeiden perusteella sekä muiden kulttuuritoimijoiden tarpeet huomioituna.

Joensuun Vesi -liikelaitos

Liite 5

Tulosbudjetti 2027, suunnitelma 2028-2029, 1 000 euroa

	TP 2025	TA 2026	**TA 2027**	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	19 410	18 930	**19 835**	20 470	21 120
Liikevaihto	18 452	18 210	19 015	19 600	20 200
Valmistus omaan käyttöön	913	700	800	850	900
Liiketoiminnan muut tuotot	34	20	20	20	20
Muut tuet ja avustukset	11				
Toimintamenot	-10 927	-10 538	**-10 437**	-10 762	-10 992
Materiaalit ja palvelut	-7 560	-7 169	**-6 968**	-7 120	-7 218
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 981	-3 169	-3 004	-3 150	-3 228
Palvelujen ostot	-4 579	-4 000	-3 964	-3 970	-3 990
Henkilöstökulut	-2 869	-2 939	**-3 101**	-3 262	-3 384
Palkat ja palkkiot	-2 333	-2 367	**-2 501**	-2 650	-2 750
Henkilösivukulut	-536	-572	**-600**	-612	-634
Eläkekulut	-474	-491	-518	-520	-535
Muut henkilösivukulut	-62	-81	-82	-92	-99
Liiketoiminnan muut kulut	-498	-430	**-368**	-380	-390
Toimintakate	8 483	8 392	**9 398**	9 708	10 128
Rahoitustuotot ja -kulut	-930	-557	**-658**	-638	-638
Korkotuotot	190	250	**150**	170	170
Muut rahoitustuotot	13	11	**10**	10	10
Korkokulut (sisäiset)	-315	0	**0**	0	0
Korvaus peruspääomasta	-818	-818	**-818**	-818	-818
Vuosikate	7 553	7 835	**8 740**	9 070	9 490
Poistot ja arvonalentumiset	-5 219	-5 335	**-6 240**	-6 570	-6 990
Suunnitelman muk. poistot	-5 219	-5 335	**-6 240**	-6 570	-6 990
Arvonalentumiset	0	0	**0**	0	0
Tilikauden tulos	2 334	2 500	**2 500**	2 500	2 500
Tilinpäätössiirrot	-1 499	500	**750**	650	600
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-6 260	500	**750**	650	600
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	4 761	0	**0**	0	0
Tilikauden ylijäämä	835	3 000	**3 250**	3 150	3 100

Rahoitusbudjetti 2027, suunnitelma 2028-2029, 1 000 euroa

	TP 2025	TA 2026	**TA 2027**	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 553	7 835	**8 740**	9 070	9 490
Investointimenot	-9 794	-10 850	**-10 120**	-11 420	-11 620
Rahoitusosuudet investointimenoihin	257	1 670	**220**	220	220
Tulorahoituksen korjauserät*	66				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot*	10 563	0	**0**	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	8 645	-1 345	**-1 160**	-2 130	-1 910
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	0	0	**0**	0	0
Antolainasaamisten lisäykset muilta	0	0	**0**	0	0
Lainakannan muutokset	0	0	**0**	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-7 000	0	**0**	0	0
Oman pääoman muutokset		0	**0**	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-6 482	0	**0**	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-4 837	-1 345	**-1 160**	-2 130	-1 910

* Hulevesien viemäröinnin siirtyminen peruskaupungille.

Investointibudjetti 2027, suunnitelma 2028-2029, 1 000 euroa

		Edellisten vuosien toteutuma	TP 2025	TA 2026	Ennuste 2026	**TA 2027**	TS 2028	TS 2029
Rahoitusosuudet ym. Tuotot investointimenoihin			-10886	-1670	-1 400	**-220**	-220	-220
Yhteisviemäröintisopimukset ym.			-257	-1670	-1400	-220	-220	-220
Hulevesien viemäröinnin siirtyminen peruskaupungille (pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot)			-10629					
Investointimenot	kustannusarvio n.		9 794	10 850	10 580	**10 120**	11 420	11 620
Talousveden tuotanto, josta:			2 712	855	1 336	**1 335**	1 790	1 210
- Niinivaaran ylävesisäiliö*	6 700	4 914	2 480		145			
- Tuupovaaran vesitornin saneeraus*	830	98	25	0	30	800		
Vesi- ja viemäriverkostot, josta:			6 679	6 775	7 314	**8 165**	9 010	9 790
- yhteishankkeet kaupunkirakennepalvelujen kanssa	jatkuu vuosittain		3 509	2 735	2 377	4 025	3 890	4 480
- verkostosaneeraukset	jatkuu vuosittain		1 452	2 580	3 282	3 570	4 900	5 110
Jäteveden puhdistus ja lietteen käsittely, josta:			200	3 100	1810	**500**	500	500
- Kuhasalon jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan vaatimat tehostamistoimenpiteet*	3 100		11	3 100	1 795			
Kalusto			203	120	120	**120**	120	120
Nettoinvestoinnit			-1 092	9 180	9 180	**9 900**	11 200	11 400

Joensuun Veden talousarvion sitouvuustaso valtuustoon nähden investointien osalta ovat nettoinvestoinnit. Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta päättää vuoden lopussa investointihankkeista tarkemmalla tasolla.

* Ns. yksilöity hanke, jonka kokonaiskustannusarvio on yli miljoona euroa. Näiden hankkeiden osalta taulukossa esitetään edellisten vuosien toteutumatiedot. Kustannusarvio on tämänhetkinen ja voi vielä tarkentua hankkeen valmistelun edetessä.

Liite 6

Tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen tuloslaskelma
1 000 euroa

	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-29	-30	-30	-30	-30
Toimintakate	**-29**	**-30**	**-30**	**-30**	**-30**
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	627	200	200	200	200
Muut rahoitustulot	5 798	4 130	2 930	2 930	2 930
Muut rahoitusmenot	-1 265	-300	-300	-300	-300
Vuosikate	**5 130**	**4 000**	**2 800**	**2 800**	**2 800**
Tilikauden tulos	**5 130**	**4 000**	**2 800**	**2 800**	**2 800**
Tilinpäätössiirrot	-1 002	-1 400			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**4 128**	**2 600**	**2 800**	**2 800**	**2 800**

Tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen rahoituslaskelma
1 000 euroa

	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 130	4 000	2 800	2 800	2 800
Toiminnan ja investointien rahavirta	**5 130**	**4 000**	**2 800**	**2 800**	**2 800**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	**5 130**	**4 000**	**2 800**	**2 800**	**2 800**